

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

RUNE KJELLANDER

Fam i l j e n
H O P E R
i
Schleswig-Holstein
och
Sve r i g e

99.9 Ho 92 k

RUNE KJELLANDER

F a m i l j e n
H O P E R
i
Schleswig-Holstein
och
S v e r i g e

Frederik I
konung av Danmark och Norge,
arvinge till Sverige,
hertig av Schleswig, Holstein,
Stormarn och Dithmarschen,
greve av Oldenburg och Delmenhorst

Utgivare: Rune Kjellander
Mörtstigen 9
S-139 00 VÄRMDÖ

S c h w e d e n

Första upplagan 1986
Andra upplagan 1988

Att forska om människorna av ätten Hoyer i arkiv och på ort och ställe har verkligen varit fascinerande.

Stora personligheter träder fram. I början kommer den väldige, tappre, besjungne krigsöversten "Långe Herman". Han adlades och var landsfurstens svärson och nära vän. Sonen Caspar Hoyer blev halvön "Eiderstedts störste ståthållare" genom tiderna, efterträdd av sin son, båda furstliga råd. Börd, bildning, furstegunst och intellektuell skärpa gav självklar auktoritet. Men avund på hög nivå ledde till falska anklagelser och - mordkonspirationer.

Under deras regim uppblomstrade Eiderstedt. Del däri hade ditflyktade, driftiga holländare, vars mejeriprodukter exporterades via hoyerska kanalbyggen. Deras frireligiösa sekter blev dock problematiska för den unge ståthållaren, vars hustru Anna Ovena sympatiserade med kättarna. Efter hans plötsliga död framträdde hon som polemisk skriftställare och måste slutligen lämna landet. Innan dess fick familjen utstå fientlig ockupation, flykt, pest och senare en översvämningskatastrof.

Till Sverige kom först Jacob Hoyer, som blev president i Göteborg. Senare anlände Anna, vars enorma förmögenhet sinat. Hennes son Friedrich-Herman blev Sveriges första navigationslärare och sonen Christian drev slutligen ett järnbruk i Hällefors.

Från den sistnämnde härstammar en mängd svenska släkter, vars rötter således sträcker sig in i de gamla suveräna furstehusen.

Rune Kjellander

Wiser von Gottes

gnaden Johan Adolffen / Postulirten
vnd Ervolten zu Erzbischoffen der Siltze
Bremen vnd Lübeck / Erben zu Norwegen / Herzogen zu
Schleswig / Holstein / Stormarn vnd der Dithmarschen /
Graffen zu Oldenburg vnd Delmenhorst : Beschriben ne-
wes LandtRechte / welches wir vnsern getreuen Vnderthan-
nen / in vnsern dreyen Landen / Eyderstede / Euerstey vnd
Ditholm / zu gewisser handhabung vnd verfolge der Justit-
sien / erdemliches Verrihten vnd der Berechtigten /
auffz new gnedigst gegeben / verbestert /
Confirmirt vnd bestetigt
haben.

Deut: 10

Verhöret eure Brüder / vnd richtet recht zwischen
Jederman vnd seinem Bruder / vnd den Fremdbürgern /
keine Person sollt ihr im Verrihte ansehen / Sondern
sollt den Kleinen hören wie den gressen / vnd euch für
Niemandes Person scheuen / Denn das Verriht Amte
ist Gottes / vnd bey dem HErrn vnsern GOTT / ist
kein vnrecht noch ansehen der Personen / nach annich-
mung des Beschenckes. 2. Chronik. 15.

Bedruckt zu Schleswig / durch

Nicolaum Wegener.

ANNO M. D. XCI.

Titelbladet till Eiderstedts
l a n d s l a g a r 1591
efter Caspar Hoyers mycket
uppskattade reformering

I n n e h å l l

sid.

Ätten Hoyers släktskap med de nordiska kungahusen genom två naturliga döttrar till kung Frederik I av Danmark.....	2 - 4
Hoyer-ättlingar i Sverige. Exempel.....	5 - 6
Tablå över familjetabellerna.....	7
Ur Holsteins adels krönika 1596.....	8
Hoyerska adelsbrevet 1513.....	9 - 11
Familjetabeller och berättelser.....	12 - 92
Cognatisk gren ("Länge Hermans" systems).....	93 - 101
Anna Ovena Hoyers fädernesläkt.....	102 - 107 (antavla sid.66)
Släkten Harge i Kiel (Caspar H:s svärmors).....	108 - 109
Adliga ätten Knutzen (Caspar H:s mors).....	110 - 117
Släkten Köler i Kiel (Caspar H:s svärmors mors)...	118
Släkten Schmidt med gren i Göteborg (Caspar H:s halvsystems).....	119 - 121
Släkten tor Smede, - i Sverige Tersmeden (Caspar H:s dotters).....	122 - 126
Adliga ätten Wulff (Caspar H:s hustrus).....	127 - 129
Personregister.....	130 - 139
Källor och litteratur.....	140 - 145

Bilagor.

Teckenförklaringar.

* = född (geboren, born).

∞ = gift (verheiratet, married).

+ = död (gestorben, dead).

= = begravd (begraben, buried).

I, II osv = första äktenskapet, andra .. (1.Ehe, 2.Ehe, u.s.w married first time, second time, etc.).

dp = döpt (getauft, christened).

> = före, eller senast år (spätestens, latest).

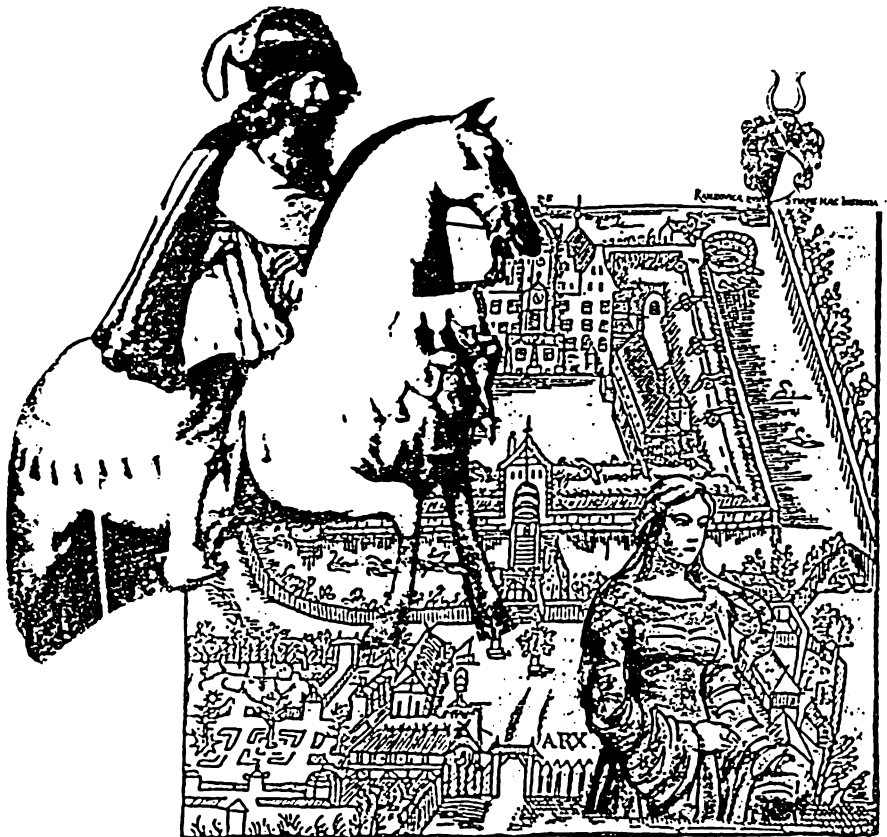
< = efter, eller tidigast år (frühestens, earliest).

c = cirka (etwa, about).

d = dotter (Tochter, daughter).

s = son (Sohn, son).

a = av (des, der, of).

Catharina var kökspiga på ett av Rantzaus gods, när hertig Frederik som ogift först mötte henne. Han uppgav sig vara rådhusskrivare, men då han försökte kyssa henne, fick han en örfil. När han åter såg henne på Gottorf i tjänst hos kaplanen, flammade kärleken upp. Hon avled sedan i barnsäng i Flensburg. Dottern döptes till Catharina och erkändes officiellt av hertigen. Under årens lopp hade Frederik flera kärleksäventyr. Det sista var med en borgardotter från Flensburg. (Oettinger s79-86).

KEJSARSALEN i Frankfurt am Main, platsen för de forna festliga kröningsbanketterna, är smyckad med härskarbilder. 19 av dem visar anor till FREDERIK I av Danmark

- 1 Karl den store, 2 Ludvig den fromme, 3 Arnulf av Kärnten, 4 Konrad I, 5 Heinrich I, 6 Otto I, 7 Otto II, 8 Heinrich II, 9 Konrad II, 10 Heinrich III, 11 Heinrich IV, 12 Lothar III av Supplinburg, 13 Friedrich I Barbarossa, 14 Heinrich VI, 15 Philipp av Schwaben, 16 Friedrich II, 17 Rudolf av Habsburg, 18 Albrecht I, 19 Ludvig IV der Bayer.

Ätten H O Y E R S släktskap med de nordiska kungahusen

(188 ca lång)

CHRISTIAN I och DOROTHEA
Nordens kung och drottning

FREDERIK I *1471, kung Danmark-Norge

naturliga döttrar:

Catharina *c1491
oo 3.Herman HOYER
krigsöverste

Geseke *c1493
oo Hans KNUTZEN
adelsman, fogde

CHRISTIAN III
*1503 kung
Danmark-Norge

Adolf
*1526 hertig
Holstein-Gottorf

4. Jacob Hoyer
*c1514 fogde

Maria *c1515
oo 3.Herman HOYER
krigsöverste

FREDERIK II
*1534 kung
Danmark-Norge

Johann Adolf *1575
hertig Holstein-Gottorf

CHRISTINA *1573
oo CARL IX, kung
Sverige-Finland

5. Herman Hoyer
*c1545
ryttmästare

11. Caspar Hoyer
*1540
ståthållare

CHRISTIAN IV
*1577 kung
Danmark-Norge

Friedrich III *1597
hertig Holstein-Gottorf

GUSTAF II ADOLF
*1594 kung
Sverige-Finland

6. Jacob Hoyer
*1579 president
Göteborg
Sverige

13. Herman Hoyer
*1571
ståthållare

FREDERIK III
*1609 kung
Danmark-Norge

HEDVIG ELIXORA *1636
oo CARL X GUSTAF, kung
Sverige-Finland

CHRISTINA *1626
drottning
Sverige-Finland

Christian IV

18. Christian Hoyer
bruksarrendator
Hillefors SVERIGE

Frederikke *1649
oo Christian Alb.
Holstein-Gottorf

ULRIKA ELEONORA oo CARL XI *1655
*1656 drottning kung
Sverige-Finland

Christian August
*1673 hertig
Holstein-Gottorf

Hedvig Sophia *81 oo Friedrich IV
*1682 kung
Holstein-Gottorf Sverige-Finland

Gustaf II Adolf

ADOLF FREDRIK *1710
kung
Sverige-Finland

Johanne Elisabet
*1712 Holstein-G.

Carl Fredrik *1700
oo Anna, d tsar PETER
DEN STORE av RYSSLAND

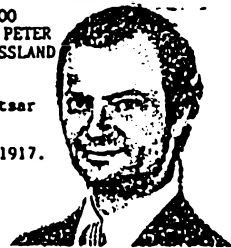
GUSTAF III *1746
kung Sverige-Finl.

KATARINA II *1729 oo PETER III *1728 tsar
R Y S S L A N D

Ättlingar var Rysslands kejsare -1917.

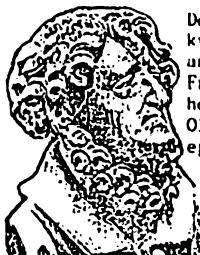

Margrethe II av Danmark

Carl XVI Gustaf av Sverige

Sentida ättlingar till Frederik I:

Det var vanligt att donatorer till kyrkan fick sitt porträtt diskret anbragt i någon helig scen (Medeltid). Frederik I:s (+1533) är från Bordes-holms altare 1521 och Caspar H:s från Oldensworts 1592. Niss S:s är från epitafium i Garding kyrka.

FREDERIK I *1471

kung av Danmark-Norge

naturliga döttrar

Catharina*c1491

Geseke*c1493

Jacob Hoyer(4)*c1514

Margaretha Hoyer*c1522

Maria Knutzen*c1515

Herman Hoyer(5)*c1545

Niss Schmidt*1551

Caspar Hoyer(11)*1540

Jacob Hoyer*1579

Catharina Hoyer*c1580 oo Hinrich Schmidt*c1575

Magdalena Hoyer*c1575

Magdalena Hoyer*1616?

Herman Schmidt*1606

Herman zur Schmiden*c1610

Margareta Lindsay*c1640

Magdalena Schmidt*1655

Reinhold Tersmeden*c1655

Anna Marg.Henriksd.*1668

GUSTAF DAVID HAMILTON *1699
greve 1751(Adolf Fredriks kröning)
serafimerriddare 1769
En av rikets herrar (hatt)

GABRIEL VON SETH *1690
greve 1762
serafimerriddare 1748
riksråd (hatt)

HERMAN CEDERCREUTZ *1684
greve 1751(Ad.Fr.kröning)
serafimerriddare 1748
riksråd (mössa)

Stamfader för grevliga
ätten Hamilton

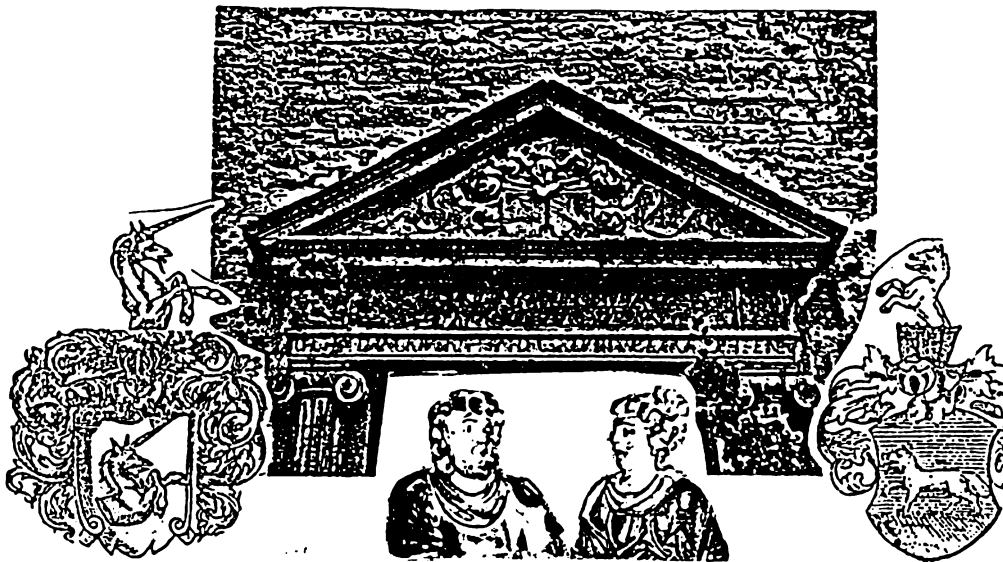

Stamfader för grevliga
ätten von Seth

Från brodern Jacob stammar adliga
och friherrliga ätterna Tersmeden.

Sentida ättling:
Niclas Silfverschiöld*1934
oo DESIRÉE, Sveriges prinsessa.

1540 CASPAR HOYER og ANNA WULFF

1571 Herman HOYER, ståthållare

1575 Magdalena HOYER

1615 Christian HOYER, bruksarrendator

1610 Herman zur SCHMIDEN, bruksarrendator

1666 Besta HOYER	1663 Maria HOYER	1654 Elis. HOYER	1655 Reinh. TERSMEDEN	1648 Cath. TERSMEDEN
1704 Elias COLLBERG	1688 Frans MALMBERG	1691 Cath. MALMBERG	1683 Jacob TERSMEDEN	1670 Magd. ROBSAUM
1738 Marg. COLLBERG	1708 Maria MALMBERG	1722 Anna RAMBERG	1728 Eric TERSMEDEN	1715 Cath. B. LÖFVÄN
1767 And. ANDERSSON	1737 Barb. ROTKOPP	1750 Eric BECKIUS	1760 J. Jac TERSMEDEN	1741 Christ. LAGERHJELM
1805 Aug. ANDERSSON	1775 Maria GILLSTRÖM	1796 Gust. BECKIUS	1789 Maria TERSMEDEN	1772 Chr. Cath. ROTKIRCH
1843 Mille ANDERSSON	1804 Lars ANDERSSON	1832 Eric BECKIUS	1793 C. Ad. TERSMEDEN	1793 Cath. Elis. von MORIAN
1875 Carl HILLES skulptör	1828 And. Larason	1856 Per E. BECKIUS	1816 Cath. ROSENBERG	1815 Joh. Aug. von BORN
	1861 Maria oohIHLAERG	1905 Conrad BECKIUS	1818 Knut STROKIRK	1864 Clara KJELLANDER
	1897 Ebbe oohMAN	1897 Ester RAEDER	1861 Evert STROKIRK	1876 Carl TERSMEDEN
	1920 Gunb. oohMAN	1897 Ester RAEDER	1859 Knut BJÖRKENSTAM	1864 Linus KJELLANDER
	oo Bertill KJELLDORFF övertate-16jtntant	1891 Rob. HANSSON	1881 Sven A. von HEIJNE	1891 Gunnar KJELLANDER
		1891 Mary oohANSSON	1900 Knut BJÖRKENSTAM övertate-16jtntant	1915 Lars TERSMEDEN övertate-16jtntant
		1928 Irma HEMDSSON släkt-forskare	1907 Carl Fr övertate-16jtntant (övertate Erik Pa docter)	1926 Bo KJELLANDER övertate-16jtntant
		1912 Axel von HEIJNE övertate-16jtntant		1861 Hanna M. von BORN
				1886 Gunnar PALME
				1927 Olof PALME statsminister

Överstelöjtnanterna Björkenstam, von Heijne, Tersmeden och Kjellander

H O Y E R

1. Hinrich *c1415
militär

2. Jacob *c1445
armékapten

3. Herman *1477
krigsöverste

Margaretha
*c1480
(cognatisk gren)
(Hoyer)

4. Jacob *c1514
fogde

11. Caspar *1540
ståthållare

5. Herman
*c1545
ryttmästare

12. Conradt
Wulff
*c1564

13. Herman
*1571
ståthållare

23. Hans Adolf
*c1582
fogde

6. Jacob *1579
president

7. Hans
*c1581

14. Caspar
*c1608
kompani-
skrivare

18. Christian
*c1615
bruksarrendator

21. Friederich-
Herman *1621
ålderstyrman

8. Jacob
*1625
länsman

15. Caspar
*c1645
under-
skeppare

19. Herman
*c1650
bruks-
arrendator

20. Frans
*c1652
gäst-
givare

22. Ulric
*1684
major

9. Hans *1656
bar-
berare

10. Jacob
*1670
tull-
inspektör

16. Christian
*c1680
skeppare

17. Caspar
*1713
löjtnant

Von denen von Hoyer.

Hoyerschen Geschlechte ist Caspar von Hoyer in grossen ansehen, bey dem Holsteinschen Adel / zum theil seiner Kunst vnd Geschicklichkeit halben / zum theil auch wegen seines Ampts. Dem er ist nicht allein ein gelahrter vnd verstandiger Mann / Sondern ist dazu allich Fürslicher Staller in gantz Eidersfede / Vnd wote er zuuor Hertog Adolphs in Holstein / also ist er auch dessen Sohns / Hertogs Johannis Adolphi / des Bischoffs zu Bremen vnd Lübeck / etc. Rath gewesen.

Im Tausent / fünff hundert vnd neunzigsten Jahr / Ist er von seinem gnädigen Fürsten vnd Herrn gen Copenhagen in Danemarc gesandt / im Namen seines Fürstlich / die Lehen zu empfangen / von Königlucher Matstet / Christiano dem Vierden / wegen des Hertogthumbs Schleswig. Ist im Tausent / fünff hundert vnd vier vnd neunzigsten Jahr gestorben / Vnd sein Sohn wird erinalt Staller in Eidersfede gen worden.

Dies Geschlecht hat in Eidersfede drey Vorwärd vnd Häuser.

Wapen derer von Hoyer.

Vapnet är här spegelvänt (lik-som i ll. Caspar Hoyers alliansvapen).

Inom den hoyerska ätten är Caspar von Hoyer i stort anseende bland den holsteinska adeln, dels genom sitt kunnande och sin skicklighet, dels även genom sitt ämbete. Ty han är icke enbart en lärjd och klok man utan därtill furstlig ståthållare i hela Eiderstedt såväl som rådgivare först åt hertig Adolph i Holstein och nu åt dennes son, hertig Johann Adolph, biskop av Bremen och Lübeck Under år 1590 var han av sin nådige furste i Danmark för att i sin furste namn mottaga hertigdömet Schleswig som förlikning av Hans Kungliga Majestät Christian IV.

Har under år 1594 avlidit och hans son har blivit ståthållare i Eiderstedt.

Denna ätt innehar i Eiderstedt tre säterier.

Ur Holsteinische Chronica
av Andreas Angelus,
tryckt i Wittenberg 1596

I Noms Fredericz Haum Gottes gudenens, Erftigke,
 untho Norwonger, Sontzags Ihs Gylteserich, hochwey
 stormarvansich den ditmanys, Christen Ihs Odner
 borg den Dilemansforst. In Bruunen aygnelich mit
 Infurur bruen. Von Delfenans, dit Ihs guttlich
 alaypfen sind hetrofett habben, selig Erbenheit,
 widhiffich, tingent hied d'arvunt, darmit myse
 dem gottlichen Bruunen borgun han l'badh lo,
 parint, oik vor mit Ihs d'inhimmell forling
 h'arvunt id, und d'arvunens mit voldd'arvun
 vord, g'udsen vord, und vordhen. v'atet, den,
 silenen Bruunen, dit magyfernen Mayg' vord
 Elmuat, mit rufsen nill Reden gilt, d'arvun
 dit omfalin d'ell vord vordhen. Einigent
 hied vor dem Bruen d'ingliches, h'eff den d'atp'len
 v'ardens hied Elmuat, In Mittel d'isforst g'egen,
 vordh'ig' vordh'et b'arvunt g'arvunt, mit g'arvun
 Eigneliches h'effen vordhen id, han d'iggen g'ud'ig,
 lig h'arvunt h'eff g'arvun, h'arvun, und g'ud'ig
 v'ien dit h'eff han d'iggen vordh'et in v'raft
 d'isforst vordh'et, und vordhen, f'atun, und vordhen,
 dit un' f'ing'ien id g'arvun Bruunen vordh'et, und
 sein l'elich l'elich vordhen, und d'arvun l'elich,
 vordh'et sein h'eff sein in vordh'et, dit g'arvun
 vordh'et, und Elmuat, f'atun, f'atun, und sein d'at
 in allen h'ides, und i'p'lichen vordh'et f'atun, und
 g'arvun, Ihs G'arvun, und vordhen, in vordhen,
 d'arvun, g'arvun, g'arvun, f'arvun, g'arvun,
 vordh'et, d'arvun, d'arvun, d'arvun, g'arvun, und
 sein in allen vordhen, un' vordhen vordh'et vordh'et,
 und vordh'et, g'arvun, g'arvun, und vordhen,

Best ända i nuffen wazend giet offen, blibet all
Hobben man kniff neder zue man giet, man best,
vann den giefendart, Und zibeden daz
alleu mid ischiben huffen kumpfliche, Kiecher,
giedmanen, hiez, Kogaden, Bänderstogel, Corman,
Berigermastern, Patsmauen, Berigstof Daz,
gumme gietten, Binden, Landtper, hiecherstogel,
und pufz reimen Jidnes, Id hant hiecherstogel
Efen und latun pfole und iridles, hiechicht
wechlich und iridles, Ist zij gumech
Pomeran hiezere, und sein rglliche linder unig,
und durschleuen Erwandmanen, fuch und fuch in
Griegz fuch, an dree boiren hiecherten wazers
und Elmanit, unig hiechere, neder Jidnes, pufz
dree si ist vren hiechert, gumme hiechlich
gehuechlich, gumme, und gummechlich daz
hiechere linder, und hiechere unig, Jidnes,
nog Jidnes an dree dree gietten gietten
hiz hiechere durschleuen und hiechlich
durschleuen hiechere, dazman fuch in Jidnes
hiechere hiechere. Und daz hiechere
Ordnung, habben unig unig secret hiechlich
hiechere hiechere, und daz hiechere hiechere, daz
gumme ist hiechere hiechere, dazman daz unig
dazman hiechere in daz hiechere hiechere,
Nia hiechere unig hiechere hiechere, daz
hiechere hiechere und dazman hiechere hiechere

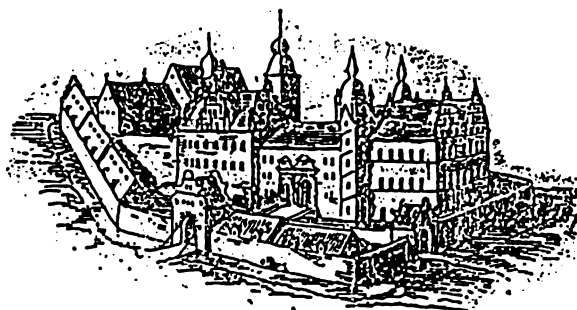

10 Urkundsskrift 1624, bifogad supplik till hertigen (LA Abt.7:3970).
Originalen är på linne, 30 x 42½ cm (1 x br), men saknar sigill.
Ovan ett vaxavtryck av hertigens dåvarande sigill.

Vi Frederick av Guds nåde, arvinge till Norge, hertig till Schleswig, Holstein, Stormarn och Dithmarschen, greve till Oldenburg och Delmenhorst, tillkännagiver offentliggen med detta brev för envar, att Vi med välvilja iakttagit och betraktat haver, sådan ärbarhet, redlighet, dygd och förnuft, varmed vår käre, trogne Herman Hoyer av Gud benådats, och för oss vid Diekermoell högeligen berömd är, och därför med välbetänkt sinne, goda råd, och rätt vetskap, densamme Herman det efterbeskrivna vapnet och (hjälm-)prydnaden, med namn en röd sköld, därpå den övre halva delen (av) en vit enhörning, och upp (på) hjälmen detsamma, såsom då detsamma vapnet och prydnaden, i mitten av detta föreliggande vårt brev målat, med färger verkligt uttritad är, nyligen nådigast förlänat och givet, förlänas och gives honom såsom nyligen kungjorts i kraft (av) detta brev, och avser, fastställer, och önskar, att nu framgent den nämnde Herman Hoyer, och hans äkta livsarvingar, och desammas arvingars arvingar allt framgent i evig tid, det nu meddelade vapnet och prydnaden, hava, föra, och sig det i alla tider, och varje ärlig sak, och affär, i skymf och allvar, i strider, kamper, fäktningar, drabbningar, (på) banér, tältläger, insignier, prydnader, begreppsmässigt, och eljest på alla sätt, efter behov, önskan och gottfinnande, bruka skall och tillåtas, såsom andra våra vapens innehavare, vilka alla hava av rätt eller hävd, av envar obehindrat, och beder däruppå alla och envar (av) våra ämbetsmän, lärde, godemän, fogdar, häradsfogdar, tullnärer, borgmästare, rådmän, rättsbetjante, menighet, bönder, landbönder, undersätare, och eljest var och en, de för Vår skull göra och låta skola och vilja, härmed allvarligt och bestämt, att den nämnde Herman Hoyer, och hans äkta livsarvingar, och dessas arvingars arvingar, allt framgent i evig tid, för det ovan berörda vapnet och prydnaden, icke hindra eller förvilla, utan så (att) det blir förstått, ostört brukat, nyttjat, och obegränsat därvid förbliver, och härvidare icke göras av någon annorlunda än det fastställda för undvikande (av) vår onåd, och furstliga hårda straff, varefter sig envar vet att rätta sig. Och detta att vara urkund, hava vi vårt sigill medvetet låtit hänga, nedtill vid detta brev, som givet är i Kiel, tisdagen efter söndag Invocavit i den heliga fastan, efter Kristi vår käre Herres födelse, femtonhundra och därefter i det trettonde året.

Frederik I av Danmark

Slottet i Kiel

Ä t t e n

H O Y E R

Adlad 1513 av Frederik I, hertig av Holstein-Gottorf, från 1523 kung av Danmark.

Vapenbrev utfärdat 15 februari 1513 i Kiel. Sköld: i rött en vit halv enhörning med framben i kors. Hjälmprydnad: sköldfiguren. Hjälmtäcke: invändigt vitt, utvändigt rött.

Ätten kallades i Sverige även Höyer, Höijer och Höjer.

Tab 1

HINRICH *c1415; enligt traditionen från grevskapet Hoya; krigare, slutligen bosatt i Bremervörde.

oo Bremervörde: Tebbeke "Becka".

B a r n (bland andra)

Margareta oo N N SCHACHT (sJohan oo N N, d a Bernd Fynne i Rotenburg; 21 barn = släkten Schachten i Bremen stift)

Jacob *c1445, landsknektskaptan, tab 2.

Tab 2

JACOB (s a Hinrich tab 1) *c1445 Bremervörde; landsknektsofficer i sold på många orter, kanske även vid Husum hos Christian I under upproret 1472; bodde i Husum 1477; deltog troligen jämte sonen Herman, tab 3, för Danmark i slaget mot Dithmarschen 1500; slutligen slottsfogde på Rotenburg i Hannover.

Rotenburg lydde 1470-1502 under biskopen för Verden stift, Barthold von Landesbergen. Biskopen lät grundligt förstärka den gamla borgen från 1193 med gravar och fasta murar samt 1490 med ett tornhus, som man kunde fara igenom.

o c1470: Margareta "Metta" von SCHACK (d a ? Otto v S, herre till Basthorst i Lauenburg) *c1450 +c1563, 113 år! Niedersachsisk uradel. Sköld: i rött en vit lilja. Hjälmprydnad: sköldfiguren.

Hennes bror var kanik i Bremen c1515.

B a r n

Hinrich *c1471 +Lüneburg.

Hartwig *c1473 +Lüneburg.

Lambert *c1475 +Stade.

Herman *1477 +1541, krigsöverste, tab 3.

Christina *c1479 =Husum. o I: Jürgen Andersen. o II: Reinholt Jürgen. Båda myntmästare i Holstein. Barnlösa.

Margaretha *c1480. o c1500: Henrich MEYER +i hög ålder, fogde i Bremen stift, sedan borgmästare i Bremervörde (o II: Anna zu Basdahl).

Tre barn ur I:a äktenskapet kallade sig HOYER: Johan, fogde, Herman, repslagare och Margaretha o Johannes Pistorius, Eiderstedts första prost. Se Hoyer, cognatisk gren.

Ätten von SCHACK skall enligt äldre genealoger ha inkommit från Frankrike med Karl den store och fått förlöningar. Kejsaren lät bygga en kyrka bland annat i den viktiga handelsplatsen Bardowiek i Lüneburg. Därifrån var också adelsmannen Schack, nobilis Skaccus de Bardevic, nämnd 1162 i ett gåvobrev från Henrik Lejonet till domkapitlet i Ratzeburg.

Sonen Ekkehard var 1200 fogde hos hertig Wilhelm av Lüneburg. Nästa generation, Heinrich von Schack, nämnd 1211-37, var riddare och herre till Gülzow gods i Lauenburg, som blev i släktens ägo till 1654.

Dennes son Ekkehard till Gülzow, riddare, n1231-82, ärve av sina förfäder patronatsrätten till S:t Johanneskyrkan i Bardowiek.

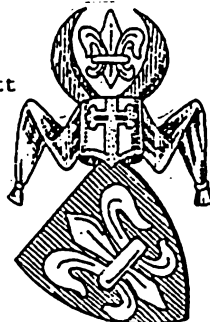
Så följde Heinrich n1274-95, Hermann n1301-35, Barthold n1325-61, Johann n1361-1413, till Basthorst, Ludolf n1439-60 o Abel von Ritzerow +1467 (d a Otto v R) och Otto n1459 +1490/1503.

En av dennes söner var Hartwig n1503 +1510/29, krigsöverste och fogde i Trittau, Holstein. Metta var antagligen hans syster. Från en bror härstammade Hans von Schack *1609 +1676, dansk greve och riksfältherre.

Basthorst gods tillhörde ätten 1384-1648 (En äng där kallas ännu Schack-rutan).

Rotenburg c1500

von Schack

Hans, greve von Schack til Schackenborg

Tab 3

Herman Hoyer

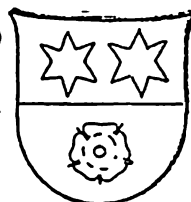
HERMAN "Lange Harmen" (s a Jacob tab 2) *1477 Husum +1541 10/1 Husum =Marienkirche; landsknektsofficer; adlad 1513 av hertig Frederik (I) av Holstein-Gottorf (från 1523 kung i Danmark), gåvobrev 1513 5/2 på skattefritt hus med stor gård i Husum, Hoyerhaus vid Langen-harmstrasse (uppkallad efter honom), med privilegierad vin-källare, samt c10 ha skattefri mark, Speck, vid Hattstedt; vapenbrev 1513 15/2; fogde över Helgoland 1520, kapten för en fänika (c400 man) landsknektar under Johann Rantzau mot Christian II 1523; kungl krigsoverste, Frederik I:s "strategus bellicus", räknades bland Danmarks hjältar, besjungen i soldatvisor. Ägde även tre följande hus vid samma gata och 14 enfamiljshus i Westerende, där han innehade halva tegelbruket.

Landsknechts-officer

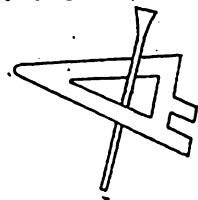
oo I >1513 5/2: **Catharina** (naturlig d a hertigen och Catharina, piga hos slottskaplanen på Gottorf, död i barnsäng) *c1491 Flensburg +c1534 Husum =Marienkirche. (Möjlig uppföstrad hos familjen Degener i Husum Liksom halvsystem?)

oo II c1535 Husum: **Maria "Marike" KNUTZEN** (d a Färbers Hans K d y, adelsman, häradsfogde i Südergoesharde, Husum, och Geseke, naturlig d a hertigen och N N (? Degener, d a Hans D och Hillike) *c1515 Husum +1560 19/9 Odense, Danmark =St.Knuds Kirke, "en kvinna av sällsynt dygd". Ägde del i Degenerhaus.

Knutzensvapnet.
Sköld: i delat fält
2 st järnor över 1 ros
Som fogde använde
Hans K häradets sigill
en plogbill, syftande
på plogskatten.

oo II 1543 Husum: Cornelius van der HAMSFORT d ä (s a Henrik H Orschotanus och Cornelia de Vale) *1509 26/4 Amersfoort, Utrecht, +1580 8/3 Odense =31/3 St.Knuds Kirke /Hans epitafium förstört, men kistplåten i Fyns stiftsmuseum, Odense/; kungl medicus 1538-44, livmedikus 1544-62, hovapotekare 1540 29/9; stud vid Köpenhamns universitet 1539, den förste dr med. där 1544; hyrde bostad av universitetet på Stora Kannikestraede (Borchs kollegium; nybyggt 1689) men ägde hus på St. Petri kyrkogård, som han hyrde ut; flyttade 1545 till Kolding, då hovet oftast var på Koldinghus, där Christian III avled 1559 1/1 (ursp. bisatt i St. Knuds Kirke); förlänades biskopsgården i Odense (Beldenaks, uppförd 1518, riven 1857) med trädgård för medicinska växter 1549 25/4 och grundade där Löveapoteket (Danmarks äldsta nu bestående) med sin kusin Johannes Hamsfort som föreståndare till 1562, då Cornelius lämnade hovet och blev praktiserande läkare och apotekare i Odense; familjen hade då länge bott i biskopsgården, där kungen besökte dem försommaren 1558.

(oo II 1561 24/8 Köpenhamns slott: Magdalena Payens, änka efter kungl rådet, Dr jur Bernard Wigbold Fries. oo III: Anna Soltow, änka efter Jost Rover i Hamburg, d a Erich S. Hamburg, och Anna Gotkens; +1578 11/2 Odense =St. Knuds Kirke). Cornelius H begrovs mellan sin första och sin tredje hustru. (Magdalena hos sin förre make?)

3.Herman Hoyer

I B a r n (mor: Catharina, hertigens naturliga dotter)

Jacob *c1514 +>1576, fogde, tab 4.

Jürgen *c1516 +1535 Wittenberg, student.

Caspar *c1518 +Husum, ung.

Maria *c1519 Husum +c1555 Husum. oo 1540 8/9 Husum: Michael FESTER d y (s a Michael F d ä, färgare i Husum)*c1520 +1581 Husum i pesten, färgare i Husum, ägde Degenerhaus (oo II c1555 Husum: Salome Frodsen +1603, d a Berend F, adelsman, häradsfogde, Husum, och Anneke) d Margarethe Fester *c1541 Husum.

s Peter Festersen, n1592, 1604 Husum oo N N Frodsen, d a Johann F, Berends son, bosatt utblottad i Bredstedt, och Christine Boingk. d Agnes Fester +>1626 oo Lorenz Petersen Kremer +1614; deras barn var d Agnete K oo Peter Sax, fattigföreståndare, Husum (ej historikern) d Salome K, som erhöill Degenerhaus, och s Lorenz K, vars son Peter Krem(er) var löjtnant och 1655 ärvde Hamsforts änka Katharina.

Catharina *c1520 Husum +c1585 Husum. oo c1549 Husum: Joachim WETKE (s a Johann W, mag., hamburgsk sekr i Husum)*c1500 +c1561, amtskrivare på Gottorf 1548-; ägde Brandenburg gods i Wester-Ohrstedt från 1549; kyrkoråd i Husum, ägde hus 7 Grosstrasse 1545, köpte gård i Husum mellan Neustadt och Nordhusen 1552

s? Hans Wetke +1591 Husum =9/3. oo Katrin +1596 Husum =8/1; deras s? Johann, bodde i Hamburg men ägde huset öster om Hoyerhaus, nu "Bischof", 1606

Margarethe *c1522 +>1585 Husum, "bodde och dog i Husum". oo I c1544: Jasper SMEDE/Schmidt/ (s a Niss S, borgmästare i Flensburg och Anne)*c1515 Flensburg +c1561 Husum; rådhusrättsnotarie i Husum. oo II c1562: Johannes KALE(N) *c1520 +1584<; landsskrivare för Eiderstedt i Tönning 1579-84

s I: Niss Schmidt *1551 +1606; borgmästare i Garding. Se vidare "Släkten SCHMIDT" som har svensk anknytning.

Anna "Anneke" *1523 /1 Husum; levde ogift 1561 (ej att förväxla med Jacob Hoyers hustru Anna, oo II: Forcke, tab 4)

II B a r n (mor: Maria, systerdotter till Catharina)

Johan *c1536 Husum +Husum, ung.

Christian *c1537 Husum +Husum, ung.

Herman *1539 Husum +1563 22/12 Köpenhamn; stud Lüneburg 1555, Köpenhamn 1557, Wittenberg 1558 19/11; sekreterare i tyska kansliet, Köpenhamn, deltog i 7årskrigets första fälttåg, avled efter hemkomsten hos sin halvsyster Magdalena oo Thenner; ogift.

Caspar *1540 +1594, ståthållare, tab 11.

3.Herman Hoyer

Herman Hoyers änka MARIA:s barn i II äkt. med Cornelius HAMSFORT:

Magdalena Hamsfort *1544 Husum +1623 Odense =St.Knuds Kirke; som änka bosatt i Odense. oo 1561 24/8 Köpenhamns slott: Hieronymus THENNER, från Hessen, +1571 31/3 Dragsholms slotts fängelse; jurist, chef för tyska kansliet 1559-66, häktad för landsförräderi 1567 därför att han motiverat sin avskedsansökan med att vilja resa utomlands.

d Maria. (även dAnna, sCornelius, sCaspar "Jesper" +1602, upot. i Odense?).

Cornelius Hamsfort d y *1546 6/5 Kolding +1627 13/5 Odense =St.Knuds Kirke; stud i Meissen 1560-67, Wittenberg 1568, Marburg 1571, Montpellier 1572 21/5, Padua 1572 4/11, Siena 1573 4/9; praktik vid Löveapoteket, som han övertog efter fadern; läkare, historiker (bl a Chronologia rerum Danicarum, handskrift). Ägde Rödemisshof i Mildstedt och Sonnenberg i Koldenbüttel, m fl.

oo I 1587 10/9 Flensburg: Mette tor SMEDE (d a Reinhold t S, köpman och rådman i Flensburg, och Geseke Lange) *c1570 Flensburg +1588 2/8 Flensburg, Nikolai.

oo II 1596 Kiel: Katharina FERST (d a Hans F, rådman i Kiel, och Agnete Knutzen, d a Matthias K, halvbror till Cornelius mor Maria); kungl dispens för äktenskapet 1596 18/9 på grund av släktskap i 3:e led; *c1566 Kiel +1655 Odense såsom den sista av familjen Hamsfort. Arvingar: Anna Hoyers, tab 13, Wilhelm Wanchres från Tönning och Peter Krem(mer), f d löjtnant vid Ahlefeldts kompani, se ovan. (Äv.DidrLackmann (Katharina Fersts syster oo Herman Hoyer tab 5).

Hos Katharina bodde en betydligt yngre syssling, som arbetade i apoteket: Johann Krumb fr Husum *c1600 +1644 Odense,ägare av jordägods i Holstein, värda 15.620 mark lübsch. Samtidigt bodde i Hamsforts hus Agnete Neuhaus, vars dotter var gift med Johannes Kheeme (sades vara besvägrad med Hamsforts) fr Livland, som bodde i Stockholm och var sekreterare åt svenske riksmarskalken Jacob de la Gardie. Sverige förklarade Danmark krig 1643 och Kheeme kom i januari 1644 till Odense, - men angavs som spion av Krumb, som var hans ovän på grund av en arvstrid.

s II: Cornelius Hamsfort *c1597 Odense +1640 Odense; innehade Löveapoteket 1627-36, ogift; köpte Hoyersverft i Koldenbüttel 1630 av Anna Ovena Hoyers, tab 13. Denna egendom och de av faderns ärvda i Eiderstedt förvaltades av Hinrich Schmidt, se denna släkt, tab 5.

Frederik Hamsfort *1548 20/5 Kolding, +ung

Dorothea Hamsfort *1550 Kolding +1608 5/6 Schleswig; epitafium i domkyrkan: En enastående fru.

oo I c1568: Nicolaus "Claus" tor SMEDE (s a Thomas t S, köpman och rådman i Flensburg, och Drude Jepsen "Danmarks rikaste borgerliga kvinna") *c1547 22/3 Flensburg +1590 1/10 Flensburg, köpman och rådman i Flensburg; barnlösa.

oo II 1594 10/2 Flensburg: Matthias CARNARIUS (s a Johannes C, hertig Adolfs livläkare på Gottorf, och Margareta Knutzen, d a Matthias K, halvbror till Dorotheas mor Maria) *c1562 +1620 Schleswig, hertig Johann Adolfs livläkare. Dorothea ägde bl a egendom i Obbenskoog, Witzwort, som hennes bror Cornelius II ärvde .

Margareta Hamsfort *c1552 Kolding +ung, ogift.

3. Herman Hoyer

"Lange Harmens" och prinsessan Catharinas privilegiebrev för HOYERHAUS
i Husum 1513 5/2

1 5 1 3

Febr. 5. Vi Frederich, arvinge till Norge, hertig, har givit och förlänat den duktige, vår käre, trogne Harmen Hoyer för de mångfaldiga trogna tjänster, som han gjort oss under lång tid och alltfort kommer att göra, denne och Catharina, vår dotter, hans hustru, och deras gemensamma arvingar, vårt hus och vår gård inom Husum, som tidigare Melchior Kikebusch och därefter Hans Missener har bebott.

Därtill har vi Harmen Hoyer och Catharina förunnat, att de och deras gemensamma arvingar i detta hus må tillhandahålla alla främmande drycker samt hembryggt öl och försälja detta tull- och accisfritt i fat, tunnor eller kannor.

Harmen och Catharina och deras gemensamma arvingar skola också för ovannämnda hus, så länge de det i egen person bebo, på intet vis vara förbundna att utgöra skatt, vakt eller andra pålagor.

Vi hava också givit Harmen Hoyer och hans hustru och deras gemensamma arvingar 20 demat (c10 hektar.) land, kallat Speck, i nya koogen (= invallat område) belägen vid Hattstedt, vilket land är befriat från alla pålagor och vallavgifter och det så länge vi innehaft det (privilegium för koogen 1497, färdig 1512).

Vidare hava vi tillåtit Harmen och Catharina att så länge de leva ur vår skog, belägen i Ostenfeld-området, kallad Lindehov, avhämta vindfällan och annan ved till behov i sitt hus men må icke avyttra det vidare; dock skola de ej låta hugga fruktbarande träd och mastvirke.

Vi förunnar dem allt det, som ovan nämnts, men om Harmen och Catharina avlider utan gemensamma arvingar skall allt det här ovan beskrivna återgå till oss, och om Harmen på nämnda hus då hade gjort någon betydande tillbyggnad, så skall detta betalas av oss till hans arvingar, som han efter Catharinas död fått med en annan hustru.

Och emedan vi omfattar Harmen Hoyer och hans hustru i vårt beskydd, befaller vi alla att icke förhindra denna förlänings åtnjutande, för att undgå vår onåd och svåra straff.

Vi hava låtit fästa vårt sigill vid detta brev. Givet i Kiel på Agatha-dagen (=5 febr.)

(Översättning ur Repertorium Diplomaticum Regni Danici Mediaevalis. Band 7)

12463

Anteckning om Herman Hoyers gravplats i Sankt Marien, Husum:

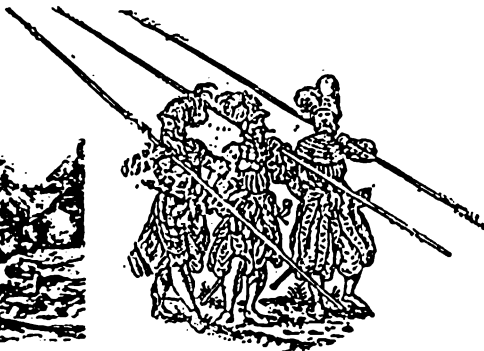
Erkändt av oss i Husum den 15 febr. 1513.

(Grot liksteen darunder Herman Hoyer suluen begrauen).

Lange Harmens sigill 1540

17

HOYERHAUS med stor trädgård i hörnet Langenarmstrasse - Neustadt i Husum hade förlänats "Lange Harmen" Hoyer av hertig Frederik I den 5 februari 1513 i samband med giftermålet med hertigens dotter Catharina.

Framför huvudentrén mot Langenarmstrasse var en stentrappa, bevakad på vardera sidan av en landsknekt av trä i naturlig storlek och färg, stående i en nisch. De bar vapensköldar och den högra höll även ett långt spjut ("hoher Ger", därav namnet Hoyer?). De gjorde ett imponerande intryck. Fritrappan upp ledde närmast till en högt belägen förstuga, omgiven av galleri med gångar till rummen. Över portalen var en balkong. Under förstugan och bakåt låg en rymlig sal, vars väggar pryts med målningar ur nordiska gudaläran. I denna sal blev hertigen erbjuden danska kungakronan den 29 januari 1523 av de förnämsta jutska riksråden. Han vistades då hos svärsonen för ett barnbarns dop.

Nederst var en rymlig källarvåning (kvar under nuvarande hus), där Herman av hertigen övertagit en privilegierad vinutskänkning. Hertigen besökte gärna själv Hoyerhaus och "den törstige Herman Hoyer". Andra gäster, som erlade 2 Pfennig eller 1 Blaffert, fick dricka så mycket de ville av bästa ölet. Men de måste då gå ut bakvägen genom trädgården till Fischerstrasse, - annars kostade det 1 Blaffert extra.

Huset hade en ålderdomlig, ärevärdig prägel med sina låga fönster och små rutor.

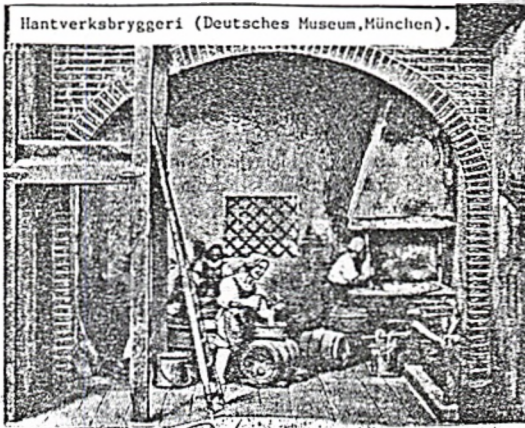
Det ärvdes 1541 av äldste sonen Jacob (4), som efterträddes av sin äldste son Herman (5). Av honom köpte Caspar Hoyer (11) detta sitt födelsehem 1576 och avled här 1594. Hans yngste son Hans Adolf (23) ärvde det, men dennes fordringsägare sålde huset till hertiginnan Auguste 1604. Det övertogs av Husum stad 1606.

Hoyerhaus besöktes genom tiderna av historiskt intresserade, t ex hedrade kungarna Frederik VI och Christian VIII huset med besök vid uppehåll i staden.

Byggnaden förstördes helt vid den stora branden 11 juli 1852. Ruinerna ses på bilden, som är ur Nissenhaus' samlingar.

3. Herman Hoyer

Enl. privilegierna hade Harmen Hoyer även rätt att själv brygga öl för avsalu. Hans brev 1526 27/6 (RA, Köp.) från Husum till gode vännen riksrådet Eske Bille till Hagenskov på Fyn handlar om leveranser av sult m.m.

Handwritten text in a historical script, likely a letter or document. The text is written in a dense, cursive hand. On the left side of the text block, there is a circular seal or stamp with a central emblem. The text is arranged in several lines, with some words appearing to be in a different script or dialect. The overall appearance is that of an old manuscript or document.

(Foto: Nissenhaus)

DEGENERHAUS; "HAUS HUSUM", det 3e på nordsidan av Grosstrasse, ägdes i 1400-talets mitt av Henning Degener, sedan av sonen Hans (1466), som var vinhandlare och gästgivare, och därefter av dennes änka Hillike (>1472-93<). Vid Husum-räfsten 1472 var Degenerhaus Christian Is kvarter, varefter Hillike ersattes för "god vilja och omkostnader" med 150 mark lübsch.

Även hertig Frederik torde ha tagit in här vid uppreade besök efter 1490 11/8, då Nordstrand lades till hans hertigdöme.

1512 och ännu 1540 var Jürgen von Hagen husägare. Sedan tillträdde Michael Fester d y, Lange Harmens svärson, gift 1540, som 1545 pantsatte huset. Då fanns 100 mark kapital, som "Marike, lange Hermens" hade stående i huset. Räntan därav kunde vara arv efter Hillike. Släkten innehade huset till 1639.

TEGELBRUKET i Westerende, Husum, hade antagligen anlagts av hertig Frederik i början av 1500-talet. Halmtaken skulle bytas mot tegeltak och nybyggen planerades, liksom ombyggnad av det hus, som skulle bli Lange Harmens bröllopsgåva. Hälften av tegelbruket ägdes av den av hertigen omhuldade fromma stiftelsen Gasthaus zur Ritter St. Jürgen (för arma människor), och hälften ägdes av Lange Harmen.

Efter Lange Harmens död fördelades hans hälft på 6 arvingar, ty Jacob ärvde ju Hoyerhaus. Det andra tegelbruket ägdes av Husums kyrka och låg vid Süderstrasse. Det nedlades 1561 på grund av brandrisken i tätbebyggelsen. I stället köptes hoyerska hälften i "Wester-Ziegelhofes" för 1.350 mark. Enligt kyrkoräkenskaperna fördelade sig beloppen på delägarna så här:

1) Michel Vesters 225 mark, 2) avlidne Jochim Wetkens (betalt till hans änka Katharine) 225, 3) Margarethe Smedes 200, 4) Dr. Cornelius van der Hamersfort 300, 5) Anneke Hoyers 250, och 6) Jasper Hoyers 150.

Hamsfort var ej själv arvsberättigad men hade tydligen övertagit andelar från sina styvsöner, 225 från Herman och 75 från Caspar, ovan kallad Jasper, för deras utbildning. (Henningsen).

HUSUM 1588. Tegelbruket och Hoyerhaus markerade.

Slaget vid Hemmingstedt 1500.

Herman Hoyer deltog antagligen med sin far bland hertig Frederik I:s ryttare i det olyckliga slaget i Dithmarschen 1500. Planen var att från Meldorf draga mot Heide, där Karsten Holm (herre till Delve?) inbjudit kungen, och sedan fortsätta norrut till Lunden. Men framryckningen stoppades vid Hemmingstedt och ett svårt oväder och framsläppta vattenmassor över marsklandet hjälpte fienden. Drygt en tredjedel av hären dräptes eller dränktes; bland fallna adelsmän var 2 Schack och 20 Pogwisch (Wulff).

Kung Hans och hertigen räddade sig med nöd och näppe, - men ingen vet hur! Antingen tog man vägen NO över Tielenburg, som förstördes av fienden, eller kanske kom man som tänkt till Lunden. Den naturliga fortsättningen över floden Eider upp mot fastlandet brukade gå igenom Koldenbüttel, "Eiderstedts nyckel", vars strategiska punkt var där vattendragen på den tiden möttes, nära nuvarande Mühlendeich. Kanske gjorde Lange Harmen där någon bravad mot den förföljande fienden, eftersom hertigen angav vid adlandet att han "för oss vid 'diekermoell'högeligen berömd är". Dåvarande lågtyska diek = deich, skyddsdammanläggning mot högvatten; moell eller möll = Mühle, kvarn.

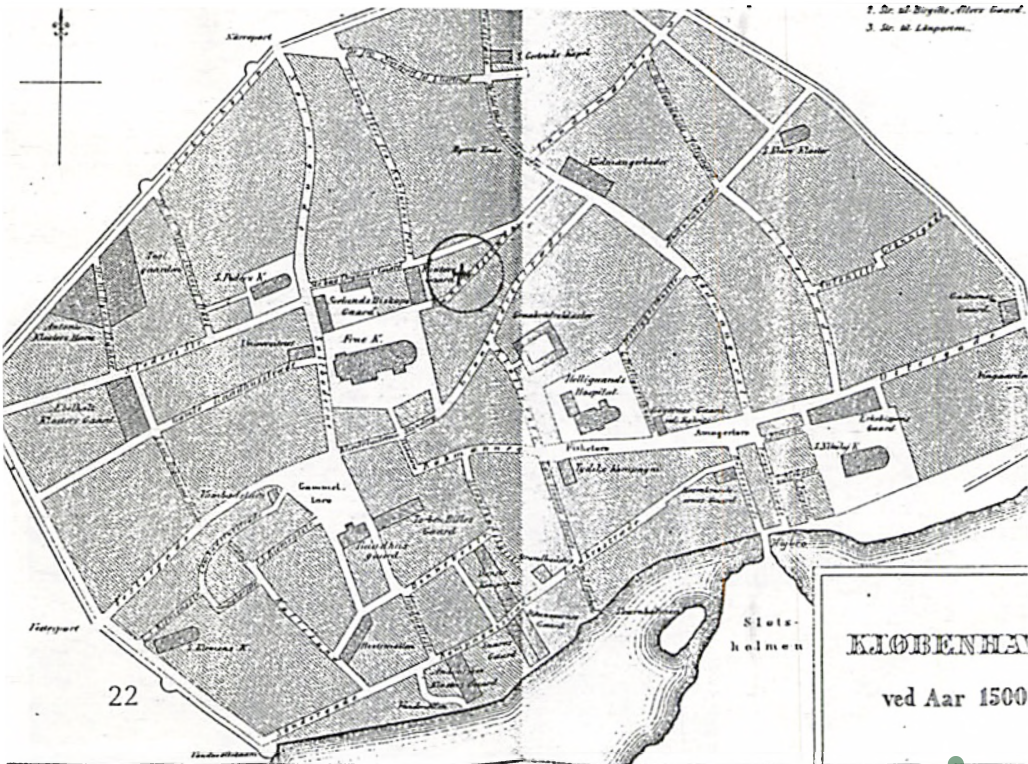
3. Herman Hoyers änka MARIA, omgift med Hamsfort d ä.

Cornelius Hamsfort d ä bodde i universitetets hus på Stora Kannikestræde (f d Jep Heyes kannike/kanik/residens, nuv. Borchs kollegium; helt nybyggt 1689). Där var således Caspar Hoyers barndomshem.

Abbet Anno Salutis M. D. LXXX

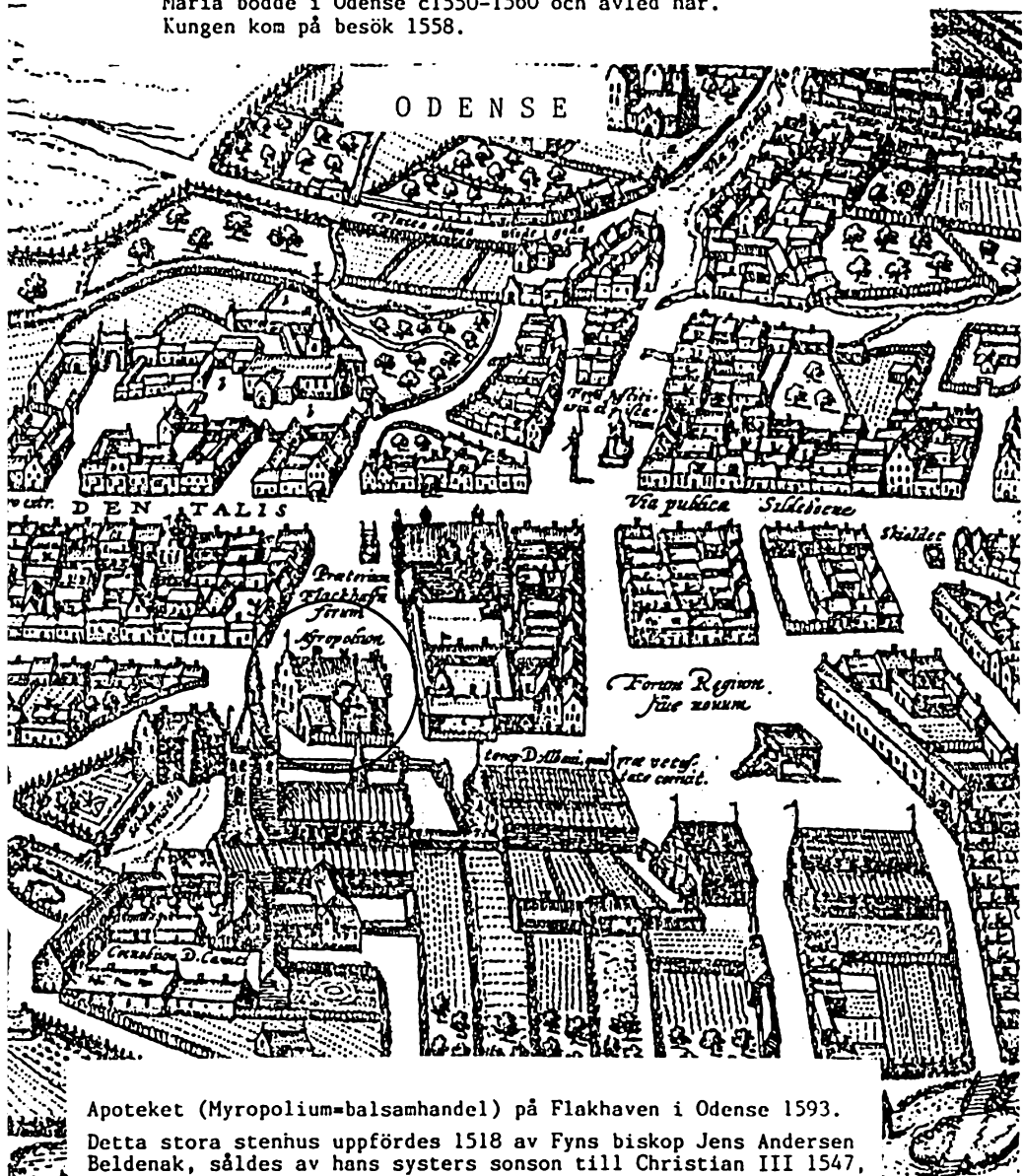
1. Dr. M. Knud Høiers Gaard, No
2. Dr. ad Boylle, flere Gaard.
3. Dr. M. Lønquesten.

Slæktholmen
KJØBENHAVN
ved Aar 1500

3. Herman Hoyers änka MARIA, omgift med Hamsfort d ä.

Maria bodde i Odense c1550-1560 och avled här.
Kungen kom på besök 1558.

Apoteket (Myropolium=balsamhandel) på Flakhaven i Odense 1593.

Detta stora stenhus uppfördes 1518 av Fyns biskop Jens Andersen Beldenak, såldes av hans systers sonson till Christian III 1547, förlänades till Cornelius Hamsfort d ä och hans arvingar 1549, varav Cornelius Hamsfort d y:s änka Katharina avled där gammal och blind kort före 13 mars 1655. Huset såldes därefter till främmande och revs slutligen 1857.

SANKT KNUDS KIRKE i Odense

På höger sida i koret fanns fordom två gravar, båda med kulvålvning, varav den norra tillhörde familjen von der Hamsfort. Epitafiet hade följande inskription:

"Ossa

Cornelii Hamsfortii Med. Doct. Christiani III regis archiatri viri integerrimi, Et Mariæ Hamsfort pientissimæ Matronæ sed et Annæ Soltoviae foeminæ modestissimæ Conjugum suarum carissimarum
HSS.

Mon. hoc moesta liberorum Pietas patri optimo indulgentissimo et Mariæ matri carissimæ primæ conjugii sanctissimæ. Obierunt in dn. Dei Jesu invocatione Cornelius IIX Eid. Mart.

Anno MDXXC

Maria XIV. KI. Octb.

MDLX

Anna III Eid. Febr.

MDLXXIIX

HM.

HS."

Härunder vilar lämningarna av Cornelius Hamsfort, med.d:r, Christian den tredjes livläkare, en man av utmärkt rättskaffenhets, och av Maria Hamsfort, den fromma kvinnan, samt av den beskedliga matronan Anna Soltov, bäge hans avlidna hustrur.

Detta minnesmärke satte de sörjande barnen över deras goda, ömma fader, och över Maria, deras högtälskade moder, hans första hustru, en kvinna av sällsynt dygd. Cornelius avled i Herren Jesu åkallan den 8 mars 1580, Maria den 19 september 1560, Anna den 11 februari 1578.

3. Herman Hoyers änka MARIA, omgift med Hamsfort d.ä.

Pennteckningar av Cornelius Hamsfort d.y. (Caspar Hoyers halvbror):

Odense 1573.

OTHONIA CIVITAS VRBS
PONTIFICALIS

Cornelius Hamsfort
Hamsfort

HÆC CORNELIVS
Hamsfortius Minor Cim.
bor scripsit Patruij
M. Aug. D. X.
M D LXXIII

DN. CANVTVS V.C.
PONTIF. XXVI Henric F.
SEDIT AN. XX
Disturbatus pontificatu ab Oluf
burgis succedente in loc.
GVSTAVO TROLLA SVRONE VP.
salus. Pontif. MDXXXIV
Ite rursu recepta fete depositus
religionis vna reformata
M D XX XVIZ

GEORGIVS IOANNIS F.
PATRIA VIBERGIVS
Sæd EPISCOVVS XXVII
SEDIT AN. XXII
obijt M. DECB. D. XVIII
M D LIX
SERENISS. REGEDANO,
Friederico II Christiana
ni III F.

Den siste katolske biskopen Knud Gyldenstjerne i riddarrustning avlämnar mitra och kräkla. Den förste protestantiska biskopen Jörgen Sadolin predikar.

3.Herman Hoyers änka MARIA, omgift med Hamsfort d ä.

Epitafium DOROTHEA CARNARIA 1608 i Schleswigs domkyrka. Hon var dotter av Cornelius Hamsfort d ä och MARIA, Lange Harmens änka.(Var således Caspar Hoyers halvsyster).

Tab 4

JACOB (s a Herman tab 3) *c1514 Husum +>1576 Husum =Marienkirche (moderns grav); vid hoven i Königsberg 1538-40 och Köpenhamn; fogde över Helgoland -1556-; hertig Johann d ä skrev till honom 1556 20/5 och begärde 2 à 3 skeppslaster gatusten från Helgoland för hertigens nya slott Hansburg (Z.53,1923); köpte Oldersbek frälsegods i Mildstedt av Otto Rathlau. Enligt likpredikan över sonsonen Jacob tab 6 var han "marskalk vid furstliga holsteinska hovet på Gottorp"

oo 1541< Husum: Anna "Anneke" WIEHE (d a Herman W, häradsfogde i Südergoesharde, Husum) *c1523 +c1605 Husum =Marienkirche vid I maken.

oo II: Jasper FORCKE +>1605 =Husum jämte en son; nedstack under ett bröllop 1569 11/9 "Junge Frodde" Frodsen, som ägde hus 12 Grosstrasse. Frodde var oäkta son av fogden Berend F, som ägde hus 13, Frodsenhaus

B a r n

Herman *c1545 +1612, ryttmästare, tab 5

Jürgen *c1547 +1594<; sändes av hertigen jämte Johannes Kalen m fl till Nederländerna och 1594 till Spanien med anledning av fordringar från hertig Adolfs tjänster under spansk-nederländska kriget.

Caspar +Husum, ung

Marie. oo Edde LAURENSEN i Westerwoldt på Nordstrand; student, folkrepresentant
sLorenz Etzen; var fadder hos kusinen Jacob Hoyer, tab 6, 1614; gjorde anspråk på Lange Harmens gravplats från sin syssling Agnete Kremer oo Peter Sax, tab 3, 1635 29/7
(se även tab 14)

Catharina +1589 Husum =22/2 kyrkogården.
oo Peter SÖNNIKSEN (s a Sönke Petersen, färgare i Husum, ägde hus 8 Grosstrasse) +1603 Husum =1/11 kyrkogården

Ur Husum kyrkas 1605 påbörjade gravbok:
"grott Lieksteen, dar Cathrine Lange Harmenss,
ock Jacob Hoyer, Nu Anneke Forcken begrauen."

2 fylln
 Uti medder mitt Sviden Jitt Torden.
 grott Lieksteen, dar Cathrine Lange Harmenss
 ock Jacob Hoyer, Nu Anneke Forcken begrauen.
 Anno 1605 den 13 Februaris ist a i i i i i i
 grott Lieksteen dar Cathrine Harmenss
 ock Jacob Hoyer begrauen sviden sviden

Wiehevapnet
Som fogde använde
Herman W häradets
sigill:

Hertigparet Albrecht
och Dorothea

Hertiglīga slottet i Königsberg

Kung Frederik I:s dotter Dorothea var gift med hertig Albrecht av Preussen. Till deras slott i Königsberg sände Lange Harmen 1538 sin äldste son Jacob och bad sin svägerska låta fostra honom "till tukt, ära, goda kunskaper och seder".

Jacob praktiserade i hertigens kansli men visade alls "ingen lust för skriverier". Hertiginnan anmodade därför Lange Harmen i ett brev den 23 februari 1539 att tillskriva sin son och uppmana till bättring, "då, om vi redan visste att han sig av skriverier inte behövde försörja, så kan det honom dock, när han andra furstar och herrar tjäna skulle, inte skada att han något lärt och försökt hade. Eljest har vi på honom, vad hans tjänst och uppvaktning anbelangar, ingen vank, då han oss i dessa fall trohetsfullt och väl hittills tjänat".

Faderns förmaning hjälpte ej mycket och året därpå bad Lange Harmen att Jacob skulle tillåtas närvara vid sin systers bröllop i Husum den 8 september. Hertiginnan sände den 25 augusti en lyckönskningsskrivelse och lovade permittera Jacob, men han kunde inte hinna fram till själva bröllopdagen. Efter festligheterna skulle han snart återvända, dock senast den 11 november.

Jacob återvände inte till Königsberg men underrättade hertiginnan den 10 januari 1541 om faderns dödsfall, som han tog mycket hårt. Hertiginnan förstod då att han ville stanna hemma.

Slutligen skrev hon till Jacob den 23 april 1542 att det glädde henne, att hans svaghet övervunnits. Men hans önskan att hon skulle taga hans häst i sitt stall kunde ej uppfyllas, då hon inte längre hade något stall. Dock hade hästen ställts bland hennes gemåls hingstar på foder.

(Ostpreussische Foliant 37 II, Staatarchiv Königsberg: Fester s135; Andréen i Heimat 1930, 6, s19f)

Tab 5

HERMAN (s a Jacob tab 4) *c1545 +1612 =27/1 Tönning; ryttmästare i hertigens tjänst på Gottorf; sålde Oldersbek och Hoyerhaus (för 7.400 mark lüb.) m m till Caspar Hoyer, tab 11, 1576 10/9, bekräftat av hertig Adolf 27/10; senare bosatt i Tönning, kanske hos den nästan jämnåriga farbrodern Caspar på Tönning slott (byggt 1580-83), ståt-hållaren.

oo c1578 Kiel: Magdalena FERST (d a Hans F, rådman i Kiel, och Agneta Knutzen, d a Matthias K, halvbror till Lange Harmens hustru Maria, tab 3) *c1560 Kiel. Hennes syster Katharina F oo Cornelius Hamsfort d y, tab 3.

B a r n

Agneta *c1578

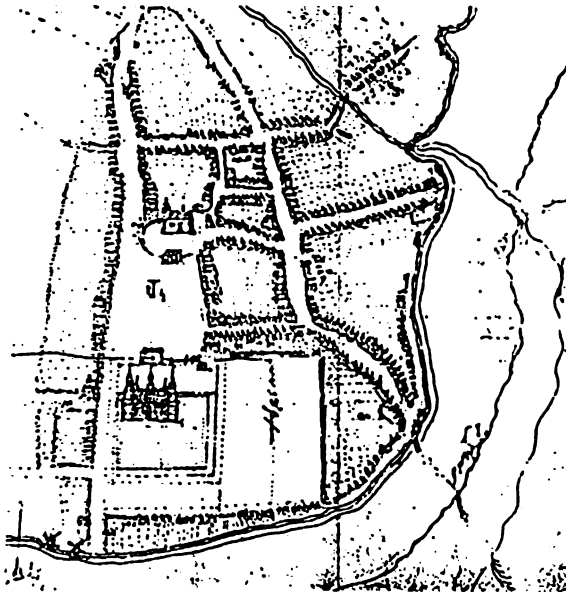
d Magdalena *c1600 oo Georg Ketels, furstlig silverskattmästare och rådman i Husum

Jacob *1579 +1642, president, tab 6

Catharina *c1580 +1642<; följde brodern Jacob till Sverige 1628 /7, bosatt i Göteborg med sin dotter.

oo >1606 Tönning: Hinrich SCHMIDT (s a Niss S, borgmästare i Garding, och Suster Peters) *c1575 +>1628 /7 Tönning; stadssekreterare i Tönning; förvaltade Cornelius Hamsfort d y:s egendomar i Koldenbüttel. Se vidare Släkten SCHMIDT

Hans *c1581 +1648<, tab 7.

Tönning 1611

Tab 6

JACOB (s a Herman tab 5) *1579 28/11 Tönning +1642 28/12 Stockholm, Tyska församlingen =1643 2/1, likpredikan av J-J Pfeiff (KB Sth); stud i Hamburg 1598 10/5, i tjänst hos Gillius de Rees, till Sverige 1603, vid svenska hovet 1604, handelsagent "faktor" för hovet 1606 - 1613 5/12; åter i Eiderstedt, där han köpte Wulffsbüll sätesgård av sin "kusin och vän" Conradt Wulff Hoyers (12) arvingar 1614; ägde även Büllsbüll adliga gods vid Tondern (Lange s312), som dock 1616 innehades av fordringsägarna (enl Landregistret); pantsatte Wulffsbüll 1618 till holländaren Jacob Allwijnsson i Nya Lödöse (fr 1621 Göteborg) för en skuld av 6.000 rdr; krävdes 1619 vid adliga landsrätten i Schleswig på 1.000 rdr av Conradt Wulff H:s svåger Vincent Moller; köpte fastighet i Tönning av bror Hans (7) 1625; bodde kvar på Wulffsbüll till 1627, då han undan kriget begav sig till Emden och 1628 /7 till Göteborg; tysk president i Göteborg 1629 13/12 - 1637 6/9, flyttade till Stockholm som köpman 1639; konkurs i hemlandet 1640 med processer till 1658. Wulffsbüll hade skadats svårt under okkupationen 1627-29 och vid översvänningskatastrofen 1634.

oo 1607 12/7 Stockholm: Elisabeth von Santfort (van Santvoort?) (d a Justinus v S) *c1587 +1636 3/5 Göteborg. I Tetenbüll kyrka disponerade hon 4 platser i vardera bänk 1 och 2.

B a r n (6 söner och 6 döttrar, varav 2 söner och 3 döttrar levde 1643)

Magdalena *c1608? +1616 Tetenbüll =8/5.

Anna *c1610 Stockholm? +1647<. oo c1640 Stockholm: Hans BREMER *c1600 +1659 Stockholm, Tyska församlingen =7/2; storköpmann i Stockholm, ägde trädgårdstomt i kv Vattumannen vid Björn(gårds)gatan i Maria församling, uppförde det senare s.k. Grillskas huset vid Stortorget 1647; skänkte 1641 altaret (som dock ej slutbetalades av arvingarna) till Tyska kyrkan, som nyinvides 1642; föreståndare vid Tyska församlingen; räknades bland svenska Kronans fordringsägare; övertog 2 örlogsfartyg: Lammet, n1634, med 14 kanoner och 92 mans besättning (enl kungl brev 1645 3/12) och Enhorn, n1624, med 18 kanoner och för 103 mans stridsbesättning (1646). Bremer lär ha ruinerats när han miste salträttigheterna till Louis De Geer.
Barn: Maria Elisabeth Bremer *1640 dp 25/10. Magdalena Bremer *1641 dp 11/9. Amalia Bremer *1646 dp 2/3. Jacob Bremer *1647 dp 7/2.

son *1614 Tetenbüll dp 30/11. Faddrar: Herman Hoyer(13), kusinen Lorenz Etzen på Nordstrand (tab 4), Magdalena Hoyers i Koldenbüttel (tab 11, oo Thomas tór Smede) och Dorothea Schulze (änka efter Conradt Wulff Hoyer, 12), m.fl.

Magdalena (?*1616 Tetenbüll dp 21/8. Faddrar: Anna Ovena Hoyers, 13, m.fl.) oo c1636 Göteborg: Jacob LINDSAY, adelsman fr Skottland, handelsman i Göteborg fr 1628, kapten för borgerskapets I kompani (oo I: N N; dotter: N N oo Hans Kinnaird /Kenardt/, örlogskapten, major)
Barn: Margareta Lindsay *c1640 oo Henrik Arwidsson, rådman, handelsman i Göteborg.
dAnna Margareta Henriksd. *1668 +1722 oo 1687 Göteborg: Hugo Hamilton av Hageby *1655 +1724, friherre, överkommendant i Göteborg 1711, general. (sGustaf David... stamfader för grevliga ätten: HAMILTON).
dBrita Henriksd. +1693 oo Gustaf Hammarberg *1653 +1731, överjägästare.

6. Jacob Hoyer

dotter *1625 Tetenbüll dp 27/2 +1625.

Caspar *1627 Tetenbüll dp 22/4. Faddrar: Sievert Poppens d ä:s svärson Peter Tetens, rådmän i Oldenswort, Geseke Moldenit, m.fl.

Sievert (tvilling) *1627 Tetenbüll dp 22/4. Faddrar: Wilhelm Schumacher, borgmästare i Tönning, m.fl.

son +1629 Göteborg =21/12.

son +1630 Göteborg =19/1.

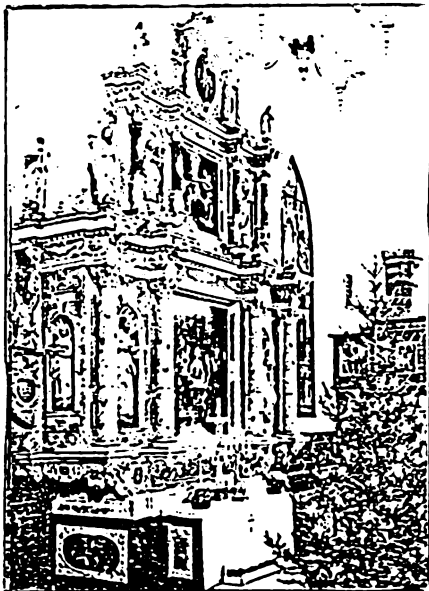

Hans
Bremer

Anna
Hoyers

Tavla i herrskapet Bremers portgång:

Av dem 1641 skänkt altare i Tyska kyrkan, Stockholm.

Hans Bremers hus (Grillska) vid Stortorget's östra sida i Gamla stan.

Kanske ur tidigare äkt. var Bremers d Dorotea +>1663. o 1661: Henrik Jacob Hildebrand *1636 +1714, handelsman i Stockholm, som ägde SIKFORS bruk, där Christian HOYER(18) var inspektor. Hildebrands son (i senare äkt.med MS Amya): Jacob Henrik *1669 +1719, hade d Jakobina Henrietta Hildebrand *1717 +1769 o 1740: Gustaf David HAMILTON *1699 +1788, greve, fältmarskalk, en av rikets herrar (se ovan).

Ur Riksregistraturet (RA,Sthlm):

Datum Ubsala Per: 1629... Decembris
13. Bestälning för Jacob Höier at vara Praesident i Götheborg.

Wij G u s t a f f A d o l p h, etc. Göre witerligt, at Wij hafwe tillbetrodtt och förordnat som Wij och i dette Wärt Konungsalige breffz krafft tillbetroo och förordne Oss Elskeligh Wår troo Undersätthe Erebar och Försichtige Jacob Höier till Praesident i Wår Stadh Götheborg. Och skal han vara förpligtat näst den trooheet och plicht han Oss och Sveriges Crono med förbunden är, att sökia den Stadz bäste och förkoffring, serdeles at handhafwa dess af Oss giffne privilegia, at dhe i allo måtto måge blifwa redelige håldne widh macht, och hwarken på ett sätt eller annat öfwer trädde eller försumade. Hwad Stadtczens Magistratz wijdere förordnande widkommer, så emedan Oss för denne tijdh icke är lägligitt der om at förordna och disponera som wår nådiga wille och Intention är: Der före wele Wij at alt skal eliest blifwa i den forma Regiminis som dhett nu är, till dess Gudh will, Wij i egen Person kunne lyckeligen komma dijt neder, då Wij så der vthinnan som alle andre saker wele ställa all Ordre så wijdt Tijdhen och lägenheten dhett kan medgifwa och tillåta. I medler tijdh befahle Wij nådeligen Stadzcens Inwånare, at dhe erkenna förbete Jacob Höier för dess förordnade praesident bewijsandes honom den hörsamheet som dhe honom på sitt Embetes wegnar skyldige äre. Der hwar...etc.

Datum Stockholm September 1637.

6. Tillstånd för Praesidenten i Götheborgh, Jacob Höyer, att qwittera där sitt Praesidentzembete, och transporterera sitt huushålld hijt till Stockholm.

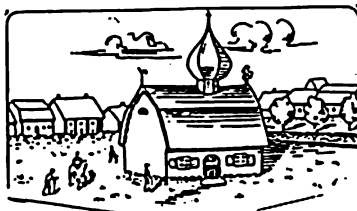

Wij C h r i s t i n a, etc. Göre Witterligt, att Oss Wår Troo Tiånare och Praesident i Götheborg, Ehrligh och Welachtadh Jacob Höyer, haffuer wnderdånigest förnimma låtit, sigh vara sinnader att transporterera sitt huushålld ifrån Götheborg hijt till Stockholm, och här bliffua boende, ödmuikeligest begärandes, att Wij honom det nådigst effterlåta, och ifrån sin tjenst som han nu där i bte Götheborg bekläder, förloffua wele. Så endoch Wij gerna såge att han längre där nedre förbliffua och sin ombetrodde tjenst föreståå wille, hellst därföre effter Wij noghsamt wette att han Oss och Staden Götheborg wäl och troligen tiänt, och sigh så förhållit haffuer, att Wij medh hans persohn wäl tillfredz ähre: Lickwål medan honom det olägligitt faller, och Oss nu om dimission ifrån förbete Ort supplicando besökt haffuer, Dy haffua Wij hans wnderdånige begäran medh nåder opptagit, och uthi detta Wärt öppne breffz krafft, welat honom ifrån bte Praesidentzembete nådigst förloffua, såsom och där hoos tilstånd giffua att transporterera sin familie till hwadh ort eller Stadh honom här uthi Wärt Konungarijke, bäst och lägligast falla kan. Allenast medan som det aff alla Rickzens Ständer enhålleligen bewilliade och wnderskreffne Lagarings fornen tillbinder hwar och en som något kall i Rijket betiånar, att göra reedo och räkenskap för administrationen aff dee saker han wnder händer hafft haffuer, så skall och bte Jacob Höyer vara förtänckt förr ähn han sin tjenst resignerar och sigh medh allo ifrån Göteborg begiffuer, att göra där in loco för Magistraten reedo för samma sitt embetes förwallning, och dee saker honom ahngå och widhkomma uthi godh richtigheet effter sigh lemna. Wij förbiude fördenskuld härmedh allom som wederböra att tillfooga mehrbte Jacob Höyer här emot hinder mehn eller förfång i någon måtto. Här hwar och en haffuer sigh att effterrätta.

Till yttermehra wijssso... etc.

Stadens
sigill

Rådhuset
vid nu-
varande
Gustaf
Adolfs
torg

Till GÖTEBORG 1629

Som tysk president i den nyanlagda staden Göteborg och med Gustaf II Adolfs fullmakt uppträdde Jacob Hoyer med stor auktoritet. Bland de många berättelserna om honom var, att han befallde överskulden (byfogde o polisbefäl), Claus Henningz från Holstein, med skymfliga ord att endast uppträda som rådets tjänsteman och ej "å konungens och rådets vägnar", som brukligt var. Samarbetet med de båda kollegerna, den holländske presidenten Rudgier van Ackern och den svenske Nils Börjesson (Drakenberg), var ej särskilt gott, utom då det gällde att åsidosätta stadens burggreve Jacob van Dyck. En gång sände de sin sekreterare, tysken Daniel Lange, till burggreven efter stadens sigill, och då denne vägrade, lät de tillverka ett eget. När en av dem dömd person begärde burggrevens prövning, svarade de i sittande råd, att de "icke visste av någon burggreve". Börjesson hade också dristat sig att öppna kungens brev till burggreven innan det överlämnades. De såg även till att prompt få ut sina löner, trots att det var brukligt att vänta flera år, när staden hade dåliga finanser. Burggreven beklagade sig hos regeringen men avled strax efter. Han ersattes då av Lange, som kommit till Göteborg med Hoyer och t ex hjälpt hans bror Hans juridiskt.

De tre presidenterna förde omväxlande ordet i rådet men van Ackern uteblev sedan Hoyer kallat honom skälm och vägrat förklara sig. Han drog t.o.m. skymfen inför riksrådet i maj 1632. Den mycket impopuläre Börjesson tvingades avgå efter rannsaking mot honom. Den utsedde efterträdaren Peder Eriksson (Rosensköld) vägrade först att vara president samtidigt med Hoyer, ty han ville icke "sig låta kujonera"(överlägset behandlas) "av en hovjute".

Jacob var mycket iderik och energisk och ingrep på många områden. Han var kronans, ej stadens, licentförvaltare (tull- o accisavg.), tegelbruksföreståndare 1632-34, riksdagsman 1634 samt tullnär och stadsbokhållare. Dessutom drev han egen handel och kunde lindra stadens stora spannmålsbrist med leveranser från Königsberg. Stadens sigill förvarade han troligen i sitt eget hus, liksom en del av stadens räkenskaper.

Motståndet växte mot det tyska inflytandet och när också konkursprocess väntades i hemlandet, begärde Jacob avsked 1637. K.Maj:t uttalade ett erkännande av hans förtjänster och hade gärna sett att han fortfarit med sitt ämbete.

Jacob bosatte sig i Stockholm och nämndes 1640 som en av stadens 12 förnämsta köpmän (Fröding I s115).

*Karl IX kallade i vredesmod sin drottning "jutekonan"

6. Jacob Hoyer

JACOB HOYER (1579-1642), tysk rådspresident i Göteborg
Likpredikan 1643 2/1 i Tyska kyrkan i Stockholm av J J Pfeiff

Das Trostreiche Sterbegebetlein des alten Simeons/ Luc. am 2.
Herr nun lessest du deinen Diener im Friede fahren/ etc.
In eine Christliche Leich-Predigt/ Als Der Weyland Edler Ehrenvester
vnd Hoch Achtbar H. JACOB HOYER, Ihrer Königl: Maytt: zu
Schweden gewesener Praesident zu Gothenburg. Nach dem Er den 28.
Decemb. des 1642. Jahrs Abends vmb 10. Vhr diese Welt durch ein
sanffttes vnd seeliges Ende allhie zu Stockholm geseget. Den 2.
Januarij des angehenden 1643. Jahrs mit Christlichen vblichen
Ceremonien/ bey ansehnlicher Volckreicher Versamlung in der grossen
Pfarr.Kirchen daselbst beygesetzt vnd zu seiner Ruhestadt gebracht
worden. Zusammen gefasset vnd gehalten durch M. Johan-Jacobum Pfeiffen,
Dienern Göttliches Worts/ bey der löblichen Teutschen Gemeine daselbst.
Gedruckt bey Heinrich Käysern/ Im Jahr/ 1643.

Dem Ehrenvesten Achtbahrn vnd Wollvornehmen Herrn Hans Bremern/
Vornehmen Kauffman/ auch der löblichen Teutschen Gemeine in dero
Königl: Schwedischen Residentz Stadt Stockholm Vorstehern vnd Bey-
sitzern Als seeligen Herrn Jacobs Hoyers geliebten Tochtermanne.
Seinem hochgeehrten Herrn Gefattern/ Vbergiebt diese Leich-Predigt/
nebst Wünschung von dem lieben Gott alles Segens vnd Trosts.
M. Johan-Jacob Pfeiff.

Leben vnd Wandel des Seelig-Verstorbenen.

P E R S O N A L I A .

Belangende nun die Ankunfft/ Leben vnd Wandel auch Tödtlichen
hintritt vnsers anhero Begleitteten seeligen Mit-Bruders/ des Weyland
Edlen, Ehrenfesten/ vnd Hochachtbarn Herren JACOB HOYERN/ So ist der-
selbe von Geburt guten Alten fast von Zweyhundert Jahren hero/
Adelichen Ankunffts: Zumahlen sein seeliger Elter-Vater Herr Herman
Hoyer genand/ wegen seiner guten Dienste vnd wolverhaltens von
damahliger Königlichen Maytt: in Dennemarcken König Friderico/ in den
Adelichen Stand gesetzt worden/ gleich sein Waffenbrieff solches auss-
weist.

Sein seeliger Grossvater hat Jacob Hoyer geheissen/ vnd ist zu der
zeit Marschalck am Fürstl: Holsteinischen Hoffe zu Gottorp gew(e)sen.
Sein Gottseeliger Vater hat Herman Hoyer geheissen/ der hat dem da-
mahligen Herzog in Holstein vor einen Rittmeister gedienet. Dieser
sein seeliger Vater Rittmeister Hoyer/ hat sich mit dess Weyland Herrn
Hanns Fersten/ Rathsverwandten zum Kiehl in Holstein eheleiblichen
Tochter/ der Viel Ehrentugendreichen Jungfrawen Magdalenen/ Verheurah-
tet/ vnd ist von diesen seinen Seeligen lieben Eltern ehelich gezeugt/
vnd im Jahre 1579. den 28. Tag Novemb: in diese Welt gebohren/ von den
selben zu aller Gottesfurcht vnd Christlichen Tugenden Sittlich auffer-
zogen/ vnd zu Hamburg in der Latein- vnd Frantzösischen Schulen etliche
Jahre vnd so lange gehalten worden/ biss Er das Fundament in densel-
bigen Sprachen erreichet:

6. Jacob Hoyer

Nach Absterben seiner Gottseeligen Eltern/ ist Er bey Seeligen Herren Gyllius de Rees in Dienst kommen/ sechs Jahr lang bey Ihn gewesen vnd getrew vnd fleissig sich verhalten/ bis Er 21. Jahr seines Alters/ alss Anno 1603/ aus Holstein anhero in diss löblich Königreich Schweden gekommen/ ein Jahr lang verharret/ vnd darnach alssbald Anno 1604. in I.K.M:tt König Carols vnnd Königinnen Christinae, hochmilden Abdenckens würcklichen Diensten vor einen Factoren bestellet worden/ in welchem Dienste Er 10. Jahr biss Anno 1613. mit grossem Ruhm Continuiret, Also/ dass Er von beyden Königlichen Personen sehr Lieb vnd Werth gehalten/ auch sonst seiner gutten geschickligkeit vnd Aufrichtigkeit bey männiglichen hohen vnd Niedrigen standes hoch geehret worden: In welchen währenden Königl. Diensten Er sich Ao 1607. den 12 Julij/ mit weyland des Edlen vnd Ehrenvesten Herrn Justinus von Santforths eheleiblichen Tochter/ der Viel Ehrenthugtreichen Jungfrauen Elisabeth von Santfordt/ allhie in Stockholm/ in der Stand der heiligen Ehe eingelassen/ mit welcher seiner lieben Haussfrawen Er bis den 3. May 1636. im Ehestande/ Christlich/ friedlich vnd wol gelebet/ vnd mit Ihr gezeuget sechs Söhne vnd sechs Töchter/ davon sieben gestorben/ Aber 2. Söhne vnd 3. Töchter/ jetzo allhie zum theil gegenwertig/ sein noch bey leben.

Anno 1613. hat Er sich auss hiesigem Königreich in Holstein begeben/ Seine daselbst belegene Landgüter eygenthumb liech zu besitzen/ wie Er dann auch dieselbe biss ins Jahr 1627. in guter Ruhe inne gehabt/ vnd bewonet.

Nach dem aber in besagtem 1627. Jahre der Käyserliche einfall in Holstein geschehen/ hat Leyder das Vnglück den Seelig in Gott verstorbenen auch betroffen/ dass durch solches Vnruhiges Krie(g)sswesen seine güter grösten Theils ruiniret/ vnd Er dannhero zu versicherung seiner eygnen Person/ mit seiner Hausstadt nacher Embden sich begeben. In zwischen hat der Allwaltende Gott es verhänget/ dass durch die domahlig in den Holsteinischen Landen eingerissene Wasserfluth gedachte seine güter auch vberschwemmet/ vnd gantz vnters Wasser gesetzt worden/ Welches wie wol hohe vnd schwere Creutz er doch mit gebührender Gedult aussgestanden/ dem lieben Gott alles ergeben vnd mit Hiob sich getröstet/ der Herr hats gegeben der Herr hats genommen/ der Nahme des Herren sey gelobet. Dabeneben auch der gewissen Hoffnung gelebet/ der vielgütiger Gott würde schon wissen ihn anderwärts zu erfrewen/ vnd keines weges in der Noth stecken lassen. Welches er auch im Wercke selbst bald druff verspühret/ dann als er von Embden wieder anhero in hiesiges Hochlöbl. Königreich sich begeben/ haben Ihr Königl. Maytt: zu Schweden König Gustavus Adolphvs Magnus, Hochsehligster Glorwürdigster Gedechnus Anno 1629. ihn nacher Gothenburg zum Praesidenten verordnet/ welchem Ampt er auch wie ein redlicher vnd Gewissenhaffter Man mit guter Sorgfältigkeit fürgestanden/ biss er endlich Anno 1639. sich allhero nacher Stockholm begeben/ vnd auss gewissen Vrsachen seine Hausstath hieselbst begriffen.

6. Jacob Hoyer

Seinen Christenthumb belangend/ ist männiglich Gott lob wissend/
das er den selbigen mit recht Christefferigem Hertzen geführt/
Gott vnd sein Wort inniglich geliebet/ auch jederman mit auffrichtigem
Leben vnd Exemplarischen Wandel fürgeleuchtet/ niemand mit Wissen
oder Willen beleidiget/ sondern vielmehr eusserstem seinem Vermögen
nach in Freundschaft vnd Dienstfertigkeit gegen einen jedweden
Standsgelübde nach sich angeschickt/ des wegen er auch von männiglich
überall beliebt/ vnd für einen rechtschaffenen Biederman geachtet
worden. Vor etlichen Wochen hat der allwaltende Gott einige Schwach-
heiten über ihn verhenget/ also dass er mit vnterschiedenen catarrhis
befallen/ welche wiewol sie eine schleünige Verenderung bey dem nun-
mehr Sehl. Man verursacht/ haben doch so starcken effect als forth
nicht gewürcket/ das man nicht hette Hoffnung zur Gesundheit vnd
Besserung bey denen angewandten Mitteln schöpfen mögen/ biss endlich
kurtzverwichener Zeit ein affectus apoplecticus dazu geschlagen/
welcher ihn dermassen berührt das er alsfort Sprachlos worden. Ob
nun gleich der Leib mit solcher Vnvermögenheit behaftet/ ist doch der
Verstand guter massen blieben/ desse er nicht allein viele eüsserliche
Zeichen beygebracht/ sondern auch allermeist bey dem Gebeth vnd auss
Gottes Wort gehaltenen Gespräch mit vielen Seüfftzern vnd über sich gericht-
eten Augen vnd Henden genugsamb zu verstehen gegeben/ dass sein Hertz
vnd Sinne nur zu dem lieben Gott gerichtet weren/ vnd wiewol die lieben
seinigen an gepührenden Sorgfalt vnd dienlichen Medicamenten nichts
haben ermangeln lassen/ hat doch die Kranckheit ihm dermassen zugesetzt/
dass er endlich den 28. Decemb: jüngstabgewichenen 1642. Jahrs Abends vmb
10. Vhr diese Welt gesegnet/ vnd durch ein sanffttes vnd stilles Ende
von dem lieben Gott abgefodert/ seines Alters 63. Jahr vnd ein Monat.

Der Allerhöchste Gott der seine Seele ohn allen Zweifel in seine
Hand auffgenommen/ vnd zur ewigen Frewde versetzt hat/ wolle den
Cörper eine sanffte Ruhe/ vnd am Tage der allgemeinen Erquickung eine
fröhliche Aufferstehung von den Todten verleihen/ denen hinterbliebenen
Kindern vnd Anverwandten aber wolle er mit seinem Geist/ Gnade vnd
Segen kräftiglich beywohnen/ vnd mit diesem neuen Jahre auch neuen
Trost vnd Ersprigkeit wiederfahren lassen/ alles vmb Jesu Christi
unsers Herren vnd Heilandes Willen/ AMEN.

WULFFSBÜLL
 gods i Tetenbüll
 socknen, Eiderstedt.

"Die Warft". Radering av Ingwer Paulsen (Reinhardt).

en rike Ove Sieverts,
 änkägare i Tetenbüll
 och Uelvesbüll, var be-
 läktad med den gamla
 Sievertska ståthållare-
 stenen på Marne gods. Hans sätesgård i Tetenbüll såldes 1577 till hertig Adolf
 för 12.000 mark lübsch. Godset låg på ett gammalt s.k. WARFT, - en konstgjord
 örhöjning i marsklandet för bosättning - , här omgivet av dubbla vallgravar
 och försedt med en brunn i mitten.

Caspar Hoyer(11) tillbytte sig detta "Ove Sieverdes Hoff" om 64 ha av hertig
 Filip 1590 mot 60 ha i Tetenbüll "av särskilda tillräckliga orsaker", jämte
 en gammal väderkvarn. Trots att "byggnaden på Vårt gods är bättre och av större
 värde än det givna" behövde Caspar ej betala emellan. Snart därefter bekräftade
 hertig Johann Adolf skattefriheten och Caspar kunde även återköpa sina förra
 gods.

Caspar avled 1594 och hans äldste son Conradt Wulff Hoyer(12) ärvde besitt-
 ningen, varefter godset kallades Wulffsbüll. Hans änka Dorothea sålde detta
 ett lantgods 1614 till Jacob Hoyer(6), som återkommit från svenska hovet.
 Wulffsbüll lär ha prytt med bl a 10 kungahuvuden i sandsten, inmurade som
 edaljonger, och några av dekorationerna finns nu på Husums slott.

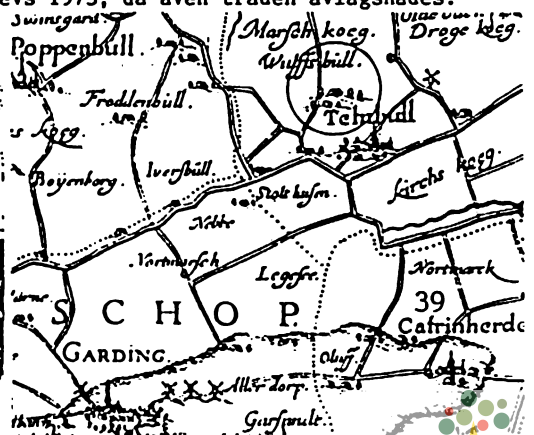
Jacob, som fick de adliga friheterna bekräftade, bodde där med sin familj
 till 1627, då Eiderstedt ockuperades av kejserliga trupper. Efter freden 1629
 drog trupperna tillbaka men Wulffsbüll var illa åtgånget. Så kom översvämnings-
 katastrofen 1634, som drabbade Tetenbüll värst i Eiderstedt. 505 människor och
 1.945 djur omkom och 125 hus förstördes. Jacob kvarblev i Sverige men hade sitt
 kadade gods som säkerhet för skulder och 1640 försattes han i konkurs med pro-
 cesser långt efter hans död till 1658.

Wulffsbüll revs och ersattes 1690 med ett "haubarg", höberg, en för Eiderstedt
 typisk originell bostadsform med bonings- och ekonomibyggnaderna i en huskropp
 och en jätteloge som vindsvåning.

Wulffsbüll (även Wolfenbüttel) brann ned efter ett blixtnedslag 1891. En liten
 byggnad uppsattes på stället, som dock revs 1973, då även träden avlägsnades.
 Medan dess är platsen en öde upphöjning.

Wulffsbüll 1690-1891. Karta 1648:

Bruhn: P Sax. Johansen)

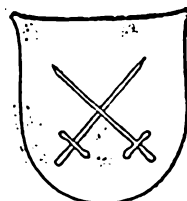
Tab 7

HANS (s a Herman tab 5) *c1578 Tönning +1648<; bosatt i Tönning, sålde tomt i Tönning 1625 till sin bror Jacob tab 6; hans juridiska ombud var Daniel Lange, som senare blev burggreve i Göteborg.

∞ c1620 Tönning: Margareta SIEVERTS (d a Sievert Boyens, räntrmästare för Eiderstedt i Tönning, adelsman av Hare Steffens ätt, och Margrete Jacobs, d a Jacob Dirckes, rådmän i Oldenswort)

*c1600 Oldenswort +1625< Tönning.

Hennes mor Margrete var omgift med doktor Johannes Tetens i Oldenswort men var tidigare gift med Lorentz Hans i Tönning och hade sonen Hans Lorentzen, som var ståthållare i Eiderstedt 1633-36. Hon avled i Stockholm 1635 13/1. Hon återfinns på Dirckes epitafium i Oldensworts kyrka, kallad "Margrete Lawerens", som nummer två bakom modern, alla i Eiderstedts drakt.

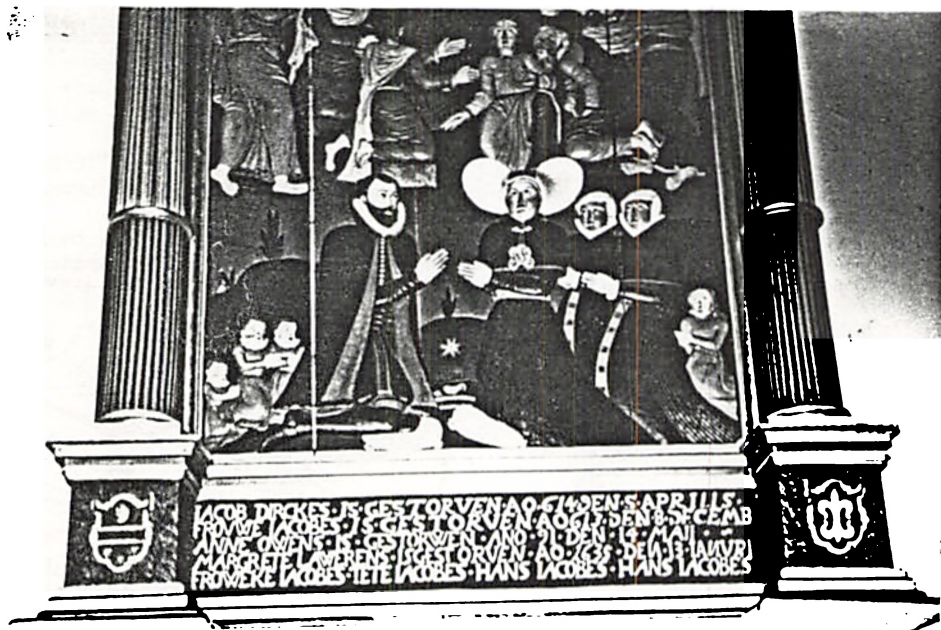

Hare Steffens vapen.
Sköld : i rött 2 korsade vita slagsvärd.

B a r n

Sievert; brodern köpte hans arvedel efter mormodern Margrete 1651 5/2.

Jacob *1625 +1695, länsman, tab 8.

Tab 8

JACOB (s a Hans tab 7) *1625 /12 Tönning +1695 Oldenswort =7/4, länsman i Oldenswort 1658.

∞ c1650: Anna RUHRMANNs (d a Arend R och Anna) *c1630 +1710 Oldenswort =29/6.

... B a r n

Anna *1653 +1714 Oldenswort =2/3. ∞ 1696: Jurgen HANS, bagare i Oldenswort, i Garding 1704-08; sålde hustruns fadersarv till svågern J D Floris 1697 7/12.

Margret *1653 Oldenswort dp 13/3 +1734 Tönning =14/2. ∞ I 1680 7/11 Oldenswort: Peter ANICUS (s a Johan A) +1681 Oldenswort =2/10, bryggare i Oldenswort. ∞ II 1683 7/4 Tönning: Johann Dirck FLORIS *1654 Tetebuill dp 10/9 +1713 Tönning =6/7; vin- och kryddhandlare i Tönning, Markt 12; köpte egendom av sina svågrar 1697 och 1703.

Hans *1656 +1712, barberare, tab 9

Harmen *1658 Oldenswort dp 8/12 +1691 Oldenswort =27/5.

Arend *1660 Oldenswort dp 28/10 +1720 Oldenswort =1/8; bosatt i Oldenswort; sålde hela fadersarvet till J D Floris 1703. ∞ 1696 6/9 Oldenswort: Augusta Maria DANIELS (d a Claus D, pastor i Lunden)*c1670 +1701<.

Sivert *1662 Oldenswort dp 2/11 +1713 Oldenswort =14/6 (pesten); bosatt i Oldenswort; sålde hela fadersarvet till J D Floris 1703. ∞ 1706 25/4 Oldenswort: Elisabeth Margarethe +1710< (∞ I: Johann Heincke, köpman i Bredstedt).

Jacob *1670 +1721, tullinspektör, tab 10.

Magdalena *1675 Oldenswort dp 22/3. ∞ Georg BURCHARD +1710< (s Georg Burchard *1701. s Jacob Burchard *1706)

(+barn: Jacob *1664 +65. Magdalena *1668 +späd)

Tab 9

HANS (s a Jacob tab 8) *1656 Oldenswort dp 23/5 +1712 Oldenswort = 15/7, barberare och kirurg i Oldenswort 1688, älderman i kyrkorådet 1712.

oo I 1678 Tetenbüll: Anna MICHAELIS (d a Tobias M och Anna Johannis) *1655 Tetenbüll +1680 Tetenbüll =25/6.

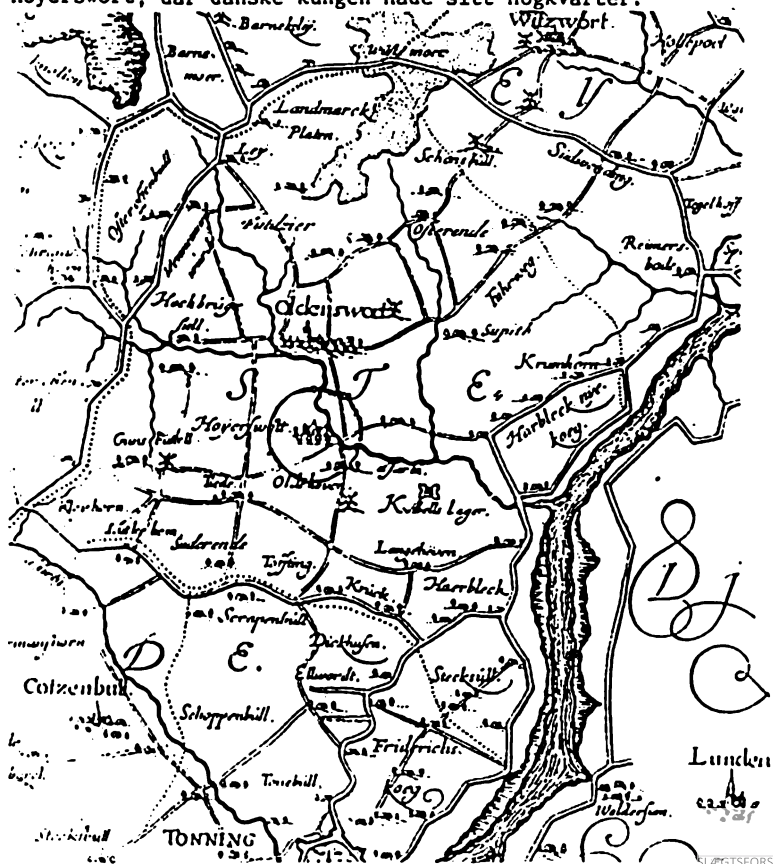
oo II 1687 26/6 Oldenswort: Agneta Maria INGVIARIUS (d a Ingvarius Petri, pastor i Ostenfeld och Hamm, och Adelheid) +1713<.

II . B a r n

Agneta Maria *1708 Oldenswort +1786 24/6 Oldenswort

(+barn: Jacob *1688 +92. Anna Margareth *1690 +90. Ingwer *1692 +95)

Under Carl XII:s krig hade general Stenbock 1713 en kort tid sitt högkvarter i Oldenswort. I en sal i prästgården träffades kung Frederik IV och den ryske tsaren Peter den store och överenskom om svenska arméns (11.000 man) kapitulation 16 maj 1713. Vapnen nedlades vid Hoyerswort, där danske kungen hade sitt högkvarter.

10. Jacob Hoyer

Tab 10

JACOB (s a Jacob tab 8) *1670 Oldenswort dp 6/11 +1721 Garding =24/1, tullinspektor, rådman i Garding.

oo 1693 Garding: Margret SIEVERTS (d a Peter S, länsman i Kating, herre till Ellworth gods vid Tønning, och Heerde Jacobs) *c1670 +1725 21/1 Garding (oo I 1690: Johann Gentzel +>1693)

Hennes bror ståthållaren Jacob Sieverts avled 1713, då Tønning besköts från Ellworth och Magnus Stenbock med sina svenska trupper drevs bort från fästningen.

B a r n

Ann Margret *1710 Garding.

(+barn: Jacob *1697 +01. Ann Margret *1697 +späd. Margret *1703 +04. Ann Cathrin *1705 +05. Jacob *1707 +12. Ann Margret *1708 +09).

Tab 11

CASPAR (s a Herman tab 3) *1540 28/7 Husum +1594 19/11 Husum =22/11 Marienkirche under koret; uppväxt hos styvfadern Hamsfort i Köpenhamn och Kolding; undervisades vid hovet tillsammans med prins Magnus av Caspar Mulus från Fyn; stud vid Johanneum i Lüneburg 1555, då han bodde i rektorn Lucas Lossius' hus; jur stud vid Köpenhamns universitet 1557, i Wittenberg 1558 19/11, Strassburg, Köln och Frankfurt a/O 1562; företrädde kungen vid kurfurstens av Sachsen dotters bröllop 1561 24/8; fick passande betjäning vid hovet; på diplomatiskt uppdrag i Polen 1563; i tjänst hos kungens yngre bror Adolf, hertig av Holstein-Gottorf, 1563, vars inflytelserike rådgivare och nära vän han blev; 1572 var han i Nederländerna, där hertigen kämpade i spansk tjänst, 1573 förhandlade han där med spanska kronan om ersättning till sin herre, som lagt ut stora summor till sold åt sin trupp; 1575 var han för andra gången som diplomat i Polen.

Hertigen utnämnde honom till ståthållare över Eiderstedt, Everschop och Utholm 1578 20/9, dessutom blev han guvernör över norra Dithmarschen och Helgoland 1591 2/7. Men han användes samtidigt vid viktiga diplomatiska uppdrag, såsom vid valet av hertigens son Johann Adolf till ärkebiskop i Bremen 1585 och till biskop i Lübeck 1586.

Som ståthållare hade han ansevärda befogenheter och lyckades upphjälpa det av företrädarna misskötta Eiderstedt till nytt välstånd "genom sin försiktighet, trogna flit och arbete, även försträckning av reda penningar", som hertigen betygade 1587. Främst hans förtjänst var landslagarnas revision (1591 och 1595), reformering av skydds-vallarnas lagstiftning (1582 och 1595), uppbyggnad och förbättring av vallar, dammluckor och slussar, Gardings och Tönningss upphöjelse till städer 1590 samt utverkande av viktiga privilegier för landskapet, såsom tillsättande av egen prost (Johannes Pistorius 1584), förbud mot försäljning av mark till adelsmän, ståthållareprivilegier, etc.

Med landskapets välstånd växte också hans eget, vars grund var det rika giftermålet och hertigens gunst. Efter svärfadern övertog han i Kiel huset Schumacherstrasse 8, vars gård var inrättad för lantbruk med ladugård, tröskhus och porthus vid stadsmuren, samt flera markområden, en fåravelsgård, trädgård och vallar framför staden. Med hustrun fick han också det adliga godset Südensee i Angeln, som han 1578 sålde till hertigen för 35.000 mark. Av hertigen förlänades han till bröllopet Oldehove gods i Oldenswort, omdöpt till Hoyerswort, som 1587 fick adliga privilegier och som 1591-94 ombyggdes på den medeltida grunden till ett renässansslott, vartill dåvarande hertigen Johann Adolf skänkte honom ett porträtt av hertig Adolf i full rustning, målat av Marten von Achten. 1590 tillbytte han sig "Ove Sievertz Hof" i Tetenbüll med gammal kvarn, vilket gods blev äldste sonen Conradt Wulff Hoyers sätesgård under namnet Wulffsbüll. 1592 förvärvade han Paulsbo "Pawelsbüll" i Südermarsch vid Eiderstedts gräns (nu Hakenhof), som tidigare tillhört hans "förfäder och blodsförvanter", nämligen morfadern Hans Knutzen och moderns halvbror Matthias Knutzen. Dessutom hade han förvärvat sitt födelsehem Hoyerhaus i Husum 1576 och där avled han också.

Hans valspråk: Quo tandem (Varthän till slut).

11. Caspar Hoyer

Efter Caspars död upprestes anklagelser mot honom för besticklighet, men undersökningen skingrade misstankarna. Krönikorna och samtida källor är fulla av lovord för hans förtjänster och för hans personlighet, hans kunskaper, vältalighet och oväldiga domar. Hans bildning framgår av hans korta latinska beskrivning av Eiderstedt: *Descriptio Frisiae Eydorensis*, som begagnats som källa av Danckwerth, Heimreich och Peter Sax. Den sistnämnde lät trycka en tysk översättning därav 1610. Caspars brev till prosten Pistorius förråder tolerans i religiösa frågor. (D.Lohmeier).

En föga välvillig bild av Caspar lämnade Peter Sax: Caspar Hoyer var av medellängd, bred, tjock och satt. Men ansiktet var inte fylligt och pannan ej bred. Ögonen var stora och skarpa, näsan tjock och nedskjutande och hakan liten. Håret och skägget var brunt och kort som då var brukligt. Ansiktsfärgen var gul efter förgiftningsförsök (som han överlevde). Han förde ett strängt och skarpt regemente och var girig, tog överallt fördelar i akt och försökte alltid befordra sina tjänare.

Ernst von Fojer
E.H.

Gathörn i Tönning.

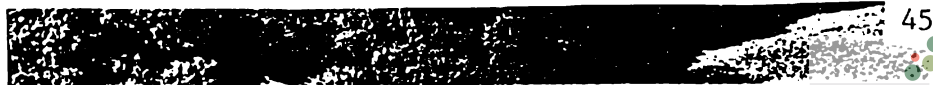
oo 1564 Kiel: Anna WULFF (d a Conradt W,adelsman, borgmästare i Kiel, herre till Südensee m m, o Tale Harge) *1543 Kiel +1598 14/3 Husum =21/3 Marienkirche vid maken (klockringning varje dag i 7 dagar). Av holsteinsk adel, känd på 1200-talet och utgrenat i ätterna Pogwisch, von der Wisch, m fl. De hade gemensam familjestiftelse i Bordesholms kloster och ätten Wulff hade patronatsrätten över S:t Nikolaikyrkan i Kiel. Sköld: i blått en fortskridande vit ulv. Hjälmprydnad: en ur skanskorg uppspringande vit ulv. Hjälmtäcke: invändigt blått, utvändigt vitt.

Anna Wulff

Südensee herresäte i Angeln. Dåvarande huvudbyggnad låg längre till höger.

11. Caspar Hoyer

B a r n

Conradt Wulff *c1564 +1606, godsherre, tab 12.

Maria "Marike" *c1565; fadern gav henne och systemen Margaretha 8 enfamiljshus i Husum och 3 ha fritt land 1576 10/9, som har köpt av Herman Hoyer, tab 5, för 1.800 daler.

oo 1583 Husum: Jürgen MAES, kapten för krigsfolket på ön Nordstrand, ståthållare där 1583 med ämbetsäte på Königsbüll gods, som förbättrades, ombyggdes och omgavs med sköna vallgravar, - under stor uppoffring av öns befolkning (Vid naturkatastrofen 1634 dränktes större delen av ön i Nordsjön). Till bröllopet skänkte hertigen ett gods om 42 ha vid Nuphörn i Katharinenheerd "av nådig affektion" för den unga bruden Maria, bekräftat 1584 15/10; adlad av kejsar Rudolf II c1610; suspenderad från ämbetet på grund av stor skuldsättning 1616 29/8, varefter familjen bosatte sig på sitt gods, som de sålde 1624, eller i Husum, där de ägde hus på Grosstrasse vid Holengasse.

d Anna Maes; fick Sillike Hoyers kyrkplats i Husum. oo Johannes Schröder +1651; prost i Hadersleben 1607; stämning 1610 för skuld till Thomas tor Smede genom Herman Hoyer, tab 13; avsatt 1635.

d N N Maes. oo Hans Grofe i Schleswig.

d Maria. oo Peter Pohlmann +c1652; konrektor i Bordsesholm, diakon i Morsum på Nordstrand 1625, pastor på Helgoland 1627, avsatt 1636, sedan klockare i Kropp (Hans sväger: Berend Wehrkamp, kapten på Nordstrand, var 1659-60 fänrik vid svensk: "lifgardets s Konrad Maes. till fot afd. i Pommern").

s Caspar Maes; stud i Wittenberg 1601 18/9; fick Hans Adolf Hoyers kyrkplats i Husum.

Anna *c1567 +1622 Stade. oo Dietrich von LACHMANN (Lakemann) (s a Jacob L och Margaretha Brooker) *c1560 Stade +1628 25/3 Stade; köpman och borgmästare i Stade, adlad av kejsar Rudolf II 1593 20/2

Ättling: Heinrich L *c1650, tullnär i Drammen, Norge, vars son Andreas *1685 blev justitieråd och verkligt Etätsraad.

Magdalena *c1568 +späd,

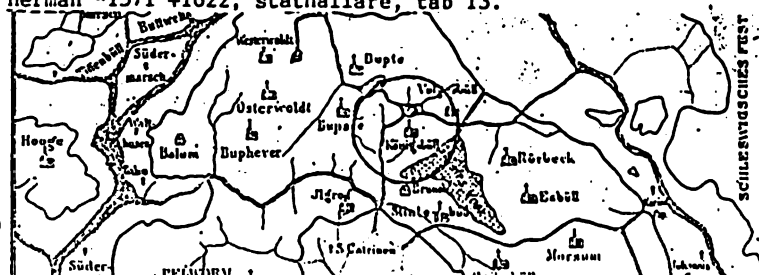
Margaretha *1570 14/8 +1652 30/8 Hamburg. oo 1587 Tönning: Vincent NOLLER /vom Hirsch/ (s a Eberhardt M, borgmästare i Hamburg, och Gesche Moller /vom Baum/) *1560 12/8 Hamburg +1621 30/3 Hamburg; jur lic, sekreterare 1585, rådman 1596, borgmästare 1599 i Hamburg. 15 barn, varav:

d Gesche Moller *1588. oo 1609: Gerhardt von Holte, löjtnant, stadssekreterare i Hamburg; byggde huset Kaisershof 1619 s Vincent von Holte *1610 22/10.

d Cathrina von Holte *1611 28/12.

d Anna Moller *1590 2/2. oo 1610 29/10: Nicolaus Bekeman (s a Bartold B).

Herman *1571 +1622, ståthållare, tab 13.

Königsbüll på gamla Nordstrand före naturkatastrofen 1634

Langes efter Sjunde

Magdalena *c1573 +1625<. oo 1591 16/5 Flensburg Nikolai: Thomas tor SMEDE (s a Reinhold t S, storköpman, rådmän i Flensburg, och Gesche Lange) *1564 Flensburg +1625 Flensburg #6/9 Nikolaikirche, storköpman och rådmän i Flensburg; levererade t ex kläde och utsmykning till svenske hertigen Carls (IX) bröllop med hertig Adolfs dotter Christina 1592; konkurs 1602 18/3 och bosatte sig då i Koldenbüttel, men han deltog i avvecklingen i Flensburg av det oerhört vidlyftiga boet, vars avslutning kungen upprepade gånger påskyndade. Största förlusten drabbade Herman Hoyer tab 13.

B a r n, bland andra: (se vidare släkten "tor Smede")

Anna tor Smede *c1593 Flensburg. oo c1613 Koldenbüttel: Petrus Coroneus (s a Martin C Krey, pastor i Koldenbüttel) *c1590 +1639 Koldenbüttel; diakon i Koldenbüttel 1610, pastor 1623; han måste på grund av skulder ofta stå till svars inför prosten (Bruhn II:26)

Geseke *1597 Flensburg +1653 2/4 Säter, Sverige. oo Johan Helbeck *1594 Stade +1653 28/3 Säter, bruksarrendator på Nisshyttan i Säter.

Herman *c1610 Koldenbüttel, på Hoyerswerft? +1667 /11 Söderbärke, Sverige; bruksförvaltare på Larsbo bruk. Ättlingar: Svenska adliga ätten TERSMEDEN och grevliga ätten CEDERCREUTZ.

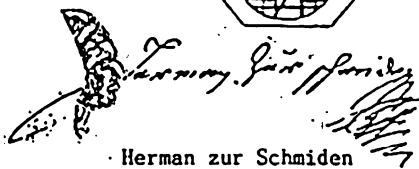

Johan Helbeck och Geseke

Sillike "Siele" *c1575; innehade från 1598 sin moders kyrkplats i Husum. oo c1600: Hans THIES +c1608 Garding, rådmän i Garding, herre till Hülkenbüll vid Garding; ägde skog, Backensholz, i Oster-Ohrstedt.

"Den legendariske Hans Tisen"
s Johann Thiesen, borgare i Garding.
Övriga barn: Caspar, Matthias, Anna,
Maria, Dorothea och Conrad.

Herman zur Schmiden
(tor Smede)

Christian *c1577 +ung

Caspar *c1578 +ung

Hieronymus *c1580 +ung

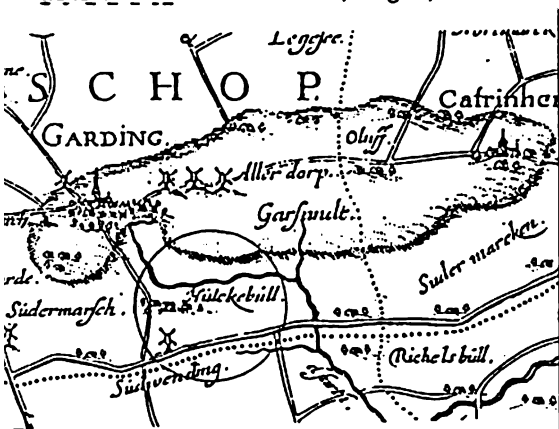
Dorothea *c1581 +ung

Hans Adolf *c1582 +1650<, fogde, tab 23.

sonson:

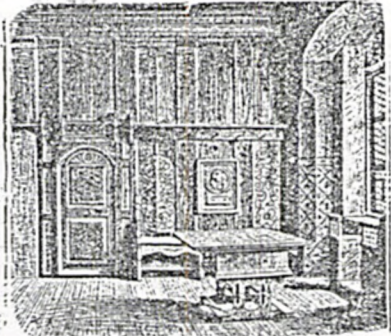

Jacob Tersmeden *1683 +1752
brukspatron, bergsråd, adlad 1751.
Uppsatte 1717 en frikär och försvarade dalgränsen mot danskarna.
Utmäand till överstelöjtnant av Carl XII.

Martin Luthers brev till CONRADT WULFF den 9 maj 1528 angående Kiel-prästen Pravests svek mot den rena läran.

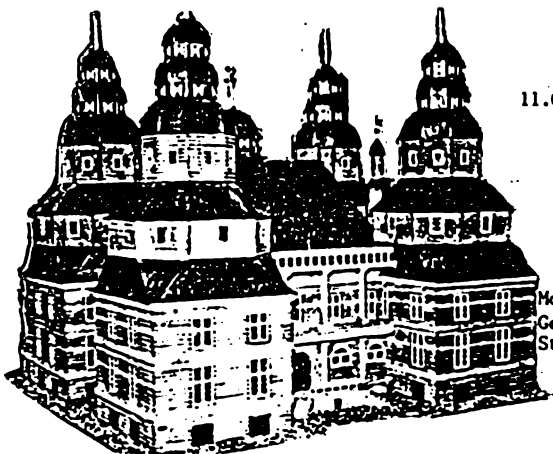
Luthers boningsrum i Wittenberg

Dem Ersamen und Wysen Conradt Wulffen, Burger
zum Kyll, mynem gunstl. Fründt.

Gnadt und Frede in Cryst[is]. Ersame gude Fründt!
Id hebbe jwen Parnher eynen harden Bress² gescreben
umme syner Logen wyllen, dar myt he my bedragen
hefft, dat h² vortwar nycht anderz getwust noch vorstecken
hebbe, denn also he were der besten Fründe des Ewan-
gelii, so gude Worth gaff he my. Nu h² hore und dar
to syne Ryme und Gedycht wedder my gelesen hebbe,
szee² h² wol, wo he my myt Falscheit² gesocht und ge-
meynet. Dwyse h² my nu wol vorzsee, he werdt desse
myne andere Crystit nycht also umeheer dragen und ro-
men, wo² he myt der ersten doeth, so h² myne fründt-
liche Bede an Jw, Jy wyllen my helpen entschuldigen,
und wor he den ersten Bress romen werdt, anseggen, dat he
o² den andern romhe, so wert man wol heen, wath he vor
eyn Mann sy, und thom Wartshelen dor² myne Handt-
scryst vor em und yberman apenlych welen. Dar nessen
o² vormanen Jwe Predylur [?], dat se dat Ewangellon
füverlych und myt stulle leren, nycht myt polteren, breken
und stormen; denn ydt werdt myt der tydt wol sulven
vallen, wat unrecht h², wo de Herlen tho vornhe wol
und recht gekereit und unberchset werden. Cristus
unher Herr sy myt jw allen, Amen. To Wyltenbergh,
Sonabendes n² Jubilate 1528.

Martinus Luther, manu propria.

Luthers Briefwechsel (Enders), band 6, sid.261,nr 1323 (1895)

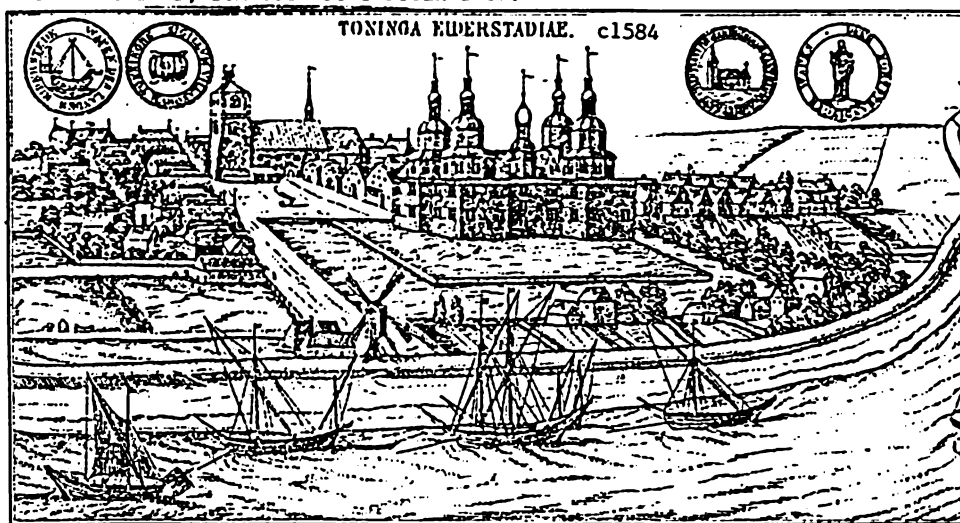
11. Caspar Hoyer

Modell i museet hos
Gesellschaft für Tönninger
Stadtgeschichte.

Ståthållarens residens, hertigluga slottet i Tönning.

Caspar Hoyer verkade ivrigt för ett slottsbygge i Tönning, där han kunde sammanträffa med hertigen på ort och ställe och ha sin administration för de tre landskapen. 1581 lade han grundstenen och stenmassor dit-forslades från den forna Wogemannsburg vid Westerhever, ett sjörövar-näste på 1300-talet. Folket uppfordrades att göra hand- och kör-dagsverken i tre år jämte tung beskattning. Slottet byggdes efter franska förebilder med 5 koppartäckta, åttkantiga torn. Invigningen skedde 1583 och Caspar styrde sitt förvaltningsområde härifrån till sin bortgång 1594. Här skedde samma år den högtidliga installationen av sonen Herman och 1599 dennes bröllopsfest. Herman föredrog att leda landskapens öden från sitt familje-slott Hoyerswort, men beordrades 1603 att tjänstgöra här. Han avled 1622.

Slottet befästes 1644 och blev hertigdömet's huvudfästning, utsatt för upprepade svåra krigsskador. Slottet revs 1735 i mycket dåligt skick. Byggnadsmaterial härifrån användes till nybyggnad av slottet Drage vid Itzehoe 1745, som dock revs redan 1787.

Ett uppträde vid torget i Kiel 1587.

Efter hertig Adolfs död flyttade änkan och barnen till Kiel, där hon ägde ett hus vid torget. I samband därmed var Caspar Hoyer och amtskrivaren Frederich Eminga i staden. När de kom från änkehertiginnan inträffade ett intermezzo hos en vinskänk, kanske i rådhuskällaren.

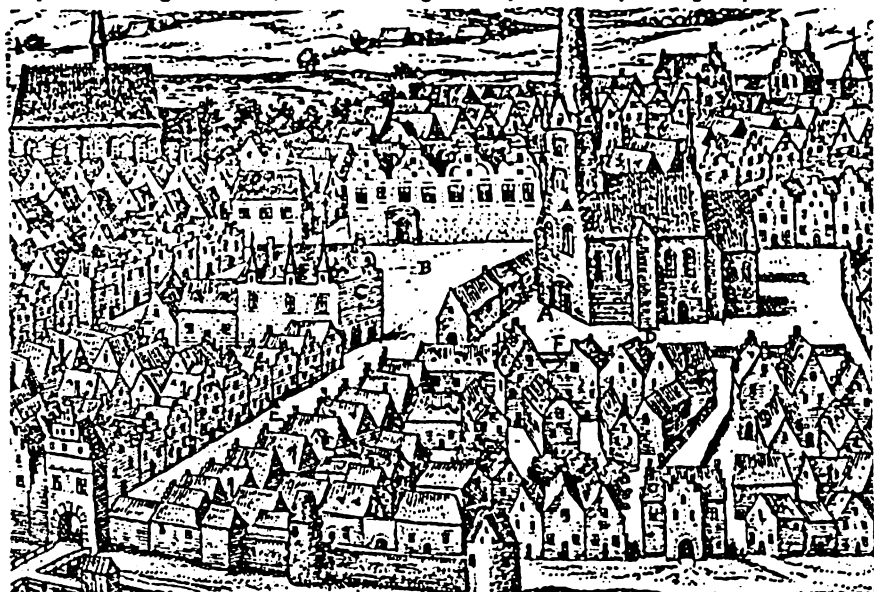
Händelsen skildrades omkring 1700 av Kiels borgmästare Asmus Bremer, *1652 +1720, som var gift med en ättling till Caspars morbror:

Vid ett tillfälle uppstod här i Kiel vid torget ett tumult. Hans Furstliga Nåd Ståthållaren i Eiderstedt, Caspar Hoyer, hade varit hos hertiginnan med amtskrivaren Fridrich Eminga och folket stod vid dörren och åsåg händelsen. Claus von der Wisch, Detlefs son, hade slagit till Herr Ståthållarens skrivare med blottad värja, så att denne vikit undan och måst springa in i vinstugan. Där stod en skål med vin på bordet, som Claus tog och kastade på elden. Husets värdinna försökte tala lugnande till honom, men det hjälpte inte.

Då sade Herr Ståthållaren: "Aj, min käre Claus von der Wisch, min son, sådant hade jag inte väntat mig av Eder". Denne svarade därpå: "Djävulen är Eder son", och gick därifrån. Men vid dörren vände han sig om och stötte sin dragna värja genom fönstret in i stugan där Caspar Hoyer satt, vilken han nästan träffade vid bordet, om inte Gud varit nådig och det avvärjt. (Mitteilungen 1916).

Vid ett annat tillfälle hade Claus skändat rådhuset genom att trampa på edsbänken och sedan kasta den på elden. Om inte ett par rådmän hindrat honom hade han slagit ut fönstren med de kungliga och furstliga vapnen på.

Kort efteråt blev Claus nedstucken på Holstenstrasse av "den galne" Otto Rantzau till Bothkamp. En del ofog hade Claus gjort i staden tillsammans med släktingen Didrich Pogwisch till Doberdorf (fadern husägare i Kiel), som 1588 blev ihjälstucken i Preetz av Ditlev Sehested, också adelsman. En Claus Pogwisch överföll Dr.jur.Nicolaus Cypraeus (son till Caspars kollega Paul C) i Schleswigs domkyrka, varpå följde processer.

Kiel 1588. A=Nikolaikyrkan, B=torget, C=rådhuset, D=Caspar Hoyers hus, E=Holstenstrasse, F=Schumacherstrasse.

Hertig Adolf i tjänst hos "fan och hans mormor".

Hertig Adolf hade stor krigslust och var tämligen likgiltig i religiösa saker. 1568 slöt han sig till den gruvlige spanske hertigen av Alba, när denne å Philip IIs vägnar undertryckte kungens upproriska protestantiska undersåtar i Nederländerna. Året därpå beställde Alba 1.500 ryttare av hertig Adolf och 1572, vid norra provinsernas uppror under Wilhelm av Oranien, ställde Adolf upp själv och tog Caspar med till fältlägret. I sept.-nov. uppgjorde Caspar och Benedict Hundertmark avräkning på utlägg för sold mm. Caspar presenterade räkningen 1573 för de spanska herrarna men betalt fick aldrig Adolf, trots flera beskickning av bl a Paul Rantzau, Jürgen Hoyer (4) (1581?, 1594), Johannes Kalen (3) och Paul Cypræus (1583).

Efter hemkomsten 1572 besökte hertig Adolf kyrkan i Husum. Pastor Peter Bokelmann sade då i sin predikan: "Vi må väl rimligen tacka Gud för att Han har hjälpt vår nådige herre hem igen. - Men vem har han tjänat? Fan och hans mormor!"

Då hertigen efter gudstjänsten inbjudit den gamle prästen till sitt bord, sade han spörjande till honom: "Där vankades starkt öl i kyrkan i dag, Fader!" Men för övrigt gick han inte vidare till rätta med honom för hans frimodiga ord. (Rördam DBL 2).

Caspar var mycket uppskattad och avhållen av hertig Adolf ända till slutet. På dödsbädden 1586 anförtrodde han hertigdömet jämte sin änka och de furstliga barnen (däribland Christine, 13 år, Sveriges blivande drottning, och Johann Adolf, 11 år, regent 1590-1616) till Caspar Hoyers trofasthet och sorgfällighet. (Jasper s13).

Caspar Hoyer och konsten.

Hertig Adolf hade på dödsbädden bekymrat sig om en kyrka och skola: "Caspar, Caspar, dat Kercken und Scholen. yo wol bestelt werden?" (Rördam DBL). Skolan gällde väl den av hertigen grundade högskolan i Schleswig, som höll på att avstanna.

Och ett slottskapell på Gottorf skulle inrättas. Detta arbete kom igång 1590. Caspar lanserade två holländska konterfejare, bröderna Martin och Govert van Achten, vilka slog sig ned i Tönning. Runt läktaren i kapellet målade Martin 1591 en följd av nytestamentliga bilder från Mariae bebådelse till Kristi himmelfärd. Följande år gjorde Martin ett porträtt av hertig Adolf "i full kyrass", vilket skänktes till Caspar för det nya Hoyerswort. Där uppfördes med konstnärlig medverkan ett vackert renässansslott på den medeltida grunden. Det består än, churu tornkupolen och portalen ändrats.

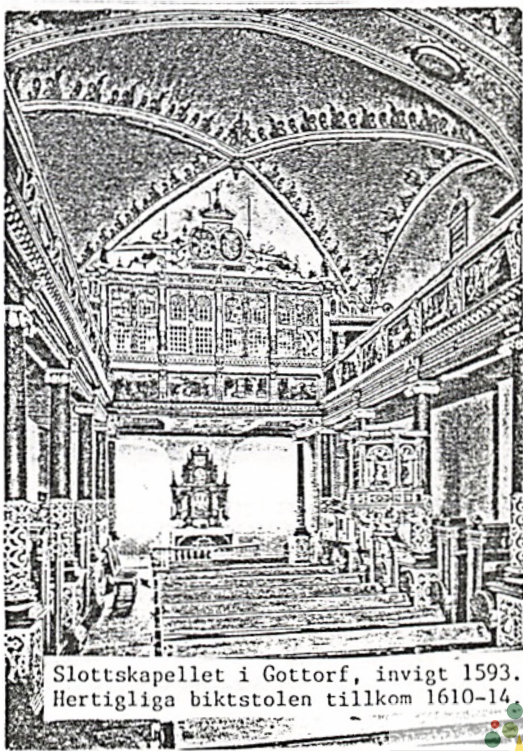
Till Oldenswort kyrka skänkte Caspar och hans hustru 1592 ett nytt altare med målningar av Martin. Det var på modet att framställa bilder ur antiken. På altartavlans sidopelare ovanför respektive familjevapen skådas synbarligen Caspars drag på antik gestalt med en regents attribut, och Anna Wulffs på en förförisk men mogen Venus. Donatorernas drag försökte man ju diskret få med.

Caspar och Anna hade tidigare bidragit till predikstolarna i Kating 1580, Witzwort och Koldenbüttel 1583 och Vollerwiek 1587, vilka försetts med deras namn och vapen. Bröderna van Achten fick nu många uppdrag för Eiderstedts kyrkor och gjorde vackra epitafier, - även Caspars eget i Husum.

Govert målade furstliga porträtt för Gottorf och fick sedan, kanske genom Magdalena Hoyer, uppdrag i Flensburgs Nikolaikyrka. Sillike Hoyers man, Hans Thies till Hülkenbüll, förekom 1600 som konstnärernas borgensman. Och Herman Hoyer (13) var 1620 fordringsägare hos Goverts änka. (Riewerts).

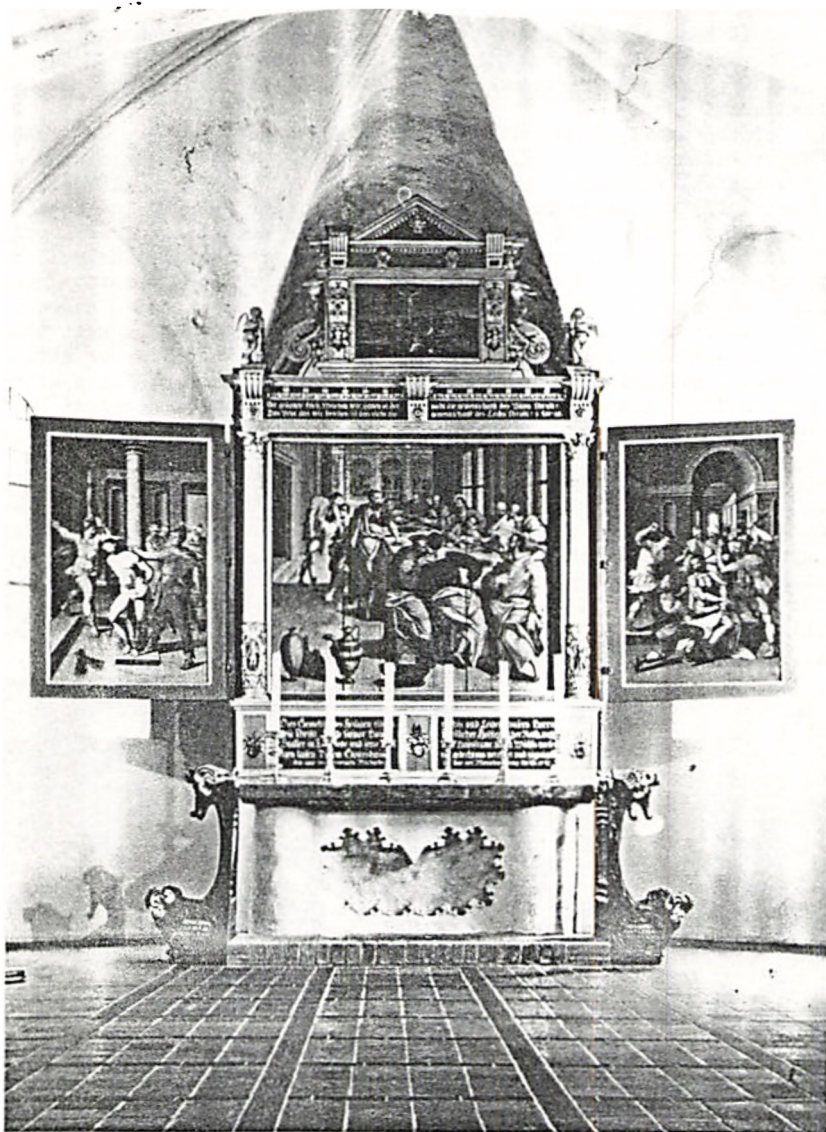

I Oldenswort kyrka

Slottskapellet i Gottorf, invigt 1593.
Hertigligen biktstolen tillkom 1610-14.

11.Caspar Hoyer

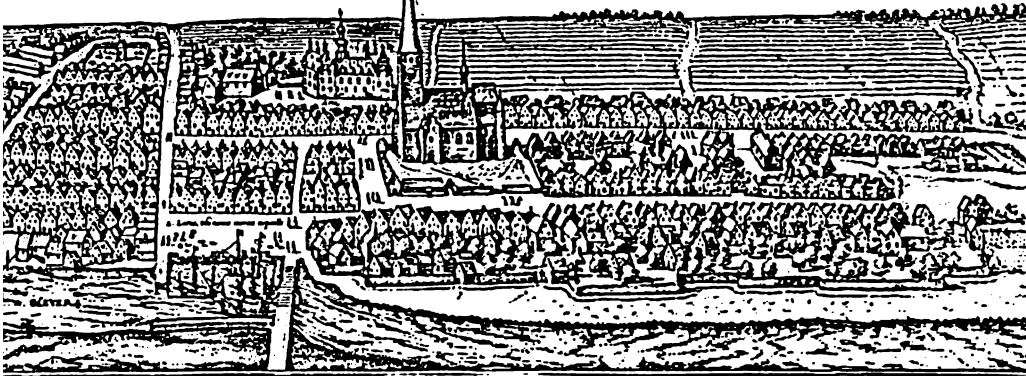

Altaret i Oldenswort kyrka, skänkt av Caspar Hoyer och hans hustru Anna Wulff 1592. Konstnär var Marten van Achten i Tönning, som Caspar engagerat för Gottorfs slottskapell. Inskriptionen lyder:

"Dies Gemehlte, des Heiligen Abentmahls, und Leidens, unsers Herrn Jesu Christi. Hath Caspar Hoyer Fürstlicher Holsteinischer Rath, und Staller in Eiderstede, und seine Eheliche Hausfrawe, Anna Wulffs verfertigen lassen, Diesem Gotteshause zur gedechtnus verehret und zugeeignet.

Am tage des ertzengels Michaelis, im ihar der Menschwerdung Christi, 1592."

Foto: Ing.Karl Heinz Strauss, Uelvesbüll (Ur H-W Wulf, Kirchen in Eiderstedt, 1981)

Sankt Marien i Husum. 1588.

Caspar Hoyers begravning och epitafium.

När Caspar Hoyer kände slutet nalkas, begav han sig till sitt fädernehem i Husum för att få dö där. Ankan och sönerna Conrardt Wulff och Herman sände ett sorgbrev till änkehertiginnan Christine i Kiel: Durchlauchtigste Hochgeborne Fürstin... Am 19. November 1594 ist der Staller Caspar Hoyer, "unser Ehemann und Vatter von disser elenden Weldt heuth dato zu früer Dage, umb 7 uhres Zeiht, allhir zu Husum abgefördert.." (Jasper s30).

Begravningen ägde rum i den 1808 rivna Marienkirche i Husum. Hertig Johann Adolf var närvarande med sin amtman från Gottorf, Heinrich Blome, jämte många andra av adeln och ett anseeligt begravningsfölje. Starka lovtal hölls över honom som "fäderneslandets ljus och ära", en man "som var känd för gudsfruktan, lärdom, dygd och visdom" (Rördam DBL). Oldensworts pastor Johannes Mumsen höll likpredikan och han begrovs under kristliga ceremonier och sånger i en krypta under koret, som kostade arvingarna 300 riksdaler (å 3 mark lübsch). "Båda furstendömena beklagade smärtsamt den stora förlusten av denne redlige, kloke, lärde och om landet så högt förtjante man". (Petrejus).

Caspars epitafium uppsattes på södra pelaren framför det s.k. lärjungekoret, som var en korskrankliknande läktare framför koruppstigningen. Marten van Achten hade målat Kristi himmelsfärd på epitafiet (liksom i Gottorfs slottskapell). Texten därunder lydde:

"Nobili et Clarissimo V.D. Casparo Hoier, Domino in Hoiersworth Praefecto Frisiae Eydorensis quem summus Princeps Dominus Adolphus et illustrissimi F.F. ob candidioris animi probitatem, accuratam multiplicium rerum et eruditae doctrinae cognitionem atque Judicii acrimoniam et eloquentiam, secretiorum Consiliorum consciuum et gravissimorum negotiorum administrum esse voluerunt, in honorum et laborum cursu, diutina aegritudine oppresso, XXII die Nov. 1594 pie defuncto: Anna Wolfin moestissima vidua et haeredes superstites, Marito et Parenti desideratissimo! f. f. vixit annos 54 mens. 3 dies. 24.

Gott aber hat den Herrn auferwecket. "

(Staatsbürgerliches Magazin 10 s908f)

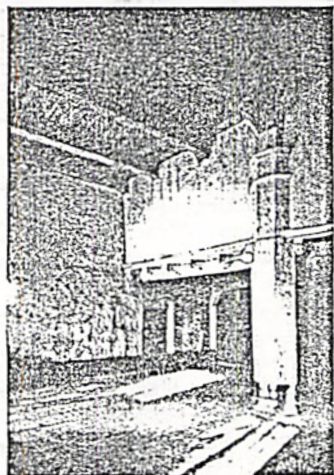
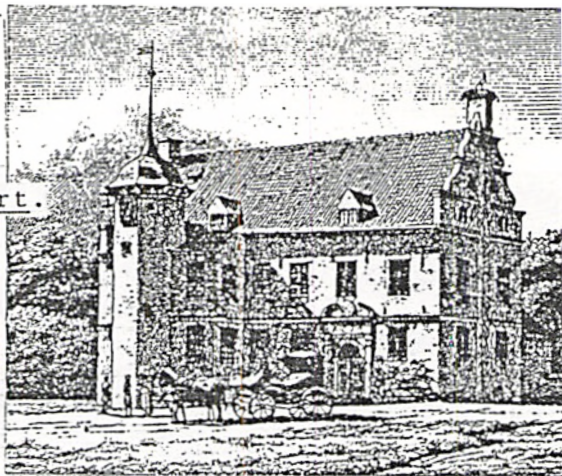
Danserskan på Hoyerswort.

(efter T.Cl.Schacht i Festgabe zum
Eiderstedter Heimatsfest 1927, s45).

Vad larm och sång på Hoyerswort i dag? -
Bröllopsgästerna från när och fjärran. -
Det flyter i strömmar det glittrande vin,
ungfolket tumlar i danssalen in.
Det gnäller av fiolen, hej glada klang,
och parvis virvlas det nu efter hela salen.
Det slingras och sjavas och yrs och stampas,
luften i salen av hetta hart när ångar.
Huvudena glöda, som om eld därinne vore,
pulsarna jaga, andningen blir tyngre,
ögonen glittrar i feberaktig glans,
mången ungmö sjunker utmattad från dansen. -
Dock en har inte tröttheten känt,
en purung flicka, "Skön Ellen" kallad.
Modern varnar och ber: "Håll igen,
annars bringar dig dansen till slut en pina!" -
"Ack, Moder, tillåt mig, jag dansar så gärna,
och hade jag nu en eldig herre,
så skrattar jag, skrattar åt den hotande faran,
vill dansa, dansa, om det så ginge ända in i döden". -
På nytt till dans det spelades upp,
just då en främling framför Ellen sig böjde.
Skön Ellen glatt den främmande tillflydde
och sorglöst skrattande i dansen sig vaggar.
Vem är främlingen, vad heter han, - tala om! -
Av alla gästerna kände ingen mannen.
Och alla gästerna står häpna och stumma.
Hej - svingar främlingen Skön Ellen omkring.
Hå - var det en dans så lätt som vinden,
ögonen nästan förblindas av virveln.
Och fort och fortare de båda sig snurrar,
och svindlande Ellen sinnet förgår.
"Håll igen, o främling, jag beder dig, håll igen,
mig flimrar det för ögonen som blodrött aken!"
"Vad vill Du, Käraste, vad är det för fara,
vi dansar, dansar rakt in i döden!"
Musikanten spelade, som vore han förhärjad,
redan är hans stråke till hälften söndertrasad,
Och vildare sprakade klangerna fram,
så tokigt, som sjöng djävulen i koret.
Ett skri, - ett skratt, - en döende klang, -
ett livgick upp i rök, fiolen sprang sönder.
Gästerna omkring nästan av fasa förgås,
Föravunna båda och icke mer att skåda. -
En fläck på golvet endast, blodigt rött. -
Så dansade Ellen rakt in i döden!

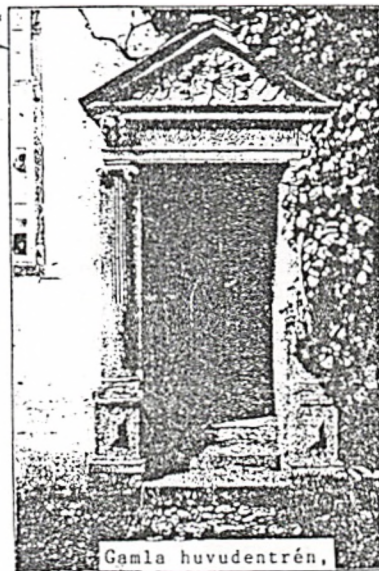
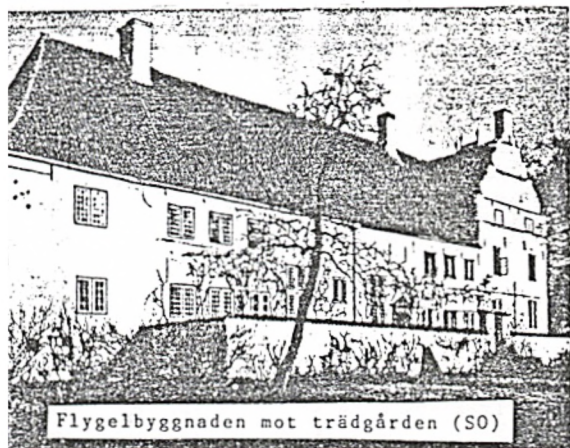
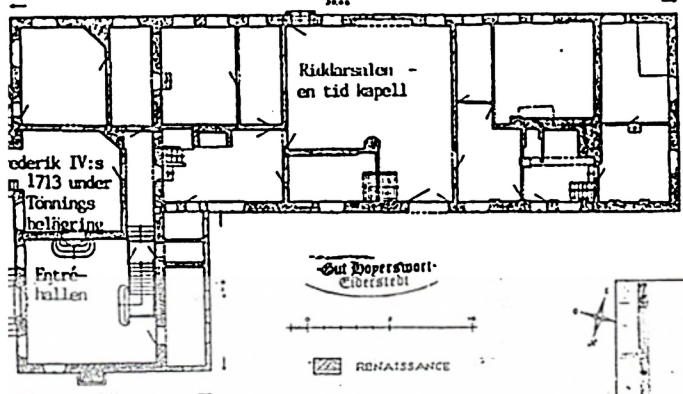
Sagan förmäler att vid ett stort bröllop på Hoyerswort bland gästerna fanns en särskilt rask danserska. Hon dansade nästan oavbrutet och slog lätt bort alla varningar. Hon skulle inte vägra själva djävulen, om han skulle bjuda upp. Plöteligt visade sig en obekant, - djävulen, och bjöd upp henne till dans. Hon dansade så länge att det kom blod ur munnen och hon föll död ned. Danserskan hade sedan dess ingen ro, utan måste varje midnatt ur graven in i danssalen. En djävulsk musik sätter in och hela slottet skälver. Endast om en kristen människa bjuder upp henne till dans, så skulle hon förlösas.

I riddarsalen på en innervägg visas en ur bemålning ständigt återkommande mörk blodfläck, som skulle härröra från en dansglad flickas blodstörtning.

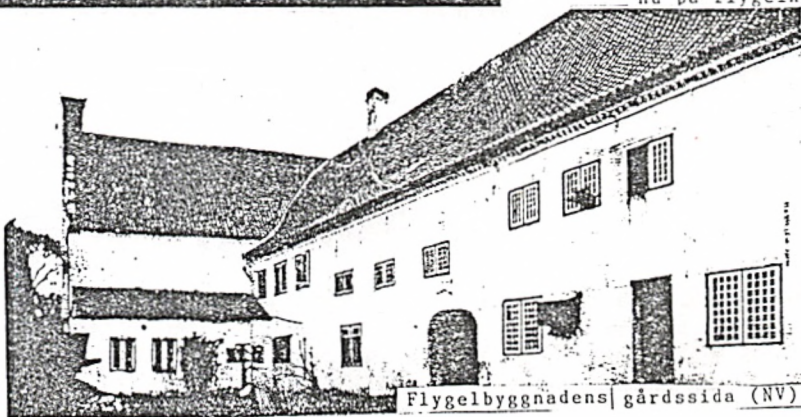
Forna riddarsalen

Flygelbyggnaden mot trädgården (S0)

Gamla huvudentrén, nu på flygeln (S0)

Flygelbyggnadens gårdssida (NV)

Tab 12*Conradt Wulff Hoyer*

CONRADT WULFF (s a Caspar tab 11) *c1564 +1606 Tönning slott =20/9 Husum Marienkirche; herre till Wulffsbüll och från 1591 ägare av Frodsenhaus i Husum med adliga privilegier; hertig Johann Adolf skänkte honom 7½ ha land i Dammkoog 1591 1/9 och fadern Caspar H köpte 60½ ha ytterligare av Johann Kuhlmann 1592, Pawelsbüll i Dammkoog, vilket överläts till Conradt Wulff H, som sålde godset till hertigen 1598 10/8; instämde vid adliga landsrätten av adelsmannen Heinrich Geissler för ärekränkning 1602.

Förlitande sig på privilegierna öppnade han ölutskänkning i Frodsenhaus. Borgmästare och råd protesterade hos hertigen. Denne beordrade 1605 5/9 stängning inom 8 dagar, annars skulle huset tillhörande privilegier indragas. Eftersom Conradt dessutom vägrat betala årliga räntan på 20 mark så skulle huset beslagtagnas av rådet till dess räntan indrivits och alla omkostnader gäldats.

Efter hans död instämde änkan för skulder till Thomas Rasch i Oldenswort 1609, Claus von Ahlefeldt 1610 och Thomas tor Smede 1622 (för varor).

oo c1585: Dorothea SCHULZE (d a Hieronymus S, dr jur, kansler +1591, och Catharina Blankenfeldts) *c1568 +1624<; sålde Frodsenhaus 1607 till Ingeborg Frodsen (oo Heitmann) och Wulffsbüll 1614 till Jacob Hoyer tab 6; lämnade Husum 1607 och bodde i Schleswig och Witzwort. Utsattes jämte dottern Dorothea för skuldprocesser, bl a av Dietrich von Lachmann och dr jur Philipp Meurer, f d president vid rådhusrätten i Husum; dessa pågick 1623-56.

B a r n (Förmyndare: Dietrich von Lachmann och Hieronymus Cypræus)

Maria *c1585

Cecilia *c1586; ägde fordran i tor Smedes handelshus 1602.

Anna *c1587. oo c1607: Hieronymus CYPRAEUS (s a Paul C /Coppersmit/, furstligt råd, och Gertrud von Eitzen) *1581 21/10 Schleswig; jur lic, hovråd i Sverige 1607, återvände sedermera till Schleswig.

Dorothea *c1590; bodde i Witzwort 1623.

Caspar *c1593 +1593 =6/6 Tetenbüll.

Hieronymus *c1595 +1595 =23/9 Husum.

Augusta *c1597

Caspar *c1599

Hieronymus *c1601 +1602 Husum =16/9 Marienkirche under koret.

FRODSENHAUS, mellersta huset på bilden, blev senare Hotel Stadt Hamburg. Till höger därom KNUTZENHAUS.

Foto: Nissenhaus

Herman Hoyer

Tab 13

HERMAN (s a Caspar tab 11) *1571 +1622 13/9 Tönning =22/9 Husum Marienkirche (vid fadern); uppfostrad vid hovet, kanske med hertig Adolfs söner; stud. i Leipzig 1587, Altdorf 1590, Padua 1591 23/10, Siena 1592 24/3; ståthållare över Eiderstedt, Everschop och Utholm 1594 (exspektant 26/9, utnämnd 22/11, installerad 10/12); furstligt råd; herre till Hoyerswort i Oldenswort och Hoyerswerft i Koldenbüttel (med giftet); ägde även ett hus i Husum vid Grosstrasse, norra sidan, mitt för gränden till skeppsbyggnaden (1790: Wiggerska huset), vilket hus var obebott och kunde fritt disponeras av honom, och senare av änkan. Han ledde landskapets öden från Hoyerswort till 1603 men därefter från Tönning slott enligt hertigens order.

Herman Hoyer berömdes mycket för sina förtjänster om landskapet. En rad nya invallningar gjordes 1610-14 på tillsammans 1.860 ha. Störst var Sieversfletherkoog i Tetenbüll och Freesenkoog i Koldenbüttel.

Av väsentlig betydelse för handelstrafiken var kanalänläggningarna. 1612 byggdes huvudkanalen, Süder-Bootfahrt, från Garding till Kating med stor timmersluss (12.000 mark). Därpå följde Norder-Bootfahrt från Tetenbüll till Tönning (19.500 mark) samt en förbindelsekanal till Tönning (14.600 mark), där hamnen byggdes 1613 (30.000 riksdaler).

Det stora stenlagda (1595) fyrkantiga torget i Tönning förskönades 1613 med en torgbrunn med ett smidesjärnverk, som mycket beundrades (900 mark). Samma år fastställdes Eiderstedts vapen: 3 skepp.

På torget hölls marknad med lantprodukter, t ex utskeppades årligen c200 ton ost till Tyskland; Holland och Frankrike. De stora investeringarna kritiserades men stora summor inflöt genom skepps- och hamnavgifter, tull m m. Och handeln gjorde stort uppsving, mycket tack vare invandrade holländare. 1605 hade 226 holländare landbesittning i Eiderstedt. De hade flytt hit undan religionsförföljelse och tillhörde flera olika evangeliska sekter. Detta blev ett problem för ståthållaren, då det ortodoxa prästerskapet krävde deras landsförvisning. Herman anställde flera examineringar av sekteristerna, 1602 29/3, 1604 och 1607, men utvisa dem kunde han inte, då de var värdefulla skattebetalare. 1614 lät han dock fångsla flera ledare, men hertigen släppte dem fria. En ledande sekterist var Hermans egen arbetschef vid skyddsvallarna, Johann Clausen Codd, kallad Rollwagen (eftersom han införde sådana). Obehagligt för Herman var också hans egen hustrus sympatier för dem. Examineringarna ägde rum i Tönning i landskrivaren Asmus Moldenits (Caspars gunstlings) hus, Neustrasse 4, tydligen en trappa upp. Se bild. I detta hus skedde

plötsligt hans dödsfall 1622 vid 51 års ålder.
Han begravs i faderns grav med stor pompa.

13.Herman Hoyer

o 1599 15/4 på Tönning slott: Anna Ovena, ursp.Anneke Hans (d a Hans Owens, rik godsägare, astronom, och Wenneke "Wencke" Jacobs) *1584 på Wallsbüll i Koldenbüttel, +1655 27/11 Stockholm, Jakobs förs., =i kyrkan under bänkarna; föräldralös vid 3 år; grundlig skolning (talade bl.a. latin); bodde hos farmodern och Kewes Cvens i Witzwort; medförde i äktenskapet 100.000 mark lübsch jämte föräldragården, som kallades Hoyerswerft, om 28 ha. Som änka sålde hon Hoyerswerft 1630 och övriga gods i Koldenbüttel 1633 till Cornelius Hamsfort (III). Hoyerswort med väderkvarn sålde hon 1631 28/2 till hertiginnan Auguste och flyttade 1632 till Sverige p.g.a. religionskonflikt; arrenderade Blekhem gods vid Västervik av Johan Skytte; änkedrottningen gav henne 1634 en gård med trähus och trädgård på Ladugårdslandet vid Stockholm, som hon döpte till "Sittwick" (=sitter puts väck); det var beläget strax norr om nuv.Linnégatan, där Styrmansgatan går fram (kv Harpan i l o 13, Hedv.Eleon.). Hennes valda religiösa dikter trycktes 1650 i Amsterdam. Valspråk: Quis et Deus? (Vem är som Gud).

*Anna
Ovena
Hoyersw.*

B a r n (förmyndare: Jacob Hoyer(6) och Wilh.Schumacher, borgmästare i Tönning).

Anna *c1600. o >1624: Peter SIEMENS, som begärde arvskitte efter Herman H 1624. (sHerman Siemens).

Maria *c1602 +1656<, bosatt på Sittwick 1656 ogift.

*Obiit Ao: 1656. D. 22
28. 7. 1656*

Caspar *c1608 +1662, kompaniskrivare, tab 14.

Christina *c1610. o >1643: N N, svensk bildhuggare.

Hans Conrad *c1612 + >1632; erhöill faderns kyrkplats i Husum 1622 11/10.

Christian *c1615 +1683, bruksarrendator, tab 18.

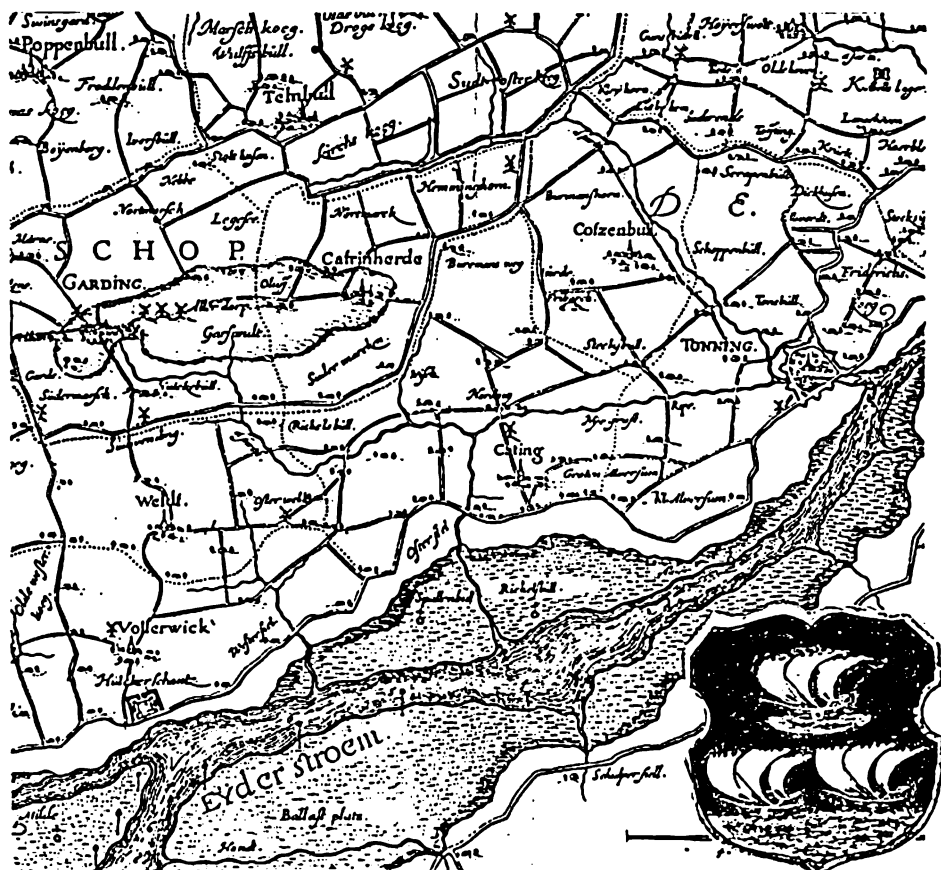
Friederich-Herman *1621 +1698, ålderstyrman, tab 21.

Herman Hoyer som person.

Peter Sax beskrev honom så här: "Han var en stor, stark, svartbrun man, bred över skuldror, panna och bröst, hade tämligen stora ögon, ett halvcirkelformigt, runt, brett skägg, en tämligen bred haka och allvarligt ansikte, likväl i sällskap pratsam och mycket rolig och underhållande. Han var glad, när han kunde munhuggas snabbt med vanligt folk, var gästfri och fick nästan alla då levande lantbor att då och då suppa sig fulla, men fanns hos honom inga laster, utom att han var något egensinnig". Enligt P. Petrejus var han "en värdig och väl skickad son till en förträfflig fader".

Nära hälften av det stora kapital hustrun medfört i boet (motsv. 20 miljoner DM eller 60 miljoner svenska kronor 1986) gick förlorat vid svågerns konkurs i Flensburg 1602, och omkring 20.000 mark lübsch var hovet på Gottorf skyldig honom 1605 (Meyse och Quellen u.Forschu- ngen 1928:14 s415). Vid sin bortgång hade han svåra växelskulder med åtföljande processer, varför hertigen 1622 15/12 tillförsäkrade änkan den fulla årslönen efter Herman.

FARLEDERNA för transport av produkter till utskeppnings- hamn var ursprungligen Caspar Hoyers förslag men genom- fördes under Herman Hoyer. (Karta 1648).

Eiderstedts vapen 1613.

Johann Kuhlmanns intriger mot Caspar Hoyers arvingar 1594-99.
(Fritt efter Quellen und Forschungen 14-15)

Hertig Adolfs änka Christine sade 1591, då sonen Johann Adolf blev hertig, att hon på Gottorf endast hade förtroende för kanslisekreteraren Kuhlmann och Caspar Hoyer. Kuhlmann lyckades även i hög grad vinna unge hertigens (*1575) förtroende och upphöjdes 1594 till råd och 1595 till kammarsekreterare, d.v.s. förtrolig sekreterare, som dagligen umgicks med hertigen och invigdes i hans hemliga göromål. Kuhlmann utnyttjade detta direkta inflytande till egen vinning och folk vände sig vid att vända sig till honom, när det gällde fördelar hos hertigen, - och betala för detta!

Caspar Hoyers starka ställning och rikedom väckte avund och han utsattes för förgiftningsförsök, som han överlevde. Men när slutet nalkades uppges han med en gåva på 1.000 mark ha fått Kuhlmanns medverkan till Hermans skriftliga löfte på tjänsten 1594 26/9, - den dag Kuhlmann utnämndes till hertigens råd. Caspar avled 19/11 och vid begravningshögtidligheten utnämndes den 19-årige hertigen Herman Hoyer till sin fars efterträdare, 23 år gammal.

Amtmannen Heinrich Blome installerade honom offentligt på slottet i Tönning 10/12 med ett högtidligt tal till de församlade fullmäktige från de 3 landskapen och i närvaro av en så stor människomassa att slottsplatsen inte räckte till. Men det rådde en sådan stillhet att man överallt kunde höra talaren.

Vid Caspars bortgång höjdes kritiken mot hans ämbetsutövning av några inom hertigens närmaste krets och man beskyllde honom för att ha tagit mutor. Kuhlmann låtsades då ej om saken och de andra förebrådde honom detta och menade att Kuhlmann ordnat Hermans utnämning enbart för att kunna förmedla äktenskap mellan Herman och sin dotter. Kuhlmann hade ju lyckats gifta bort en annan av sina döttrar med Dr jur Nikolaus Junge, vilken som ett slags brudgåva utnämnts till landsfogde i Dithmarschen. Junge blev hertigens råd och vice kansler 1597, kansler 1599.

Men förbindelsen mellan sin andra dotter och Herman Hoyer nödgades han uppge, ty Herman förlovade sig 1596 med Margaretha Schulze, dotter av framlidne kanslern.

För sin son räknade Kuhlmann med den mycket förmögna Ancke Hans (=ANNA OVENA), född 1584, som då bodde på Eickmarck i Witzwort. Därför lät hertigen 1597 genom kanslern Caspar Coch meddela flickans förmyndare, att hon ej fick bortlovas innan hon blev myndig och inte fick gifta sig utan att hertigen såsom överförmyndare i förväg underrättats. Coch meddelade Kuhlmann att detta var gjort med tanke på hans son.

Vid midsommartiden 1598 förspordes emellertid, att ståthållaren Herman Hoyer friat till denna flicka, trots sin förlovnings med Margaretha. En av Hermans närmaste män var kusin till flickan, nämligen landsrättsmästaren för Eiderstedt, Peter Jons på Ellwort gods vid Tönning (P.Sax' morbror). Margarethas mor, Catharina Blankenfeldts, klagade hos hertigen över ståthållarens ombytlighet. Hertigen uppdrog då åt Blome att ge henne en bekräftelse på att Margaretha var utlovad till Herman Hoyer (Hennes syster var gift med Hermans äldre bror Conradt Wulff H./12/). Följden blev en rättsstrid mellan Herman och modern, som ansåg att dottern hade företrädesrätt till äktenskap, men hertigen hänvisade parterna till schleswigska landsrätten.

13.Herman Hoyer

Herman gav då både moder och dotter ett klart besked, att han ämnade bryta förlovningen. Hertigen blev då välvilligare inställd till Hermans förbindelse med ANNA OVENA, och till förlovning skänkte Herman henne en gyllene kedja.

Men Kuhlmann gav inte upp så lätt. Han sände diverse ovärdiga skrivelser till rådet i Hamburg, till hertig Franz av Sachsen (modern vistades i Friedeburg) och till ANNA OVENAS förmyndare Mewes Ovens och Henning Eckleff. Breven, som hertigen ej visste om, innehöll vinklingar såsom att hertigen inte undertecknat giftermålstillståndet, eller att underskriften utverkats bedrägligt. Meningen var att ointetgöra Hermans äktenskap med ANNA OVENA.

Kuhlmann uppnådde rent av detta, ty hertigen, råden Hans och Dietrich Blome och vicekanslern Junge var beredda att på Kuhlmanns önskan fria för hans son hos ANNA OVENAS förmyndare. Hertigen vände sig dessutom genom Catharina Blome och hennes hovmästarinna Magdalena von Winterfeld till ANNA OVENA själv och till hennes farmor Anna Ovens på Eickmarck.

Dessa anstalter med Kuhlmanns ovanliga inflytande och duperingsförmåga jämte furstliga skrivelser hade till följd, att ANNA OVENA löste sig från löftet till Herman Hoyer och återsände den gyllene kedjan.

Vid samma tid gav även den förra fästmön Margarethas mor upp. Den 29 okt. 1598 skrev hon till hertigen, att "emedan Herman Hoyer sitt hjärta och sitt sinnelag, vilket jag visserligen icke hoppats, från min kära dotter helt och hållet bortvänt, är min dotter härigenom också berörd, och har sitt hjärta från honom åter slutit inom sig och Gud den Allsmäktige tillvänt".

Tidigare detta år på sommaren hade nämligen också de slumrande anklagelserna mot Caspar Hoyer återuppväckts och nu funnit gehör vid hovet. Kuhlmann var den hemlige hetsaren och syftet var att ruinera den unge ståthållaren och hans medarvingar.

Godset MARNE strax NO Garding hade i flera generationer tillhört den forna ståthållareätten, varav den siste, Sievert Sievertsen, avsatts 1578, då Caspar Hoyer tog över ett mycket misskött Eiderstedt, Everschop och Utholm, "Dreilande" kallat. Denne Sievert var "sniken och grälsjuk", men hyste stort intresse för kultur. Han skänkte Garding kyrka en predikstol, varpå huvudet av honom och hans fru finns utskuret. På gravstenen är makarna i helfigur i dåtida dräkter. Men Caspar Hoyer försvarade honom i samband med ett dråp och fick därför en gåva om 50 goldgulden (100 riksdaler). Det var brukligt på den tiden med gåvor för olika tjänster, men nu framställdes saken annorlunda.

Godsherre på Marne 1598 var Sieverts sisters måg Paul Rantzau, som 19 sept. sålde godset till hertig Johann Adolf för 46.000 riksdaler. Det var med anledning därav som hertigen besökte Marne i egen hög person. Över bordet berättade då Rantzau, Jürgen Blome och Junge för hertigen om misstankarna att Caspar tagit mutor. De sade honom också "i öronen", att om hertigen skulle anställa en rannsaking, så kunde han säkert fordra in böter motsvarande halva värdet av godset Marne. Johann Adolf, vars ekonomi var ansträngd, blev mycket uppeggad av denna möjlighet. Han lät genast (i okt.-nov.) anställa omfattande undersökningar för att pröva arvingarnas ersättningsplikt.

Så verkade det som om Kuhlmanns anslag skulle ha avsedd verkan. Herman Hoyer förbjöds strängt allt tillträde till hertigens person.

13.Herman Hoyer

För den unge Herman Hoyer gällde det nu att rädda faderns ära, familjeförmögenheten och sin egen brud. Han måste ingripa snabbt.

I slutet av november uppenbarade han sig plötsligt på Gottorf slott och lyckades trots tillträdesförbudet få audiens hos hertigen. När han åter lämnade slottet hade bladet vänt sig.

Undersökningarna hade visat att Caspar mottagit talrika gåvor i tjänsten och därför måste arvingarna böta med 62½ ha land i Dammkoog, =Pawelsbüll, samt kontant 1.000 riksdaler. Pågående beskyllningar behövde nu inte längre utredas, utan hertigen förklarade sig försonad.

Böterna kunde ståthållaren lätt klara av. Den 15 april 1599 gifte han sig med ANNA OVENA och uppbar 100.000 mark lübsch i hemgift.

Stormen som Kuhlmann inlett mot familjen Hoyer vände sig nu mot honom själv. Herman hade nämligen också kunnat utnyttja audiensen till, vad dittills ingen vågat, att ge hertigen grundliga informationer om Kuhlmanns "allehanda oriktiga handlingar och undertryckande av fattiga människor", liksom att han genom otillbörliga gåvor blivit en förmögen man. Dessutom hade hans fru Marina samlat några tusen mark på liknande sätt, maken ovetande, och lånat ut till adelsmän mot ränta. Kuhlmanns ståtliga hushållning, hans fruntimmers övermåttan stora prakt och hans sons utsvävningar bar vittne om den orättmätiga rikedom.

Från denna dag märkte Kuhlmann en djup onåd hos sin herre och det gick ända därhän, att det brast i den tillbörliga vördnaden mellan hans fru och hertiginnan Auguste, kungens dotter, - vilket äktenskap Kuhlmann berömde sig av att ha förmedlat 1596.

När Kuhlmann ställdes till svars skroderade han om sina mottagna gåvor, men det hade "andra råd och tjänare mera detsamma gjort och från det kunde ingen säga sig vara fri och oskyldig". Det var heller inte förbjudet för någon ännu. Efter undersökning ålades Kuhlmann att böta 2.000 daler och frantogs ämbetet som kammarsekreterare.

Några veckor senare, den 21 december 1598, utfärdade hertigen ett dekret, att ingen skulle understå sig att i ämbetsutövning mottaga gåvor, - och det skulle också gälla fruarna!

Kanslern Dr Junge sällade sig till Kuhlmanns fiender, när hustrun, Kuhlmanns dotter, avlidit. Han gifte om sig 1598 med Anna Broders (se Anna Ovens fädernesläkt, tab 1).

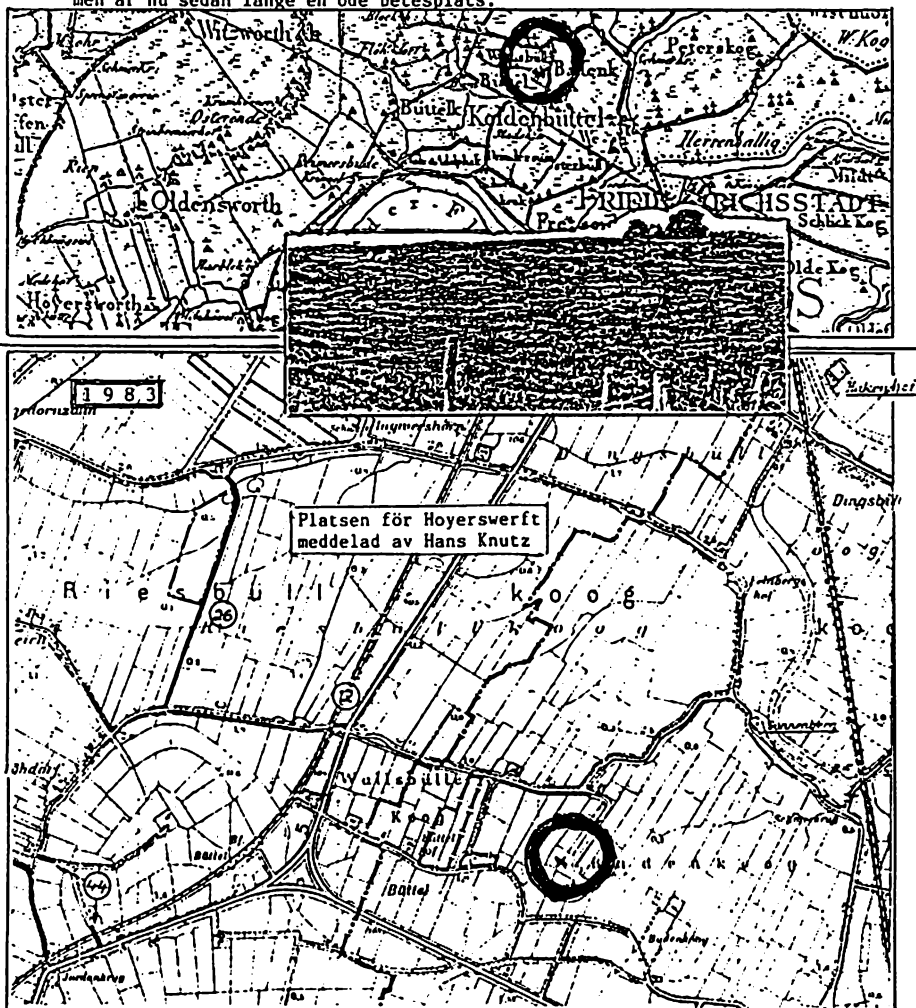
Kuhlmann vände sig till änkehertiginnan Christine och rådet Hans Blome i Kiel, vilka tidvis inte stod på god fot med hertigen, och beklagade sig över skedda orättvisor och antydde att han ville anklaga hertigen inför lantdagen. Såsom "domherre" (sedan 1593), bisittare i Domkapitlet i Schleswig, ansåg han sig direkt underställd kungen, - ej hertigen!

Hertigen lät då insätta Kuhlmann i tornet på Gottorf och den 2 mars 1600 upplästes från predikstolarna en uppmaning till allt folket i hertigdömet att inkomma med klagomål mot Kuhlmann. Anslag uppsattes också på alla kyrkdörrar och i rådhusen. Resultatet blev ett ramaskri från hela landet av anklagelser, och när man t.ex. i Busdorf reste en ny galge, så berättade folket att den var avsedd för Kuhlmann.

Godset Marne om 312½ ha marskland, 8 holländerhus, 44 kor och 10 oxar, sålde hertigen 1599 8/6 till ett konsortium bestående av Herman Hoyer, Sievert Poppens d y, Mewes Ovens, Henning Ecklef(I), Niss Schmidt, m.fl. Efter 1611 delades godset.

HOYERSWERFT gods på Wallsbüll i Koldenbüttel socken (Utmärkt på P.Sax' special-karta i "Frisia Minor")

På Wallsbüll fanns 1630 sju gårdar, varav Harmen Huberts gård var störst om 37 ha. Norr därom och nära intill Huberts' duvslag låg Anna Ovena Hoyers gård Hoyerswerft, som var näst störst om 28 ha. Där var Anna Ovena född och troligen bodde svägerskan Magdalena Hoyersdär med sin familj efter maken Thomas tor Smedes konkurs i Flensburg 1602. Familjen tor Smede bodde bevisligen kvar i Koldenbüttel 1615 27/2 (Meyse s32, not 51), dottern Anna gifte sig med prästen i Koldenbüttel och bl a föddes sonen Herman, som utvandrade till Sverige, i Koldenbüttel. Herman Hoyer gjorde störst förlust vid konkursen men ställde upp för systemns familj och kontakten mellan de båda familjerna fortsatte i Sverige. Hoyerswerft övertogs 1630 av Hermans kusin Cornelius Hamsfort (III), som även ägde Sonnenberg i samma socken, men är nu sedan länge en öde betesplats.

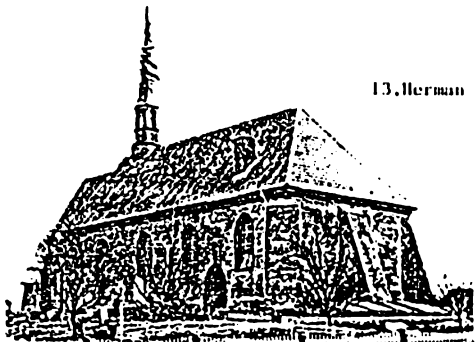
13. Herman Hoyer -Anna Ovena

Anna Ovenas anlavlva.

ALLA I FIDERSTEDT, NORDFRIESLAND										
Harding Wibers i Gross Alversum	Siemen	Hans a a Boy Artersen	Junge Wol- rich	Stef fren hrensisen +1482	Siewert Siewert					
JON HARDINGS Gross Alver- sum	ANNA DÖCKE FRAU SIEBENS JONS	MEWES HANS (UNGES) MEWES	WADE HANS (UNGES) MEWES	ULF DÖCKE STEF-(SIE- FENS) WIKS HILFS Ulvest büll	SIEVERT				FNING.	
					Hure Steffens adlades 1435 av Nordens kung Erik av Pommern för trogna tjänster och för att han en gång med stor fara räddat kungens liv. Ättens adelstap bekräftades 1462 31/1 för sonen Steffen Harens av Christian II på Gottorf					
+1467+1539	+1474+1550	+1552 Witzwort	+c1490?	+c1460? Älderman, Koldenbüttel HUNNE SIEVERTS i Badenkoog				+1537 Älderman, Koldenbüttel BANE HENNINGS i Drandersum och Westerbüll		
TETE JONS	HEIN (DÖCKENS) TETENS	HANS MEWES	CATHARINA (ULFS) HANS (Av Hare Steffens adliga ätt)							
					Sköld: 1 rött 2 vit korsade @lagavärd					
*1507 +1574 Landsadvokat, Witzwort på Eickmarck		*1533 +1607 Hade omsorg för Anna Ovena som föräldralös (På Eickmarck)		*>1500 +>1583 Kyrkölderman, Koldenbüttel på Badenkoog				*1529 +1583/89 Som förnågen änka bidrog hon till predikstol i Koldenbüttel 1583 CHRISTINA (BANES) JACOBS Hon var mormorsmor till historikern PETER SAX		
OVE TETENS		ANNA (HANS) OVENS		JACOB HUNNENS						
										
*1560 +1584 Godsägare, astronom i Koldenbüttel på det senare kallade Hoyerswerft				*1567 +1587 Född och död i Koldenbüttel oo 1583 20 år						
HANS OVENS Hans bröder Jon och Meves var båda historie- skrivare, som Peter Sax använde som källa.				WENNEKE "WENCKE" (JACOBS) HANS						
*1584 Koldenbüttel +1655 Stockholm. Skald.										
ANNA OVENA HOYERS										

WITZWORT KYRKA

Vid gaveln ligger gamla gravstenar.
Anna Ovens farföräldrars
gravsten låg ursprungligen där
bredvid Jon Ovens.

ANNA OVENS

(Sköld: delad,
halv örn,
halv lilja)
DE LILG VORWELCKT
UND BALDT AFUALT
DER ADLER OLDT
WERT JUNCKGESTALT.

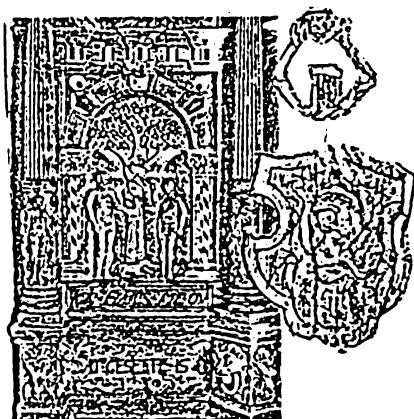
OVE TETENS
(Sköld: Döden
som barn med
tidur och
dödskalle)
HUDEN MI,
MORGEN DI.
(I dag mig,
i morgon dig)

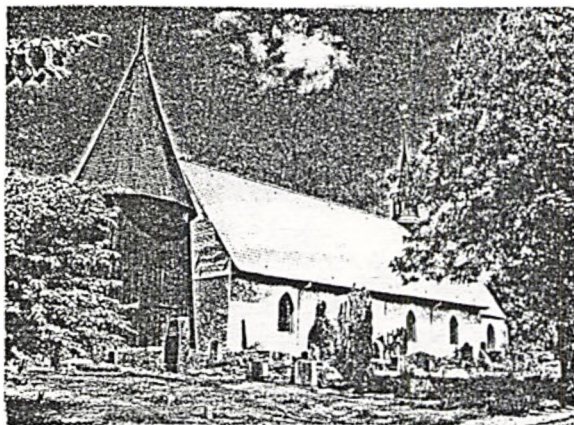

Jon Ovens' och hans
fru Wonck Jones'
gravsten.

Av bröderna Jon,
Hans och Mewes
Ovens donerad
del av predik-
stolen. Ovan:
barn, tidur och
dödskalle.

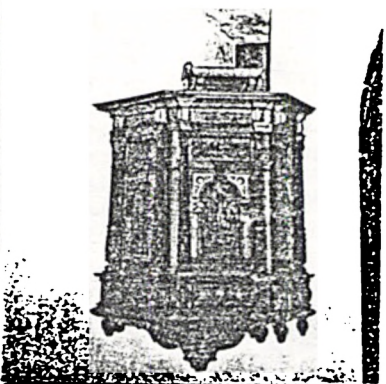
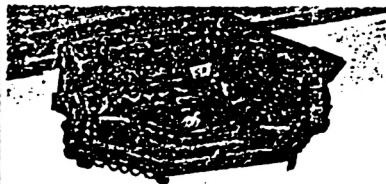

K O L D E N B Ü T T E L K Y R K A

Anna Ovenas föräldrar gifte sig här 1583, då den nya konstfullt snidade predikstolen invigdes.

Den var skänkt bl.a. av Anna Ovenas mormor Christina "Kerstine" Jacobs, som då var änka. Hennes namn står på höger sidofält och på baldakinen precis ovanför finns utskuret ett porträtt, som synes vara den unga bruden. Christina gav även medel till underhåll av kaplan och skolmästare.

Anna Ovenas unga mor?
Hon gifte sig vid 16 års ålder, fick dottern vid 17, blev änka samma år och avled 20-årig.

Dopfont, där Anna Ovena torde vara döpt.

Koldenbüttels präst var då
Gisebert von Buxmer

+1584 24/8. På hans och hans fru Catarinas gravsten i kyrkan finns ett örn-lilje-vapen, - liksom Anna Ovenas farmor förde. Finns även på predikstolen.

Anna Ovenas förmyndare MEWES OVENS

Den föräldralösa Anna Ovenas farbror och förmyndare Mewes Ovens ägde tre gårdar i Witzwort, av vilka (1)"Grage-Hof" ännu är helt bevarad. Mellan ägorna drog han en privat väg, som fortfarande kallas Meves-Ovens-Weg. Mewes var rådman (i 40 år), länsman och kyrkoföreståndare i Witzwort.

I februari 1628 överfölls Mewes och hans fru i sitt hem av några av Wallensteins soldater på anstiften av två lymlar från Koldenbüttel. Soldaterna trängde in nattetid med svärtade ansikten, bakband och lade munkavle på herrskapet och plundrade deras haubarg. Förövarna fastogs emellertid och avrättades i Tönning. (H Knutz: Chronik von Witzwort)

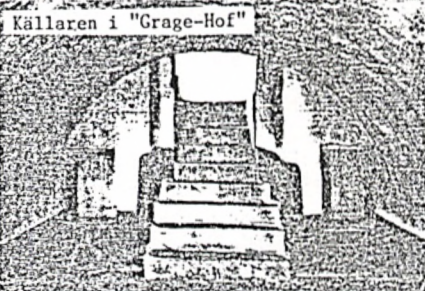
(1)"Grage-Hof"

Grand-chaussee

Mewes-Ovens-Weg

Anna Ovena bildar en frireligiös spiritualistisk församling.

Efter makens död 1622 kunde Anna fritt visa sympati för de frireligiösa och antipati för det ortodoxa prästerskapet. På Hoyerswort läste hon en mängd religiösa skrifter men främst Bibeln, som hon kunde nästan utantill. Luthers översättning influerade hennes diktning även språkligt.

När ett av barnen insjuknade, vände hon sig till en frireligiös läkare, Nikolaus Knutzen, kallad Teting, i Winnert (OSO Husum). Han botade barnet med "ovanliga kemiska medel".

Teting var född i Husum 1593 och tillhörde måhända samma Knutzen-släkt, som Hermans farmor gjort. Han hade praktiserat i Flensburg men jämte en kollega, Hartwig Lohmann, kommit i delo med prästerskapet och måst lämna staden. Lohmann begav sig till Schwabstedt och Teting till Hattstedt och nu till Winnert. Anna inbjöd honom att med familj bo i porthuset på Hoyerswort 1623.

För Anna var Teting en gudomlig profet. Hon inrättade ett kapell på godset, där han kunde undervisa och döpa, först barnen och tjänstefolket, sedan grannar och andra. Oldensworts pastor Johannes Schnell och diakon Georg Clio harmades över de privata gudstjänsterna inom deras socken och rapporterade saken.

Hertig Friedrich III beordnade en undersökning på Hoyerswort 24 maj 1623, som leddes av Eiderstedts prost Nikolaus Wedowius (gift med Annas kusin). Teting delgav sekterns synpunkter. 1625 skulle världens kungadömen gå under och det tusenåriga riket, den eviga freden, begynna på jorden under Kristi ledning. Jesu inkärning var endast skenbar, tillkommen från Den Helige Ande. Han var uppstånden i de troendes hjärtan. Utan en inre upplysning var det värdelöst att läsa Bibeln och höra Ordet.

Prostens förhör ledde inte till något ingripande. Men prästerna angrep Teting så häftigt, att han 1624 flyttade till Husum, där verksamheten fortsattes i Annas lediga hus på Grosstrasse.

Anna passade på att besöka söndagsgudstjänsten i Sankt Marien-kyrke i Husum den 18 juli. Pastor Petrus Danckwerth uppmärksammade genast sin distingerade besökare och började en polemik mot Tetings lärofäder, Schwenckfeld, Weigel, m.fl. Detta kunde den impulsiva damen inte tåla. Hon reste sig med mycket buller och rusade ut ur kyrkan med orden: "Djävulen borde komma mer i Husums kyrka. Gudilov att djävulen så utbesvärjes" (enl Bruhn III s18: "Der Teufel solte mehr in die Husumer Kirche kommen! Gottlob dass der Teufel also aussgebannet"; enl prosten Marcus D Voss i Garding *1769 +1815: "De Düwel schall mehr in de Husumer Kark kamen", = Djävulen skall komma mer i Husums kyrka).

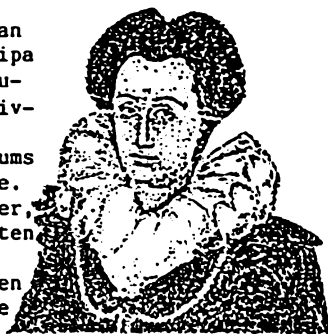
Danckwerth angrep sedan sekteristerna allt skarpare och slutligen beordrade hertigen Teting 27 sept.1624 att inom 14 dagar göra avbön, - eller lämna Holstein-Gottorf. Teting begav sig först till Schwabstedt men utvisades helt ur hertigdömena av kungen. Då slog han sig ned i Hamburg som praktiserande läkare och utvisades inte därifrån förrän 1635, var- efter han inom några år avled. Lohman lär ha mottagits av Odense kyrka som en botfärdig syndare 1635.

Något komprometterande i Annas vänskap med Teting hade inte ens hennes bittraste fiender funnit.

Anna drev verksamheten vidare med trosglödande privata gudstjänster. Prästerna började med att sända henne en vänlig erinran. Hon svarade skarpt, att hon aldrig mottagit tröst eller hjälp av kyrkan och att prästerna inte hade auktoritet över henne.

Danckwerth skrev då direkt till änkehertiginnan Auguste på Husum slott. Men hon ville inte ingripa mot någon av familjen Hoyer, som tjänat furstehuset så länge och så väl. Amt Husum var hennes livgeding, som hon omhuldade och just 1624 skänkte hon 3.600 mark, vars ränta skulle tillfalla Husums präster. Anna Ovena var personlig vän till henne.

Anna fortsatte och mottog gästfritt sekterister, som måst lämna andra provinser. Men frikostigheten var ödesdiger på ekonomin och processer pågick ännu för makens skulder. Hon vägrade att gälda en skatt på ett av sina hus i Husum men hade att ge efter för hertiglig order. Husums borgmästare drog hon inför rätta om skadeersättning på ett hus - men förlorade målet. På föranstaltande av svärsonen Peter Siemens begärdes 1625, att hon skulle dela sina gods med barnen. Ett förmynderskap tillsattes med ättens huvudman Jacob Hoyer (6) och Tönningss borgmästare Wilhelm Schumacher i spetsen. Därefter såldes det ena godset efter det andra, liksom flera frihus i Husum.

Auguste
änkehertinna av Holstein-
Gottorf, Husums slott.

Krig och pest.

26 februari 1625 trängde en förskräcklig isflod genom Uelvesbülls kustvallar och fortsatte fram till Oldenswort. Samma månad meddelade Christian IV att han ämnade draga ut i Europas storkrig (30-åriga kriget) och ställa sig i spetsen för nedersachsiska kretsens trupper. Det var det år sekten trodde världens kungadömen skulle gå under.

Sommaren 1626 kom det stora nederlaget och sommaren därpå kunde Elbelinjen ej längre hållas. De kejserliga trupperna förde angrepp in i Schleswig-Holstein.

17 oktober 1627 inträngde i Koldenbüttel kejserlige översten Cerboni med fem kompanier, kvinnor, barn, hästar och packning. De stannade två dagar och besatte därefter Tönning med högkvarter på slottet, som ståt-hållaren Jürgen von der Wisch utrymt. 128 hus i Tönning ödelades, pest och moralförvildning följde. Oldenswort ockuperades också långvarigt med betydande skador som följde.

Jacob Hoyer (6) flydde omedelbart och kom så småningom till Sverige. Anna tog barnen med sig 1628 till Hamburg, där svägerskan Margaretha bodde som änka med många barn efter borgmästare Moller.

Anna stannade bara några veckor i Hamburg, ty där härjade den stora pesten. Från huset där hon bodde bars sjuka och döda ut och hon fruktade för barnens hälsa.

Emellertid lyckades hon med barnen komma ombord på ett skepp, som seglade norr ut. Utanför Helsingör förliste dock skeppet och faran var stor. Men slutligen bringades det i hamn, medan andra fartyg bröts till vrak på redden.

Fredsavtal tecknades 12 maj 1629, trupperna drogs bort 10 juni, ny ståthållare installerades i Tönning och Anna återvände till Hoyerswort.

Barnens uppfostran.

Liksom föregående generationer fick naturligtvis ståthållaren Herman Hoyers barn en förnämlig uppfostran vid hovet.

Hertig Friedrich III hade särskild kärlek för matematiska och astronomiska studier och hade på Gottorf inrett en "konstkammare" med dubbelglob för framställning av de ptolemeiska och coppernikanska världssystemen. Säkerligen lades här grunden för yngste sonen Friederich-Hermans stora kunskaper i matematik och astronomi.

Barnen kristliga fostran svarade Anna själv för. 1628 trycktes hennes: "Geistliche Gespräch zwischen Mutter und Kindt vom wahren Christentumb". Anna komponerade själv musiken till många av sina hymner och barnen deltog i framförandet. Anna sjöng och spelade luta, Caspar spelade violin, Friederich-Herman klarinett och skallmeja, Maria spinett. Även världsliga sånger utövades, både äldre och nyare, t ex. "Warum sollt ich nicht fröhlich sein.." från 1582.

Hon fortsatte genom åren att vägleda dem. Caspar varnades för dåligt sällskap, vin och kvinnor, Christian för lättja, Friederich-Herman för missmod, Maria berömdes för jungfrulig renhet och Christina måste betvinga sina affekter. Båda döttrarna var giriga, häftiga och högfärdiga:

Caspar mein Sohn, Mach süssen thon, Spiel lieblich auff der Geigen:
Veneris schertz Werff hinder wertz, Gib dich Gott gantz zu eigen..
..Richt dein gesicht Dass es sich nicht Umbwend nach schönen Frawen:
Acht auch nicht, dass Der Wein im glass Lieblich ist anzuschaven.
Weiber und Wein Dir schädlich seyn; Fur lieblich augen-wincken,
O mein Caspar, Dein hertz bewahr, Meid auch das Truncken-trincken.
Berew in leid, Was dein thorheit Offt heimlich hat begangen,
Alssdann wirstu Gott helff dazu, Ins Königs Sahl mit prangen.

Dich, Christian, Ich auch ermahn, Fürcht Gott, lieb fried, leb'züchtig;
Nach Christenbrauch, Bet'fleissig auch, Dass du mögt werden tüchtig;
Zur freud des Herrn, Sein lob zumehrn Lass dich gutwillig finden:
Thu deinen fleiss Zu seinem preiss, Lunam zu überwinden.
Sie ist schädlich, Darumb raht ich, Wieder sie scharff zukämpffen;
Gott geb dir krafft, Mach dich Sieghafft, Die Böse Arth zu dämpffen.

Andligt samtal mellan Anna Ovena och yngste sonen om vägen till sann gudsfruktan. Bildspråk: En kerub lyfter draperingen framvisande människans själ som riddare, segrande i konflikten med världen, köttet och djävulen.

Friedrich-Herman, Tritt mit heran, Leg'allen unmuth nieder:
 Nun kompt die zeit Der Herzlichkeit, Und bringet friede wieder:
 Danck-psalmen sing, Sey guter ding, Und spring mit an den Reyen:
 Lob Gott mit mir, Und Musicir Auff Pfeiffen und Schallmeyen.
 Dein Vater hat Auss reiffem rath, Gewünschet dir den segen;
 Den wünsch auch ich Dir Mütterlich, Auff allen deinen wegen;...

Maria sey Du auch hiebey Schlag frölich die Claviren;
 Lass deinen sinn Nicht, wie vorhinn, Vom Scorpion regieren;
 Folg gehorsam Dem Breutigamb, Sey wie das Lamb, sanfftmütig.
 Fur Satans arth, Zorn und Hochfart, Auch eignen willen, hüt dich...
 Humilitas Kan allen hass, Und zorn, leicht överwinden.
 Neid treibt sie weit, Geiss, hochmuth, streit, Lest sie nicht
 bey ihr finden...

Stell dich mit ein Danckbar zu seyn, Christina, helff lobsingen.
 Werff Martis stern Auch von dir fern, Lern dein Affecten zwingen.
 Leg ab den Geitz, Geitz ist dein Creutz, Verzehrt das marck in beinen.
 Geitz und Welt-Ehr, Sind voll beschwer Machen oft heimlich weinen...
 Die augen beid Seh'auss von neid, Zornmütig und hochfertig.
 Ach, ach Christinn Leg hin den sinn: Such in der Schrifft, sie lehrte
 dich...

Senare (1643) hindrade hon en av sönerna (Christian eller Friederich-Herman) att gifta sig med en äldre kvinna: Det är vackert att ära och hjälpa gamla kvinnor, särskilt änkor. Men att gifta sig med dem är ingenting annat än legaliserad prostitution. Prästerskapet borde aldrig tillåta en sådan vanhedrande affär; för om en kvinna inte är i stånd att föda barn, så ljuger de, när de säger: Varen fruktsamma och föröken eder och uppfyllen jorden (Enl.Kurz Bedencken an der alten Weiber Heyrath, poem 155). Två år senare vände hon sig direkt till gamla änkor: Ni borde inte gifta om er, ty männen kan verkligen inte älska er och önskar bara era pengar. Det är ert fel om de bryter sina äktenskapslöften, när ni inte längre har charm nog att hålla dem kvar. Era aktiviteter måste ligga utanför det äktenskapliga fältet, som endast tillhör unga kvinnor och för vilket ni inte längre är passande. Ni kan hjälpa till med omsorg om era barnbarn, spinna och sy, lära unga kvinnor att hålla hus och ära sina män. Om ni är rik, så fyll er tid med barmhärtighetsarbete, läsning, bön, sång och skrivning. Gå ofta i kyrkan och meditera över det som sägs där (Enl.Anna Ovenaes Hoyers Rath an alle Alte Witwen, poem 152).

Anna Ovena säljer Hoyerswort.

Under sina sista år i Eiderstedt gjorde Anna ett djävlt angrepp mot prästernas förment dåliga seder. 1630 publicerade hon en satirisk dialog mellan två druckna präster: "De danska byprästerna" (De Denische Dörp-Pape). Dikten målade en bild av präster som rumlade och dansade tillsammans med bönderna. Präster, som fyllde egen börs på bekostnad av enkla, vidskepliga människor, vilka de lätt kunde skrämja och kontrollera. "Kolletten ger oss stor vinst. Vårt struntprat inbringar årligen mer än advokaten.." - "För vårt bann fruktar envar, mycket mer än för bödelns rep" (Dat Opfer dricht uns grot Gewinn. Unser Schwatzen bringt jährlich in Mehr alss der Advokaten.." - "Vor unserm Bann fürcht jeder sik. Veel mehr alss vör des Büttels Strick"), etc. etc.

Dikten var fränt hållen och på ett språk, som gemene man förstod. Den väckte naturligtvis stor förbittring hos prästerskapet, som sedan gjorde allt för att svärta ned henne. Tyvärr blev det också prästerna, som skildrade hennes liv för eftervärlden.

Hon var också hårt pressad av sina kreditorer. 1630 sålde hon ett hus till i Husum och sitt föräldrahem Hoyerswerft. 28 februari 1631 skedde slutligen försäljningen av ättens stamslott HOYERSWORT till änkehertiginnan. Hon sålde det vidare 1647 till räntmästaren Joachim Danckwerth, vars son var den som krönikeskrivare bekante borgmästaren i Husum Caspar Danckwerth. Sedan 1771 innehar familjen Hamkens Hoyerswort. Anna flyttade in i sitt stora hus i Husum.

Överflyttning till Sverige.

Jacob Hoyer (6), förmyndaren, hade av Gustaf II Adolf utsetts till råds-president i Göteborg. Svenske kungen var kusin till hertig Friedrich III, och änkehertiginnan skrev 1632 ett rekommendationsbrev till svenska drottningen Maria Eleonora, som skulle underlätta Anna Ovenas överflyttning. Men drottningen var hos sin man, som stupade 30 nov., och återvände först sommaren 1633, och begravnigen ägde rum vid midsommartiden 1634.

Under tiden (1632-34) arrenderade Anna den adliga sätesgården BLEKHEM i Törnsfall socken vid Västervik av Johan Skytte, som Jacob Hoyer kände från sin tid vid svenska hovet, då Skytte var Gustaf Adolfs lärare. Godset var bebyggt med två trähus, av vilka det ena innehöll "Två stora salar gent emot varandra och tvenne framkamrar för vardera; samt kök mellan salarna och två nattstugor ovanpå, jämväl källare under" och det andra en sal, en kammare, två nattstugor, kök och portlider. (Nuv. huvudbyggnad är uppförd på samma plats 1838-42. Källor: Almquist, Rydström).

Blekhem hade kor och höns och Anna sålde produkterna från godset. Hon fick inte alltid betalt och arrendet var högt, - 100 daler silvermynt. Hennes fri- och rättigheter var skyddade av ett dokument, signerat av Skytte och borgmästaren i Västervik, Per Nilsson, men de respekterades ej alltid. När hon 10 sept. 1633 skulle sälja $\frac{1}{2}$ pund smör till borgmästaren, bad hon honom återsända linnesäcken från förra leveransen men påminde samtidigt om det beskydd han lovat henne.

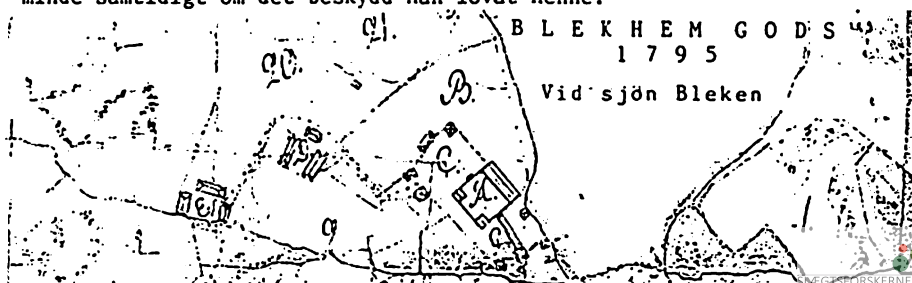

Bild från A.Reinhardt: "Die erschreckliche Wasser-Fluth" 1634 (1984).

I NORDFRIESLAND

Anna Ovena befann sig 1634 med dottern Maria på besök hos äldste sonen Caspar i Tönning (eller Husum).

Lördagen den 11 oktober, när folk kom hem från gudstjänsten och satt vid middagsmålet så förmörkades plötsligt himlen och det blixtrade och dundrade. Bullret övergick till en förskräcklig orkan. Havsbränningarnas skum kom över vallarna, nordsjövågorna sköljde in över den sankna marken. Stormklockorna från kyrktornen blev de förtvivlade människornas begravningsringning. Havet bröt in över Nordstrand och Eiderstedt, även Eiderdamarna brast och floden störtade in. Vid midnatt var stormen över. Då var ön Nordstrand till stor del uppslukad av havet och hela kusten var svårt skadad. I norra Dithmarschen, Eiderstedt och Nordstrand drunknade 8.557 människor och 67.002 djur, 2.162 hus förstördes och 20 kyrksöcknar blev öde.

Anna Ovena, Caspar och Maria måste sitta tre dagar på husets vind och vänta på att vattnet skulle draga sig tillbaka, då fiskarna spatterade genom fönster och dörrar och skeppen gick på gator, över gården och ångar. Det berättas från Tönning att då vattnet äntligen började sjunka undan, såg man en vit svan segla iväg på en tunna, - därav stadens vapenbild!

I två av sina dikter uttryckte Anna en undrande bävan, hur den allsmåttige Guden kunde så hastigt och oväntat straffa. Men hennes tillit till Hans barmhärtighet var oförändrad.

Anna Ovena i Stockholm.

Så begav sig Anna Ovena med fyra av barnen till Stockholm för att träffa änkedrottning Maria Eleonora. Anna mottog av henne som gåva ett litet lantställe på Ladugårdslandet, nordost om staden bland trädgårdar, kål-land och ladugårdar, vilket hon döpte till SITTWICK (=sitter puts väck). Ladugårdslandet tillhörde då Solna församling men införlivades med Jacobs, då Jacobs kyrka invigdes 1643 med en altartavla, som nedtill pryddes med porträtt av Gustaf II Adolf och Maria Eleonora.

Änkedrottningen träffade hon också på Gripsholms slott från 1636. Anna påstods även ha medfört en introduktionsskrivelse från änkehertiginnan Augustes bror, danske kungen Christian IV, till Marie Eleonora, som var dotter till hans svåger. Det var i så fall politiskt känsligt, eftersom Marie Eleonora från 1635 i hemlighet förhandlade med Christian om hjälp att fly från Sverige. Christian avrådde i det längsta men hjälpte henne till slut genom danske stockholmministern att förklädd lämna landet på ett danskt handelsfartyg i juli 1640. Hon vistades först i Schleswig-Holstein och sedan i Köpenhamn till juli 1643. Detta bidrog till Sveriges krigsförklaring mot Danmark 1643. 1648 hämtade drottning Christina hem sin mor från Tyskland och gav henne året därpå De la Gardieska palatset Makalös i Kungsträdgården till änkesäte. Anna Ovena hade där kontakt med Maria Eleonora, som hon kallade "Käraste drottning".

Auguste på Husum slott, som haft särskild omsorg för staden, avled 1639. Annas son Caspar sade då upp kyrkplatsen i Sankt Marien och flyttade med familjen till Stockholm och Sittwick. Där öppnade han bl.a. värdshusrörelse.

Anna fortsatte att följa händelserna i Holstein. I Tönning höll prosten Johannes Moldenit räfst med sekteristerna. På torget brändes deras böcker 1642 av skarprättaren Philipp från Husum. Anna sände en skrivelse till allmänheten i Holstein: Djävulen av ondska full är i prästen rasande galen och gör oväsen såsom hedningar då de fridsälskande folk ej tåla.

Hon vädjade också till hertig Friedrich III att inte fördriva "Jesu Christi Brüder".

J.Moldenit

"Annae Ovenae Hoyers Geistliche und Weltliche Poemata",

Svenske sändebudet i England, holländaren Michel Le Blon, återvände till Stockholm 1649. Han var spiritualist och kanske genom Maria Eleonoras förmedling sammanträffade han med Anna Ovena. Le Blon kunde berätta om revolutionen i England, då kung Charles I avrättades. Anna skrev då en dikt mot rebellerna, som hon anklagade för högförräderi och utbredd sig om den respekt och aktning man var skyldig auktoriteterna: "Ein Schreiben über Meer gesandt, an die Gemein in Engelland..." Poemet var så personligt i angreppen att det medförde officiell reprimand mot henne, - som hon genast besvarade!

Le Blon tyckte mycket om Anna Ovenas dikter och åtog sig att ombesörja tryckningen i sitt hemland av ett urval.

Charles I, målad av Sir A. Van Dyck.

Det blev en liten vacker duodesutgåva i pärlskrift hos Ludwig Elzeviers berömda förlag i Amsterdam 1650, 310 sidor, bunden i vitt kalvskinn med två silverspännen. Boken tillägnades hennes själsfrände Johann Angelius von Werdenhagen, kejserlig diplomat i Hansastäderna. Le Blon var själv kopparstickare, men det var också Friederich-Herman Hoyer och det måste främst ha varit han, som utformat titelbilden. Den illustrerar inledningsdikten, där 44-åriga Anna Ovena samtalar med 7-årige favoritsonen Friederich-Herman. (Se bild på s73).

Ett hertigtligt påbud från Gottorf den 18 mars 1651 utpekade emellertid hennes poem som kätterska och konfiskering påbjöds, naturligtvis föranstaltad av den förolämpade prosten Moldenit.(Ny uppl.1661o63??;MVoss106).

På äldre dagar skall hon ha hängivit sig åt besynnerliga, pythagoreiskt inspirerade levnadsregler (D.Lohmeier). När slutet nalkades, begav hon sig till en enslig plats, så att ingen dödlig skulle bli ögonvittne till hennes död. Hon avled 27 november 1655, 71 år gammal (enl.sonens anteckning). Maria Eleonora hade dött samma år den 18 mars. Samma år före den 13 mars hade också Cornelius Hamsforts(II) änka avlidit och Anna Ovena var en av hennes arvingar till en icke obetydlig förmögenhet, däribland egendomar i Eiderstedt. Året efter, den 9 april, bestämde danske kungen att Hamsforts arvingar skulle få sitt arv utan borgen för avgiften.

Anna Ovena Hoyers på äldre dagar (1649?).
Kopparstick av Friederich-Herman Hoyer.

Hon begrovs i S:t Jacobs kyrka
under bänkarna. Kyrkoherde var
överhovpredikanten Olaus Jonæ
Skog.

CASPAR (s a Herman tab 13) *c1608 på Hoyerswort +1662 Stockholm, Jacobs förs.; innehade Lange Harmens kyrkplats i Husum 1618 5/3 - 1639 11/9, men kan ha bott i Tönning; ärvde rätten till Lange Harmens grav, men $\frac{1}{2}$ överläts 1631 24/1 genom modern till hans syssling Agnete Kremer, vars mormor Maria var Lange Harmens dotter (tab 3; jmf tab 4); flyttade till Stockholm c1639, värdshusvärd (o gästgivar?) på Sittwick, kompaniskrivare vid K.Gardet 1659. Valspråk: Honos Virtutis Praemium (Åran dygens belöning).

oo >1639 Holstein: Susanna von LEYS (d a Andreas v L) *c1615 +1689 /2 Stockholm, Ladugårdslands förs. Släktnamnet förekommer i Nederländerna. Bouppteckningen efter henne gällde även maken. Däri upptogs: "Een Tompt på LadugårdzLandet i Nya Quarteret öfwerst upp wedh Styrmans gatan in emoth Laboratorium, medh een gl och nedrutten Åhlands stufwu, å Stadzens Grundh, skattades för 150 Dr kmt: Män emedan såsom faderbrodern Sigr Herman Höyer, berättade, att han med sin sahl.Broder fått denna gårdh effter deras sahl. förälldrar, och han låtit sin sahl. Broder och dess hustru till närwarande tid den beboo, och således skall vara Egande till hallfwa gården; för den skulld uthföres gårdsens $\frac{1}{2}$ värde 75 dr kmt." (Laboratorium låg då nära nuv.Karlaplan)(1640 avbrann bebyggelsen på Ladugårdslandet, som drottning Christina s.å.överlät åt Stockholms stad).

B a r n

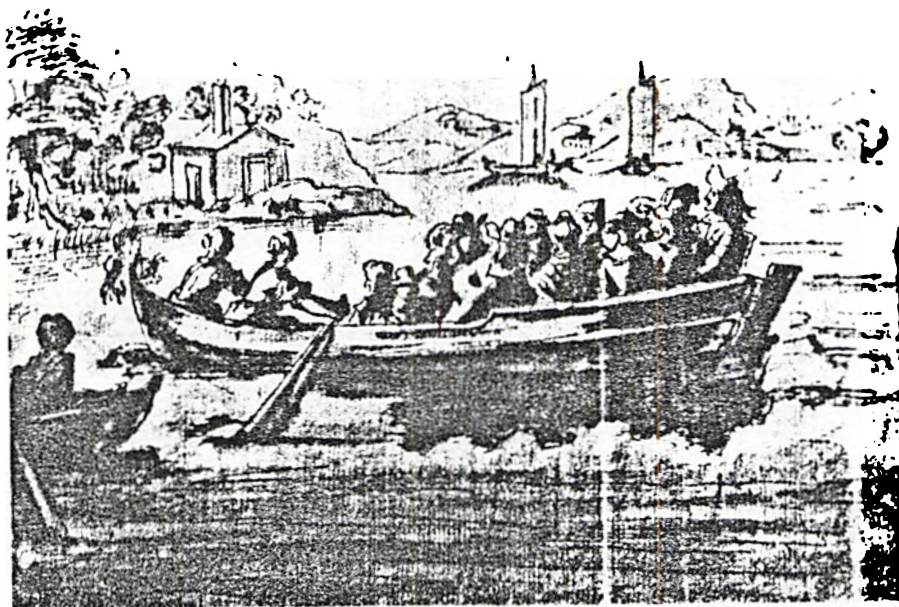
Hermann Friedrich *>1639 Holstein +>1735 /9; stenhuggare (bildhuggare) i Stockholm, volontär vid K.Gardet 1671, pikenerare, rotemästare 1676, förare 1679, rustmästare 1686 9/3, korporal 1688 7/12, avsked 1690 28/3. Var "holsteinare" enl.rullan; återfinns ej i Husums dopbok men kan vara född i Tönning. (? sConrad +1731 Stockholm,sergeant vid artilleriet. oo Anna Schierp +1731<, deras son Johan *1731 +s.å.).

Caspar *c1645 +1711?, underskeppare, tab 15.

Maria *c1650 Stockholm, Jacobs förs. +>1735 /9. ool685 27/1 Stockholm, Ladugårdslands förs.: Fredrik NASSACH från Nyland, Finland, musketerare vid Jämtlands dragonreg., bodde på Mjåla gård, Myssjö, Jämtland. (Lejde annan soldat 1692; en Petter N v.samma reg.rymde 1690 /7).

Conrad *c1653 Stockholm, Jacobs förs. +>1735 /9, kronbåtsman i Stockholm 1689 (? sConrad *c1694, lärgosse hos bokbindare Sebastian Ekengren i Stockholm, Nikolai, 1711, bokbindargesäll i Karlskrona, Amir.1715. oo 1715 3/5 där: Cath.Marg.Berg, jungfru; deras dFredrica Cath.*1715 10/5).

Elisabet *1657 Stockholm, Jacobs förs. +1735 /9 Stockholm, Ladugårdslands förs. ool689< Stockholm: Petter FORSLUND +1710 Stockholm, Ladugårdslands förs. =5/9; stadsbåtsman i Stockholm. Barnlösa. Som änka försörjde hon sig som rodderska -"roddarmadam"(ännu vid 73 år) om sommaren och med notbindning på vintern tillsammans med stadsbåtsman Anders Åkermans änka Anna Funck. De hyrde en stuga i kv.Neptunus och hon angav Elisabets närmaste arvinge vara syskonbarnet Ulric Hoyer (22). Men kvarlåtenskapen var testamenterad till Anna Funck för "mycken tjänst, uppvaktning och skötsel" alltid och i synnerhet under sjukdomen.

Roddarmadamer i slutet av 1600-talet (Teckning av Magalotti).

Tab 15

CASPAR (s a Caspar tab 14) *c1645 Stockholm, Jacobs förs. +1711? Karlskrona (1711 avled i pesten 6 å 7.000 personer i Karlskrona, -mer än $\frac{1}{2}$ befolkningen); högbåtsman 1689 i Karlskrona, dit amiralitetet flyttades från Stockholm, underskeppare 1691-1711.

oo c1675 Stockholm: N N, +1711? Karlskrona (pesten).

B a r n

? Fredric *c1675 Stockholm +1716< Karlskrona; kofferdiskeppare, löjtnant vid amiralitetet 1716. oo >1707 28/7: N N +1711<.

Christian Caspar *c1680 +1722/1739, skeppare, tab 16

Magdalena; bosatt i Karlskrona ogift 1711.

Sophia. oo 1717 8/10 Karlskrona: Jürgen SCHÜLTZ, styckjunkare i Karlskrona.

Tab 16

CHRISTIAN CASPAR (s a Caspar tab 15) *c1680 Stockholm? +1722/1739 Karlskrona; kofferdibåtsman, högbåtsman vid amiralitetet 1709-11, skeppare 1711-22<.

oo I 1707 16/4 Karlskrona: Margareta WAGNER +1711 Karlskrona (pesten).

oo II 1712 30/3 Karlskrona: Elisabet Persdotter *c1685 +1739< (hennes II äktenskap).

B a r n (alla födda i Karlskrona Amir.förs.)

I Sigrid *1708 dp 24/3 +1709 =14/9.

I Susanna *1709 dp 25/11.

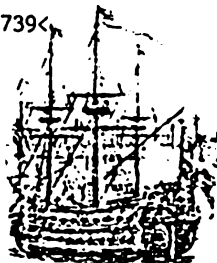
II Caspar *1713 +1756, löjtnant, tab 17.

II Stina *1714 dp 15/6 +1720 =23/1.

II Elisabet *c1716 +1742 Karlskrona =2/12. oo 1736 28/12 Karlskrona: Christian MACKEUS, skeppsbyggmästare vid amiralitetet. sJohan Fredric Mackeus *1742.

II Ingeborg *1719 dp 17/1.

II Christina Maria *1720 dp 10/10 +1782 2/6 Karlskrona. oo I 1745 2/3 Karlskrona: Peter AHLBERG (s a Eric A, kaptenlöjtnant, o Christina Caréa) +1751 Karlskrona =13/3, löjtnant vid amiralitetet. oo II 1758 12/12 Karlskrona: Eric ACHARIUS *1717 +1778 13/10 Karlskrona, underfältskär vid amiralitetet.

Tab 17

CASPAR (s a Christian Caspar tab 16) *1713 dp 13/2 Karlskrona +1756 23/9 Karlskrona =3/10; medelstyrman vid amiralitetet 1739 6/11, överstyrman 1743 11/4, kofferdikapten 1744-46, e o löjtnant 1747 på skeppen Bremen och Fredericus Rex. "i Östersjön väl känd och habil styreman.." "i trenne år själv fört coupverdie fartyg ifrån Calmar igenom kanalen på åtskilliga spanska och portugisiska platser..".

oo >1751: Margareta.

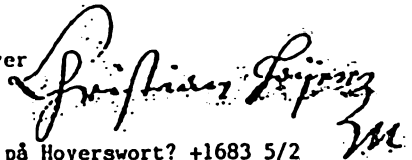
B a r n

Johan Ulric *1751 Karlskrona dp 20/1 +1751 Karlskrona =19/6.

Maria Elisabet *1752 Karlskrona dp 14/12 +1826 14/6 Karlskrona. oo 1782 23/3 Karlskrona: Johan NEÜENDORFF (s a Martin Christoffer M, överskeppsbyggmästare, o Barbara Busch)*1748 Karlskrona +1818 4/10 Karlskrona; skeppsbyggmästare vid amiralitetet, kapten, ägde hus 30 i 10e kv. Amiralitetsgatan (ooI: Edela Catharina Gramsdorff *1744 +1780). Hans brorson adlad och adopterad af Chapman. sJohan Fredric Neüendorff *1789 +1855<, löjtnant, tullöveruppsyningsman i Södertälje.

?Hans Fredric *c1754 +1799 7/4 Dartmouth, England; löjtnant vid amiralitetet. oo 1796 29/10 Karlskrona: Helena Dorotea HÖKEFLYCHT (d a Eric Gustaf II, kapten, o Gustafva Petronella Håkansson Ekebon)*1771 2/2 +1842<; ägde hus 32 i 12e kv. (sAnthon Fredric *1799 +1799 10/6).

Johan Carl *1755 Karlskrona dp 7/10 +1756 Karlskrona =15/11.

Tab 18

CHRISTIAN (s a Herman tab 13) *c1615 på Hoyerswort? +1683 5/2 Hällefors (Ör) =kyrkan under tröskeln; bokhållare vid Torshälla snidverk 1641-46, vid Öllösa järnbruk, Gryt (Söd) 1646-50, vid Mora järnbruk? i Dunker (Söd), där han bebodde Sundby gård om 1 mantal krono 1654-56; arrenderade (då arvet kom fr Hamforts änka) Fermansbo och Seglingsbo hamrar, Ramnäs (Västm) 1656-73; skrivare vid Grönbo järnbruk, Fellingsbro (Ör) 1673-76; inspektör och arrendator vid Sikfors järnbruk, Hällefors, 1677-83. Hans brev/med sigill/(äv. Herman Tersmedens o Anna Fassings) finns i Momma-Reenstierna saml(RA).

oo c1650 Dunker: Catharina FASSING (d a François Fassin, vallon, bruksförv. vid Mora bruk +1653 =Dunker kyrka u. predikstolen, o Anna NN)*c1630 Mora järnbruk? +1709 8/6 Grythyttan =16/6; i Liège fanns på 1600-talet en bemärkt släkt "de Fassin"(Biogr. Nat. de Belgique 1878).

B a r n

Herman *c1650 +1692, bruksarrendator, tab 19.

Frans Conrad *c1652 +1728<, gästgivare, tab 20.

Elisabet *c1654 Dunker +1715<. oo >1675: Elias HILLESTRÖM (s a Anders Ström/i Hille ?/o Helena Ivarsd. Leufstadi)*c1650 +1712 på Gröndal, Hjulsjö(Ör), förvaltare och arrendator vid Bredsjö bruk, Hjulsjö. Son: Andreas H.*c1680 +1754, domprost i Göteborg, känd pietist o sen. herrnhutare; oo en syster till riksrådet, friherre Fabian Wrede d.y. Ättlingar bl.a. i släkterna Björkenstam, Bäärnhjelm, Christiernin, Drakenberg, Gyllengahm, Hagströmer, von Heijne, von Hofsten, Moraeus, Peyron, Rudbeck, Schürer von Waldheim, Staël von Holstein, Strokirk, Tajarden, Tersmeden.

Magdalena *1656 Dunker +1712 Hällefors =29/6. oo I 1679 28/10 Hällefors: Ericus Johanni SUNDIUS *c1623 +1700 31/7 Hällefors, brukspredikant i Hällefors. oo II 1701 16/8 Hällefors: Daniel Erici GIRENIUS *1672 dp14/6 +1742 21/5 Grythyttan, kyrkoherde i Grythyttan. Båda äktenskapen barnlösa. (Girenus' bror Gustaf , +1707 Gryt. oo >1697: Catharina Fassing *c1675 +1727 19/11 Gryt).

"Anno 1695 förährade dygdesamma matrona hust. Magdalena Höijer en liten tenn skåhl til Funten"(Hällefors "Kyrkones Inventarium"). 1712 "den 29 Juni begroffz Hr Danielis Girenii k. hustru Ehreborne Matronen och dygdälskande Madam Magdalena Hojer, hvilken har warit i sin liftztid församlingen kär och affhållen, slutande sitt lefwerne genom en hastig död, dock salig emedan hon så ofta har tänckt på döden, talat om döden och til döden sig beredt, dess förre man war sal. Hr Erick Sundius, med honom har hon lefwat i 21 åhr, med Hr Daniel i 11 åhr, dock med dem bägge utan barn, hennes ålder war 56 åhr, Gud wälsigne hennes ingång i himmelen.."

Christina *1661 Ramnäs +1736 8/5 Nora stad =kyrkan. oo I c1680: Magnus Pedersson FERNQVIST *c1650 +c1710 Nora stad; vid Hällefors silvergruva, i Nora stad från c1707. oo II 1713 22/8 Nora stad: Johan Johansson BERG *1679 +1739 Nora stad =6/5 kyrkan; handelsman och bisittare i Nora stad.

Ättlingar bl.a. i släkterna Axberg, Hultberg, Snöberg.

18. Christian Hoyer

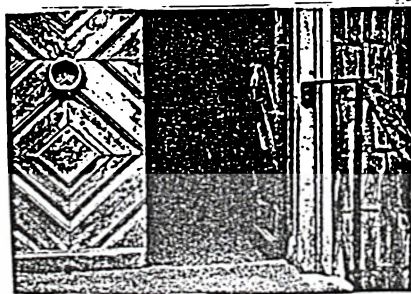
Maria *c1663 Ramnäs +1743 22/1 Järnboås(Ör). oo c1683 Nora?: Olof Matsson MALMBERG(s a Mattes Olofsson, borgare, kyrkvård, Nora, och Margareta)*c1660 +1730 Järnboås =13/2; krögare, fr 1690 klockare i Järnboås.(Systrar: 1.Christina Mattzd.+1729, ooPehr Frumerie *1662 +1713, landsfiskal i Örebro län. 2.Margareta Malmborg *c1670 +1715, oo Johan Ytter *c1667 +1718, borgmästare i Nora.). Ättlingar bl.a. i släkterna Becker, Beckius, Esplund, Fischer, Holmberg, Raeder, Ramberg, Rotkopp, Weingarten, Östlund.

Anna *1668 /6-7 Ramnäs +1669 /11 Ramnäs.

Rebecka *1672 /6 Ramnäs + 1672 Ramnäs ?

Beata *c1673 Ramnäs +1741 29/5 Ramsberg(Ör). oo I 1691 1/1 Hällefors: Elias Johansson COLLBERG *c1655 +1706 Kroppa(Värml) =14/9 bruksinspektör vid Nykroppa. oo II 1708 20/9 Kroppa: Eric BRANDT +>1730, sadelmakare i Kroppa. Många barn.

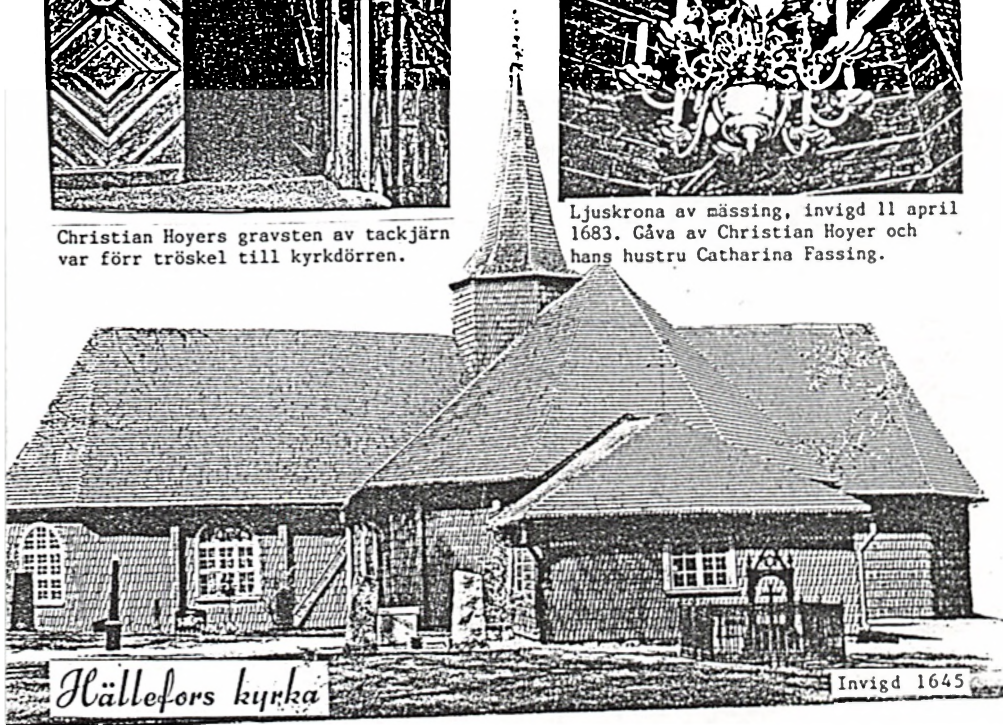
Sophia *1674 Fellingsbro? +1744 Leksand. oo 1703 Olaus AGORELIUS (s a Olaus Olai A, kyrkoherde i Grythyttan, och Maria Ervallia)*1676 28/3 Norns bruk, Hedemora lf, +1741 3/1 Leksand; prästvigd 1702, adjunkt i Grythyttan, skolmästare i Leksand 1718. Många barn.

Christian Hoyers gravsten av tackjärn var förr tröskel till kyrkdörren.

Ljuskrona av mässing, invigd 11 april 1683. Gåva av Christian Hoyer och hans hustru Catharina Fassing.

Tab 19

HERMAN (s a Christian tab 18) *c1650 Dunker? +1692; vid Grönbo järnbruk och grytgjuteri 1676, skrivare vid Sikfors bruk 1677-83, bokhållare vid Åkerby bruk, Österlövsta (Upl) 1684-89-, bruksarrendator där -1692. Var en stor, stark "bjässe", bråkig när han var onykter.

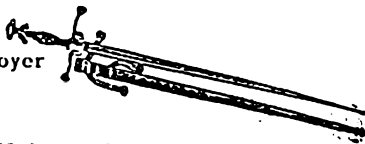
oo 1684: Christina LEMMENS (d a Petter L, brukspatron på Åkerby, och Christina Rothlöben) *1660? +1712<.

B a r n

Christina *1684 /9 Åkerby (En Christina H fick oäkta d Catharina *1711 10/11 Hällefors; far: Petter Ekström *1685 +1753, bruksskrivare v. Sikfors. Han ville ej gifta sig med henne men ålades betala 30 daler k.m. per år i underhåll för barnet). /Forskare: Carin Widén, Karlstad/

Herman förekommer i Lindesbergs stads rådhusrätts protokoll 1676 i bl.a. ett faderskapsmål med Agneta i Björnhamaren vid Lindesberg. Hon var d a Peter Welamsson, vägare i staden (+1688, då han förorsakade stadens brand) och N N Höyer, d a Henrik H, rådmän i staden. Herman figurerar även i Hällefors-Grythytte domböcker 1678-83, t.ex. då han skjutit Hans Larsson i Hjulsjöby med hagel i bägge låren, därför att Hans lurpassat på Herman med yxa och en lång stång och ropat: "will du nu hafwa häst, din hoorkampe". Herman kom ridande.

Tab 20

FRANS CONRAD (s a Christian tab 18) *c1652 Dunker? +1728<; förvaltare vid Sikkfors bruk 1683-, borgare i Nora 1686-93, sedan i Järnboås, en tid på Norsboda där, gästgivare >1700<; åter i Nora 1728. 1686 reste han till Filipstad iförd vitgrå rock och stuckat (3-kantig stötvärja) på sidan.

oo I c1685 Nora?: N N, +1696 Järnboås =19/4.

oo II 1697 27/5 Järnboås: Maria NORLIND (d a Jöns N på Vassland och Maria Nilsdotter, som oo II: Gabriel Persson Wijkman, rådmän i Nora, 1713 på Norsboda. Gabriel hade 1695 varit otrogen o Frans hade rätt honom att fly till Norge. Han återkom o hustrun översåg, enl Nora-Hjulsjö dombok 1704s322

B a r n

I Maria *c1686 Nora +1735 1/12 Nora, piga hos rådmän Jacob Stiernkopp i Nora 1707-09. oo I c1709: N N. oo II 1719 10/11 Nora: Hindrik BOHMAN d. y., borgare i Nora, bisittare (Barn: I Jacob *1711 +1733 9/12 Nora. II Frans, Hindrick, Erick).

I Christian *c1687 Nora, gruvdräng, fr c1718 gruvbrytare, hos brukspatron Gabriel Petre vid Hammarby stångjärnsbruk i Nora 1f. oo c1715: N N. (oäkta son i Järnboås 1714 18/6, mor: Kerstin Larsd. i Nortorp).

I Petter *1693 30/12 Järnboås.

I Elias *1695 20/3 Järnboås, +1695.

II Catharina *1698 9/2 Järnboås +>1704.

II Helena Christina *1699 20/4 Järnboås.

II Catharina *1704 15/1 Järnboås, bodde hos fadern i Nora 1728 (En hustru Catharina Hoyer var fadder 1731 i Finnå hammare, Järnboås).

II Johan *1705 29/10 Järnboås.

II Elisabet *1708 30/5 Järnboås.

II Jacob *1710 27/5 Järnboås.

Ur Waldén, B: Lag och rätt i Noraskoga (1973):

"1700 31/1. Gästgivaren i Järnboås, välaktad Frans Høijer, beskyller sin "dygdesamma" svärmoder Maria Nilsdotter vid Vassland för allehanda olämpligt uppförande:

Svärmodern skall i hans frånvaro ha kört ut hans barn ur huset vid Järnboås. Hon har låtit bryta upp dörrarna med en yxa och slagit med en klubba på vindsdörren samt kastat matvaror och annat ur ett Høijer tillhörigt skåp.

Svärmodern kommer med allsköns motbeskyllningar: Svärsonen har gjort sig skyldig till ohemul stämning och ärerörig beskyllning. Han har vidare olovandes lagt sig till med en tunna rödfärg. Hon fordrar betalning för all den skog, som Høijer huggit till sin stuga, samt för tomten, han byggt på ävensom för "andra små expenser".

Parterna förliktes; Høijer lovade att ej vidare förolämpa svärmodern. Dem emellan sattes 40 mkr smt:s vite och lika mycket, om Høijer. ånyo gjorde åverkan på svärmoderns skog."

"1700 29/1 o 9/5. Gästgivaren i Järnboås Frantz Høijer anklagar klockaren Olof Matsson, uppsättaren vid Timanshyttan Hans Larsson och Lars Andersson för olaglig öl- och brännvinsförsäljning."

Klockaren Olof Matsson Malmberg, tidigare krögare, var Frans H:s sväger. -Hans son Frans Malmberg blev sedermera gästgivare i Järnboås, efterträdd av sina söner Johan och Olov; slutligen innehade Johans son Frans gästgiveriet till sin död 1789.

Tab 21

FRIEDERICH-HERMAN (s a Herman tab 13)
 *1621 4/1 på Hoyerswort +1698 12/1 Stockholm, Ladugårdslands förs. *kyrkogården (Hedvig Eleonora: Cardells grav, stenen flyttad intill kyrkan); hos bildhuggare Marcus Hebel, som arbetade med tyska kyrkan och Jacobs (huvudportalen 1643) -1653; hos Bröd.Momma, vid Larsbo bruk, Söderbärke (Kopp.), 1653-55, i Amsterdam 1656 20/12; ålderstyrman och navigationslärare vid amiralitetet i Stockholm 1662 1/10 - 1680, kaptens lön; kungl.astronom 1667, statsmatematikus, bildhuggare, kopparstickare; ägde fastigheten kv.Styrmannen 22 i hörnet Riddaregatan - Grev Magnigatan.

o 1663 24/2 Stockholm, Tyska förs.:
Gertrud SCHULTZ (d a Jöran S.färgare, och N N Kirstenius) *c1640 +1704 10/11 Stockholm, Ladugårdslands förs.
 Hennes syster var gift med Hebel.

B a r n

Abraham *c1663 Stockholm +>1705 (En Abraham Höyer var överstyrman vid amiralitetet, dömdes till döden 1704 28/3 men benådades 27/4 med en månads fängelse och ett års tjänst som menig). Abraham, fadern och systern Anna Marie var i sjönöd 1686 11-12/8.

Anna Marie *c1665 +1736 Göteborg (bouppteckning 6/8). o Hindrick Mattson EKEBOOM (trol.s a Mathias Henriksson, svenska kyrkans smed i Göteborg), +1739 Göteborg; glasmästare i Göteborg, burskap 1702 13/2, var ålderman 1717, ägde hus och gård vid Konunggatan.
 dGertrud Ekeboom, +1739<. o David Fischer, +1739<, skräddare i Göteborg.
 sMatthias Ekeboom *c1700 +1747?, glasmästare i Göteborg (dAnna Maria Ekeboom *1740 +1802 5/3 o Joakim Kristian Häwel *1744 +1796 28/1, bosatta i Göteborg).

. barn, +1670 Stockholm, Jacobs förs. =28/6 i Hebels grav.

Jürgen Herman *c1672, trumpetare i Portugal, ovisst om han levde 1705.

Anna Owena *1674 Stockholm, dp 2/5 Hovförs., +>1705.

Anna Elisabet *c1676 +1705<.

Sophia *c1679, +1705<.

Carolina *1681 Stockholm, dp 9/2 Hovförs., +1705<.

Ulric *1684 +1749, fortifikationsmajor, tab 22.

21. Friederich-Herman Hoyer.

Änkedrottning Sofie av Danmark
var hans gudmor, som med hand-
påläggning uttalade välsignelsen

mit Glück zu bringen
und zu segnen

FRIEDERICH-HERMAN HOYER

Skulptör, kopparstickare, hovastronom,
statsmatematiker, den första navigations-
läraren i Sverige

Hans lärdom och genialitet var obestriddliga, - hans uppträdande kunde
vara mycket obehärskat! (Se Bechstadius, Börjesson, Hultmark, Klemming,
Konstnarslexikon, Schoeps, Sjöstrand, Svenska flottans historia, Traung;
RA, Sthlm: Biographica, Enskilda brevskrivare, Rydholmssamlingen,
Stadsarkivet, Sthlm: Biographica, Bouppteckning.)

Gravhäll i järn, skapad 1655 av F.H.Hoyer, ligger framför högaltaret i Sätters kyrka: "Gesche Thor Schmeden Vxor Johanniss Helbecij Nata Flensburg.1597. obijt 1653 2 April Nyschyta."

"Iohannes Helbecivs Stadensis Arrendator a Nys Hytta-Brvk. Nat.1594 Obijt 1653. 28 mart. A 59 Ao."

"Hir Vnter Rvhen Itz Zwey Christ-Ehliche Hertzen. Sie Frevten Sich In Lieb Vnd Liebeten Sich in Schmertzten.

Sie Namen Zvgleich Gantz Willig An Von Gott.

Frevd Widerwertigkeit Zvgleich Den Bittern Todt.

Es Hat Dis Echte Par Avs Ehelichem Bette.

Sich Hoglich Geliebt Gelebt Als Eine Kette

Dan Da Der Werter Mann Sein Heylig Leib Avf-gab

Da folgt Die Liebe Fraw Mit Ihrem Mann Ins Grab."

(De sista fyra raderna går ej att tyda).

"F.H.Hoyer fecit."

"IN EXCELSIS DEO."

Gravhäll i sten, huggen av F.H.Hoyer, Tersmedenska gravvalvet i Söderbärke kyrka: "Magdalena. Thor Schmiden. nata 1650.6.feb. obijt.1651. 7 jvlt. AEt. I an 18. sept.Heinric.Helbecivs Holsatvs natvs 1623 2.Ivni. obijt 1652. 10.Ivni F.H.Hoyer fecit Larsbo.Hammer."

"Sich OHEIM. Sich.

Dir Gebe Ich

Ds Biltness zv Schawen

Dan Dvrch Den Todt.

Gehn Wir Zv Godt.

Drvmb Las Dich Des Nit Grawen.

Arch MEDDERlein.

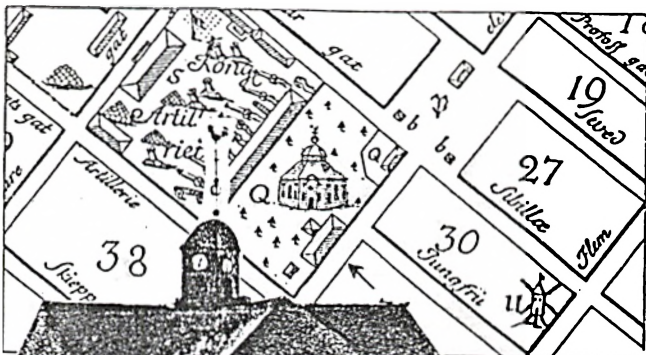
Des Dodes Pein.

Seind Wir Vorbei Gekommen

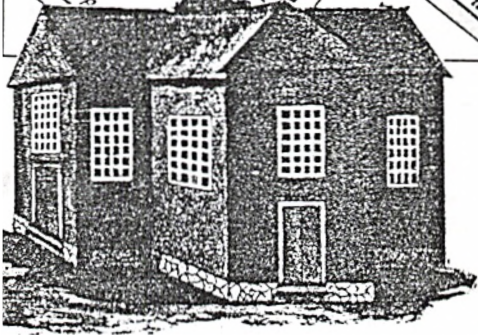
Vnd Haben Itz.

Der Frevden Sitz.

Bev GOTT Mit Allen Frommen."

Abraham Alcinus präst i brädkyrkan 1680-1709

Bygårdslands provisoriska kyrka 1671-1737 vid Storgatan med klockstapel i söder

Friedrik Herman Hoyer Geboren den 4 Jan.1621 in Holstein avf Hoyerswort Gestorben den 12 Jan.1698. Seines Alter 77 Jahr vnt 8 Tage.

Seht dieser Stein ist viel zu klein Herrn Hoyers Ruhm zu bedecken Dan sein Lob sich mus erstrecken Weit über Himmel Erd und Land Sovielen ist durch ihm bekand Die Erde so er abgemessen Wird seiner nimmer mehr vergessen Man ruht ihn avf dem weitem Meer Das schifbahr ist Kricsen lehr Die Sternkunst so er gewiesen Hat schon langst ihn avch gepriesen Die Erde Waser Himmel weit Den Leib den Ruhm die Seele halt. Dieser Stein und Lagerstete hört mir Frau Gertrv(d) Hoyers mit meine Kinder zu. Av kalksten. I urholkningen upptill har förmodligen suttit ett tinglas av metall.

F H Hoyers gravplats blev från 1822 Cardells (NV nuv.kyrka). Stenen är flyttad intill Hedv.Eleonora kyrka.

Tab 22

ULRIC (s a Friederich-Herman tab 21) *1684
8/4 Stockholm dp 16/4 Hofvörs., +1749 11/6
Kalmar =Ryssby (epitafium där); volontär vid
fortifikationer i Stockholm 1699 24/3, furir
1700 1/6, kopist vid fortifikationskontoret 1704 6/12, konduktör där
1707 17/1, vid Göteborgs fästning 1708 /4, vid norska fältstaten 1710
/3 - /10, löjtnant vid Kalmar fästning 1710 28/6, kapten 1731 4/12 i
finska brigaden, fortifikationsbefälhavare i Karlskrona 1735 12/12,
major på fältstat under kriget mot Ryssland 1741 3/8, åter chef för
2a eller Blekingska brigaden 1742 3/4 med placering i Kalmar till
sin död. Kopparstickare, uppgjorde åtskilliga fortifikationsritningar
samt ritade Ryssby kyrka 1748. Ägde kronosäterirusthåellet Näsby i Ry-
stad (Ög), värderat till 7.000 daler kopparmynt, köpt av Christina
Palmfelt efter hennes Ia makes, kapten Jakob Johan Bildering från
Reval, död 1715.-Vidlyftig boupppteckning i Göta hovrätts arkiv, be-
hållning c4.417 daler silvermynt, varibland en guldring med Carl
XII:s porträtt och 313 böcker, varav många efter fadern. Utom änkan
nämndes inga arvingar: "varandes af Sahl.Hr Major Hoyers anhöriga
ingen här å orten at tilgå".

∞ I: N N, +1735 Karlskrona =26/2.

∞ II 1748 15/11 på Nöbble, Ryssby: Anna Jacobina QUECKFELDT
(d a Jacob Johan Q, överstelöjtnant, och Eva Margareta Ulfvenklou)
*1719 13/5 på Nöbble +1796 8/5 på Persmåla, Ryssby.

B a r n

I Johan Fredrik *1735 Karlskrona dp 28/1, +1735 Karlskrona =9/3.

1744 "I Kalmar hade fortifikationsbefälhavaren, majoren Ulric Höijer
råkat i démêlé med kommandanten"(i Kalmar, överste Georg Didrik)"von
Essen om en magasinsbesiktning och flyttade därför fortifikations-
kassan från slottet under nya lås till fortifikationsmaterialgården.
Därifrån blev kassan överförd till länsrätteriet. Essen fordrade att
få en nyckel till kassans förvaringsrum, varpå" (fortifikationsdirek-
tören, generalmajor Gabriel)"Cronstedt skrev till Höijer, att kassan
borde förbli i rätteriet och till von Essen angående kassaförslagens
underskrivande." (K.Fortifikationens historia IV:5 s636, 1930).

Redan 1698 hade Carl XII befallt att fortifikationskassorna skulle
förvaras under 3 lås, till vilka kommandanten, fortifikationsbefäl-
havaren och kassören skulle ha var sin nyckel.

Kalmar landshövdingeresidens' till-
byggnad mot V.Sjög. för bl.a. läns-
rätteriet, utf.1737 enl.U.H:s ritn.1725.

Ryssby kyrka, invigd 1750,
enl.U.Hs ritn.1748.

Kongl: May:ts Tro Tienare och Major af Fortification samt
Chef för Then andra eller Bläkingska Brigaden Wälborne Herr
Ulric Höyer til Oldenswort, Tettenbüll, Höyerswort,
Wolfsbüll och Näsby, född 1684 d: 8 april i Stockholm, död
1749 d: 11 Junii i Callmar. (i Ryssby kyrka)

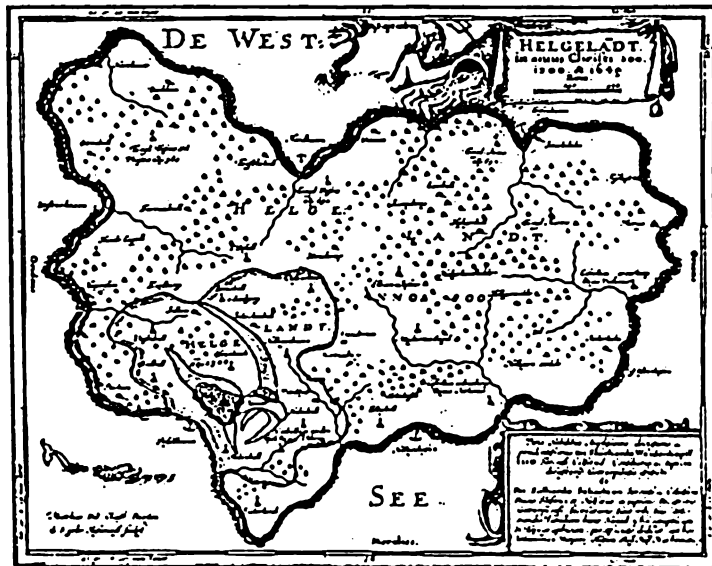
Tab 23

HANS ADOLF (s a Caspar tab 11) *c1582 +1650<; student i Leipzig 1597 och Jena 1598; ärvde Hoyerhaus i Husum, men när fordringsägarna hotade med fängelse, grep hertiginnan Auguste in och köpte huset; processer mot honom i skuldsaker pågick vid adliga landsrätten 1609-14; han ärvde även gods i Witzwort, som erhöll adliga privilegier av hertiginnan 1624, vilken besittning sedermera övertogs av pastor Johann Cröchel i Simonsberg; kapten och landfogde över Helgoland 1623, dit han kommanderades med soldater för att bilda garnison, men invånarna besvärade sig över hans levnadsvandel, skulder och över en straffpredikan av pastor Jacob Fischbach, vars hustru Anna anklagade Hans Adolf för ett strandningsfall 1625; han avsat-tes redan 1625 och öns pastor avled 1627, efterträdd av Hans Adolfs systerdotters man Peter Pohlmann (tab 11).

oo : N N von GERSDORFF, adelsdam från Livland.

B a r n

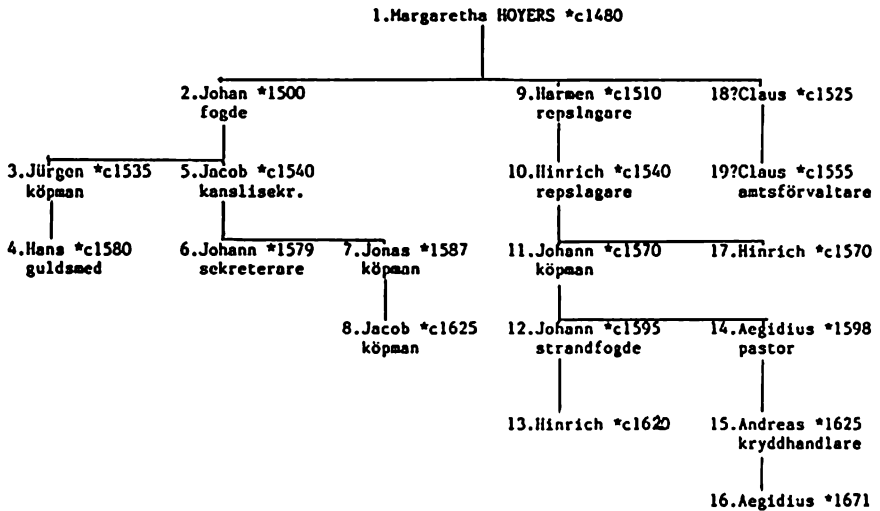
Caspar *c1605; fick redan som barn kyrkplats i Husum.

Ön Helgoland i Nordsjön, av stor strategisk betydelse.

Hoyer, cognatisk gren.

H O Y E R

H O Y E R , c o g n a t i s k s l ä k t g r e n

Tab 1

MARGARETHA HOYERS (d a Jacob Hoyer, slottsfogde, och Margareta "Metta" von Schack)*c1480 Husum?

oo c1500: Henrich MEYER +i hög ålder; fogde i Bremen stift.; sedan hans gods krigsskadats bosatt i Bremervörde, borgmästare där.
oo II: Anna zu Basdahl och hade många barn MEYER i detta äktenskap.

B a r n ur äktenskapet MEYER-HOYER kallade sig H O Y E R:

Johan *1500 +1577, fogde, tab 2.

Harmen *c1510 +1583<, repslagare, tab 9.

Margaretha "Metta" *c1520 Bremervörde +1596 6/6 Tetenbüll.

oo 1558 14/8 Husum?: Johannes PISTORIUS (s a Theodor Becker P, ärkediakon i Husum, och Anna)*1528 29/6 Husum +1605 22/10 Tetenbüll; pastor i Tetenbüll 1558-1605, Eiderstedts Ia prost 1584.

(4 döttrar, 2 söner, varav Theodor Pistorius *1568 +1615, diakon i S:t Peter; förf. latinska dikter o parentation över Caspar Hoyer)

Tab 2

JOHAN (s a Margaretha tab 1)*1500 Bremervörde +1577 7/11 Husum; skolgång i Bremen genom kanken von Schack där (mors morbror), därefter till morbror Herman Hoyer i Husum, i hertig Adolfs tjänst, kyrkoråd i Husum 1544-60, där han ägde hus och gård i Neustadt, häradsfogde i Südergoesharde, Husum, c1552-66.

oo 1532 Husum: Catharina HAGGES (d a Marcus H i Husum)*Husum, +1576 Husum.

B a r n

Jürgen *c1535 +1592, köpman, tab 3.

Jacob *1540 +1602, kanslisekreterare, tab 5.

Margaretha.oo Lorentz PETERSEN +1580<, bosatta i Husum

sJohan P i Magdeburg.

dMaria P i Köpenhamn +1610.oo Pet.Christoffersen.

Christine +1599 Husum =bror Jürgens grav. oo Henning WIENE +1627 Husum =27/10, borgmästare i Husum 1612 (ooII:Cathrina Hennings +1624 =15/6 i Jürgen Hoyers grav med Lorenz Etzens tillstånd).

sConrad W +1647 24/4, rådman i Husum.

sHerman W +1627 =12/7 Katharinenheerd, doktor i Husum 1618.

(+barn: Harmen, Henrich, Henrich, Marcus, Marcus, Caspar, Caspar, Anna).

Johan Hoyers
vapen
(borgerligt)

Hoyer,cognatisk gren

Tab 3

JÜRGEN (s a Johan tab 2)*c1535 Husum +1592 28/11 Husum;köpman i Husum,Neustadt.

∞ Anna HERFORT (d a Eberhard Johansen. Hennes bror: Egidius Herfort) +1592 6/10 Husum.

B a r n (Förmyndare: Henning Wiehe)

Abigail. ∞ Lorenz ETZEN (jmf Hoyer tab 4;Jacob H var hans morfar) dChristine E. ∞ Peter Iven i Husum, vars son: Evert Iven).

Johan "Hans" *c1580 +1664?,guldsmed,tab 4.

Adelheide, +1638<, erhöill moderns kyrkplats i Husum 1596.

Margaretha, +1655<.

Anna, +1606<, begärde 1606 9/1 att få sin farmor Catharinas kyrkplats. dN N. ∞ Peter Kock.

Christine, +1629<.

dN N. ∞ Jürgen Post eller Franzen.

(+barn: Christine,Trindke,Geske,Eberhard,Catharina).

Tab 4

JOHAN "HANS" (s a Jürgen tab 3)*c1580 Husum +?1664 Husum =13/6;guldsmed i Husum,Grosstrasse (hus i rad:Hans Hoyer,Claus Hoyer,Christine Etzen).

∞ I: Sissel (Cecilia?).

∞ II: Gertrud HOPPE?, +1651 Husum =15/2.

B a r n

? Jürgen, +1692,köpman i Husum. ∞ N N, +1682 Husum =29/11.

I Johann *1618 /4 Husum.

II Lorenz *1631 Husum.

Tab 5

JACOB (s a Johan tab 2)*1540 8/1 Husum +1602 Flensburg; stud. i Wittenberg 1559 31/5 (inskriven samtidigt som sin syssling Herman Schmidt), i Frankfurt a/O 1561; sekreterare i Tyska kansliet,Köpenhamn,1563-91 23/12.

∞ I 1573 5/7: Brigitta TILING (d a Joachim T d ä i Flensburg) +1576 Flensburg i pesten.

∞ II 1577 Flensburg: Ingeburg OUTZEN (d a Laurenz O i Flensburg och Marina Bennick), +1594 13/4 Köpenhamn. ∞ I: Jonas Tursson,kanik i Lund.

∞ III 1595 Flensburg: Anna "Anneke" SCHWELUND (d a Thomas S,borgare i Flensburg),+1610 Flensburg =24/10. ∞ I 1568: Niels Truckenbrodt, tjänsteman i Tyska kansliet.

Hoyer,cognatisk gren

B a r n i II äktenskapet

Johann *1579 +1614,kanslisekreterare,tab 6.

Brigitta *1582 5/12 Kolding +1651 23/2 Flensburg,Maria. oo 1599 19/8 Flensburg: Hilmar von LUTTEN (s a Rudolph v L,rådman i Vechta, Oldenburg,och Helena Nack/e/,vars svägerska Catharina Nack i Flensburg lämnat uppgifter till Mollers hoyerska stamtavla om Harmen Hoyers barn,nämligen repslagarens,tab 9, vilket missuppfattats av Moller och felplacerats hos ståthållaren Harmen Hoyer) *c1565 Vechta, +1628 2/4 Slagelse =Köpenhamn Nikolaikirke,köpman och rådmän i Flensburg.

dCatharina *1611. oo1632: Peter Lorenzen,rådman i Flensburg,vilkas dBrigitta L oo Bernh.Stricker,borgmästare i Flensburg,vars dotter Anna S oo JOHANNES MOLLER *1661 +1725,rektor i Flensburg,vars son var OLAÜS HENR.MOLLER *1715+1796,professor,genealog m.m.

Jonas *1587 +1640,köpman,kapten,tab 7.

(+barn: I Joachim, II Catharina,Jonas).

Tab 6

JOHANN (s a Jacob tab 5) *1579 23/5 +1614 /3;kansliskrivare 1604 /12 och sekreterare i Tyska kansliet.

oo Anna SCHATTENBERG (d a Thomas S,föreståndare,Flensburg), +1614.

B a r n

Jacob
Ingeborg
Maria
Thomas

Tab 7

JONAS (s a Jacob tab 5)*1587 23/3 Köpenhamn? +1640 Flensburg =12/12 Marienkirche,familjegraven;stud.Johanneum i Hamburg 1603, Rostock 1605,Orléans 1609,Padua 1615,Siena 1616;köpman i Flensburg,kyrkofullmäktig i S:ta Maria 1615,dep.borgare 1624,rådman 1627,kapten vid borgerskapets beväpning 1627 1/8, i Malmö på flykt undan de kejserliga trupperna 1627-28,skrev där bl.a. uppsats om sin släkt,som publicerades 1759 av O H Moller: "Historischer Bericht von der Stadt Flensburg",häfte 1.

oo 1610: Anna KETELSEN (d a Lorenz K i Flensburg),+1655 Flensburg -28/7.

B a r n

Ingeborg,+1626
Anna,+1635
Lorenz,+ung
Jacob *c1625,köpman,tab 8.
Lorenz, öde obekant.

Hoyer,cognatisk gren

Tab 8

JACOB (s a Jonas tab 7)*c1625,köpman i Flensburg.

∞ 1656 3/10: Catharina STURM (d a Joachim S,pastor,Flensburg),+1660 /12.

B a r n

Kerstine. ∞ Claus RIPEN,bokbindare.

Tab 9

HERMAN "HARMEN" (s a Margaretha tab 1)*c1510 Bremervörde +1583<;
repslagare och husägare i Husum.

∞ Catharina

B a r n

Hinrich *c1540,repslagare,tav 10

Ida. ∞ Laurenz NISSEN.

Anna.

Elsabe (=Elisabet).

Johann "Hang".

Catharina.

(Enl.Cath.Nack skulle dessa barn leva 1598, se tab 5 om MOLLER).

Tab 10

HINRICH (s a Harmen tab 9)*c1540 +1608<; repslagare i Husum; sålde
huset till hertiginnan Auguste 1608.

∞ Metta

B a r n

Johann *c1570 +>1631,köpman,tav 11.

Hinrich *c157 +>1641, tav 17.

?Thomas.

Tab 11

JOHANN (s a Hinrich tab 10)*c1570 +>1631,köpman,skeppsredare,ägde
hus och gård i Tönning,Neustrasse 14,från 1595.

∞ N N

B a r n

Johann *c1595 +>1661,strandfogde,tav 12.

Aegidius *1598 +1669,pastor,tav 14.

Hoyer, cognatisk gren

Christian *c1600 +c1631, bosatt i Tönning, Neustrasse 14.
∞ N N, som sålde lustigheten 1638.

Margaretha *c1605. ∞ I > 1628: Claus PETERS i Tönning, fadder hos svågern Aegidius 1628. ∞ II: Harmen HARMENS, handlande i Tönning.
sAegidius Harmens.

Andreas *1607 +1643 Garding =5/2.

Tab 12

JOHANN (s a Johann tab 11)*c1595 +>1661, strandfogde i Eiderstedt 1640-54, bosatt i Tönning, köpte 1/4 i huset Klingenberg av Herman Hoyer och Gisbert Pilgrims, tab 17, 1639, men bodde på Norge 1648.

∞ N N

B a r n

Hinrich *c1620 +1668<, tab 13.

Aegidius *1625 Tönning +1682; stud. i Christiania, Köpenhamn 1645, Königsberg 1649; skolföreståndare i Kongsberg, Norge, pastor i Kongsberg 1656.

Tab 13

HINRICH (s a Johann tab 12)*c1620 Tönning +1668<; bosatt i Tönning.
∞ 1661 7/9 Tönning: Anna MATTHIES (d a Matthias Jürgens i Friedrichstadt).

B a r n

Johann *1662 Tönning dp 2/6.

Marie *1663 Tönning dp 5/11.

N_N *1668 Tönning dp 8/4.

Tab 14

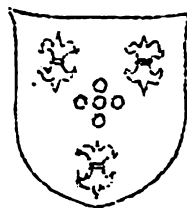
AEGIDIUS (s a Johann tab 11)*1598 Tönning +1669 29/8 Welt =16/11; stud. i Rostock 1616, Wittenberg 1618, diakon i Garding 1621-30, pastor i Welt 1631-69.

∞ I 1624 Garding: Anna SCHWEINS (bror: Tete S)*1604 +1636 Welt =26/4. ∞ I: Andreas Lonnerus *1564 Lunden +1623 23/4 Garding, pastor i Garding.

∞ II 1637: Catharina FRIESE (d a Hans F i Hamburg och Cathrin)*1615 +1672 Welt =17/5.

B a r n

I Andreas *1625 +1671, kryddhandlare, tab 15.

Aegidius Hoyers
vapen
(borgerligt)

Hoyer,cognatisk gren

- II Hinrich *1642 Welt dp 15/5 +1671< Tating; bosatt i Tating. ∞ I 1668 Welt: Cathrin LORENTZ (∞ I: Lorentz Hans i Tating).
- II Nickels *1647 Welt.
- II Magdalena *1649 Welt +1700 Welt =29/4. ∞ 1670 1/1 Welt:Dietericus ANDREA, +1682 9/6 Welt, pastor i Welt 1668.
- II Jacob *1650 Welt dp 11/2.
- II Margaretha *1651 Welt dp 12/9 +1682 5/7 Tønning. ∞ 1671 10/5 Welt: Friedrich ANDREAS (s a Andreas Johannis,pastor i Poppenbüll) +1674 9/12 Tønning,borgare i Tønning.
- II Johann "Hans" *1653 Welt +1703 Garding.
∞ I 1682 Garding: N N (∞ I:Johann Carstens,träsnidare i Garding).
∞ II 1693 Garding: Cathrin (∞ I:Peter Schulz *1634 +1693 Garding).
∞ III 1697 Garding: N N (d a Jacob Hans Peters,länsman i Vollerwiek) (∞II 1716 Garding: Marten Thuk).
dI Catharina. ∞ 1705: Rud.Rasch,borgare i Garding.
- II Catharina *1655 Welt dp 7/11.
- II Elisabeth *1658 Welt dp 24/11. ∞ 1677 27/10 Tønning: Tete HARENS (s a Hare Tetens i Tating) *1645 +1710.
(+barn: I Johann,Elisabeth, II Johann,Christian,NN,Antje,Hans,Catharina,Christian).

Tab 15

ANDREAS (s a Aegidius tab 14)*1625 Garding +1671 Garding =1/6, kryddhandlare i Garding.

∞ I 1656 Garding: Anna BOYENS (d a Boye Peters,Tetenbüll) *1641 Tetenbüll +1659 Garding =25/8.

∞ II 1664 Garding: Elisabeth Dorothea GENTZEL (d a Johann G i Garding, bror till pastor Conrad G i Tetenbüll). ∞ II 1672 8/10 Tønning: Knuth Hansen,bryggare i Tønning.

B a r n

I Aegidius *1659 Garding +1659 Garding =25/8.

II Anna *1665 Garding dp 24/3.

II Johann *1667 Garding.

II Aegidius *1671, tab 16.

II Catharina Magdalena. ∞ 1732 Welt: Volquard FEDDERS i Tønning?

Tab 16

AEGIDIUS (s a Andreas tab 15)*1671 Garding +1704<; bosatt i Tønning.
∞ 1699 4/6 Tønning: Margareth JOENS (d a Joen Jacobs,ålderman,köpman i Tønning,och Margaretha).

B a r n

Joen *1701 Tönning.

Anna *1703 Tönning dp 11/4 +1703 Tönning.

Anna *1704 Tönning dp 8/10.

Tab 17

HINRICH (s a Hinrich tab 10)*c1570 Husum +>1641; ägde huset Klingenberg i Tönning, som sedan delades av 8 arvingar.

∞ N N

B a r n (bland andra)

Jung Hinrich *c1600, n1629.

Hermann, n1641, sålde liksom Pilgrims sin ärvda del av Klingenberg till brorsonen Johann Hoyer, tab 12, 1639.

dotter. ∞ Gisbert PILGRIMS (s a Pilgrim Jacobs i Tönning), n1641.

Tab 18

CLAUS (s a ? Margaretha tab 1)*c1525 +1605<; bosatt i Husum, bekom genom II hustrun huset vid Hohlengasse ("Hans Pardelstickers") 1579, som han sålde till grannen i norr, vintapparen Paul Wirtz. Men Caspar Hoyer, ståthållaren, vilken liksom Claus hustru var barnbarn till adelsmannen Hans Knutzen, åberopade bördsrätt och processade till sig egendomen 1591-92.

∞ I Margaretha FRODSEN (d a Berend F, adelsman, häradsfogde i Husum, och Dorothea Kone) *c1530 +c1556 Husum. Sköld: i rött ett silverne svärd.

∞ II c1579 Husum: Anna KNUTZEN (d a Lorenz K, adelsman, och Anneke Ebsen) *c1560 +1603 Husum =20/9 Marienkirche, med Knutzenvapnet på gravhällen.

B a r n i I äktenskapet

Salome *c1550 Husum +1599 Husum.

Elsabe; övertog systemens kyrkplats 1599, vilken tidigare tillhört modern.

? Claus *c1555 +1627<; amtsförvaltare, tab 19.

? Dietrich; erhöill sjöpass genom brodern Claus förmedling 1584 25/8; nedstack 1588 Friedrich Ebsen, Anna Knutzens morbror.

Tab 19

CLAUS (s a ? Claus tab 18) *c1555 +1627<; amtsförvaltare i Lügumkloster 1592, i Tremsbüttel 1596 och på godset Nübel 1600-16; ägde hus i Husum, Grosstrasse, mellan Hans Hoyers, tab 4, och dennes systerdotter Christine Etzens hus; sålde fastigheten med sonens kännedom 1616; bosatt i Schleswig stad.

Claus Hoyers och hans sons vapen (borgerligt)

Hoyer, cognatisk gren

oo c1585: Elisabeth SCHULZE (d a Hieronymus S, dr jur, kansler, och Catharina Blankenfeldts) *c1565 +1627 Schleswig stad =26/2. Hennes syster Dorothea oo Conradt Wulff Hoyer och system Margaretha var en tid förlovad med Herman Hoyer, ståthållaren, se adliga ätten Hoyer tab 12 och 13.

B a r n

Lorenz *c1585 +1643; stud. i Husum, Helmstedt 1600, Wittenberg 1603 och Orléans 1610; kanslist på Gottorf 1624-41, amtskrivare i Lügumkloster 1641; fadder hos Bokelmanns 1625.

Elsabe *c1590. oo c1611: Peter BOKELMANN; advokat i Husum, av prästsläkt, ursprungligen från Braunschweig.

barn *1625.

dotter *1630, då Hans Hoyer, tab 4, var fadder.

sLorenz *1631.

Storbericht

von den Vorfahren, dem Leben und den Schriften

JONAE HOYERI,

Devotierten Bürgers und Nahstverwandten der Stadt
Flensburg.

as Hoyerische Geschlecht (*), aus welchem dieser wehiverränter Mann entsprossen ist, hat in einigen hundert Jahren in dem Herzogthum Schleswig und insonderheit in Eiderstedt, wie auch in Dänemark, Schweden und anderswo gekübet. Eine in verschiedener Absicht unvollständige und mangelhafte genealogische Tabelle wird angetroffen in Petri Sax historischer Beschreibung der Lande Eyderstedt, Evershop und Uthholm, imgleichen in einem andern MSC. desselben, welches diese Aufschrift führt: Stammbäume etlicher Friesischen Eyderstedtischen Geschlechter, anfänglich deliniret von Petro Sax, Erbarchiven auf Brandersum in Coldenbüttel, gewesenen Rathmann des Eyderstedtischen Gerichts, sub Jato 1655., hernacher in etlichen Stamm-Linien vermehret von Johanne Sieverts. Da mir aber vor einigen Jahren eine ausführlichere und zuverlässigere Nachricht mitgetheilet worden, so will, was eigentlich hieher gehört, aus derselben anführen.

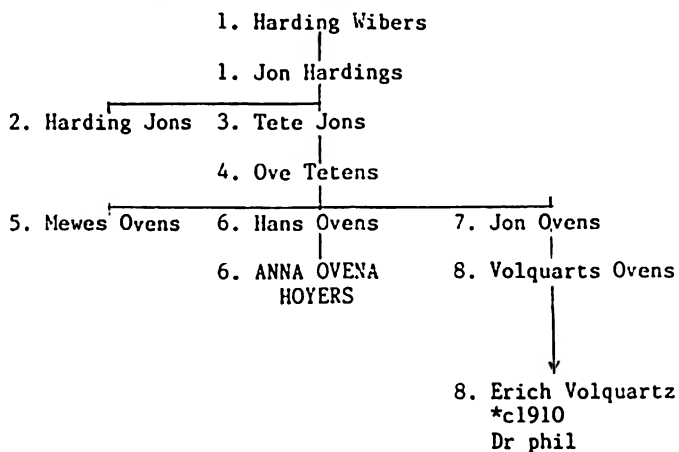
Hinrich Hoyer, welcher von Jugend auf zum Kriege gehalten worden, ist der erste des Nahmens, den man hat finden können. Ob er seine Abkunft aus der Grafschaft Hoya gehabt und nach Gebrauch der Krieges-Zeute seinen Zunahmen daher angenommen, oder denselben von seinen Eltern empfangen, davon ist keine gewisse Anzeige vorhanden. Zuletzt begab er sich gen Wörbe, einem Städtlein im Stift Bremen, heirathete daselbst und zeugete mir seiner Frauen Becka viele Kinder, von welchen etliche dem Kriege folgten, etliche an andere Orte sich begaben, von welchen kein Bericht zu haben, ohne allein was eine Tochter (*) und einen Sohn anlangt.

Ur O.H.Mollers "Historischer Bericht von der Stadt Flensburg" häfte 1, 1759, som bygger på Jonas Hoyers egna anteckningar 1628

A N N A O V E N A H O Y E R S
c1598

Anna Ovena Hoyers fädernesläkt.

Landskapet Eiderstedts hembygdsförening 1982
(Foto: Eiderstedter M.V.G., Garding)

ANNA OVENAS FÄDERNESLÄKT.

Källor: Bruhn, Sax, Volquartz och Carstens "Wappenmarken", m.fl.

Tab 1

HARDING Wibers *c1400; bosatt i Gross Alversum (SO Kating men försvunnet i floden, se Bruhn II sl67f), Eiderstedt.

S o n

JCN Hardings *c1435?; bosatt i Gross Alversum c1480.

oo Anna

B a r n

Harding Jons *c1465?; rådmän, tab 2.

Tete Jons *1467 +1539; lantman, tab 3.

Frau Jons *c1470 Gross Alversum. oo Junge Tete? WENNIS.

s Dirck Wennis *c1500

d Wencke Dircks *c1535? +1618 Oldenswort, "en gammal rik fru"

oo Paul Broders +1577; bosatt i Oldenswort.

s Hans Pauls *1573; bosatt i Oldenswort, "alte Höve".

d Margareta Hans *c1605. oo Sievert PETERS *1603 3/3; rådmän och landsrättsmästare i Eiderstedt; bosatt på Ellwort gods vid Tönning.

s Broder Pauls. oo Wabe Hans (d a Hans Hardings, rådmän).

d Anna Broders. oo 1598: Nicolaus JUNGE, Dr jur, kansler (oo I: N N Kuhlmann, d a Johann K, kammarsekreterare, och Marina).

s Jon Tetens, Dirck Wennis bror.

s Junge Hans Tetens. oo Heerde Laurens.

d Frau Tetens +1613 8/12 Oldenswort. oo Jacob DIRCKES +1614 5/4 Oldenswort, rådmän.

d Margareta Jacobs +1635 13/1 Stockholm. oo I Lorentz Hans (s Hans Lorentzen +1635 15/11, stuthållare i Eiderstedt 1633-35/se även tab 5/, vars son Lorens Lorensen oo Catharina Daniels, vars porträtt i Oldensworts kyrka man trott vara Anna Ovena). oo II Sievert BOYENS, landsrättsmästare i Eiderstedt 1591-96, Tönning. oo III: Johannes TETENS, Dr med, läkare i Oldenswort, vars mormor Frau Hardings, se tab.2.

Anna Ovenas släkt

Tab 2

HARDING Jons (s a Jon Hardings, tab 1)*c1465? Gross Alversum; lantman i Oldenswort, rådmän; ägde 87½ ha land.

oo Anna Hans (d a Hans Boyens, s a Boy Andersen).

B a r n

Hans Hardings *c1500 Oldenswort; lantman i Oldenswort, rådmän.
oo N N.

dWabe Hans. oo I Broder Pauls. oo II Ocke Harsen, domherre i Hamburg.
dI: Anna Broders. ool598: Nicolaus JUNGE, Dr jur, kansler (se tab 1)

Anna Hardings *c1510 Oldenswort.

oo Hans Peters; rådmän, bosatt på Riep vid Oldenswort.

dMargareta *1544 Oldenswort +1611 22/7 Oldenswort. oo Sievert POPPENS d.ä.*1528 +1607 6/4 Oldenswort (epit.); ägde 176 ha, bosatt på Riep, vice ståthållare i Eiderstedt 1563-64 (son föreg. äkt: Sievert Poppens d.y.).

dAnna Poppens. oo Hans DANCKWERTH *1566 Lütjenburg +1634, var 1592 skrivare hos Caspar Hoyer; borgmästare i Husum (Bror?: Peter D *1580 Lütjenburg +1652, pastor i Husum 1617, den som angrep Anna Ovena).

sJoachim D, Gottorfs räntmästare, övertog Hoyerswort 1647.

oo Clara Luth (d a Detlef L, borgmästare i Husum); svärsonen Andreas Kramer, kammarråd på Gottorf, blev 1656 ägare av Hoyerswort.

sCaspar D, +1672, Dr med, läkare, borgmästare i Husum 1641-72, utgav 1652 den bekanta "Newe Landesbeschreibung..."

sTheodor D, +1638 26/9, Dr jur, furstligt råd, ståthållare i Eiderstedt 1635-38. ool631: N N (d a Erich Hedemann, kansler, och Catharina).

dCatharina Poppens. oo Peter Jons (s a Jon Peters och Ida, d a Jacob Hunnens, se tab 6), +1614, landsräntmästare i Eiderstedt, bosatt på Ellwort (Syster: Ida, mor till PETER SAX).

s Sievert PETERS *1603, landsräntmästare, se tab 1.

dMargareta Poppens. oo Peter Tetens på Mede i Oldenswort, rådmän; stod fadder hos 6. Jacob Hoyer 1627.

Frau Hardings *c1515 Oldenswort.

oo Back N N; bosatt i Oldenswort.

s Jacob Backens.

dMargareta Backens *c1535 Oldenswort. oo Back Tetens; bosatt i Oldenswort.

s Johannes TETENS *c1560, Dr med, läkare i Oldenswort, se tab 1.

s Ove Backens.

d Catharina Backens.

d Anna. oo I: Tete Peters. oo II: Iver Hans.

Haubarg Riep

Tab 3

TETE Jons (s a Jon Hardings tab 1) *1467 Gross Alversum +1539
Witzwort, 72 år, rik lantman i Witzwort.

oo Hein OCKENS (d a Ocke Siemens och Frau)*1474 +1550 Witzwort
76 år.

B a r n

Margareta Tetens *c1500 Witzwort. oo Volquart BABENS i Koldenbüttel.

dN N Volquarts. oo Broder Fust.

dFrau Volquarts. oo Harding Hans i Dingsbüll, Koldenbüttel.

dHein Volquarts *c1525. oo Friedrich SIEVERTS från Nordstrand +1573.

dMargareta Sieverts *c1550 +1590? Koldenbüttel (Hennes epitafium
'övermålades 1872, dödsåret oläsligt; se Haupt s210). oo c1575:
|Henning ECKLEFF +>1600; spannmålsskrivare i Schwabstedt; bosatt i
|Koldenbüttel; ägde 110 ha land.

sFriedrich E *1575 Koldenbüttel +1627 Mildstedt; diakon i Mildstedt.

sJunge Henning E *c1605; spannmålsskrivare. ool657: Margareta
Ivers, se nedan.

sHenning E d ä +1652 Koldenbüttel; spannmålsskrivare. oo Anna, i
Freesenkoog. ^κ)

sHans E d ä +1644 Koldenbüttel. oo Frau (d a Hans Sax).

sJunge Hans E *c1605; kyrkoföreståndare i Koldenbüttel, Peterskoog.
ool645: Margareta Ivers *c1625 (oo II: Junge Henning Eckleff, ovan).

dAnna E; bodde på Neuen Meierhof i Herrenhalligkoog, Koldenbüttel.
oo Hemming Volquarts *c1595, länsman i Koldenbüttel.

Ove Tetens *1507 +1574, landsadvokat, tab 4.

Frau Tetens *c1510 Witzwort. oo Hans BRODERS; bosatt i Oldenswort.

sHans Broders *c1540; bosatt i Oldenswort. oo Margaretha.

sSievert Hans *c1570; bosatt på Tofting i Oldenswort.

sIver Sieverts *c1600; länsman i Koldenbüttel, bosatt på Büttelhof.

dMargaretha Ivers *c1625. oo I 1645: Junge Hans ECKLEFF, se ovan.

oo II 1657: Junge Henning ECKLEFF, se ovan.

sOve Sieverts; länsman i Oldenswort, rådman; bosatt på Tofting.

sJacob Sieverts; köpman i Tönning.

κ) Deras sonson, Georg Henning Eckleff *1671 +1732, var medhjälpare till Carl XII:s finansminister baron Görtz och satt därför fängslad i Stockholm 1718-21 men slutade som statsråd hos hertigligen regeringen i Kiel. Hans son, Carl Friedric Eckleff *1723 +1786, blev ämbetsman och frimurareorganisatör i Sverige. (Se Rudbeck, J: Kanslirådet Karl Fredrik Eckleff, Det svenska frimuraressystemets fader /1930/).

Anna Ovenas släkt

Tab 4

OVE Tetens (s a Tete Jons tab 3) *1507 Witzwort +1574 29/10 Witzwort, 67 år; landskapten i krigstid (1545?), länsman och landsadvokat i Witzwort 1552; ägde 101 ha stor gård i Eickmark och i Walldeich.

o Anna Hans (d a Hans Mewes och Catharina, d a Ulf Steffens av Hare Steffens adliga ätt) *1533 +1607 9/2 Witzwort, 74 år.

B a r n

Mewes Ovens *1555 +1630, rådmän, tab 5.

Hans Ovens *1560 +1584, lantman, tab 6.

Jon Ovens *1563 +1620, lantman, tab 7.

Catharina Ovens *Witzwort.

o Mumm DETLEFS (s a Detlef Mummens, länsman i Witzwort, Süden) +1618 Witzwort; länsman i Witzwort på Eickmark.

s Detlef Mummens på Eickmark.

s Ove Mummens, länsman i Witzwort.

s Hans Mummens, länsman i Oldenswort, rådmän.

d Anna Mummens o Ove Sieverts på Büttelhof, Koldenbüttel.

(d Moder o Sax Laurens).

d Tebbe Mummens o Boy i Walldeich, Witzwort.

d Frau Mummens o Nicolaus WEDOWIUS från Rostock; pastor i Witzwort, prost i Eiderstedt 1619-32. När sekteristerna (Davidjoriterna)

kallades till religionssamtal 1607 21/8 så deltog han jämte prosten Georg Crusius i Tönning. Likaså hade han 1623 å ämbetets vägnar ett meningslöst samtal på Hoyerswort med Teting.

s Volquart Mummens.

s Sievert Mummens.

Hein Ovens *c1567 Witzwort.

o Volquart BOYENS (s a Boy Laurens, rådmän, Witzwort, och Frau Hemmings) *c1550 Witzwort; en rik man i Witzwort.

s Ove Volquarts (s Laurentius Ovenius; landsregistrator; berömd rättsadvokat).

s Boy Volquarts i Witzwort (d Margareta o Volquart Laurens, länsman i Witzwort, rådmän).

s Laurens Volquarts i Witzwort.

d Frau Volquarts o Ove Tetens.

d Anna Volquarts.

Wabe Ovens o Jacob Hans i Uelvesbüll (s Ove Jacobs, skolmästare i Uelvesbüll).

Anna Ovenas förmyndare
Mewes Ovens ännu bevarade
de Haubarg i Witzwort.
1920: Beruh. Grage m. moder.
Ur Hans Knutz' Chronik.

Anna Ovenas släkt

Tab 5

MEWES Owens (s a Ove Tetens tab 4) *1555 Witzwort +1630 4/10 Witzwort, 75 år; länsman i Witzwort, rådmän i 40 år, sakkunnig i vattenbyggnadsfrågor, anlitad av hertigen; ägdé 84½ ha land (1588); bidrog till predikstolen i Witzwort kyrka 1583; krönikeskrivare: "Verzeichnis alter Denkwürdigkeiten" (manuskriptutdrag i Uldallske Samling, KB, Köpenhamn); var jämte Henning Eckleff förmyndare för Anna Ovena, när hon blev föräldralös vid 3 års ålder. Han ägde i Witzwort de gårdar som senare kallades Grages, Harders och Kruses Hof.

oo Wonnecke BOYENS (d a Boy Jons, gårdsägare i Witzwort, och Süster) /enl. Jahrbuch des Nordfriesischen Vereins 1930 s63; jmf dock Jon Owens hustrus namn enl Sax, se tab 7/.

B a r n

Anna Owens. oo Ove BACKENS i Oldenswort (s Hans Owens).

Catrina Owens. oo Iver JOENS, som ärvde Mewes Owens krönika och bearbetade den.

Süster Owens *1579 /9 Witzwort +1597 4/5 Witzwort. oo Boy

GONNENS, ansedd lantman i Witzwort.

dCatharina Boyens, +1662. oo Lorens Volquarts, länsman i Witzwort. (s Mewes Owens Volquarts, +1669 1/4, bagare i Tönning. oo 1662 24/5: Catrin Brandt, s Laurens Volquarts Owens i Tönning +1699)

dTebbe Boyens. oo Hans Lorentzen +1635 15/11, ståthållare i Eiderstedt 1633-35, se även tab 1.

Frau Owens, oo Sievert POPPENS d y (s a Sievert P d.ä. på Riep i Oldenswort), se även tab.2.

Tab 6

HANS Owens (s a Ove Tetens tab 4) *1560 Witzwort +1584 Koldenbüttel, 24 år; rik lantman i Koldenbüttel, där han ägde det senare kallade Hoyerswerft i Wallsbüll; astronom.

oo 1583 Koldenbüttel: Wencke JACOBS (d a Jacob Hunnens, lantman i Koldenbüttel, kyrkoålderman, och Christina Banes) *1567 Koldenbüttel, Badenkoog, +1587 Koldenbüttel, 20 år. Hennes mor, "en rik frū" (Sax), bidrog till predikstol i Koldenbüttel kyrka 1583, då Wenckes bröllop stod; 4e fältet på predikstolen har märkts "Christina Jacobs" och den unga brudens porträtt synes vara på baldakinen där ovanför. (Wenckes syster Ida oo Jon Peters *1544 +1616, s Peter Jons +1614; landsräntmästare, oo Catharina POPPENS, se tab 2. Ida var mormor till PETER SAX, krönikeskrivaren.

D o t t e r

Anna "Anneke" Hans, kallade sig ANNA OVENA, *1584 Koldenbüttel, Wallsbüll på "Hoyerswerft", +1655 27/11 Stockholm, Ladugårdslandet = Jacobs kyrka under bänkarna, 71 år (enl. sönernas anteckningar, KB, Stockholm); religiös svärmare, skald; diktsamling: Annae Ovenae geistliche und weltliche Poemata, 1650.

oo 1699 15/4 Tönning slott: Herman HOYER (s a Caspar H, ståthållare, och Anna Wulff) *1571 +1622 13/9 Tönning = 22/9 Husum, Marienkirche; ståthållare över Eiderstedt, Everschop och Utholm, furstligt råd, herre till Hoyerswort, Hoyerswerft, m.m.

Anna Ovenas släkt

Tab 7

JON Ovenas (s a Ove Tetens tab 4) *1563 Witzwort +1620 9/3 Witzwort (gravstenen kvar på kyrkogården); lantman i Witzwort på Eickmark, ägde 1616 93 ha land; krönikeskrivare, ofta citerad av Peter Sax.

∞ Wennecke BOYENS (d a Boy Laurens, rådmän i Witzwort; jmf Mewes hustru, tab 5 ?), +1625 7/9 Witzwort.

B a r n (11 st)

Ove Ovenas (sHans Ovenas i Mark Brandenburg).

Boy Ovenas.

Hans Ovenas, länsman i Oldenswort.

Volquart Ovenas *c1600 +1682, länsman, tab 8.

Laurens Ovenas, länsman i Koldenbüttel, Drandersum.

Jon Ovenas.

Wennecke Ovenas. ∞ Laurens.

Catharina Ovenas. ∞ Jon.

Hein Ovenas. ∞ Jon.

Anna Ovenas.

Frau Ovenas.

Tab 8

VOLQUARTS Ovenas (s a Jon Ovenas tab 7) *c1600 Witzwort +1682 Witzwort; länsman i Witzwort, ägde 42½ ha land 1649.

S o n

JON Volquarts d ä, +1681, länsman i Witzwort, rådmän; ägde 83½ ha 1683.

S o n

PETER Jons *1671 +1698; bosatt i Witzwort.

S o n

JON Volquarts *1696 +1745; bosatt i Witzwort.

S o n

MATTHIAS Volquarts *1732 +1776; bosatt i Witzwort.

S o n

JON Volquarts *1759 +1804; bosatt i Witzwort.

S o n

MATTHIAS Volquartz *1795 +1877; Dr med, läkare i Garding.

S o n

GUSTAV Matthias Volquartz *1822 +1886; apotekare i Gettorf.

S o n

HERMANN Volquartz *1854 +1903; Dr phil, kemist, fabriksdirektör i Homberg am Niederrhein.

S o n

HANS Volquartz *1886; Dr phil, kemist, fabriksdirektör i Homberg; sedan bosatt i Plön.

S o n

ERICH Volquartz; Dr phil, kemist, överstudierektor i Kiel.

Harge

Släkten H A R G E i Kiel.

Tab 1

CLAWES? *c1340 +1410< Kiel; bosatt i Kiel.

∞ N N

B a r n

Marquard *c1360, tab 2.

Nicolaus *c1370, tab 3.

Sivert *c1375 +1455, borgmästare, tab 4.

Tab 2

MARQUARD (s a Clawes? tab 1) *c1360; bosatt i Kiel

∞ N N

B a r n

dotter *c1380. ∞ c1400: Marquard WULFF *c1345 +1408<; riddare.

Tab 3

NICOLAUS (s a Clawes? tab 1) *c1370; rådmän i Kiel.

∞ N N

B a r n

Anna. ∞ Nicolaus DUST.

Tab 4

SIVERT (s a Clawes? tab 1) *c1375 +1455 Kiel; rådmän i Kiel 1414, borgmästare 1434; ägde hus vid Schumacherstrasse, hörnet Pfaffenstrasse.

∞ Mette, +1463<.

B a r n

Tymm *c1420 +1469, rådmän, tab 5.

Tab 5

TYMM (s a Sivert tab 4) *c1420 Kiel +1469 Kiel, rådmän i Kiel 1460, konsul.

∞ N N

B a r n

Paul "Pawel" *c1470 +1531, borgmästare, tab 6.

Tab 6

PAUL "PAWEL" (s a Tymm tab 5) *c1470 Kiel +1531 Kiel; rådmän i Kiel 1494, borgmästare 1512, föreståndare för Vår Fru-kapellet; köpte 1511 fastigheten Schumacherstrasse 6 (rivet 1799); hans brev till hertig Frederik (I) 1523 finns i RA, Köpenhamn (De Sønderjyske Fyrstearkiver); brev från Martin Luther 1528 9/5 ang. reformationen i Kiel (se Volbehr: Kieler Prediger-Geschichte, och Luthers Briefwechsel).

∞ I 1509 Kiel: Anneke KÖLER (d a Wichman K, borgmästare i Kiel, och Katarina) *c1480 Kiel.

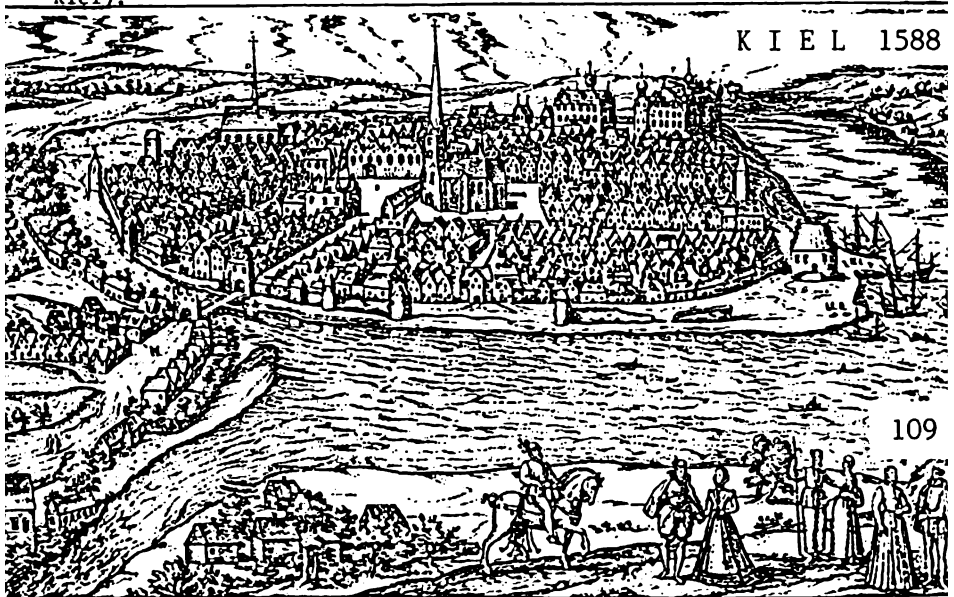
∞ II: Elsabe (= Elisabeth) (von der?) WISCH (d a Laurens W, rådmän i Kiel, och Tale/ke/(= Adelheid). Hennes syster Magdalena "Leneke" W. ∞ Jochim WITTORP, adel.

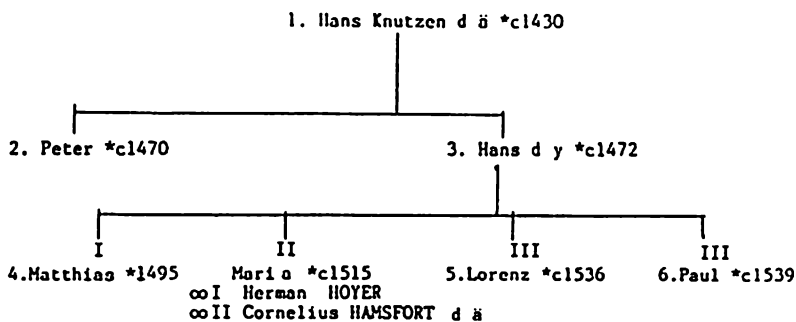
B a r n

I Tale *c1510 +1565<. ∞ c1540: Conradt WULFF (s a Nicolaus W, borgmästare i Kiel, och Tale, omgift med Bartholomeus Gireig) *c1495 +1561 Kiel; magister, borgmästare i Kiel, adelsman.

II Clara *c1515 Kiel +c1559. ∞ 1538 Kiel: Georg CÖRPER *c1505 +1564 5/4 Kiel; från Hessen; furstligt råd, kanslichef hos hertig Adolf på Gottorf 1544, borgmästare i Kiel 1559; ägde många hus, ärvde Vieburg vid Kiel (∞ II c1560 Kiel: Magdalena Knutzen, d a Matthias K, rådmän, och Ursula Schröder; *c1539 Kiel +1569<; ∞ II c1565 Kiel: Benedict Hundertmark *c1535 +1595, kammarsekreterare på Gottorf).
sHans *1543, ärvde hus vid Holstenstrasse.
dElsabe.

II Jochim *c1520 +1547< (svåger: Carsten Grip, +1553, borgmästare i Kiel).

K N U T Z E N

Hans Knutzen d ä:s adelsbrev (Urkundensammlung...4, s556f) !

KONNYNGK CRISTIERN.

1462. Mai 31. Gottorp.

480.

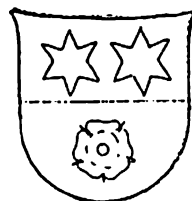
Hans Knuthssen krec enen privilegienbref, dat he unde sine erven to ewigen tiden mach hebben vryheyt also andere ridder unde knechte in dessen landen mit schilt unde helm, doch myns heren siner erven unde nakomelinge unde siner lande rechticheit unde herlicheit in aller mate unworkrencket. Cum inhibitione, datum Gottorpppe ame mandage na der helmelfari anno etc. LXII.

Knutzen

Adliga ätten K N U T Z E N

Ätten kallades SPLENTERS enl. Pretejus och Voss. Flera ätter Splinter fanns i Nederländerna men med andra heraldiska sköldar.

Sköld: delad; upptill 2 stjärnor; nedtill 1 ros.

Tab 1

HANS KNUTZEN d.ä. *c1430 +>1515; storgodsägare, drev färgerirörelse i Husum (Fordom skeppades ullen från Eiderstedts får till Nederländerna för färgning); adlad av kung Christian I på Gottorf 1462 31/5; hans gods i Husum amt beslagtogs vid upproret 1472 med återlöstes från drottning Dorothea 1486 och utökades 1493 med Immenstedter Holz i Schwesing (stort skogsområde vid kungl. jakt skyddsområde, öster om Immenstedt vid landsvägen till Ahrenviöl, där hertig Adolfs Gammelgaard låg).

∞ c1465: N N.

B a r n

Nicolaus *c1465 +1517<; färgare i Husum 1496, 1517; ägde Knutzenhaus vid Grosstrasse, hus 9 på nordsidan, efter Frodsenhaus, 1507.

Luder *c1467 +1547<; magister, föreståndare vid Ritter St. Jürgens stiftelse 1511-13, var delägare i Immenstedter Holz 1515 (arv), hyrde hus vid Süderstrasse nära torget (vid svartbrödernas f.d. hus) 1534 och var kyrkoråd i Husum 1543.

Iven *c1469 +1515<; delägare i Immenstedter Holz 1515 (arv).

Peter *c1470 +1543<; färgare?, tab 2.

Hans d.y. *c1472 +1555<; häradsfogde, tab 3.

Tab 2

PETER (s a Hans Knutzen d.ä. tab 1) *c1470 +1543<; färgare? och kyrkoråd i Husum 1529-31, ägde Knutzenhaus 1531; delägare i Immenstedter Holz 1515 (arv).

∞ c1510: N N *c1490.

B a r n

Marike *c1513 +1587<; fånge under fälttåget mot Dithmarschen 1559 och förd till Heide, då hon jämte två andra husumfruar skulle besöka sina män vid fronten Tielen; hemkom efter kapitulationen. ∞ c1531: Augustin HANSEN *c1505 +>1582; färgare i Husum, delägare i Knutzenhaus 1532, bosatt vid Torget 1551.

Peter *c1515 +1596 Husum =10/2.

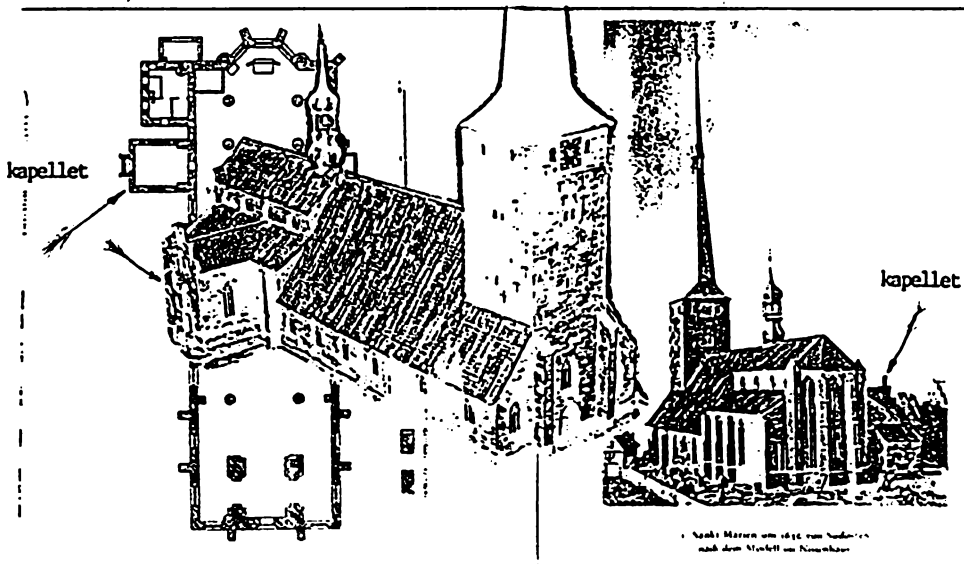
KNUTZEN - KAPELLET
 vid Marienkirche i Husum, uppfört 1522 av Hans Knutzen
 d y på egen bekostnad och försett med hans namn och
 vapen. (LA Schleswig, avd 7, akt 5631)

1) Prima fundatione, Insuper vultis Insuper
 Insuper vultis Insuper vultis Insuper vultis
 Insuper vultis Insuper vultis Insuper vultis
 Insuper vultis Insuper vultis Insuper vultis

2) Confirmatione Regis Frederici primi Insuper
 Insuper vultis Insuper vultis Insuper vultis
 Insuper vultis Insuper vultis Insuper vultis

3) Continuatione possessione Insuper
 Insuper vultis Insuper vultis Insuper vultis
 Insuper vultis Insuper vultis Insuper vultis

4) Insuper monumentis, Insuper vultis Insuper
 Insuper vultis Insuper vultis Insuper vultis
 Insuper vultis Insuper vultis Insuper vultis

Tab 3

HANS d.y. (s a Hans Knutzen d.ä. tab 1) *c1472 Husum +c1555; färgeriägare i Husum, häradsfogde i Husum amt 1515, kyrkoråd 1513, ålderman i St.Nicolai gille 1514, föreståndare för Det heliga korset i öster; ägde huvuddelen av Immenstedter Holz (skog) och hade hertig Frederiks tillstånd att låta amtmanen på Gottorf bestraffa dem som påträffades där, 1520 31/12 (ur hertig Frederik (I) arkiv,G3, RA,Köpenhamn); ägde bl.a.mitt-huset på Hohlegassens östra sida,Husum; bekostade KNUTZEN-KAPELLET vid Marienkirche 1522 (försett med Knutzen-vapnet; som fogde använde han ämbetssigillet - en plogbill,syftande kanske på plogskatten); han underhöll först en kaplan till kapellet men lät sedan dessa räntor och inkomster gå till släktens egna fattiga, vilket kung Frederik I godkände 1530 5/6 (Husumer Urkundenbuch). Köpte 1517 Pawelsbüll (Paulsbol, nu Hakenhof) i Damkkoog,Südermarsch, av adelsmannen Paul Sehesteds son (Paul hade som amtman på Gottorf med väpnad styrka skyddad ön Eiderstedts fästande vid fastlandet mot dem som ville hålla sjövägen öppen. Paul erhöll 1489 som tack ett stycke av det nyvunna landet Damkkoog med adliga privilegier). Adliga gods fick då endast överlåtas till adelsmän, - ett bevis för Knutzens adelskap, och han fick privilegierna bekräftade av hertigen. Pawelsbüll övertogs sedan av Matthias Knutzen och när Caspar Hoyer 1592 köpte godset, angav han att det tillhört hans"förfäder och blodsförvanter". Att Hans Knutzen d.y. var Caspar Hoyers morfar uppgav han vid en rättegång om börsrätt till en fastighet 1591-92("Ordelbook des husumer Rats",blad 101,handskrift i Kreisarchiv Nordfriesland). *)

oo I c1493: Margarethe? N N *c1472 +>1513 Husum.

oo II c1513: Geseke (naturlig d a kung Frederik I,då hertig, och Marike? Degener?) *c1493 Husum? +c1535 Husum?

oo III c1536: Magdalene N N *c1500 +>1555 Husum.

B a r n

I Johann (Hans) *c1493 Husum +15463/6 =Lübecks domkyrka; elev vid Husums skola 1504, stud. i Rostock, teol.dr., domherre i Schwerin 1520, Lübeck och Schleswig, prost i Lüneburg, präst i Wismar, ständig rådgivare och sändebud åt hertig Albrecht den sköne av Mecklenburg-Güstrow; företrädde hertigen vid riksdagen i Augsburg 1530-32, vid riksdagen i Regensburg 1532 och var sändebud till kejsar Karl V 1533; var en av påveväldets främste i norra Tyskland, kallad"Papisternas konung." Epitafiumtext: "Anno 1546 tertia junii obiit dominus Johannes Knutzen, decretorum doctor eximius, ecclesiarum Lubecensis, Suerinensis et Slesvicensis canonicus ac prepositus Luneborgensis. Oremus pro invicem ut Salvemur, multum enim valet deprecatio justii assidua".

*) 1540 fanns endast en "Hans Knutzen" i Husum (enl.Falkenstjerne)

Knutzen

- I Matthias *1495 +1559, köpman, rådmän, tab 4.
- I Abel *c1497 Husum. oo Lambert DIEDRICHSEN *c1490 +1536<, häradsfogde i Südergoesharde 1528-36, bosatt i Husum. Barnlösa.
- I Catharina *c1499 Husum +1553< Köpenhamn?. oo N N BURCHARD.
- II Maria "Marike" *c1515 Husum +1560 19/9 Odense =St.Knuds Kirke. oo I c1535 Husum: Herman HOYER (s a Jacob H, slottsfogde, och Metta von Schack) *1477 Husum +1541 10/1 Husum, krigsöverste i tjänst hos Frederik I och Christian III; ägde bl.a. Hoyerhaus i Husum (oo I >1513 5/2: Catharina, naturlig d a kung Frederik I, då hertig, och Catharina, slottskaplanens piga). oo II 1543 Husum: Cornelius van der HAMSFORT d.ä. *1509 26/4 Amersfoort, Utrecht +1580 8/3 Odense; kungl. livmedikus och apotekare.
(sII: Cornelius H d.y. *1546+1627 ooII 1596: Katharina Ferst, d a Hans F o Agnete KNUTZEN, tab 4)
(dII: Dorothea *1550+1608 ooII 1594: Matthias Carnarius, s a Joh. C. o Marg. KNUTZEN, tab 4)
- III Lorenz *c1536 +>1591, tab 5.
- III Jacob *c1538 Husum +1595<.
- III Paul *c1539 +>1584, tab 6.

Genealogia Matthiae Knutzen d. 17. Apr. 1720. *av borgmästaren i Kiel*
 Asmus Bremer, *1652 +1720, gift med en ättling till Matthias Knutzen.
 Hårav framgår att hans fader var den rike Hans Knutzen i Husum. Modern, dvs den unga stymodern, Geseke, var Frederick I:s naturliga dotter

*Genealogia Matthiae Knutzen d. 17. Apr. 1720. av borgmästaren i Kiel Asmus Bremer, *1652 +1720, gift med en ättling till Matthias Knutzen. Hårav framgår att hans fader var den rike Hans Knutzen i Husum. Modern, dvs den unga stymodern, Geseke, var Frederick I:s naturliga dotter*

"Genealogia Matthiae Knutzen" av borgmästaren i Kiel Asmus Bremer, *1652 +1720, gift med en ättling till Matthias Knutzen. Hårav framgår att hans fader var den rike Hans Knutzen i Husum. Modern, dvs den unga stymodern, Geseke, var Frederick I:s naturliga dotter

Tab 4

MATTHIAS (s a Hans d.y. tab 3) *1495 Husum +1559 14/2 Kiel =Nikolaikirche; elev vid Husums skola 1508, stud. i Rostock, köpman och kyrkoråd i Husum 1529-31, rådmän i Kiel 1539-59; ägde hus vid Süderstrasse (Kovoetsche Haus, söder kyrkan) i Husum 1522 (i gårdshuset inredde han lutherskt kapell åt Herman Tast undan förföljelse av katolikerna) och Knutzenhaus 1533, samt i Kiel husen Schumacherstrasse 2 och 4 (senare Burchardis och Schmolershaus; bodde själv i nr 2), Podvels vid Flämische strasse, hus vid Holstenstrasse, m.fl.; ägde Pawelsbüll och Immenstedter Holz med gård i Ahrenviöl, som han dels ärvt av fadern och dels köpt av andra arvingar (Luder, Iven och Peter Knutzen). Understodde lärarutbildningen i Husum och befrämjade reformationen med fara för eget liv. Christian III hedrade honom 1537 med att endast stå under kunglig domsrett.

oo I c1516: N N *c1495 +c1535.

oo II 1536 Kiel: Ursula SCHRÖDER (d a Jacob S, köpman och rådmän i Kiel, och Anna Wittorp/adel/) *1516 Kiel +1569 /12 Kiel =Nikolaikirche.

B a r n

I Johann (Hans) *c1516 Husum +1532 Wittenberg, stud. i Wittenberg 1529.

I Lorenz *c1520 Husum +1572 Kiel, stud. i Wittenberg 1535, köpman och rådmän i Kiel 1561-72, konsul, husägare vid Fischerstrasse, Faulstrasse, Holstenstrasse, Schumacherstrasse, m.fl. oo c1545 Kiel: - Elsabe SCHRÖDER (d a Jacob S och Anna Wittorp) *c1520.

I Paul ?

II Margareta *c1537 Kiel +1575<; ägde husen Schumacherstrasse 2 och 4 i Kiel 1575. oo c1557 Kiel: Johannes CARNARIUS *1527 Gent, Flandern, +1562 1/10 Schleswig; hertig Adolfs livläkare på Gottorf. (sMatthias *c1562+1620; hertig Johann Adolfs livläkare. ool594: Dorothea HAMSFORT, d a Cornelius H d.ä. och Maria KNUTZEN, tab 3; hon var änka efter Nicolaus tor SMEDE).

II Magdalena *c1539 Kiel +1569<; ärvde Podvel Haus i Kiel. oo I c1560 Kiel: Georg CÖRPER *c1505 +1564 5/4 Kiel; furstligt råd, borgmästare i Kiel; ägde många hus, ärvde Vieburg gods vid Kiel (ool 1538: Clara HARGE, d a Paul H, borgmästare i Kiel, och Elsabe; *c1515 +c1559). oo II c1565 Kiel: Benedict HUNDERTMARK *c1535 +1595; kammarsekreterare på Gottorf 1571, amtsförvaltare i Tremsbüttel 1590-92; sålde Vieburg; ägde 3 hus vid Flämische strasse i Kiel.

II Geseke *c1541 Kiel; ärvde hus i Husum (Knutzenhaus?). oo c1565: Peter KETELSEN *c1520; bodde 1540 i Neustadt i Husum.

II Agnete (Anna) *c1543 Kiel +1572<. oo c1565 Kiel: Johann (Hans) FERST (s a Jasper F, borgmästare i Kiel) *c1530 +1570; rådmän i Kiel 1561-70. (dKatharina F *c1566+1655. ool596: Cornelius HAMSFORT d.y., s a Cornelius H d.ä. och Maria KNUTZEN, tab 3).

II Hans *c1545 Kiel +1575<; husägare i Kiel, Holstenstrasse. oo c1570: N N MÖLLER (d a Berend M, rådmän i Kiel) *c1550.

Tab 5

LORENZ (s a Hans d.y. tab 3) *c1536 Husum +>1591; ärvde huset vid Hohlungasse i Husum; var 1560 med system Maria på hovpredikantens bröllop på Köpenhamns slott.

oo c1560 Husum: Anneke EBSEN (d a Olde Detlef E) *c1540. (Hennes syster var fadder hos Lambert Krumb 1610).

B a r n

Anna *c1560 +1603 Husum =20/9 Marienkirche (med Knutzenvapnet på gravhällen); ärvde huset vid Hohlungasse i Husum, bodde där 1579-91, sålde det sedan men Caspar Hoyer övertog huset med börsrätt efter process 1592.

oo c1579 Husum: Claus HOYER (se cognatiska grenen)*c1525 +1605<.

Salome *c1565. oo c1590: Claus MATZEN *c1550 +1614 Kiel; tegelmästare och rådman i Kiel 1586-1614; husägare i Kiel, Schumacherstrasse 14, 1575, 1603.

Tab 6

PAUL (s a Hans d.y. tab 3) *c1539 Husum +>1584; nämnd 1565, då han lånade ut pengar till svägerskans bror Eby Ebsen; husägare vid Grossstrasse i Husum, öster om Frodsenhaus, 1571.

oo c1565: N N.

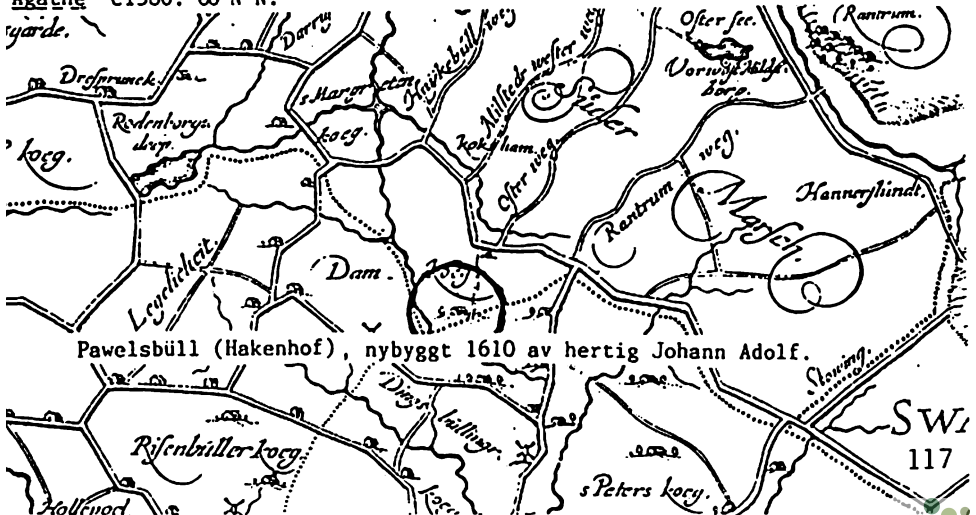
B a r n

Matthias *c1565.

Salome *c1570 +1626<. oo c1600: Lambert KRUMB *c1570 +1626<; rådman i Husum; räknades 1626 bland arvingarna till KNUTZENKAPELLET, liksom pastorn i Kiel Anton Burchardi, som var gift med Matthias Knutzens dotterdotterdotter.

(sJohann Krumb *c1600 +1644; bodde hos Cornelius HAMSFORTS d.y.änka Katharina Ferst i Odense, vars mor var Agnete KNUTZEN, tab 4).

Agathe *c1580. oo N N.

Släkten K Ö L E R i Kiel.

Tab 1

WICHMAN *c1430 +1497 Kiel; rådman i Kiel 1465, borgmästare; bosatt vid Schumacherstrasse.

oo I c1465: N N *c1445 + >1480.

oo II c1480: Katarina N N *c1460 +1500<; arvstrid 1500 mellan Katarina Wichmans jämte svärsonen Paul Harge samt bröderna Arendt och Eggert Köler i Kiel.

B a r n

I Arendt *c1465 +1545, rådman, tab 2.

I Eggert *c1467 +1496<, rådman i Oldesloe.

II Anneke *c1480 Kiel. oo 1509 Kiel: Paul HARGE (s a Tyemm H, rådman i Kiel) *c1470 Kiel +1531 Kiel; rådman i Kiel 1494, borgmästare 1512; ägde länge huset Schumacherstrasse 6. (oo II: Elsabe dTale *c1510 +1565<.oo c1540: Conradt Wulff *c1495 +1561, borgmästare i Kiel.

Tab 2

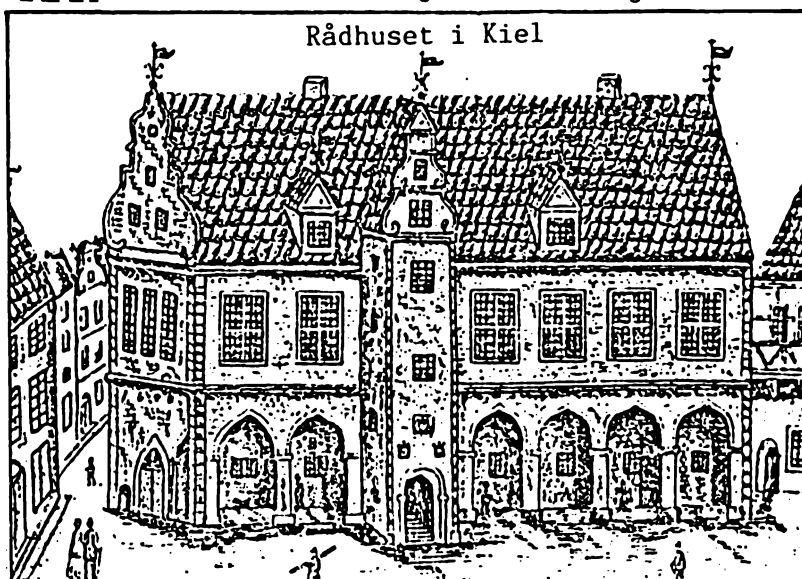
ARENDR (s a Wichman tab 1) *c1465 Kiel +1545 Kiel; rådman i Kiel 1502.

oo N N WULFF (d a Nicolaus W, borgmästare i Kiel, och Tale), +>1564.

B a r n

Margareta. oo Hans STONEKERL i Kiel.

Jochim, +1573<; rådman i Kiel, ägde hus vid Kedingstrasse.

(Bild: Stadtarchiv Kiel)

Släkten S C H M I D T /SMEDE/ från Flensburg.

Tab 1

NISS *c1470 +1529 Flensburg; borgmästare i Flensburg från 1505.

∞ I: Catharina.

∞ II: Anne.

B a r n i II äkt.

Catharina *c1513 Flensburg, Frue +1586 19/3 Flensburg, Nikolai.

∞ I c1541 Flensburg, Frue: Martin SCHULTE *c1515 +1555 24/3 Flensburg, Maria; borgmästare i Flensburg >1551-53<.

∞ II 1565< Flensburg: Hans KELLINGHUSEN (s a Harmen K, borgare i Flensburg, o Agnete)*c1514 Stade +1588 17/7 Flensburg, Nikolai/epitafium finns;/ köpman i Flensburg (∞ I c1557 Flensburg: Mette tor Smede *c1536 +1565 Flensburg, Nikolai).

Jasper *c1515 +c1561, notarie, tab 2.

Tab 2

JASPER /Caspar/ (s a Niss tab 1) *c1515 Flensburg +c1561 Husum = Marienkirche; stud i Flensburg, Wittenberg 1530 6/7, rådhusrättsnotarie i Husum.

∞ c1544 Husum: Margarethe HOYER (d a Herman H, krigsöverste, o Catharina, naturlig d a Frederik I, kung av Danmark) *c1522 Husum +>1585 Husum; ∞ II c1562: Johannes KALE(N)*c1520 +1584<; från Hamburg; i tjänst hos hertig Adolf; landsskrivare för Eiderstedt i Tönning 1579-84.

B a r n

Herman *c1545 Husum +Kassel; stud i Husum, Wittenberg 1559 31/5, Frankfurt a/O 1560, vid lantgrevens av Hessen kansli i Kassel.

Otto *c1548 +1584<; notarie, tab 3.

Niss *1551 +1606; borgmästare, tab 4.

Margaretha.

Margarethe Hoyers barn i II äkt. med Johannes Kalen:

Jasper Kalen.

Catharina Kalen *c1563. ∞ I: Jens HOLDENSEN, konsul i Tondern. ∞ II: Jacob PAULSEN +>1611; konsul i Husum, kyrkoråd m.m.(Ättlingar: Pauli).

Tab 3

OTTO (s a Jasper tab 2) *c1548 Husum +1584< Husum =föräldragraven; stud i Husum, Wittenberg 1561 23/5, vid hertig Adolfs kansli; landskrivare i södra Dithmarschen; rådhusrättsnotarie i Husum 1582.

∞ I: Süster IVERS (d a Iver Sieverts d.y., ståthållare i Eiderstedt 1552-63)

∞ II: Anneke (d a Jeromino Rolufsen i Husum) +1593<; ägde hus i 2 kv. Süderstrasse, Husum, 1593.

B a r n i I äkt.: Iver *c1580 Husum?

Tab 4

NISS (s a Jasper tab 2) *1551 Husum +1606 3/7 Garding (epitafium med porträtt i stadskyrkan 1630); stud.i Husum 1572, i Wittenberg 1573 23/4 ("Nicolaus Faber"), landsskrivare i Garding för Everschop och Utholm 1582-1606 samt borgmästare i Garding c1590-1606.

∞ Süster PETERS *1568 +1629 2/4 Tönning; från Tetenbüll (Peter Jacobs i Tönning förde samma vapen 1625)

B a r n

Hinrich *c1575 +>1628; stadssekreterare, tab 5.

Andreas, +1629 Husum =29/4 St.Jürgens kyrkogård; bodde 1608 i Osterende, Husum (s Hans, n1629 i Husum).

Tab 5

HINRICH (s a Niss tab 4) *c1575 +>1628 /7 Tönning; stadssekreterare i Tönning; förvaltade gods i Eiderstedt åt Hamsfort, Odense.

∞ >1606 Tönning: Catharina HOYER (d a Herman H, ryttmästare, och Magdalena Ferst) *c1580 +1652 Göteborg =20/4; följde sin bror Jacob Hoyer till Sverige 1628 /7; bosatt i Göteborg med sin dotter.

B a r n

Herman *1606 +1667, postmästare, tab 6.

Anna, +>1630 5/8; till Sverige 1628 /7, bosatt i Göteborg.

Tab 6

HERMAN (s a Hinrich tab 5) *1606 12/5 Tönning +1667 27/11 Göteborg, Kristine, likpredikan av Nic.Westerman (KB,Sth); till Sverige 1628 /7, notarie i Göteborgs stadsråd 1630 18/7, sekreterare i överrätten 1631 /12, rådman 1653 1/1 - 1667 27/11, postmästare 1646-67, kyrkoföreståndare vid Tyska kyrkan Kristine (invid 1648), dit han skänkte dopfont mm.

∞ 1642 28/8 Göteborg: Magdalena BRAUN (d a Johan B, handlande och rådman i Göteborg, tysk adelsman, och hans I hustru) *c1615 +1672 Göteborg =14/7; skötte postmästartjänsten i Göteborg 1667-72.

B a r n

Henrik *1643 +1675, postmästare, tab 7.

son, +1645 Göteborg =24/1.

dotter, +1648 Göteborg =16/3.

Catharina *1648 Göteborg +1681 Göteborg, Kristine =5/6. ∞ 1665 1/2 Göteborg: Gabriel SPALDING (s a Johan S, kommerserresident i Göteborg, skotsk adelsman, och Johanna Kenerdt) *1642 25/3 Göteborg +1687 9/12 Göteborg; kommerserresident i Göteborg och adlad 1678 (∞ II 1682: Catharina Wernle, d a Mikael W, fyrbåksinspektör, och Barbara Pekes, *1659 +1690 Göteborg).

(sHerman *1671 +1716, major, fången v Tönning 1713 16/5; hemkom 1715).

Maria *c1650 +1673<. ∞ 1669 4/5 Göteborg: Wolmar FIENDT *1630 1/11 +1676 5/10 Göteborg =22/10.

dotter, +1655 Göteborg =16/10, späd.

Magdalena *1655 Göteborg dp8/11 +1715 Göteborg =7/12 Kristine kyrka; oo 1684 13/8 Göteborg: Johan von SETH (s a Rutger S, kronfogde, rådmän i Göteborg, och Maria Fistulator) *1661 Göteborg dp21/4 +1718 Göteborg =10/7 Kristine kyrka; guvernementssekreterare i Göteborg och adlad 1716. (s Gabriel *1690 +1774, greve, riksråd; hans dUlrica Magdalena oo Arvid Silverschiöld, vars ättl: Niclas S *1934 ool964: Desirée, prinsessa).

dotter, +1658 Göteborg =7/3, späd.

Tab 7

HENRIK (s a Herman tab 6) *1643 1/8 Göteborg +1675 11/7 Göteborg =29/8 Kristine kyrka; postmästare i Göteborg, kungl. fullmakt 1672.

oo 1669 19/10 Göteborg: Ester Catharina SCHENING, +1712<; skötte postmästartjänsten i Göteborg 1675-80. oo II 1678: Johan Thelin, +>1712, postmästare från 1680.

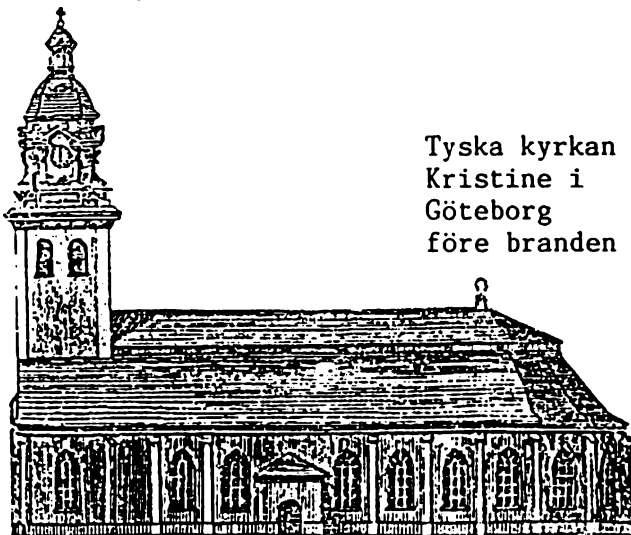
B a r n

Magdalena *1671 Göteborg dp21/1.

Elisabeth *1672 Göteborg dp27/8; var ogift 1738.

Herman *1673 Göteborg dp24/10 +1709 /10; e o underlöjtnant vid amiralitetet 1702 9/2, skeppet Öland, konvoj 1704, överlöjtnant 1705 16/2, konfirmerat 1707 11/2, på brigatinen Höken 1709, omkom vid dess strandning 1709 /10. Barnlös. oo 1707 5/2: Hedvig Maria GRIPENMARCK, +1708.

Hengjerta Christina *1675 Göteborg dp3/11. oo 1718 22/6 Göteborg: Michael MÜLLER *c1665 +1718, kapten vid Svenska livreg. till fot, major vid Sjöreg. i Göteborg (oo I 1705 5/4 Göteborg: Johanna Spalding, möjl. d a Gabriel S o Catharina Schmidt, tab 6; *1669 +1709 Göteborg =26/12). s Carl Ludvig Müller *1718 Göteborg dpl/7; levde 1738 i Amsterdam.

Tyska kyrkan
Kristine i
Göteborg
före branden

Släkten T O R S M E D E /zur Schmieden/ från Stade

(Huvudsakligen efter V Marstrands och A Meyses utredningar)

Borgerligt vapen. Sköld: i blått ett gult sädesfält bakom stängsel av gula, upptill spetsade bräder och järnbeslagen port i mitten.

Tab 1

CLAUS *c1450 +c1497; från Westfalen; förmögen köpman i Stade.

oo Gesche NN

B a r n

Thomas *>1490 +1553, köpman, tab 2.

Peter, n1524-1557 i Stade; köpte 1535 Catrine Kellinghusens egendom i Stade.

Greeta "Gretken" i Stade.

Tab 2

THOMAS (s a Claus tab 1)*>1490 Stade +1553 16/11 Flensburg =Nikolaikirche (epitafium i Schmede-Kapelle, borttaget); klädeshandlande i Flensburg, rådmann 1552; köpte fastighet Holm 3 på huvudgatan, med väg till vattnet, 1531, och angränsande fastighet Holm 1 1546,- byggde nytt hus där 1548

oo c1531 Flensburg: Drude (Gertrud) JEPSEN (d a Peter J, husägare i Flensburg, o Catrine Jensdatter Lorup) *c1510 Flensburg +1565 21/7 Flensburg, Nik.

B a r n (alla födda i Flensburg)

Reinhold *c1532 +1584, köpman, tab 3.

Anne *c1534 +1561 12/1 Flensburg. ool558: Jacob FINCKE (s a Jacob F, rådmann, o Brigitte)*c1525 Flensburg +1570 24/3 Flensburg; köpman i Flensburg, rådmann (ool: Ingeborg +1606).

dBrigitta F *c1558 +1601<. ool576 27/5: Hermann Lange (s a Hans L, rådmann, o Elsbete Fincke, syster till Jacob Fincke ovan)*c1530 Flensburg +1597, borgmästare i Flensburg, vars syster Geseke Lange oo Reinhold tor Smede, 3.

sThomas F *1561 6/1 +1656 24/4 Köpenhamn, professor, hertig Philipps livläkare på Gottorf.

Mette *c1536 +1565 Flensburg, Nik. oo c1557: Hans KELLINGHUSEN (s a Harmen K, borgare, o Agnete)*c1514 Stade +1588 17/7 Flensburg, köpman i Flensburg (oolII 1565<: Catrine Smede, d a Niss S, borgmästare i Flensburg, o Anne; *c1513 +c1587; hennes bror Jasper Smede/SCHMIDT/ oo Catharina Hoyer, syster till CASPAR HOYER II)

dAgneta K +1598 11/3. ool576: Paridum Vake *c1547 +1602, rådmann, bror till Harder Vake nedan.

Sophia *c1538 +1565 Flensburg, Nik. ool560 21/7 Flensburg: Lütke UP DER HEIDE (s a Lütke u d H, borgmästare i Flensburg)*c1530 Flensburg +1599 7/4 Flensburg; köpman (oolI 1567 13/1: Magdalene Holst, d a Frants H, borgmästare i Flensburg, o Marina Paysen; *c1542 Flensburg).

Peter? *c1540 +ung.

Catrine *c1542 +1598 14/3 Flensburg, Nik. oo 1562 10/5 Flensburg: Harder VAKE (s a Cosmus V i Stade o Dorothea)*c1528 Stade? +1599 4/11 Flensburg, Nik.; i tjänst hos Drude tor Smede c1553, kompanjon med Reinhold tor Smede 1562; köpman i Flensburg, rådmann 1575; ägde huset Holm 11.

sCosmus V, dr jur, råd o kansler i Bayern.

sThomas V, köpman i Flensburg. ool594: NN, d a Gerdt von Oesede, borgmästare.

dDorothea V ool591: Bernd von Oesede.

Dorothea *c1544 +1574 21/4 Flensburg, Nik., ogift.

Nicolaus "Claus" *1547 22/3 +1590 1/10 Flensburg, Nik. =Schmede-Kapelle (gravstenen borttagen); köpman i Flensburg, rådmän, ägde Kielseng NO staden.
 o c1568: Dorothea van der HANSFORT (d a Cornelius vdH d ä, livmedikus, o Maria Knutzen, barnbarn till Frederik I) *1550 Kolding +1608 5/6 Schleswig (ooII 1594 10/2 Flensburg; Matthias Carnarius, s a Joh.C, livmedikus, o Marg. Knutzen, vars far var halvbror till Maria K, ovan; *c1562 +1620 Schleswig, livmedikus på Gottorf) =Inga barn.
Zweene, +1567.

Tab 3

REINHOLD (s a Thomas tab 2) *1532 Flensburg, Nik. +1584 8/11 Flensburg, Nik.
 =Schmede-Kapelle (epitafium borttaget) stud i Strassburgoch Wittenberg 1543; delägare i familjens handelshus tillsammans med svågern Harder Vake 1562; köpman i Flensburg, rådmän 1580; mycket förmögen: Flensburgs borgmästare försäkrade Frederik II 1572 att Reinhold tor Smede ensam vore i stånd att bisträcka med den resterande solden för 500 soldater; kungen, hans bror Hans och den unge tronföljaren Christian (IV) deltog 1586 i dottern Gesches bröllop, som med stor pompa firades i rådhuset, varvid kungen muntert dansade med borgarfrun. (Meyse sl7 o 28).

ool563 17/10 Flensburg: Geseke LANGE (d a HansL, rådmän, o Elsebe Fincke, syster till Jacob F, tab 2) *c1543 Flensburg +1603 7/3 Flensburg, Nik. =11/3 Schmede-Kapelle vid koret norr i kyrkan.

B a r n (alla födda i Flensburg, Nikolai)

Thomas *1564 +1625, köpman, tab 4

Drude *c1567 19/4 +1610 21/9 =24/9 Köpenhamn, Frue. oo 1583 9/6 Flensburg: Peter SØRENSEN eller Severinus (s a Søren Jessen, rådmän i Ribe, o Bodil Sørensdatter) *c1542 Ribe +1602 28/7 =1/8 Köpenhamn, Frue; professor, livmedikus "Frederik IIs berömde livläkare"
 dAnne S. oo Jonas Charisius *1571 +1619, kungl.råd, diplomat.

Gesche *c1568 +1591 19/8 Flensburg, Nik. ool586 1/7 Flensburg: Hans TIMM *c1548 Stade +1608 12/4 Flensburg, Nik; köpman i Flensburg.

Mette *c1570 +1588 2/8 Flensburg, Nik. ool587 10/9 Flensburg: Cornelius van der HANSFORT d y (s a Cornelius vdH d ä, livmedikus, o Maria Knutzen, se ovan tab 2) *1546 6/5 Kolding +1627 13/5 Odense, läkare och apotekare i Odense (ooII 1596 Kiel: Katharina Ferst, d a Hans F, rådmän i Kiel, o Agnete Knutzen, vars far var halvbror till Maria K ovan; *c1566 Kiel +1655 Odense; Maria Knutzen var mor till CASPAR HOYER 11 och Katharina Fersts syster var gift med Herman Hoyer 5).
 Mette var barnlös.

Anne *c1572 +1604 18/10 Helsingør. ooI 1589 24/8 Flensburg: Hans MEIER, +1602 Helsingør. oo II 1603 Helsingør: Kristen DAVIDSEN (s a David Hansen, rådmän i Helsingør, o Katrine Hansdatter) *c1570 Helsingør +1659 Helsingør, Olai =3/5, borgare i Helsingør, tullskrivare, rådmän (ooII c1605: Sofie Knopper, d a Hans K, länsman på Ringsted kloster; *c1587). Anne var barnlös.

Hans *c1574 +1632, köpman, tab 7.

Dorothea *c1576 +1601 25/4 Helsingør. ool595 17/8 Flensburg: Hans DAVIDSEN (bror till Kristen D ovan) *c1565 Helsingør +1609 12/12 Helsingør, köpman i Helsingør (ooII c1603: Elsebe Knopper, syster till Sofie K ovan; *c1583).

Claus *c1578 +1633, köpman, tab 9.

Maria *c1580 +1653 Aalborg. ool598 27/8 Flensburg: Paul POPPE (s a Povl Poulsen P, borgmästare, o Maren Jørgensdatter) *c1565 Aalborg +1630 Aalborg.

Tab 4

THOMAS (s a Reinhold tab 3)*1564 Flensburg, Nik. +1625 Flensburg =6/9 Nikolai-kyrkan; skola i Strassburg 1576-81, stud i Leipzig 1582, Heidelberg 1583, Jena och Wittenberg; köpman i Flensburg, rådmän 1593; konkurs 1602 18/3, flyttat till Koldenbüttel; deltog från 1604 7/3 i avvecklingen av det oerhörd vidlyftiga boet, vars avslutning kungen upprepade gånger påskyndade.)

ool591 16/5 Flensburg; Magdalena HOYERS (d a Caspar H, ståthållare i Eiderstedt, furstligt råd, o Anna Wulff)*c1573 +1625<; bodde i Koldenbüttel 1615 då hon var fadder hos Jacob Hoyer 6.

B a r n

Reinhold *1592 Flensburg +c1592 Flensburg.

Anna *c1593 Flensburg +1631<. oo c1613 Koldenbüttel: Petrus CORONAEUS (s a Martin C Krey, pastor i Koldenbüttel)*c1590 +1639 6/5 Koldenbüttel; diakon i Koldenbüttel 1610, pastor 1623; han måste på grund av skulder ofta stå till svars inför prosten (Brunn II:26).

Reinhold *c1595 Flensburg +c1657 Hilleröd; vinskänk på Frederiksborg slott >1635-57.

Geseke "Gesche" *1597 Flensburg +1653 2/4 Säter, Sverige. oo Johan HELBECK *1594 Stade +1653 28/3 Säter; förvaltare vid Torshälla snidverk c1640-43 (där Christian Hoyer 18 var bokhållare 1641-46), bruksarrendator på Nisshyttan i Säter.

Marie *c1598 Flensburg +c1598 Flensburg.

Elsabe *c1600 Flensburg; okänt öde.

Claus *c1602 Flensburg? +ung.

Peter *c1604 Koldenbüttel +ung.

Dorothea *c1606 Koldenbüttel. ool643 20/6 Hamburg S:ta Katarina: Hermann BÖTTICHER, överrättsadvokat i Hamburg 1643. Hade 3 söner och 1 dotter.

Drude *c1608 Koldenbüttel; okänt öde.

Herman *c1610 Koldenbüttel +1667 /11 Söderbärke; bruksförvaltare på Larsbo bruk; se ätten TERSMEDEN i Svenska adelns ättartavlor.

Caspar *c1612 Koldenbüttel +1648 Söderbärke?

Mette *c1613; okänt öde.

Magdalena *c1614; okänt öde (kanske tvilling till Mette?).

Hans *c1615 Koldenbüttel, +1660 22/7 Nakskov; köpman i Nakskov 1641, ålderman, kapten i borgargardet vid svenska belägringen 1659. ooI 1641 1/8 Nakskov: Karen Kristensdatter *c1615 +1648 Nakskov =20/1. ooII 1652 28/3 Nakskov: Ide Hansdatter (d a Hans Nielsen på Samsø)*c1615 +1671< Köpenhamn (ooI c1661: Peder Hansen Aalborg, köpman). Barn: I Thomas *1643 +1643. I Kristen *1644 +1646. I Magdalena *1646 +1646. I Thomas *1648 Nakskov dp 12/1; stud i Lübeck 1660; okänt öde. II Hans *1654 Nakskov dp 11/6; bodde hos modern 1671; okänt öde.

Claus *c1617 +ung.

Marie *c1619; okänt öde.

Peter *c1621.

Claus *c1623.

Thomas *c1625 +c1673, köpman, tab 5.

Wappen des Hermann
for Smeden, Schweden

Tab 5

THOMAS (s a Thomas tab 4)*c1625 Flensburg,Nik. +c1673 Hillerød; köpman i Nakskov c1648; kungl tillstånd att flytta till Hillerød 1651 2/10.

oo c1648: Karen Bertelsdatter? *c1625 +c1679 Hillerød.

B a r n

Magdalene *1649 Nakskov dp 6/5, +>1694 Hillerød. oo c1673 Hillerød: Hans Hansen

HUSVIG (s a Hans Madsen H,sockenpräst,o Else Hansdatter Riber eller Svane)

*c1647 Hillerød +>1694 Hillerød; gårdsfogde på Frederiksborg slott.

Hade en vuxen dotter.

Thomas *1650 +1685, kryddkrämare, tab 6

Bertel *1651 Nakskov dp 30/11; okänt öde.

Margarethe *c1655 Hillerød +c1710 Ledøje. oo1680 Hillerød?(med kungl tillstånd):

Otto Kristoffersen Lidø *1644 Ledøje +1719 Ledøje =24/5; sockenpräst i Ledøje.

(En sondotter kallades Margarethe tor Smede *c1718 Köpenhamn +1775 Maribo. oo I 1737: Hans Reimer *1709 +1739,köpman i Maribo. oo II 1740: Niels Staal *c1713 +1794,köpman i Maribo. Flera ättlingar).

Reinhold *c1660 Hillerød +1692 Flandern; kornett på Irland 1689, kavalleri-löjtnant 1691.

Karen *c1662 Hillerød +1718 Helsingør Olai =8/8. oo I c1686: Bendix LAURSEN

*c1655 +1700 Hillerød. oo II 1703 19/9 Hillerød: Niels AAGARD *c1670 +1708

Hillerød =12/2; kungl fiskemästare.

Äldste son i I äkt. kallades Thomas tor Smede *1688 Hillerød +1726 Helsingør

Olai =28/12; stud i Hillerød 1705, privatlärare hos etatrådet Hans Leth, pro-

kurist hos en sväger, som var proviantförvaltare på Kronborg. Ogift.

Tab 6

THOMAS (s a Thomas tab 5) *1650 Nakskov dp 20/10, +c1685 Köpenhamn; kryddkrämare i Köpenhamn.

oo 1682: Gertrud Hansdatter (d a Hans Lauritzen,marinkapten) *c1655 Köpenhamn +c1711 där; fick jämte sonen kungl privilegium på ett ättiks Bryggeri 1710 22/2.

B a r n

Thomas *c1683 Köpenhamn +1713 Köpenhamn Holmens =24/1; ättiksfabrikör i Köpenhamn, burskap 1711 13/4. oo1710 29/7 Köpenhamn Holmens: Susanne Kristine WIENECKE

(d a Gert W,prost, o Marie Sassenberg)*1689 Köpenhamn Holmens dp 19/10 +1729<

dMarie *1710 Köpenhamn Nikolai dp 4/8, +1729 Köpenhamn Holmens =10/10.

dGertrud *1712 Köpenhamn Nikolai dp 16/3; okänt öde.

Tab 7

HANS (s a Reinhold tab 3) *c1574 Flensburg Nikolai +1632 Flensburg Nikolai; köpman i Flensburg; ägde lantegendom i Eiderstedt som 1611 arrenderades av Peter Matzen, men husen förstördes av brand genom dennes förvållande (process 1615-16); husägare i Flensburg 1627.

oo 1601 13/9 Flensburg: Sophie Nisdatter VESTERSEN (d a Nis Jensen V,rådman i Flensburg)*c1575 Flensburg +1640<.

B a r n

Reinhold Hansen *c1602 Flensburg,Nik. +1667< Store Hedinge; bosatt i Køge 1646, borgmästare där 1650-66. oo Brigitte +1667<.

d?Sofie Reinholdsdatter *c1648 Store Hedinge. oo1668 5/7 där: Peder HUMFELDT.

Mette Hansdatter *c1604 Flensburg,Nik. +>1665. oo c1632 Flensburg: Jokum Wilhelm i Finkenhagen +>1637 Flensburg.

Gesa Hansdatter *c1606 Flensburg,Nik. +1640 Køge. oo c1632 Flensburg: Augustus VELOU *c1600 +1647 Køge =20/4; tulltjänsteman i Køge 1631.

Claus *c1610 +1649, köpman, tab 8.

Anders *c1612 Flensburg,Nik. +1667<; bosatt i Store Hedinge.

Jokum *c1615 Flensburg,Nik. +1665 20/7 Aalborg Frue; köpman, ogift.

Tab 8

CLAUS (s a Hans tab 7) *c1610 Flensburg Nikolai +1649 Aalborg Budolphi =18/4; köpman i Aalborg.

oo c1640; Sille MAR, +1649<.

B a r n (alla födda i Aalborg Budolphi)

Lisbet *1641 dp 21/4 +>1666.

Geske *1643 dp 22/2 +>1666.

Jokum *1648 dp 30/3 +1665<; var 1665 i tjänst hos sin farbror Jokum, tab 7.

Tab 9

CLAUS (s a Reinhold tab 3)*c1578 Flensburg Nikolai +1633 på utlandsresa; stud i Strassburg 1599, Paris, Orléans; köpman i Køge, rådmän 1613; ägde gods i Eiderstedt, som först skänktes till de fattiga men enligt kungl brev 1639 överläts till professor Thomas Fincke, hans systerson, se tab 2.

oo I c1607 Køge: Marine EISENBERG (d a Elias E, domprost i Roskilde, o Thale Holst)*c1574 Roskilde +c1620 Køge (oo I c1595 Roskilde: Simon Pedersen *c1563 +1605 17/1; rådmän i Køge).

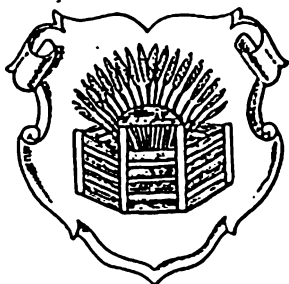
oo II c1622 Köpenhamn: Ingeborg Pedersdatter (d a Peder Hansen, kungl ränteskrivare)*c1578 Köpenhamn +1653 Køge =30/1 (oo I c1598 Köpenhamn: Claus Mechlenborg *c1570 +1619, proviantskrivare i Köpenhamn, instrux 1599).

Överlät stora jordegendomar i Köpenhamn till de fattiga 1632 (pesthuset uppfördes där).

B a r n

I Reinhold *c1608 Køge +1648 Køge =30/4; stud i Rostock 1623, köpman i Køge; ärvde fäderns gård i Køge men sålde den 1636; troligen ogift.

- 1) Till nybyggnaden lät hans kunglige gynnare Christian III leverera sex träd ur Rudeklostets skog (Rohling s419). Om Drudes förmögenhet mm, se O.Schütt.
- 2) I Flensburgs stadsmuseum finns troligen mittstycket av Reinhold tor Smedes epitafium (oljemålning på trä, h 200, br 138; inv.nr 4297). Det föreställer herdarnas tillbedjan av Jesusbarnet. På sidorna knäböjer den avlidne och hans hustru: till vänster mannen i pälsbrämrad mantel, till höger frun i svarta kläder med plisserad yttermantel och vit liten huva (Rohling s179).
- 3) Thomas tor Smede ärvde "det största köpmanshuset i hela Norden" (Rohling s358). Han besatt hela huskomplexet Holm 1-3 i vars välvda källare varorna staplades (nu "Gnomenkeller"). Beskrivning av husen finns i L Rohling "Die Kunstdenkmäler der Stadt Flensburg" (1955) s418ff. Detaljer bevaras i stadsmuseet (golvdörr mm) där också bilder finns. En del av Thomas' lantegendom nedbrann 1601 7/8. Handelshusets konkurs var oerhörd. Enbart anhörigas inestående arvmedel var c96.000 mark lübsch och övriga skulder nära 156.000 (tillsammans nu c150 miljoner svenska kronor). Största förlusten drabbade ståthållaren Herman Hoyer (13). (se Meyse s28-33). Familjen flydde till Koldenbüttel och bodde där troligen på Anna Ovenas födelsehem Hoyersverft.

Adliga ätten WULFF från Holstein

Tysk uradel. Sköld: i blått en fortskridande vit ulv. Hjälmprydnad: en ur skanskorg uppspringande vit ulv. Ättarna Pogwisch, von der Wisch, Brokowe, Knope (Knob) och Wulffersdorff (Wulverstorpe) synes ha samma ursprung (Gemensamma vapen, gods och donationer).

Tab 1

MARQUARD WULFF "Marquardus Lupus", n1228.

?B a r n (Gemensamt gods: BISSEE i Brügge (Bothkamp) nära Bordesholm).

Pape Wulf *c1230 +1290<, fogde, tab 2.

Thetlev till Bissee, n1253-80, stamfar för ätten POGWISCH. 1310 bekräftade en Detlef Pogwisch överlåtelsen av Bissee till kloster Neumünster, som 1328 flyttades till Bordesholm, vars kyrka byggdes med medel från ätten.

Johannes till (Kirch-)Barkau (Brokow) nära Bissee, stamfar för ätten BROKOWE. 1310 överlät sonen Wulf Brokove BISSEE till Neumünster.

Tab 2

PAPE WULF (s a ? Marquard tab 1) till Bissee *c1230 +1290<, riddare 1252, fogde i Kiel 1259; bevittnade greve Johans av Holstein gåvobrev till Neumünster av hela dåvarande ön (nu halvön) Eiderstedt 1285 och skänkte själv sina egendomar i Eiderstedt till kloster 1290. (Pape = präst och han var liksom riddarnas "överstepräst").

o c1260: Margarethe *c1240 +1290.

B a r n

Marquard *c1260, n1281, riddare 1296, stamfar för ätten KNOPE, - i Danmark KNOB. 1310 bekräftade sonen Wulf, till godset Knoop, överlåtelsen av BISSEE och beseglade stadfästelsen på Hartwich WULFFS och hans söners gåva till S:t Nikolaikyrkan i Kiel 1322.

Hartwich *c1270 +c1322, riddare, tab 3.

Ötto, +1290.

Johannes; stamfar för ätten WULFFERSDORFF (Wulverstorpe), ägde 1310 del i Bissee och bekräftade samma år överlåtelsen till kloster.

Tab 3

HARTWICH (s a Pape Wulf tab 2) *c1270 +c1322, riddare, bekräftade 1310 överlåtelsen av Bissee tillsammans med Albertus de Prato (=von der WISCH), med flera, överlät en ränta till kloster 1308 för själamässor för avlidna hustrun och hennes far, samt ränta till S:t Nikolaikyrkan i Kiel 1322.

o c1295: Sophie von MOYCELING (d a Conrad v M, riddare) +1308.

Conrad *c1295, klostrets prost, bekräftade jämte sina bröder faderns gåva till kyrkan i Kiel 1322 och 1339 men överlät patronatsrätten där till kloster 1338 liksom dito över skolorna i Kiel 1341.

Hartwich *c1297; skänkte jämte brodern Marquard ett hus i Kiel vid Dänische-strasse till heliga syster Alheyd (Wulverstorpe) 1350.

Marquard *c1300 +1369<, riddare, tab 4.

Tab 4

MARQUARD (s a Hartwich tab 3) *c1300 +1369<, riddare, pantsatte sina gods i byn Katmerstorp (nu Rathmannsdorf) till klostret i Bordesholm 1350.
Hartwig POGWISCH gav 1448 klostret en årlig ränta ur sin andel av Ratmerstorp i Slabbenhagen, nu Dänischenhagen. 1632 köpte Christian IV godset jämte Knoop gods med flera för att bygga Friedrichsort.

B a r n

Marquard *c1345 +1408<, riddare, tab 5.

Luder, +1399<.

Margarethe, +1402<, upptogs i klostret Itzehoe 1402.

Tab 5

MARQUARD (s a Marquard tab 4) *c1345 +1408<, riddare n1367, företrädde klostret Bordesholm.

oo c1400: N N HARGE (d n Marquard H i Kiel) *c1380

B a r n

Hartwich *c1400 +1455<, riddare, tab 6.

? Marquard *c1400, riddare.

s?Otto, n1469, då han undertecknade adelsförbindelsen.

s?Claus *c1440, herre till Schuby i Schwansen 1463?, undertecknade adelsförbindelsen 1469. I Schuby bodde 1509 Peter Wulff, i Kopperby bodde 1463 Detlef och Johann Wulff och 1509 Otto Wulff, i Winnemark bodde 1463 Johann Wulff och Grete Wulfes; allt på halvön Schwansen nära Schleswig.

s?Marquard; sålde godset Sturenhagen i amt Kiel 1540.

s?Hartwich *c1480 +>1538 (sJürgen. sIven *c1500, som protesterade jämte brodern Jürgen över farbrodern Marquards försäljning av Sturenhagen till Jürgen von der WISCH; - 1543 fanns en Just Wulff till Stevenhagen i amt Kiel).

Tab 6

HARTWICH (s a Marquard tab 5) *c1400 +1455<, riddare, företrädde klostret Bordesholm; hade patronatsrätt över S:t Nikolai kyrka i Kiel, vilket bekräftades av klostrets prost 1426.

B a r n ?

Nicolaus "Claus" *c1445 +1518, borgmästare, tab 7.

Tab 7

NICOLAUS "CLAUS" (s a? Hartwich tab 6) *c1445 +1518 Kiel, herre till godset Süderstapel i amt Gottorf-Stapelholm 1470; rådmän i Kiel 1469, borgmästare >1496-1517. Hans svåger Karsten Greverade mördades 1486/87.

oo I c1470: Sillike "Siele" N N *c1450 +>1490.

oo II c1490: Tale N N *c1470 +1550< (oo II 1518< Kiel: Bartholomeus Gireig +>1549 Kiel, borgare i Kiel).

B a r n

- I Jochim *c1470 +>1564 Kiel.
 I Claus *c1475 +>1532; borgare i Kiel.
 II Tale "Taleke", +1543 6/4 oo Marquard HOLST(E), +1522, borgmästare i Flensburg.
 sJochim Holste +1574 7/7 Flensburg; nedstucken av Boie Holste(brorson?).
 sFrantz Holste +1560 25/5, borgmästare i Flensburg 1540. oo Marina Paysen +1585.
 sJoachim Holst, köpman i Flensburg. oo Agathe Paysen +1584.
 dMarina Holst oo 1592: Christian von Eulenow *1563 +1634, rådmän i Flensburg
- II Conradt *c1495 +1561, borgmästare, tab 8.
 II Magdalena. oo >1532: Tonnies EPPING.
 II Margarete +1564<. oo N N KEISER (En Mette Kaisers oo 1567 21/9 Flensburg:
 Johan Böck, skolmästare i Flensburg).
- II dotter +>1564. oo Arendt KÖLER (s a Wichman K, borgmästare i Kiel) *c1465 Kiel
 +1545 Kiel, rådmän i Kiel 1502.
 sJochim Köler +1573<, rådmän i Kiel.
- II dotter +>1564. oo Peter? TANCKE +>1564.
 sBlasius Tancke +1564<.
- II dotter +>1564. oo Jochim SCHULTE (s a Jaspar S +1518, rådmän i Kiel 1494)
 *c1480 +1570 Kiel, rådmän i Kiel 1543.

Tab 8

CONRADT (s a Nicolaus tab 7) *c1495 +1561 Kiel; magister, herre till Südensee gods i amt Flensburg (tillhörde von POGWISCH 1472) och Süderstapel i amt Gottorf; rådmän i Kiel 1538, var rättsfogde 1543, borgmästare 1554-60; ägde hus vid Holstenstrasse, Schumacherstrasse och enfamiljhus i Fischerstrasse.
 Fick personligt brev från Martin Luther 1528 9/5 med avslöjande av kielersprästen Pravests falskhet: "Hedervärde och upplyste Conrad Wulff, borgare i Kiel, min gunstige vän.-Nåd och frid i Kristo. Arade gode vän!"... o.s.v. (Se ll. Caspar Hoyer).
 oo c1540 Kiel: Tale "Taleke" HARGE (d a Paul H, borgmästare i Kiel, o Anneke Köler, d a Wichman K, borgmästare i Kiel) *c1510 Kiel +1565<.

B a r n

- Anna *1543 Kiel +1598 Husum =21/3 Marienkirche. oo 1564 Kiel: Caspar HOYER (s a Herman H, krigsöverste, o Maria Knutzen, kung Frederik Is barnbarn) *1540 28/7 Husum +1594 19/11 Husum =22/11 Marienkirche under koret; furstligt råd, ståt-hållare över Eiderstedt, Everschop och Utholm, herre till Hoyerswort i Oldenswort och Südensee gods i Angeln (1564-78) m.m., ägde huset Schumacherstrasse 8 i Kiel m.m.
- Agathe *c1550 +1603 Husum =26/9 Liebfrauenkirchhof(kloster). oo 1582: Andreas EEBSEN (s a "Clde" Detlef E o Agathe Frodsen) +1591 Husum; hyrde hus och gård i Husum, Norderstrasse (Marten Haggas) 1584; bokhållare i fattigkassan 1585. Hans halvsvyster Anneke Ebsen *c1540 oo c1560: Lorenz Knutzen, halvbror till Caspar HOYERs mor.
 dAnneke *c1583 +1604. oo Gabriel Lovedanz +1598
 dInge *c1585. oo Cordt WULFF +1629 Husum =10/11 Liebfrauenkirchhof; bosatt i Husum, 2 kvarteret 1591-93 (dAgathe *1608 Husum +1629 Husum =19/6)
 (I Husum fanns också Johann Wulff oo Ellin, sTete *1605 Husum).

1463 utfärdade släktgrenarna ett löftesbrev till klostret Bordesholm att de för sina kära fäders salighets skull, vilka i forna tider och i många år haft klostret i beskydd och beskärn, i sin släkt med namn "de Pogwischer, von der Wischer och Wulfinger" beständigt vill förbli därmed, som var det deras eget gods.

1490 ingick klostret en överenskommelse med familjerna Pogwisch, Wulff och von der Wisch om deras gemensamma familjestiftelse "Dessulven slechte der Pogwischen, Wulven und von der Wischen".

Personregister

- Aagard, Niels 125
Aalborg, Peder Hansen 124
Achurius, Eric 81
van Achten, Govert 53
 Marten 44, 53, 54, 55
van Ackern, Rudgier 35
Adlerstam se Valtinsson
Adolf, hertig av Holstein-Gottorf 4, 8, 28, 30,
 33, 39, 44, 47, 50, 51, 52, 53, 59, 62, 94, 106, 109,
 111, 116, 119
Adolf Fredrik, svensk kung 4, 5
Agorelius, Olaus 83
von Ahlefeldt, Claus 58
Ahlberg, Eric 81
 Peter 81
Alba, hertig av 52
Albrecht den sköne, hertig av Mecklenburg-
 Güstrow 113
Albrecht I, hertig av Preussen 29
Alcinius, Abraham 89
Allwijnsson, Jacob 31
Ama, Maria Sofia 32
Andersen, Boy 66, 103
 Jürgen 13
Andersson, Anders (Milles) 6
 August (Milles) 6
 Lars 6, 85
 Mille 6
Andreas, Friedrich 99
Andrä, Dietericus 99
Anicus, Johann 41
 Peter 41
Arwidsson, Henrik 31
August I den fromme, kurfurste av Sachsen 44
Auguste, hertiginna av Holstein-Gottorf 18,
 60, 64, 71, 75, 77, 97
Axberg, släkt 82
Bobens, Volquart 104
Backens, Catharina 103
 Jacob 103
 Margaretha 103
 Ove 103, 106
Banes, Christina, Jacobs 66, 106
zu Basdahl, Anna 13, 94
Becker, släkt 83
 Theodor, Pistorius 94
Beckius, Bäckius, släkt 83
 Conrad 6
 Eric 6
 Gustaf 6
 Karl-Erik 6
 Per Erik 6
Bekeman, Bartold 46
 Nicolaus 46
Beldenak, Jens Andersen 14, 23
Bennick, Marina 95
Berg, Catharina Margareta 79
 Johan 82
Bertelsdatter, Karen 125
de Besche, Willem 33
Bildering, Jakob Johan 90
Bille, Eske 18
Björkenstam, ndlig ätt 82
 Hedvig 6
 Knut 6
Blankenfeldts, Catharina 58, 62, 63, 101
Blome, Catharina 63
 Dietrich 63
 Hans 63, 64
 Heinrich 55, 62
 Jürgen 63
Bock, Johan 129
Boingk, Christine 15
Bokelmann, Lorenz 101
 Peter 52, 101
von Born, Hanna Maria 6
 Johan August 6
Boyens, Anna 99
 Catharina 106
 Hans 103
 Margareta 105
 Sievert 40, 102
 Tebbe 106
 Volquart 105
 Wennecke 107
 Wonnecke 106
Brahm, Maria, Tersæden 6
Brandt, Catrin 106
 Eric 83
Braun, Johan 120
 Magdalena 120
Bremer, Amalia 31
 Asmus 51, 115
 Dorothea 32
 Hans 31, 32, 36
 Jacob 31
 Magdalena 31
 Maria Elisabet 31
Broders, Anna 64, 102, 103
 Hans 104
 Paul 102
Brokove, ätt 127
 Wulf 127
Brooker, Margareta 46
Burchard/s, N N 114, 115
 Catharina 114, 115
 Georg 41
 Jacob 41
Burchardi, Anton 117
Busch, Barbara 81
von Buxmer, Catarina 68
 Gisebert 68
Bäärnhjelm, adlig ätt 82
Börjesson, Nils, Drakenberg 35
Bötticher, Hermann 124
von Cardell, Carl 86, 89
Caréa, Christina 81
Carl IX, svensk kung 4, 33, 35, 37, 47, 49
Carl XI, svensk kung 4
Carl XII, svensk kung 4, 42, 47, 90
Carl X Gustaf, svensk kung 4
Carl Filip, svensk prins 33

Register

- Carl Fredrik, hertig av Holstein-Gottorf 4
 Carnarius, Dorothea Hamsfort 16, 27, 114, 116
 Johannes 16, 114, 116, 123
 Matthias 16, 27, 114, 116, 123
 Carstens, Johan 99
 Catharina, Frederik I:s älskarinna 14, 114
 Frederik I:s naturliga dotter
 2, 4, 5, 14, 15, 17, 18, 28, 114, 119
 Cedercreutz, grevlig ätt 47
 Herman 5
 Carboni, Thomas 71
 af Chapman, adlig ätt 81
 Charisius, Jonas 123
 Charles I, engelsk kung 77
 Christian I, dansk kung 4, 13, 20, 66, 110, 111
 Christian II, dansk kung 14
 Christian III, dansk kung 4, 14, 23, 24, 114,
 116, 126
 Christian IV, dansk kung 4, 8, 47, 71, 77, 123,
 124, 128
 Christian VIII, dansk kung 18
 Christian Albrecht, hertig av Holstein-
 Gottorf 4
 Christian August, hertig av Holstein-
 Gottorf 4
 Christiernin, släkt 82
 Christina, svensk drottning oö Carl IX 4, 33,
 37, 47, 49, 52
 Christina, svensk drottning 4, 34, 77, 79
 Christine oö hertig Adolf av Holstein-
 Gottorf 51, 55, 62, 64
 Christoffersen, Peter 94
 Clio, Georg 70
 Coch, Caspar 62
 Codt, Johann Clausen "Rollwagen" 59
 Collberg, Elias 6, 83
 Margareta 6
 Coppersmit se Cypraeus
 Coronaeus, Martin, Krey 47, 124
 Petrus 47, 65, 124
 Cronstedt, Gabriel 90
 Crusius, Georg 105
 Cröchel, Johann 92
 Cypraeus, Hieronymus 33, 58
 Nicolaus 51
 Paul/Coppersmit/51, 52, 58
 Cörper, Elsabe 109
 Georg 109, 116
 Hans 109
 Danckwerth, Caspar 45, 75, 103
 Hans 103
 Joachim 75, 103
 Peter 70, 71, 103
 Theodor 103
 Daniels, Augusta Maria 41
 Catharina 102
 Claus 41
 Davidsen, Hans 123
 Kristen 123
 Degener, Hans, 14, 20
 Henning 20
 Degener, Hillike 14, 20
 Marike?, Frederik I:s älskarinna
 14, 113
 De la Gardie, Jacob 16
 Desirée, svensk prinsessa 5, 121
 Detlefs, Mumm 105
 Diedrichsen, Lambert 114, 115
 Dirckes, Jacob 40, 102
 Wencke 102
 Dorothea, dansk drottning 4, 29, 111
 Drakenberg, adlig ätt 82
 Nils Börjesson 35
 Dust, Nicolaus 108
 van Dyck, Anthonis 77
 Jacob 35
 Ebsen, Andreas 129
 Anneke 100, 117, 129
 "Olde" Detlef 117, 129
 Eby 117
 Friedrich 100
 Eckleff, Anna 104
 Friedrich 104
 Hans 104
 Henning 63, 64, 104, 106
 Eisenberg, Elias 126
 Marine 126
 von Eitzen, Gertrud 58
 Ekebon, Ekeboom, Anna-Maria 86
 Gertrud 86
 Gustafva 81
 Hindrick 86
 Matthias 86
 Ekengren, Sebastian 79
 Ekström, Petter 78
 Elzevier, Ludvig 78
 Eminga, Frederich 51
 Epping, Tonnie 129
 Erik av Pommern, kung 66
 Ericsson, Brita (Holmberg) 6
 Eriksson, Anders (Ramberg) 6
 Peder Rosensköld 35
 Ervalla, Maria 83
 von Essen, Georg Didrik 90
 Esplund, släkt 83
 Etzen, Edsen, Christine 95, 100
 Lorenz 28, 31, 94, 95
 von Eulenow, Christian 120
 Fassin/g/, Anna 82
 Catharina 82, 83
 François 82
 Fedders, Volquard 99
 Fernqvist, Magnus 82
 Ferst, Hans 16, 30, 36, 114, 116, 123
 Jasper 116
 Katharina Hamsfort 15, 16, 23, 26, 30,
 82, 114, 116, 117, 123
 Magdalena 16, 30, 36, 120
 Fester, Agnes 15
 Margareta 15
 Michael 15, 20
 Festersen, Peter 15

- Fiendt, Wolmar 120
 Fincke, Brigitta 122
 Elisabe 122, 123
 Jacob 122, 123
 Thomas 122, 126
 Fischbach, Jacob 92
 Fischer, David 86
 Fischier, släkt 83
 Fistulator, Maria 121
 Floris, Johann Dirck 41
 Forcke, Jasper 15, 28
 Franz, hertig av Sachsen 63
 Frederik I, dansk kung 2, 3, 4, 5, 9, 11, 12, 14, 17,
 18, 20, 21, 29, 109, 112, 113, 114, 115, 123, 129
 Frederik II, dansk kung 4, 123
 Frederik III, dansk kung 4, 78
 Frederik IV, dansk kung 42, 57
 Frederik VI, dansk kung 18
 Frederikke o Christian Albr. av Holstein-G. 4
 Friederich III, hertig av Holstein-Gottorf 4
 61, 70, 72, 75, 77
 Friederich IV, hertig av Holstein-Gottorf 4
 Fries, Bernard Wigbold 14
 Friese, Catharina 98
 Hans 98
 Frodsen, Agathe 129
 Berend 15, 28, 100
 "Junge" Frodde 28
 Ingeborg, Heitman 58
 Johann 15
 Margareta 100
 Salome 15
 Funck, Anna 79
 Fust, Broder 104
 Fynne, Bernd 12
 Geissler, Heinrich 58
 Gentzel, Conrad 99
 Elisabet Dorotea 99
 Johann 43, 99
 von Gersdorff, N N 92
 Geseke, Frederik I:s naturliga dotter 4, 5,
 14, 115
 Gillström, Maria 6
 Gireig, Bartholomeus 109, 128
 Girenus, Daniel 82, 84
 Gustaf 82
 Gonnens, Boy 106
 Gotkens, Anna 14
 Grage, Bernhard 105
 Gramsdorff, Edela Catharina 81
 Greverade, Karsten 128
 Grip, Carsten 109
 Gripenmarck, Hedvig Maria 121
 Grofe, Hans 46
 Gustaf II Adolf, svensk kung 4, 33, 34, 35, 37,
 75, 77
 Gustaf III, svensk kung 4
 Cyldenstjerne, Knud 25
 Gyllengahn, adlig ätt 82
 von Hagen, Jürgen 20
 Hagge/s/, Catharina 94, 95
 Marcus 94
 Marten 129
 Hagströmer, adlig ätt 82
 Hamilton, grevlig ätt 5
 Gustaf David 5, 31, 32
 Hugo 31
 Hamkens, ägare av Hoyerswort 75
 Hammarberg, Gustaf 31
 van der Hamsfort, Cornelius (I) d ä 14, 16,
 20, 22, 23, 24, 44, 110, 114, 116, 123
 23, 25, 26, 30, 78, 114, 116, 117, 120, 123
 Cornelius (II) d y 16,
 Cornelius (III) 16, 60, 65
 Dorothea 16, 27, 114, 116
 Henrik Orschotanus 14
 Johannes 14
 Katharina Ferst 15, 16,
 23, 26, 30, 82, 114, 116, 117, 123
 Magdalena 15, 16
 Margaretha 16
 Hans, dansk kung 21
 Hans, dansk prins 123
 Hans, Anna 103, 105
 Hans, Anneke, se Hoyers, Anna Ovena
 Catharina 66
 Harding 104
 Iver 103
 Jacob 105
 Lorentz 40, 99, 102
 Margareta 102, 103
 Mewes 66
 Sievvert 104
 Wabe 102, 103
 Wenneke Jacobs 66, 67
 Hansdatter, Gesa 125
 Gertrud 125
 Ide 124
 Katrine 123
 Mette 125
 Hansen, Augustin 111
 David 123
 Knuth 99
 Peder 126
 Reinhold 125
 Hansson, Eric (Ramberg) 6
 Hans 6
 Johan 6
 Robert 6
 Hardings, Anna 103
 Frau 102, 103
 Hans 102, 103
 Jon 66, 102, 103, 104
 Harens, Steffen 66
 Tete 99
 Harge, Anna 108
 Clara 109, 116
 Claves, Nicolaus 108

Register

- Harge, Jochim 109
 Marquard 108,128
 Paul (Pawel) 108,109,116,118,129
 Sivert 108
 Tale (Taleke) 45,109,118,129
 Tymm 108,109,118
- Harmens, Aegidius 98
 Harmen 98
- Harsen, Ocke 103
 Hebel, Marcus 86
 Hedemann, Erich 103
 Hedvig Eleonora oo Carl X Gustaf av Sverige 4
 Hedvig Sofia oo Friederich IV av Holstein-Gottorf 4
 von Heijne, adlig ätt 82
 Axel 6
 Sven Alfred 6
- Heimreich, Anton 45
 Heincke, Johann 41
 Heitmann, Ingeborg Frosden 58
 Helbeck, Heinric 88
 Johan 47,88,124
- Hemmings, Frau 105
 Hemmingsson, Irma Raeder 6
 Hennings, Bane 66
 Cathrina 94
- Henninz, Claus 35
 Henrik Lejonet 13
 Henriksdotter, Anna Margareta 5,31
 Brita 31
- Henriksson, Mathias 86
 Herfort, Anna 95
 Egidius 95
- Heye, Jep 22
- Hildebrand, Henrik Jacob 32,
 Jacob Henrik 32
 Jakobina Henrietta 32
- Hilleström, Elias 82
 Elisabet 6
- Hofsten, släkt 83
 von Hofsten, adlig ätt 82
- Holdensen, Jens 119
- Holm, Karsten 21
- Holmberg, släkt 83
 Maria 6
- Holst/e/, Boie 129
 Frantz 122,129
 Joachim 129
 Magdalena 122
 Marina 129
 Marquard 129
 Thale 126
- von Holte, Cathrina 46
 Gerhardt 46
 Vincent 46
- Hoppe, Gertrud 95
- Hoyer, adlig ätt 101
 Abigail 95
 Abraham 86
- Hoyer, Adelheide 95
 Aegidius 93,97,98,99
 Agneta 30,42
 Andreas 93,98,99
 Ann Margret 43
 Anna, Anneke, 15,20,31,32,33,36,41,58,60,
 95,97,99,100
 Anna Elisabet 86
 Anna Marie 86
 Anna Ovena 16,31,33,59,60,62,63,64,
 65-78,102-107,126
 Arend 41
 August 58
 Beata 6,83
 Brigitta 96
 Carolina 86
 Caspar(11) 4,5,6,7,8,15,18,20,22,25,26,
 30,33,39,44-57,58,59,61,62,92,94,100,
 103,106,113,117,122,123,124,129
 Caspar(14) 7,60,72,76,77,79,80
 Caspar(15) 7,79,80,81
 Caspar(17) 7,81
 Caspar 32,58,92
 Catharina 5,15,20,28,30,85,97,99,120,122
 Catharina Magdalena 99
 Cecilia 58
 Christian(18) 4,6,7,32,60,72,74,82-83,
 84,85,124
 Christian 85,98
 Christian Caspar(16) 7,80,81
 Christina, Christine, Stina 13,60,72,74,82,
 84,85,94,95
 Christina Maria 81
 Claus 93,95,100,117
 Conrad 79
 Conradt Wulff(12) 7,31,33,39,44,46,55,62,
 101
 Dietrich 100
 Dorothea 58
 Elisabet 6,79,81,82,85,99
 Elisabet Margarethe 41
 Elsabe 97,100,101
 Frans Conrad(20) 7,82,83,85
 Fredric 80
 Friederich-Herman(21) 7,60,72,73,74,78,79,
 86-89,90
 Fredrica Catharina 79
 Gertrud Schulz 86,89
 Hans(7) 7,30,31,35,41
 Hans(9) 7,41
 Hans 93,95,100,101
 Hans Adolf(23) 7,18,46,47,92
 Hans Conrad 60
 Hans Fredric 81
 Hartwig 13
 Helena Christina 85
 Herman(3) 4,7,8,9,10,11,13,14-27,29,36,44,
 79,94,96,110,114,119,129
 Herman(5) 4,5,7,16,18,28,30,36,40,46,120,123

Register

- Hoyer, Herman (13) 4, 6, 7, 31, 33, 46, 50, 53, 54, 59-78, 79, 82, 86, 101, 106, 126
 Herman (19) 7, 82, 84
 Herman, Harmen, 13, 15, 41, 93, 94, 96, 97, 98, 100
 Hermann Friedrich 79
 Hinrich(1) 7, 12, 13, 101
 Hinrich 13, 93, 97, 98, 99, 100
 Ida 97
 Ingeborg 81, 96
 Jacob(2) 7, 12, 13, 14, 94, 114
 Jacob(4) 4, 5, 7, 15, 18, 28-29, 30, 36
 Jacob(6) 4, 5, 7, 28, 30, 31-39, 40, 58, 60, 71, 75, 103, 120, 124
 Jacob(8) 7, 40, 43
 Jacob(10) 7, 41
 Jacob 85, 93, 94, 95, 96, 97, 99
 Joen 100
 Johan, Hans 13, 85, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99
 Jonas 93, 96, 97, 101
 Jürgen 15, 28, 52, 93, 94, 95
 Jürgen Herman 86
 Kerstine 97
 Lambert 13
 Lorenz 95, 96, 101
 Magdalena 5, 6, 31, 41, 47, 65, 80, 82, 84, 85, 99, 124
 Margareta 5, 7, 12, 13, 15, 20, 41, 46, 71, 81, 93, 94, 95, 97, 98, 99, 100, 119
 Maria 6, 15, 24, 28, 46, 58, 60, 72, 74, 76, 79, 83, 85, 96, 98
 Maria Elisabet 81
 Nickels 99
 Petter 85
 Salome 100
 Sievert 32, 40, 41
 Sillike 47, 53
 Sophia 80, 83, 86
 Susanna 81
 Thomas 96
 Ulric(22) 7, 79, 86, 90-91
 Hubert, Harmen 65
 Hultberg, släkt 82
 Humfeldt, Peter 125
 Hundertmark, Benedict 52, 109, 116
 Hunnens, Jacob 66, 103, 106
 Husvig, Hans 125
 Hävel, Joakim Kristian 86
 Hökeflycht, Eric Gustaf 81
 Helena Dorotea 81
 Höyer, Henrik 84
 Ingvarius, Agneta Maria 42
 Iven, Evert 95
 Peter 95
 Ivers, Margareta 104
 Suster 119
 Jacobs, Christina Banes 66, 68, 106
 Heerde 43
 Ida 103, 106
 Jacobs, Joen 99
 Margareta 40, 102
 Ove 105
 Peter 120
 Wenneke, Wencke 60, 66, 106
 Jepsen, Drude 16, 122, 126
 Peter 122
 Jessen, Søren 123
 Joens, Iver 106
 Margareth 99
 Johan, greve av Holstein 127
 Johan el Hans d.ä.(Christian III:s halvbror) 28
 Johann Adolf, hertig av Holstein-Gottorf 4, 8, 16, 39, 44, 52, 55, 58, 62, 63, 64, 116, 117
 Johanne Elisabet av Holstein-Gottorf 4
 Johannis, Andreas 99
 Anna 42
 Johansen, Eberhard (Herfort) 95
 Jones, Wennecke "Wonck" 67
 Jons, Anna 66
 Boy 106
 Frau 102
 Harding 102, 103
 Ida 103
 Peter 62, 103, 106, 107
 Tete 66, 102, 104, 105
 Jonsson, Mary 6
 Junge, Nicolaus 62, 63, 64, 102, 103
 Jürgen/s/, Hans 41
 Matthias 98
 Reinholt 13
 Jøgensdatter, Maren 123
 Kaisers, Keiser, Käyser, N N 129
 Heinrich 36
 Mette 129
 Kale/n/, Catharina 119
 Jesper 119
 Johannes 15, 28, 52, 119
 Karl den store 13
 Karl V, kejsare 113
 Katarina II av Ryssland 4
 Kellinghusen, Agneta 122
 Catrine 122
 Hans 119, 122
 Harmen 119, 122
 Kenardt, Kinnaird, Hans 31
 Johanna 120
 Ketels, Georg 30
 Ketelsen, Anna 96
 Lorenz 96
 Peter 116
 Khemme, Johannes 16
 Kihlberg, Maria 6
 Kikebusch, Melchior 17
 Kirstenius, N N 86
 Kjellander, Bo 6
 Clara 6
 Gunnar 6
 Linus 6

Register

- Kjelldorff, Bertil 6
 Gunborg, Öhman 6
 Knope, Knob, adlig ätt 127
 Wulf 127
 Knopper, Elsäbe 123
 Hans 123
 Sofie 123
 Knutzen, Abel 114, 115
 Agathe 117
 Agnete 16, 26, 30, 114, 116, 117, 123
 Anna 100, 117
 Catharina 114, 115
 Geseke 116
 Hans d y 4, 14, 26, 44, 100, 110, 111, 112, 113, 114, 116, 117,
 Hans d ä 110, 111, 113
 Hans, Johann 113, 115, 116
 Iven 111, 116
 Jacob 114
 Lorenz 100, 110, 114, 116, 117, 129
 Luder 111, 116
 Magdalena 109, 116
 Margareta 16, 114, 116, 123
 Maria, Marike 4, 5, 14, 15, 16, 20, 23, 24, 26, 27, 30, 70, 110, 111, 114, 116, 117, 123, 129
 Matthias 16, 26, 30, 44, 51, 109, 110, 113, 114, 115, 116, 117
 Nicolaus 111
 Nicolaus, se Teting
 Paul 110, 114, 116, 117
 Peter 110, 111, 116
 Salome 117
 Kock, Peter 95
 Kone, Dorothea 100
 Kramer, Andreas 103
 Kremer, Krenmer, Agnete 15, 28, 33, 79
 Lorenz 15
 Peter 15, 16
 Salome 15
 Krey, se Coroneus
 Kristensdatter, Karen 124
 Krumb, Johann 16, 117
 Lambert 117
 Kuhlmann, Johann 58, 62, 63, 64, 102
 Marina 64
 Köler, Anneke 109, 118, 129
 Arendt 118, 129
 Eggert 118
 Jochim 118, 129
 Margareta 118
 Wichman 109, 118, 129
 von Lachmann, Lakemann, Andreas 46
 Dietrich 16, 46, 58
 Heinrich 46
 Jacob 46
 Lagerhjelm, Christina 6
 von Landesbergen 13
 Lange, Daniel 35, 40
 Gesche, Geseke 16, 47, 122, 123
 Hans 122, 123
 Lange, Hermann 122
 Lårsdotter, Kerstin i Nortorp 85
 Larsson, Anders 6
 Hans i Hjulsjöby 84
 Hans i Timanshyttan 85
 Laurens, Boy 105, 107
 Heerde 102
 Sax 105
 Volquart 105
 Laurensen, Edde 28
 Lauritzen, Hans 125
 Laursen, Bendix 125
 Le Blon, Michel 77
 Lemmens, Christina 84
 Petter 84
 Leth, Hans 125
 von Leys, Andreas 79
 Susanna 79
 Lidö, Otto 125
 Lindsay, Jacob 31
 Margareta 5, 31
 Lohmann, Hartwig 70
 Lonnerus, Andreas 98
 Lorentz/en, Brigitta 96
 Cathrina 99
 Hans 40, 102, 106
 Lorens 102
 Peter 96
 Lorup, Catrine 122
 Jens 122
 Lossius, Lucas 44
 Lovedanz, Gabriel 129
 Luth, Clara 103
 Detlef 103
 Luther, Martin 48, 109, 129
 von Lutten, Catharina 96
 Hilmar 96
 Rudolph 96
 Löfman, Catharina B. 6
 Mackeus, Christian 81
 Johan Fredric 81
 Maes, Anna 46
 Caspar 46
 Jürgen 46
 Konrad 46
 Marie 46
 Magnus, dansk prins 44
 Malmberg, Catharina 6
 Elisabet 6
 Frans 6, 83, 85
 Johan 85
 Maria 6
 Olof 83, 85
 Mar, Sille 126
 Maria Eleonora oo Gustaf II Adolf 60, 75, 77, 78
 Matsson, Olof, Malmberg 83, 85
 Matthies, Anna 98
 Matzen, Claus 117
 Peter 125

- Mechlenborg, Claus 126
 Meier, Hans 123
 Meurer, Philipp 58
 Mewes, Hans 66, 105
 Wabe 66
 Meyer, Henrich 13, 94
 Michaelis, Anna 42
 Tobias 42
 Milles, Carl 6
 Missener, Hans 17
 Moldenit, Asmus 59
 Johannes 77, 78
 Moller, Anna 46
 Eberhard 46
 Gesche 46
 Johannes 96
 Olaus Henrik 96, 97, 101
 Vincent 31, 46, 71
 Momma, bröderna 86
 Moraeus, släkt 82
 von Morian, Catharina Elisabet 6
 von Moyceling, Conrad 127
 Sophie 127
 Mulus, Caspar 44
 Mummens, Anna 105
 Detlef 105
 Frau 105
 Hans 105
 Ove 105
 Sievert 105
 Tebbe 105
 Volquart 105
 Munsen, Johannes 55
 Müller, Carl Ludvig 121
 Michael 121
 Möller, Berend 116
 Nack/e/, Catharina 96, 97
 Helena 96
 Nassach, Fredrik 79
 Petter 79
 Neuhaus, Agnete 16
 Neüendorff, Johan 81
 Johan Fredric 81
 Martin Christoffer 81
 Nielsen, Hans 124
 Nilsson, Maria (Norlind) 85
 Nilsson, Per, borgmästare 75
 Nissen, Laurenz 97
 Norlind, Jöns 85
 Maria 85
 Ockens, Frauwe 66
 Hein 104
 von Oesede, Bernd 122
 Gerdt 122
 Outzen, Ingeburg 95
 Laurenz 95
 Ovens, Anna, se Hoyers
 Ovenius, Laurentius 105
 Ovens, Anna 63, 66, 67, 68, 106, 107
 Boy 107
 Catharina 105, 106, 107
 Frau 106, 107
 Hans 66, 67, 68, 105, 106, 107
 Hein 105, 107
 Jon 66, 67, 105, 106, 107
 Laurens 106, 107
 Mewes 60, 63, 64, 66, 67, 69, 105, 106, 107
 Ove 107
 Süster 106
 Volquart 107
 Wabe 105
 Wennecke 107
 Palme, Gunnar 6
 Olof 6
 Palmfelt, Christina 90
 Pantzerhielm, Erik 6
 Eva 6
 Pauli, slakt 119
 Pauls, Broder 102, 103
 Hans 102
 Paulsen, Jacob 119
 Payens, Magdalena 14
 Paysen, Agathe 129
 Marina 122, 129
 Pedersdatter, Ingeborg 126
 Pedersen, Simon 126
 Pekes, Barbara 120
 Persdotter, Elisabet 81
 Peter den store av Ryssland 4, 42
 Peter III, rysk tsar 4
 Peters, Boye 99
 Claus 98
 Hans 103
 Jacob Hans 99
 Jon 103, 106
 Sievert 102, 103
 Süster 30, 120
 Tete 103
 Petersdotter, Agneta (Welmansson) 84
 Petersen, Johan 94
 Lorentz 94
 Maria 94
 Sönke 28
 Petri, Ingvarius 42
 Peyron, adlig ätt 82
 Pfeiff, Johan-Jacob 31, 36
 Philipp, lantgreve av Hessen 119
 hertig av Holstein-Gottorf 39, 122
 skarprättare i Husum 77
 Philip II, spansk kung 52
 Pilgrims, Gisbert 98, 100
 Pistorius, Johannes 13, 44, 45, 94
 Theodor 94
 Pogwisch, adlig ätt 21, 45, 127, 129
 Claus 51
 Detlef 127
 Didrich 51

Register

- Pogwisch, Hartwig 128
 Pohlmann, Peter 46, 92
 Poppe, Paul 123
 Poppens, Anna 103
 Catharina 103, 106
 Margareta 103
 Sievert d y 64, 103, 106
 Sievert d ä 32, 103, 106
 Post eller Franzen, Jürgen 95
 Poulsen, Povl 123
 de Prato = von der Wisch
 Pravest, Wilhelm 129
 Queckfeldt, Anna Jacobina 90
 Jacob Johan 90
 Raeder, släkt 83
 Ester 6
 Irma, Hemmingsson 6
 Ramberg, släkt 83
 Anna 6
 Christina 6
 Eric 6
 Olof 6
 Rantzau, adlig ätt 2
 Johann 14
 Otto 51
 Paul 52, 63
 Rasch, Rudolph 99
 Thomas 58
 Rathlau, Otto 28
 de Rees, Gillius 31, 37
 Reinholdsatter, Sofie 125
 Reimer, Hans 125
 Riber eller Svane, Elsa 125
 Ripen, Claus 97
 von Ritzerow, Axel 13
 Otto 13
 Robsahm, Magdalena 6
 Rollwagen, Johann Clausen Codt 59
 Rolufsen, Jeromino 119
 Rosenberg, Catharina 6
 Rosensköld, Peder Eriksson 35
 Rotkirch, Christina Catharina 6
 Rotkopp, släkt 83
 Barbro 6
 Rothlöben, Christina 84
 Rover, Jost 14
 Rudbeck, friherrlig ätt 82
 Rudolf II, kejsare 46
 Ruhrmann/s/, Anna 41
 Arend 41
 Sadolin, Jörgen 25
 von Santfort, Elisabet 31, 37
 Justinus 31, 37
 Sassenberg, Marie 125
 Sax, Hans 104
 Peter, fattigföreståndare 15, 28
 Peter, historiker 45, 61, 62, 65, 66,
 101, 103, 106, 107
 Schacht, Johan 12
 Schachten, släkt 12
 von Schack, adlig ätt 13, 21
 N N, kanik i Bremen 13, 94
 Berthold 13
 Ekkehard 13
 Hans 13
 Hartwig 13
 Heinrich 13
 Hermann 13
 Johann 13
 Ludolf 13
 Margareta, Metta 13, 94, 114
 Otto 13
 Schattenberg, Anna 96
 Thomas 96
 Schening, Ester Catharina 121
 Schierp, Anna 79
 Schmidt, Smede
 Andreas 120
 Anna 120
 Catharina 119, 120, 121, 122
 Elisabet 121
 Hans 120
 Henrietta Chr. 121
 Henrik 120, 121
 Herman 5, 95, 119, 120, 121
 Hinrich 5, 16, 30, 120
 Iver 119
 Jasper 15, 119, 120, 122
 Magdalena 5, 121
 Margareta 119
 Maria 120
 Niss d y 5, 15, 64, 119, 120
 Niss d ä 30, 119, 122
 Otto 119
 Schnell, Johannes 70
 Schröder, Elsabe 116
 Jacob 115, 116
 Johannes 46
 Ursula 109, 115, 116
 Schulte, Jaspas 129
 Jochim 129
 Martin 119
 Schulz, Gertrud 86, 89
 Jöran 86
 Peter 99
 Schulze, Dorothea 31, 39, 58, 62, 101
 Elisabet 101
 Hieronymus 58, 62, 101
 Margareta 62, 63, 101
 Schumacher, Wilhelm 32, 60, 71
 Schweins, Anna 98
 Tete 98
 Schwelund, Anna 95
 Thomas 95
 Schwenckfeld, Caspar, spiritualist 70
 Schültz, Jürgen 80
 Schürer von Waldheim, adlig ätt 82

- Sehestedt, Ditlev 51
 Paul 113
 von Seth, Gabriel 5, 121
 Johan 121
 Rutger 121
 Ulrica Magdalena 121
 Severinus, Peter Sørensen 123
 Siemens, Herman 60
 Ocke 66, 104
 Peter 60, 71
 Sievert/s/, Sievertz
 Friedrich 104
 Hunne 66
 Iver 104, 119
 Jacob 43, 104
 Johann 101
 Margret 43
 Margareta 40, 104
 Ove 39, 44, 104, 105
 Peter 43
 Sievertsen, Sievert 63
 Silfverschiöld, Arvid 121
 Desirée 121
 Niclas 5, 121
 Skaccus de Bardewic 13
 Skog, Olaus Jonæ 78
 Skytte, Johan 33, 60, 75
 Smede, se Schmidt och tor Smede
 Snöberg, släkt 82
 Sofie, dansk änkedrottning 87
 Soltow, Anna 14, 24
 Erich 14
 Spalding, Gabriel 120, 121
 Herman 120
 Johan 120
 Johanna 121
 Splenters, ätt 111
 Splinters, ätt 111
 Staal, Niels 125
 Steffens, Hare, 40, 66, 105
 Ulf 66, 105
 Stenbock, Magnus 42, 43
 Stonekerl, Hans 118
 Stricker, Anna 96
 Bernhard 96
 Strokirk, släkt 82
 Carl Fredrik 6
 Catharina 6
 Elias 6
 Evert 6
 Jeppe 6
 Knut 6
 Sturm, Catharina 97
 Joachim 97
 Sundius, Eric 82
 Sønniksen, Peter 28
 Sørensdatter, Bodil 123
 Sørensen, Anne 123
 Peter 123
 Staël von Holstein, adlig ätt 82
 Tajarden, släkt 82
 Tancke, Blasius 129
 Peter 129
 Tast, Herman 116
 Tersmeden, adlig ätt 47, 82, 124
 Carl 6
 Carl Adolf 6
 Catharina 6
 Eric 6
 Jacob 6, 47
 Johan Jacob 6
 Lars 6
 Maria Brahm 6
 Reinhold 5, 6
 Tetens, Back 103
 Frau 102, 104
 "Junge" Hans 102
 Hare 99
 Hein 66
 Johannes 40, 102, 103
 Jon 102
 Margareta 104
 Ove 66, 67, 104, 105, 106, 107
 Peter 32, 103
 Teting, Nicolaus Knutzen 70
 Thelin, Johan 121
 Thenner, Anna 16
 Caspar "Jesper" 16
 Cornelius 16
 Hieronymus 15, 16
 Maria 16
 Thies, Anna 47
 Caspar 47
 Conrad 47
 Dorothea 47
 Hans 47, 53
 Maria 47
 Matthias 47
 Thiesen, Johann 47
 Thuk, Marten 99
 Tiling, Brigitta 95
 Joachim 95
 Timm, Hans 123
 tor Smede, Anders 125
 Anna, 47, 65, 122, 123, 124
 Bertel 125
 Caspar 124
 Catrine 122
 Claus, Nicolaus 16, 116, 122, 123,
 124, 125, 126
 Dorothea 122, 123, 124
 Drude 123, 124
 Elsabe 124
 Gertrud 125
 Gesa, Gesche, Geseke 47, 88, 123, 1
 125, 126
 Greta, Gretken 122
 Hans 123, 124, 125, 126
 Herman zur Schmiden 5, 6, 47, 65,
 82, 124
 Jokum 125, 126
 Karen 125

Register

- tor Smede, Lisbet 126
 Magdalena 88, 124, 125
 Margareta, Metta 16, 119, 122, 123,
 124, 125
 Maria 123, 124, 125
 Peter 122, 124
 Reinhold 16, 47, 122, 123,
 124, 125, 126
 Sophia 122
 Thomas 16, 31, 46, 47, 49, 58, 61, 65, 122,
 123, 124, 125, 126
 Zweene 123
 Truckenbrodt, Niels 95
 Tursson, Jonas 95
 Ulfs, Bogge 66
 Ulfvenklou, Eva Margareta 90
 Ulrika Eleonora, svensk drottning 4
 Up der Heide, Lütke 122
 Vake, Cosmus 122
 Dorothea 122
 Harder 122, 123
 Paridum 122
 Thomas 122
 de Vale, Cornelis 14
 Valtinsson, Elisabet (Adlerstam) 6
 Velou, Augustus 125
 Vester, se Fester
 Vestersen, Nis Jensen 125
 Sophie 125
 Volquarts, Volquartz,
 Anna 105
 Boy 105
 Erich 107
 Frau 104, 105
 Gustav M. 107
 Hans 107
 Hein 104
 Hemming 104
 Hermann 107
 Jon 107
 Laurens, Lorens 105, 106
 Matthias 107
 Mewes 106
 Ove 105
 Wagner, Margareta 81
 Wanchres, Wilhelm 16
 Wedowius, Nicolaus 70, 105
 Wehrkamp, Berend 46
 Weigel, Valentin, teosof 70
 Weingarten, släkt 83
 Welamsson, Agneta Petersdotter 84
 Peter 84
 Wennis, Dirck 102
 Junge Tete 102
 von Werdenhagen, Johann Angelius 78
 Wernle, Catharina 120
 Mikael 120
 Westerman, Nicolaus 120
 Wetke, Hans 15
 Joachim 15, 20
 Johann 15
 Wibers, Harding 66, 102
 Wichmans, Katarina 118
 Wiehe, Anna, Anneke 28
 Conrad 94
 Henning 94, 95
 Herman 28, 94
 Wienecke, Gert 125
 Susanne Krist. 125
 Wilhelm, hertig av Lüneburg 13
 Wilhelm av Oranien, ståthållare 52
 von Winterfeld, Magdalena 63
 Wirtz, Paul 100
 von der Wisch, adlig ätt 45, 127, 129
 Albertus 127
 Claus 51
 Detlef 51
 (von der) Wisch, Elsabe 109, 116, 117
 Jürgen 71, 128
 (von der) Wisch, Laurens 109
 (von der) Wisch, Magdalena 109
 Wittorp, Anna 116
 Jochim 109
 Wolrichs, Junge 66
 Wulff, adlig ätt 21, 45, 129
 Agathe 129
 Anna 6, 45, 53, 54, 55, 106, 124, 129
 Claus, Nicolaus 109, 118, 113, 129
 Conradt 45, 48, 109, 118, 127, 129
 Cordt 129
 Detlef 128
 Grete 128
 Hartwich 127, 128
 Inge 129
 Iven 128
 Jochim 129
 Johan/nes/ 127, 128, 129
 Just 128
 Jürgen 128
 Luder 128
 Magdalena 129
 Margareta 128, 129
 Marquard 108, 127, 128
 Otto 127, 128
 Pape 127
 Peter 128
 Tale 129
 Tete 129
 Thetlev 127
 Wulffersdorff, Wulverstorpe, adlig ätt 127
 Alheyd 127
 Johannes 127
 zur Schmidten, Herman, se tor Smede
 Åkerman, Anders 79
 Öhman, Ebba Carolina Andersson 5
 Öhman, Gunborg Kjelldorff 6
 Östlund, släkt 83

Källor och litteratur.

- Achelis, Th O: Matrikel des schleswigischen Studenten 1517-1864, I (1966).
- Almqvist, H: Göteborgs historia (1934).
- Almqvist, J A: Frälsegodsen i Sverige under storhetstiden, IV:3 (1976).
- Anderson, A/Pistorius, J/: Quattuor centuriae epistolarum (1971).
- Andresen, L: Jacob Hoyer aus Husum und der Königsberger Hof 1538-42 (Die Heimat 6, 1930).
- Andresen, L - se även Zeitschrift och Quellen.
- Angelus, A: Holsteinische Chronica (1596).
- Appuhn, H: Sankt Marien in Husum (Schriften des Nissenhauses in Husum, 2, 1953).
- Archiv der Schleswig-Holstein-Lauenburgischen Gesellschaft für vaterländische Geschichte, 20 (1867). Beiträge zur Adelsgeschichte, s419-497.
- Arup, E: Danmarks historie (1932).
- Bechstadius, C N: Then Adelige och Lärde svenske sjöman..(1734) s63f.
- Bonde, A o Hvidtfeldt, J: Personalhistoriske oplysninger om Borgmestre, rådmaend, byfogeder og beskrivere i Flensborg 1550-1848 (1961).
- Bricka, C F: Dansk biografisk lexikon.
- Bruhn, E: Das adlige Hoyerswort (Schleswig Holstein Kunstkalender 1916).
II. Die Chronik von Koldenbüttel (1928).
III. Die Geschichte der Höfe in Koldenbüttel (1930).
Die Feldflur des Storm'schen "Staatshofs" (Nordelbingen 1-2, 1923).
Peter Sax und seine Zeit (Eiderstedter Jahrbuch 1912).
- Bååth, L M: Släkten Tersmedens ursprung (PHT 1946).
- Börjesson, Hj: Stockholms segelsjöfart (ang. Fr. Herman Hoyer, tab 21).
- Carlander, C M: Svenska bibliotek och ex-libris (1889-94)
- Carstens, G: Die Bedeutung des Wappenwesens für Nordfriesland (Nordfriesisches Institut. Jahrbücher, 1).
Wappen und Wappenmarken in Nordfriesland (1956).
Zur Geschichte des nordfriesischen Adels (Jahrbuch des Heimatbundes Nordfriesland, 24, 1937).
- Chalybaeus, R: Geschichte Dithmarschens (1888) (ang. slaget vid Hemmingstedt 1500).
- Christiansen, U A: Die Geschichte Husums (1903).
- Dam, E: Odense Løveapoteks Historie, 1 (1903). (ang. familjen Hamsfort, tab 3).
- Danckwerth, C: Neue Landesbeschreibung der zwey Herzogthümer Schleswich und Holstein (1652).
- Danmarks Adels Aarbog 1899, Knob (ang. ätten Wulff).
1931, Pogwisch, von der Wisch (Wulff).
1932, Schack.
- Enger, P H: Fortifikationsbefühlhavarna i Karlskrona (Tidskrift i Fortifikation 1949:1) s15, ang. Ulric Hoyer, tab 22.
- Falkenstjerne, F o Hude, A: Sönderjydske Skatte- og Jordebøger fra Reformations-tiden (1895-99).
- Fedderson, M: Die Kanseln des "Eiderstedter Typus" (Nordelbingen III s553ff).
- Fester, R - se Zeitschrift.

- Findbücher des Bestandes des schleswig-holsteinischen Landesarchivs, 4, 5, 11 (1977, 83).
- Friedrichsen, P: Vaterländisches (Husumer Wochenblatt, 1, 1827) (ang. Hoyerhaus mm).
- Fröding, H: Berättelser ur Göteborgs äldsta historia, I (1908) (ang. Jacob Hoyer, 6).
- Geerkens, A: Anna Ovena, Das Schicksal einer religiösen Schwärmerin (1931).
- Caspar Hoyer, Ein historisches Festspiel (1927).
- Geschichte Schleswig-Holsteins, 5:1 (1972).
- Hansen, R - se Quellensammlung.
- Haupt, R: Die Bau- und Kunstdenkmäler der Provinz Schleswig-Holstein (1857-89).
- Heimreich, W A: Dithmarsische Chronica, III:4 s247 (1683).
- Ernewerte Nordfriesische Chronick, 1-2 (1666, 1668).
- Henningsen, J: Die Alt-Husumer Ziegeleien (Husumer Nachrichten 1926, 267, 259).
- Erbegräbnisse in unserer alten Marienkirche (Husumer Nachrichten 1930, 42).
- Heyken, E: Rotenburg Kirche, Burg und Bürger (1966).
- Hofrén, M: Kalmar (1970) s59, 153, 183 (ang. Ulric Hoyer, 22).
- Hoyers, Annae Ovena: Geistliche und Weltliche Poemata (Amsterdam, 1650)
- Das Leben der Anna Owena Hoyer (Am Feierabend, Nordfriesischen Nachrichten 1955²⁸nov);
- Einst als Ketzlerin verschrien - jetzt späte Rehabilitierung (Husumer Nachrichten 1979 6/2).
- Hultmark, E: Svenska kopperstickare och etsare 1500-1944 (1944).
- Hvidtfeldt, J: De første Oldenborgere (Danstrop-Koch, Danmark historie, V, 1977).
- Jahrbuch des Nordfriesischen Vereins für Heimatkunde (1930). (ang. Anna Ovenas släkt)..
- Jansson, E A: Den første Tersmeden (1941).
- Tersmederna på Larsbo (1943).
- Jasper, J: Kaspar Hoyer, Eiderstedts grösster Staller (1924).
- Johansen, F: 700 Jahre Marschkoog 1275-1975 (1975) (ang. Wulffsbüll).
- Kardel, H: Frühe Dokumente der Satire, Zum 300. Todestag der Anna Ovena Hoyer (HT 1955)^{25/11}.
- Kaspar Hoyer - Eiderstedts grösster Staller (Husumer Nachrichten 1950 3/E).
- Klemming, G E: Ur en antecknars samlingar (1980-83) (ang. Fr. Herman Hoyer, 21).
- Knoop, E: Die schleswigsche Familie Carnarius.. (Nordelbingen 5, I, 1926).
- Knutz, H: Chronik von Witzwort (1983).
- Krafft, J M: Eine zwey-hundert-jährige husumische Kirchen- und Schul-Historie (1722).
- Kroll, K: Rittersitz und Bauernhöfe, Müssen (1968) (ang. Schack).
- Kroman, E: De Sønderjyske Fyrstearkiver (1959) s45.
- Kurberg, H: Geschichte der Propstei Eiderstedt (1984).
- Kuschert, R: Landesherrschaft und Selbstverwaltung in der Landschaft Eiderstedt unter den Gottorfern (1981).
- Lange, U: Die politischen Privilegien der schleswig-holsteinischen Stände 1588-1675 (1980) s286, 312.
- Lass, J: Sammlung einiger husumischen Nachrichten (1750, 1981) s41f, 80.
- Lewenhaupt, A: Karl XII:s officerare (1921), I, s320f.

Likpredikan över Jacob Hoyer(6) av J.J.Pfeiff (1643).

Hermannus Schaidt av N Westerman (1668).

Lohmeier,D - se S-H Biogr.Lex.

Lundmark,E: Hedvig Eleonora kyrka (Sveriges kyrkor,Stockholm III:2,1920).

Luther,Martin: Briefwechsel, VI (1895) 6,261 nr 1323 (till Paul Harge o Conrad Wulf

Malmberg,E: Strömsbergs bruks historia (1917) s78,96.(ang.Herman Hoyer 19).

Marstrand,V: AEtten Tersmedens oprindelse (PHT 1926) (även om ätten Hoyer).

Meyse,A: Tor Smeden, Eine Flensburger Grosskaufmannsfamilie..(1939).

Michelsen,A L J: Nordfriesland in Mittelalter (1828) s219 (H Knutzens privileg.).

Mitteilungen der Gesellschaft für Kieler Stadtgeschichte:

1881,3-4: Volbehr,F: Beiträge zur Topographie der Stadt Kiel.

1884,6 : Volbehr,F: Kieler Prediger-Geschichte seit der Reformation.

1896,14-15: Reuter,Chr: Das Kieler Erbebuch.

1899,17: Luppe,H: Das Kieler Varbuch.

1916,18-19: Stern,M: Chronicon Kiliense tragicum-curiosum.

1904,21: Stern,M: Das zweite Kieler Rentebuch.

1908,24: Gundlach,F: Das Kieler Denkelbok.

Moller,J: Dat Slechtbok, Geschlechtregister der hamburgischen Familie Moller (vom Hirsch), verfasst 1541 von Joachim Moller, Rathmann, mit Nachträgen bis 1612(1876

Moller,O H: Erneueretes Andenken Ehrn Thomas Attzersen (1778) (ang.tor Smede).

Historischer Bericht von der Stadt Flensburg; Vorbericht von den Vorfahren dem Leben und Schriften Jonae Hoyeri /1628/ (1759).

Mollerus,J: Cimbrica literata, I (1744)(Mollerii hustru härstammade fr Lange Harmens hustru).

Mumme,H P: St.Knuds Kirke i Odense (1844) (ang.Hamsforts o Caspar Hoyers mors grava

Müller,F o Fischer,O: Das Wasservesen an der schleswig-holsteinischen Nordseeküste. III:3 Eiderstedt (1956).

Möller,E: Husumer Urkundenbuch 1429-1609 (Schriften des Nissenhauses,1,1939).

- se även Quellen..

Neues allgemeines Deutsches Adels Lexikon (1930).

Neues Staatsbürgerliches Magazin für Schleswig-Holstein (1835) s69-76.

Oettinger,E M: Geschichte des dänischen Hofes, 1 (1857) s79-86.

Oldekop,H: Topographie des Herzogtums Schleswig /1906/(1975).

Pauls,V: Kaspar Hoyer (Die Heimat 1914 s128-135).

Piper,P: Schleswig-Holsteinische Hausmarken; Husumer Marken (Mitteilungen aus dem Altonaer Museum, 1903, 6 Heft).

Pistorius,Th: Epithalamion de laudibus Conjugii, in nuptias Herm.Hoyeri, Eiderstadiæ Praefecti, & Annae Ovenae, Toningae d.15 Apr.A.1599. celebratas (Schleswig 1599, in 4).

In perenne decus, indelebilem famam, et memoriam..Caspari Hoieri.. (1595) (Pistorii mormor var syster till Lange Harmen).

- se även Andersen.

Quellen und Forschungen zur Familiengeschichte Schleswig-Holsteins:

1926,1: Gundlach,F: Johannes Reinhusens Annales Flensburgens 1558-1604.

1939,4: Möller,E: Schüler und Lehrer der Husumer Gelehrten-Schule von 1449-1852.

Källor

- Quellen und Forschungen zur Geschichte Schleswig-Holsteins:
1925,10: Gundlach,F: Das älteste Urteibuch des Holsteinischen Vierstadte-
gerichts 1497-1574.
1928,14-15: Andresen,L o Stephan,W: Beiträge zur Geschichte der Gottorfer
Hof- und Staatsverwaltung von 1544-1659.
- Quellensammlung der Gesellschaft für Schleswig-Holsteinische Geschichte:
1901,5: Hansen,R: Johannes Petreus' Schriften über Nordstrand.
1904,6: Quellen zur Geschichte des Bistums Schleswig.
- Reinhardt,A: "Die erschreckliche Wasser-Fluth" 1634 (1984).
Reinhusen - se Quellen..
- Repertorium Diplomaticum Regni Danici Mediaevalis, 7:12463(Lange Harmens privilegium)
- Rietstap,J-B: Armorial général (1884,1909).
Riewerts,Th: Marten and Govert van Achten, Zwei schleswigsche Maler um 1600
(Nordelbingen 9, I, 1932).
- Roe,A B: Anna Ovena Hoyers, a poetess of the seventeenth century (1915).
Rohling,L: Die Kunstdenkmäler der Stadt Flensburg (1955).
Rydström,A: Boken om Tjust, I (1912) (ang.Blekhem, tab 13).
Ryktbar men ändock okänd (Kalmar Tidning 27 okt.1948)(ang.Anna Ovena,13).
Ryssby kyrka 200 år (1950) (ang.Ulric Hoyer,22).
- Rórdam,H: Monumenta historiae Danicae, I (1873), II (1887)
Däri historiska anteckningar av Caspar Hoyers kusin J.Pistorius, s570-597,
och av Caspar Hoyers halvbror C.Hamsfort d.y., s663-728.
- Sax,P: Stam Bäume Etlicher Friesischen Eiderstettischen Geschlechte /1655/(1983).
Sax bodde i Eiderstedt; hans mor var kusin till Anna Ovena Hoyers.
- Schleswig-Holsteinisches Biographisches Lexikon, 3 (1974).
Schnell,I: Torshälla 650 år (1967)(ang.snidverket,där Christian Hoyer arbetade,18).
Schoeps,H J: Anna Ovena Hoyers, En tysk diktarinna i Sverige (Samlaren,Nº 26,1945).
Anna Ovena Hoyers (1584-1655) und ihre ungedruckten schwedischen
Gedichte (Euphorion,Zeitschrift für Literaturgeschichte,F 3,46,1952).
(o D Schoeps): En svensk julvisa från 1675 (Svensk Tidskrift för
musikforskning 1945) (ang.Fr.Herman Hoyers julvisa).
- Schulz,R: Das Hoyersche Haus in Husum (Jahrbuch des nordfriesischen Vereins für
Heimatkunde, 17, 1930, s81-88).
- Schütt,O: Das Vermögen einer wohlhabenden Flensburgerin um die Mitte des 16.
Jahrhunderts (Die Heimat 1938,Heft 8).
- Schütze,P: Anna Ovena Hoyer, eine holsteinische Dichterin des 17. Jahrhunderts
(Zeitschrift für Allgemeine Geschichte, Kultur-, Literatur- u.Kunstgeschichte,1885)
- se även Zeitschrift...
- Schöldström,B: Mörkt och Ljust (1893) s162f (ang.Anna Ovenas diktsamling).
Zig Zag (1895) (ang.Anna Ovenas liv).
- Seyler,G A: Geschichte der Heraldik (1890) s379f (Lange Harmens vapenbrev från en
senare avskrift, något avvikande o kanske felläst).
- Siebmachers grosses und allgemeines Wappenbuch (1856-1936).
- Sjöstrand,W: Den militära undervisningen i Sverige till år 1792 (UU Årsbok 1941:6)
(ang.Fr.Herman Hoyer som navigationslärare,21).

Källor

- Staatsbürgerliches Magazin, 10 (1831) (bl a Caspar Hoyers epitafium s908f).
- Swartz,E C:son: Oldenburg (Genealogia Gothica, I, 1930)(Frederik Is båda naturliga döttrar medtagna).
- Svenska flottans historia, I (1942) s394-400 (ang.Fr.Herman Hoyer,21).
- Svenskt biografiskt lexikon; Høijer, släkter (Härstamning fr Frederik I nämnd).
- Thiset,A: Danske Adelige Sigiller, II (1905)(Lange Harmens sigill "B v 27").
- Trap,J P: Statistisk-Topographisk Beskrivelse af Hertugdømmet Slesvig,1-2(1861-64).
- Traung,O: Navigationsskolornas historia (1941)(ang.Fr.Herman Hoyer,21).
- Urkundensammlung der Gesellschaft für Schleswig-Holstein-Lauenburgische Geschichte, 4 (1874-75) s556f (Hans Knutzens privilegiebrev).
- Waldén,B: Lag och rätt i Noraskoga (1973) (ang.Frans Hoyer,20).
- Warnstedt,Ch von: Die lauenburgischen Schacks (Lauenburgische Heimat,58,1967).
- Westphalen,E J de: Monumenta inedita rerum Germanicarum, 4 (1745) s3359(M Knutzen).
- Volquartz,H: Die Wappengeschichte der Eiderstedter Familie Volquartz (Norderlingen 6, s457-472) (ang.Anna Ovenas fäderneälsäkt).
- Voss,M: Anna Ovena Hoyer (Jahrbuch für die Kreise Husum und Eiderstedt (1890).
Chronik des Gasthauses zum Ritter St.Jürgen zu Husum (1902) s59(tegelbruket).
- Voss,M D: Etwas von den Stallern (Schleswig-Holsteinische Provinzialberichte, 4, 1790 s632-655 /Caspar Hoyer/ och 5, 1791 s158-184 /Herman Hoyer/).
- Wulf,H-W: Kirchen in Eiderstedt (1981).
- Zeitschrift der Gesellschaft für Schleswig-Holsteinische Geschichte:
- 1885,15: Schütze,P: Anna Ovena Hoyers und ihre niederdeutsche Satire "de Denische Dörp-Pape".
- 1904,25: Hansen,R: Die eiderstedtischen Chronisten vor Peter Sax(Anna Ovenas båda farbröder var krönikörer och omnäms här).
- 1923,53: Andresen,L: Kleine Mitteilungen, s300.
Berlage,H: Die Erbauung des Schlosses Hansburg bei Hadersleben,s14.
- 1933,61: Fester,R: Häuser und Geschlechter Althusums (Professor Fester härstammar från Michael Festers II äkt, tab 3).(Detta är ett förtjänstfullt grundforskningsarbete om ätterna Hoyer och Knutzen).
- 1941,69: Volquartz,H: Das Adlerwappen bei den Nordfriesen (bl a om Anna Ovenas släkt).

H A N D S K R I F T E R .

- Bremer,Asmus: Collectanea rerum Kiloniensium civilium et sacrarum. Additamenta 122f (c1700, KB,Köbenhavn) (Bremer *1652 +1720,borgmästare i Kiel, oo en ättling till Caspar Hoyers morfar).
- Das adlige Landgericht, Band III, VII Prozessakten (LA S-H, Abt.15).
- Hoyers, Anna Ovena (1675, KB,Stockholm)(Hennes dikter samlade av sönerna, mm).
- Moller,O H: Genealogia Hoyerorum Eiderst..(1746,Stadtarchiv Flensburg)(Moller härstammade från Lange Harmens syster Margareta, oo Meyer)(Värdefull grundforskning men ofullständig och delvis något felaktig. Bevisligen oriktig är uppgiften att Hans Knutzens änka skulle ha gift om sig med Matthias Knutzen. En renskrift av genealogierna finns i Meldorf och är något kompletterad).
- Petrejus,P: Geschichte von den Stallern in Eiderstedt..(c1740, UB,Kiel: SH 495 A).
- Roll,C: Die Eiderstedter Genealogia (Kreisarchiv Nordfriesland)(Doktor Rolls forskningar i Eiderstedts kyrkoböcker kompletterar Festers och Mollers arbeten, som han tydligen inte könt till).

ARKIV OCH BIBLIOTEK

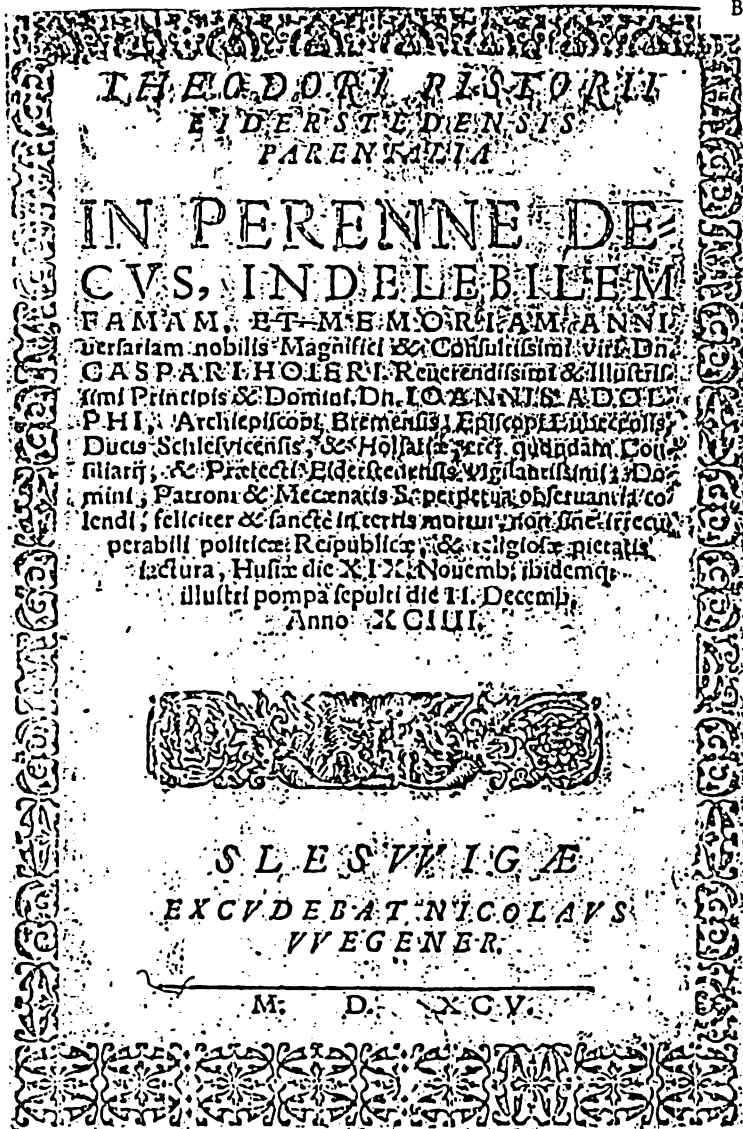
Det Kongelige Bibliotek, København.
Dithmarscher Landesmuseum, Meldorf.
Fyns stiftsmuseum, Odense.
Husumer Kirchenarchiv.
Kreisarchiv Nordfriesland, Husum.
Landesarchiv Schleswig-Holstein, Schleswig.
Nordfriesisches Museum, Nissenhaus, Husum.
Rigsarkivet, København.
Schleswig-Holsteinische Landesbibliothek, Kiel.
Stadtarchiv Flensburg.
Stadtarchiv Kiel.
Universitätsbibliothek Kiel

Carolina rediviva, Uppsala.
Hällefors bruks arkiv.
Kalmar museum.
Karlskrona museum.
Krigsarkivet, Stockholm.
Kungl.Biblioteket, Stockholm.
Kungl.Göta hovrätts arkiv, Jönköping
Landsarkiven i Göteborg, Lund, Uppsala och Vadstena.
Lantmäteriverkets kartarkiv, Gävle.
Riksarkivet, Stockholm.
Stadsarkivet, Stockholm.

UPPGIFTER HAR ÄVEN ERHÅLLITS AV:

Ulf Berggren, Södertälje.
Redaktör Henning Jensen, Lyngby, Danmark.
Fru Mary Jonsson, Västerås.
Överstelöjtnant Bertil Kjelldorff och
Fru Gunborg Kjelldorff, Saltsjöbaden.
Hauptlehrer Hans Knutz, Witzwort, Väst-Tyskland.

MEDARBETARE: Irma Raeder Hemmingsson, Stockholm.

Titelbladet till Th. Pistorius' parentation över sin mors kusin CASPAR HOYER, tryckt 1595.

Uppslag i originalstorlek ur Annae Ovenae Hoyers
Geistliche und Weltliche POEMATA. 1650.

Sönerna varnas att ingå äktenskap med gamla änkor.

154

Kurz Bedenken

Diß mein Kurz Bedenken/
Habe ich wollen schreiben

CASPARO
CHRISTIANO und . . . } Hoyers.
FRIEDERICO - HERMANNO }

Meinen herrlichen Eshnen / and allen jungen
Besellen / auch jungen und alten Mäner/
die nach Ehren streben / und im Eheleben sich
wollen begeben / wünsch ihnen Gottes Gnad
darneben.

Ein Mann der lust zu freyen hat/
Soll erstlich bitten Gott umb gnad:
Vnd darnach folgen mit der that
Annz Ovenz Hoyers Rath:
Dero nicht will thun/wird haben schad.

Wischwidlich ist mir anzusehn
Ein altes Weib fürn Pfaffen steh
Deyn Mann sich lassen trewen.
Kein lustfremd oder zeitvertreib
Kan seyn bey einem alten Weib/

Das Ansehen bringet gramen.
Was soll denn das anrühren nicht?
Darmer Mann der sich verpflichtet
Sein zelt so hin zu bringen
Ohn frucht/fremd und ergeltgelt/
Vertohren ist all sein arbeits/
Das heist nach unglück ringen.
Ist doch kein lieblichkeit daran!
Man schmückt es auch so schön man kan/
Laz tothen/ tosen/ tallen
Wabst/Wischoff/Wader/Herr und Kuch/
Wenn sie es hielten all für recht/
Wills mir doch nicht gefallen.
Ich hatt der Alten Weiber Frey

22

von Allen Weiber Heyrath.

155

Für ein Ehrbare Hurerey
Wardelt höchlich zu sagen:
Aber man wil sie hören nicht/
Sie hatt kein Herberg/wie man spricht/
Danoch muß ich es wagen/
Vad sagen: Es ist schand im Land
Das man sezt solche im Ehestand
Du nicht mehr können laugen.
Betrachtet des Ehestands final,
Ich billt euch alle noch einmal/
Sicht doch mit eiganen augen/
Wachet und mehet euch/spricht der Herr/
Kein altes Weib dient dazu mehr/
Ist kann solch Frey nicht gewiltch?
Dlieben Männer jung und alt/
Der Alten Weiber each enthalt
Ich warn euch für sie trewtlich:
Denn es ist doch bey ihrer frey/
Kein Gottes segn noch gedey.
Ein solch Heyrath gebdret/
Zum gramet der Verwüstung mit.
Der Geist des lebens wird verschüt/
Viel guts dadurch zerfdret/
Des Herren grim und straff erwidelt/
Vnd das Gewissen sehr bedrilt/
Dis wollet not bedenken:
Vad ewer Adeltich Freyheit/
Männlich Krafft und Herztigkeit
Nicht Alten Weibern schenden.
Eenst daß man Alte Frauen ehret
Ist billig/weit die Schrifft es lehret/
Wenn die sich ehrbar halten/
Lhren die Junge Frauen sein
Krausch/unterthan und heufllich seyn.
Sind recht Ehliche Aken/
Ihr Hoffnung ist gefest zum Herrn/
E 6

23

176 Kurtz Bedenden von A. W. H. H. H.

Er ist der Mann den sie begier/
Und keinen mehr zu kennen/
Ihnen soll man im Wittwenstand
Gern reichen die Händliche hand
Sie liebe Mutter nennen:
Aber Ehe-Weib das ist zuviel/
Und weit geschritten übers Ziel/
Darumb laße solche biiben
In ihrer Ruh und Einigkeit/
So thant ihr auch ohn reu und lell/
In Fremd die zeit vertreiben.
Ob schon ein Mann alt ist noch kann
Er wachsen und sich mehrtan
Der sein Haus auffbauen/
Und sorgen neue süßen drein/
Nemlich heertzliche Kinderlein
Bey etner Jungen Frauen;
Aber ein Junger Mann im Haus
Weyn alten Weibrecht gar nichts auß/
Hopffn und Rath ist verlohren/
Die Brüst sind leer/dreint ist nichts mehr/
Der alte Leib steck voll bißzeit/
Nichts guts wird drauß geboren.
Darumb ihr Treuer rath ich euch/
Erwehlt ein Junge Tugend-reich/
So wird ewr Stamm-baum grünen/
Sie kan vermehren ewr Geschlecht/
Und euch mit Lieb auffwarten recht/
In allen Dingen dienen/
Die das thun! Dret thun!
O! Aht alte Weiber unberührt/
Wmolt kirt und unartbit/
Ins Haus ein Junge Jungfrau süß/
Und damit ewern Ehlstandt zert/
Der diß nicht thut/der ist verzer/
Schimpff er zum schaden haben wud.
A. O. II.

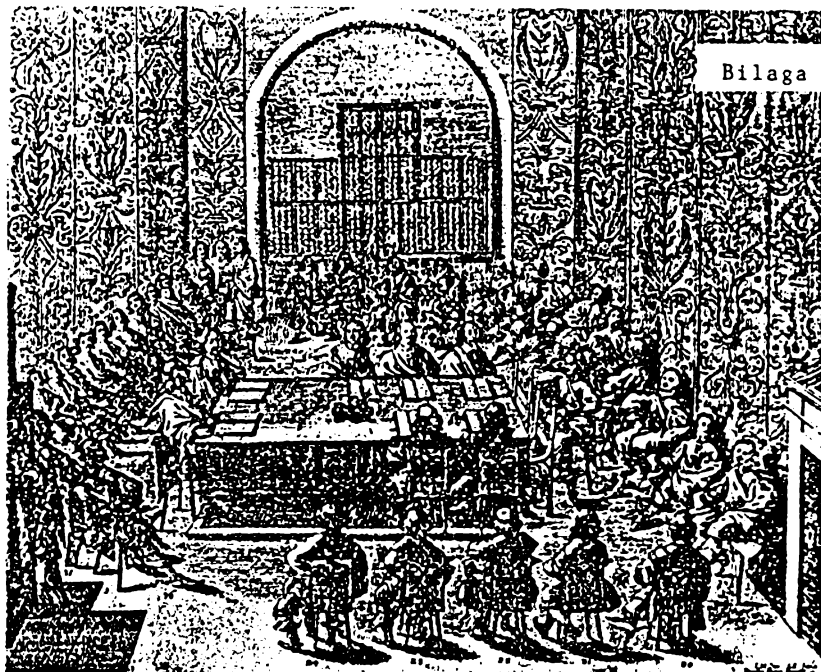
JUDICIUM
ANNA OVENAE HOYERS
Über des la Gottseligen Herrn
CASPARI SCHVENCKFELDS
Buch vom Worte Gottes/te.

Gestellt

Im Julio, Anno 1642.

I.
A.
VV.
D.
I. A. VV. D. VV. D. VV. A. L.
D.
VV.
A.
I.

Im Anfang VVar Das VVort/
Das VVar Allen Iesuo.
Erm krafft bringe alles fort/
Ist aller Ding beschluß.

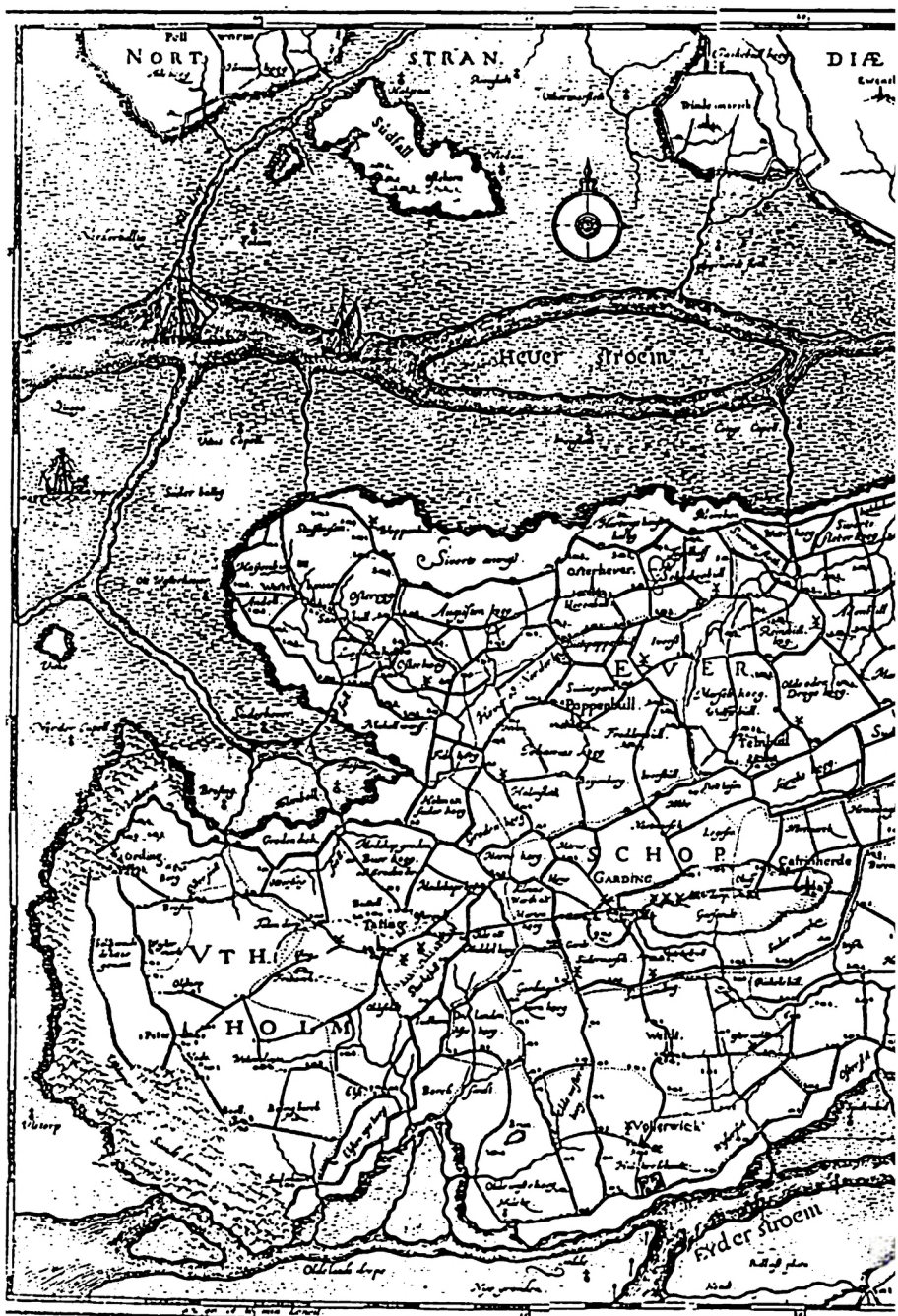

Fridz-Fördragh
 Visaff
 Rom. Keys. och Sveriges Kon.
 Maj. mo Maj. mo
 Gamp
 Tbet G. Rom. Rikets Deputerades
 Thur. Junckers och Ständers Fullmechtighe
 Legater, vthi Dnaburg den 14. Octobris 1648.
 vnterskrift och medt skertz
 Signatur betidffna.

CUM GRATIA ET
 PRIV. S. R. M. S.

Tryckt i Stockholm hos Ignatium Meurer/
 ANNO M. DC. XXXIX

Kopparstickaren Friederich-Herman Hoyer anlitas för svenska riksvapnet på titelbladet till Westfaliska fredens "Fridz=Fördragh". Övre bilden föreställer verkställighetskongressen i Nürnberg 1631.

Landskarte
 Von
EYDERSTEDE
 Everschop
 und
 uthholm.

*Dießes Bildt, ausgezogen, beschrieben & verzeichnet
 von Johanno Danckertsch
 Medicus & Chirurgus, in der Stadt, durch
 geschickte Leute, verfertigt, ist, nach
 dem Original, (1714)*

von Augusto Luth *ausgegeben*
 in der Stadt, durch
 Christiana Christina, Buchhändlerin,
 in der Stadt, am 1. Febr. 1721.

